01-OIK_COVER_OIK_01 13/03/18 23:08 Page 2

Eurobank Cyprus

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, *Τετάρτη 14 Μαρτίου 2018 • Ετος 3ο • Αρ. φύλλου 171* | Εβδομαδιαία Οικονομική και Πολιτική Εφημερίδα | www.kathimerini.com.cy/financial | Τιμή: €1,50

Eurobank Private Banking

ΕΥΡΩΖΩΝΗ

Ανθίζει η οικονομία της Ολλανδίας

Ισχυρή ανάπτυξη της ολλανδικής οικονομίας το 2018 και το 2019, υποχώρηση της ανεργίας και άνοδο του πληθωρισμού πάνω από το 2% προβλέπει η ολλανδική ανεξάρτητη υπηρεσία οικονομικών προβλέψεων (CPB). Η ολλανδική οικονομία προβλέπεται ότι θα αναπτυχθεί με ρυθμό 3,2% το 2018 και θα επιβραδυνθεί ελαφρώς στο 2,7% το 2019. **Σελ. 12**

ΕΛΛΑΔΑ

Ποντάρουν 2 δισ. ετησίως σε καζίνο

Πάνω από 30 δισ. ευρώ πονταρίστηκαν την τελευταία δεκαπενταετία στα τραπέζια των καζίνο. Από αυτά, τα 27 δισ. ευρώ αφορούν στα τρία μεγαλύτερα καζίνο της Ελλάδας που βρίσκονται στην Πάρνηθα (Regency Casino Mont Parnes), στο Λουτράκι (Club Hotel Loutraki) και στη Θεσσαλονίκη (Regency Casino Thessaloniki). Ετοιμάζεται καζίνο στο Ελληνικό. **Σελ. 16**

ΑΝΤΡΙΟΥ ΛΙΒΕΡΗΣ

Το τέλος μιας λαμπρής καριέρας

Η ώρα της συνταξιοδότησης έφτασε για τον ελληνικής καταγωγής Αντριου Λιβέρη, που παρέμεινε στο τιμόνι της DowDuPont, μιας εκ των μεγαλύτερων αμερικανικών εταιρειών χημικών, επί 14 χρόνια. Εγγονός Ελληνα μετανάστη στην Αυστραλία, ο Λιβέρης ξεκίνησε να εργάζεται το 1976 στην Dow και ανέλαβε τα ηνία του ομίλου το 2004. **Σελ. 11**

Δείκτης & Ογκος του ΧΑΚ

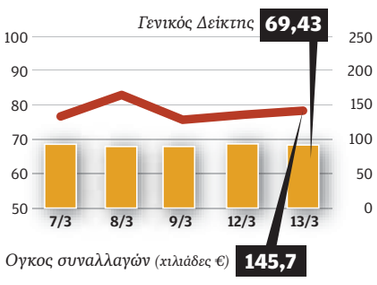

ΣΗΜΕΡΑ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

Κέρδη 41,1 εκατ. το 2017 κατέγραψε η Eurobank

Με καθαρά κέρδη 41,1 εκατ. ευρώ, έκλεισε το 2017 για τη Eurobank . Ανακοίνωση του ομίλου αναφέρει ότι τα επαναλαμβανόμενα θετικά αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι η Τράπεζα συνεχίζει την αναπτυξιακή της πορεία με σταθερά βήματα, έχοντας ως βάση το πελατοκεντρικό μοντέλο λειτουργίας της και την ορθολογιστική διαχείριση των κινδύνων. **Σελ. 9**

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ

Ζητούν διάλογο για πρόωρη αφυπηρέτηση

Επίσπευση του διαλόγου με το υπουργείο Οικονομικών στη βάση της συμφωνίας του περασμένου Ιανουαρίου ζητούν οι εκπαιδευτικές οργανώσεις. Στόχος να υπάρξει κατάληξη το συντομότερο δυνατό. Ψηλά στην ατζέντα η δημιουργία σχεδίων πρόωρης αφυπηρέτησης, τα Ταμεία Προνοίας και αποκοπές μισθών. **Σελ. 9**

Αλλαγή ενεργειακών δεδομένων με πώληση ΦΑ από «Αφροδίτη»

Πολύ κοντά σε συμφωνία με την Αίγυπτο – Και συμφωνία των διαχειριστών με την Shell

Αλλαγή των ενεργειακών δεδομένων σηματοδοτεί η στροφή της Λευκωσίας στην εκμετάλλευση των επιβεβαιωμένων κοιτασμάτων. Η Λευκωσία αφήνει πίσω την κρίση στο τεμάχιο 3 και προχωρεί στην εμπορική εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων. Το βάρος έχει πέσει στα τεμάχια που έχουν πραγματοποιηθεί ή είναι προγραμματισμένες έρευνες αλλά και στο ξεχασμένο κοίτασμα «Αφροδίτη» το οποίο είναι επιβεβαιωμένο, έχει κηρυχθεί εμπορεύσιμο και αναμένει αγοραστές. Πρώτο για εκμετάλλευση είναι το κοίτασμα «Αφροδίτη». Μια πρώτη ένδειξη για τις αλλαγές που φαίνεται να υπάρχουν, δόθηκε από τον ίδιο τον υπουργό Ενέργειας Γιώργο Λακκοτρύπη, ο οποίος δημόσια διακήρυξε πως «η Κύπρος είναι κοντά στην πώληση Φυσικού Αερίου στην Αίγυπτο και πιθανότατα θα υπογράψουμε τη συμφωνία τις προσεχείς εβδομάδες». Εξάλλου, δημοσιεύματα στο διεθνή Τύπο αναφέρονται σε συμφωνία των διαχειριστών του κοιτάσματος «Αφροδίτη» με την Shell, διαχειρίστρια εταιρεία του ενός από τα δυο τερματικά υγροποίησης ΦΑ (LNG) στο Idku της Αιγύπτου. **Σελ. 4**

Ο Τραμπ πυροβολεί εταίρους και τον Τίλερσον

Ο εμπορικός πόλεμος ανάμεσα στην Ουάσιγκτον και τους εμπορικούς της εταίρους, πλην Καναδά και Μεξικού, αποτελεί πραγματικότητα και οι εμπλεκόμενες πλευρές παίρνουν θέσεις μάχης. Την πρώτη βολή αυτού του εμπορικού πολέμου έριξε ο Αμερικανός Πρόεδρος, υπογράφοντας με προεδρικό διάταγμα την επιβολή δασμών στις εισαγωγές χάλυβα και αλουμινίου. Στο μεταξύ, σε μια αιφνιδιαστική κίνηση, ο Ντόναλντ Τράμπ προχώρησε στην αντικατάσταση του υπουργού Εξωτερικών, Ρεξ Τίλερσον, τοποθετώντας στη θέση του τον επικεφαλής της CIA, Μάικ Πομπέο. Πλήρη άγνοια για τους λόγους αποπομπής του από το υπουργείο Εξωτερικών, εξέφρασε ο κ. Τίλερσον. **Σελ.10, 13**

Αγοράζουν τα ακίνητα που βγάζουν στο σφυρί

Οι τράπεζες στην Ελλάδα

Οι μεγαλύτεροι αγοραστές των ακινήτων που εκπλειστηριάζονται είναι οι ίδιες οι επισπεύδουσες τράπεζες. Καθώς είναι υποχρεωμένες να πραγματοποιήσουν πολλούς πλειστηριασμούς σε σύντομο χρονικό διάστημα κι ενώ η ζήτηση είναι ελάχιστη, έχουν αγοράσει σχεδόν το 80% των ακινήτων που βγήκαν στο σφυρί από τον Νοέμβριο. Στόχος να τα πουλήσουν πιο ακριβά αργότερα. **Σελ. 15**

Μαζική παραγωγή του Model 3 στόχος της Tesla

Η Tesla είναι η ταχύτερα αναπτυσσόμενη αυτοκινητοβιομηχανία τα τελευταία δέκα χρόνια και ηγέτιδα στον χώρο των ηλεκτρικών αυτοκινήτων. Παρότι, όμως, ο αριθμός αυτοκινήτων που παράγει είναι ακόμα μικρός, η κεφαλαιοποίησή της βρίσκεται στα 56 δισ. δολάρια, πίσω μόνο από την Toyota και την Honda. Τώρα, στόχος της είναι να προχωρήσει στη μαζική παραγωγή του Model 3. **Σελ. 11**

Δεύτερη παρέμβαση του Προέδρου για την J&P

Προς τη Σαουδική Αραβία

Νέα μεσολάβηση του Προέδρου της Δημοκρατίας στο πρόβλημα ρευστότητας από τη Σαουδική Αραβία προς την J&P Overseas, αναμένεται τις επόμενες ημέρες. Η εταιρεία περιμένει ποσό ύψους 20 εκατ. Η πρώτη προσπάθεια έγινε τον Ιανουάριο, χωρίς αποτέλεσμα. Προβλήματα στη διεκπεραίωση των έργων. Ανησυχούν οι εργαζόμενοι. **Σελ. 9**

Με 4% μερίδιο αγοράς θέλει να τρέχει φέτος η FCA GROUP

Νέα μοντέλα-μειωμένες τιμές

Στόχος της CIC Automasters είναι η αύξηση του μεριδίου αγοράς των Fiat, Jeep και Alfa Romeo στο 4%. Ο Γενικός Διευθυντής της εταιρείας Δήμος Δονάτος αναφέρεται στη νέα τιμολογιακή πολιτική του ομίλου με μειώσεις από 1.500- 6.000 ευρώ και στα νέα μοντέλα που θα ενισχύσουν το στόλο της εταιρείας. **Σελ. 8**

Το Brexit θα έχει επιπτώσεις και στην Κύπρο

Εκτιμήσεις του Μάθιου Κιντ

Τη θέση ότι το Brexit θα επηρεάσει περισσότερο την Ιρλανδία και την Κύπρο διατύπωσε ο Βρετανός Ύπατος Αρμοστής Μάθιου Κιντ. Για την Κύπρο, σημείωσε ότι θα επηρεαστούν οι εξαγωγές προς το ΗΒ και τα χρηματοοικονομικά. Επίσης, θα υπάρξουν επιπτώσεις στο τουριστικό ρεύμα από τη Βρετανία και πιθανό στα δίδακτρα των φοιτητών. **Σελ. 5**

Τα ΜΕΔ κρίνουν την αναβάθμιση από τον οίκο S&P

Παρασκευή η αξιολόγηση

Με αγωνία αναμένεται την Παρασκευή η αξιολόγηση του οίκου Standard and Poor's (S&P) για την κυπριακή οικονομία. Επιφυλάξεις για ενδεχόμενη αναβάθμιση εκφράζουν οικονομικοί κύκλοι, λόγω του ύψους των ΜΕΔ. **Σελ. 7**

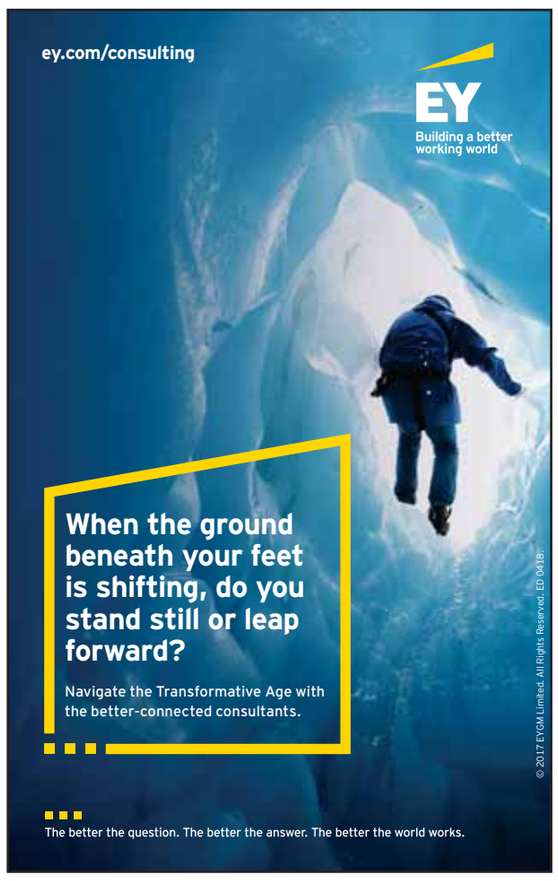

ΣΧΟΛΙΟ / *Του* **ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΛΛΙΣ**

Συνεννόηση λόγω Τουρκίας

Στα θέματα ασφαλείας απαιτείται η δημιουργία εθνικού μετώπου. Σήμερα περισσότερο από άλλες φορές, το αυτονόητο καθίσταται επιτακτική ανάγκη.

Την ώρα που ο Ερντογάν εκτραχύνεται, επιβάλλεται συνεννόηση και συναίνεση. Δεν νοείται βουλευτής της αντιπολίτευσης να δηλώνει ότι πιστεύει περισσότερο τον Τούρκο πρόεδρο από τον Ελληνα πρωθυπουργό, όποιος και αν είναι ο τελευταίος. Ούτε μπορεί Ελληνας πολιτικός να λέει ότι «ο κ. Τσίπρας δεν νοιάζεται στ' αλήθεια για την επιστροφή των δύο Ελλήνων αξιωματικών στην πατρίδα μας».

Οταν ο απρόβλεπτος ηγεμόνας της γειτονικής χώρας δηλώνει με απειλητικό ύφος ότι το '22 οι Ελληνες «γλίτωσαν που δεν έγιναν παστά ψάρια και έπεσαν στη θάλασσα» και ο κυκλοθυμικός σύμβουλός του απειλεί να μας «σπάσει τα πόδια» εάν ανεβούμε στα Ιμια, το σκηνικό της εσωτερικής αντιπαράθεσης σε ό,τι αφορά τις σχέσεις με την Τουρκία πρέπει να αλλάξει.

Προφανώς, έχουν υπάρξει και κακοί χειρισμοί, όπως και ατυχείς συμπεριφορές, με πιο ηχηρή την περίπτωση του κ. Πάνου Καμμένου. Επίσης, ήταν ατόπημα η επιλογή του Μαξίμου να κινηθεί στο ζήτημα των Σκοπίων προσβλέποντας στη διαίρεση της Ν.Δ., ενώ στόχος θα έπρεπε να είναι η δημιουργία αρραγούς εθνικού μετώπου. Οι κινήσεις θα έπρεπε να γίνονται με γνώμονα το μακροπρόθεσμο εθνικό συμφέρον, όχι το βραχυπρόθεσμο μικροκομματικό όφελος.

Απαιτείται η διαμόρφωση μακρόπνοης στρατηγικής που θα υπερβαίνει κόμματα και κυβερνήσεις και θα στηρίζεται σε επιστημονικό βάθος και υπερκομματική ανάλυση και εμπειρία.

Το βέβαιο είναι πως για την Ελλάδα η σύσταση συμβουλίου εθνικής ασφαλείας, την οποία έχει ζητήσει και η Ν.Δ., αποτελεί αυτονόητη αναγκαιότητα. Το Ποτάμι είχε καταθέσει σχετική πρόταση νόμου το '16, αλλά τότε ο πρωθυπουργός δεν ασχολήθηκε. Τώρα εμφανίζεται δεκτικός, λόγω των πολλών ανοικτών μετώπων. Ακόμη και έτσι, το μείζον είναι να προχωρήσουμε σε δράσεις συνεννόησης, και η σύσταση του συμβουλίου κινείται προς αυτή την κατεύθυνση.

Η σχέση με την Τουρκία έχει υπαρξιακά χαρακτηριστικά. Πέρα από τη ψυχραιμία των πολιτικών και τον εκσυγχρονισμό των Ενόπλων Δυνάμεων, απαιτείται η διαμόρφωση μακρόπνοης στρατηγικής που θα υπερβαίνει κόμματα και κυβερνήσεις και θα στηρίζεται σε επιστημονικό βάθος και υπερκομματική ανάλυση και εμπειρία. Κυβέρνηση και αντιπολίτευση μπορούν να διαφωνούν για το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών, τον ΕΝΦΙΑ και τους φορολογικούς συντελεστές, τον ρόλο του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα. Οχι για το πώς θα διαχειριστούμε την Τουρκία.

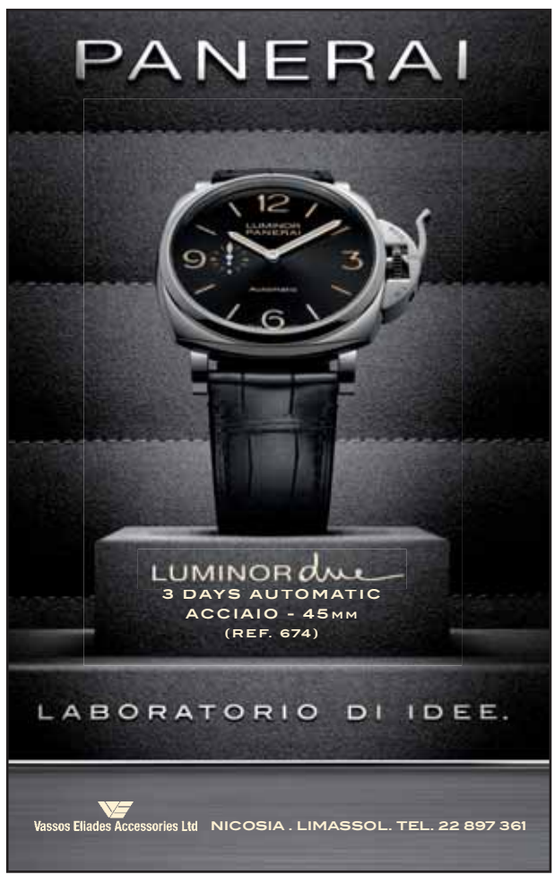

02-OIK_SHMEIOMATARIO_KATHI 13/03/18 23:37 Page 2

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΗΛΙΑ ΜΑΓΚΛΙΝΗ**

Εαρινή επίθεση

Δεν ξέρω αν οι Τούρκοι έχουν καλή αίσθηση του χιούμορ, πριν από λίγα χρόνια πάντως, σε ποδοσφαιρικό αγώνα της Εθνικής Ελλάδας με την Εθνική Τουρκίας στην Κωνσταντινούπολη, άπλωσαν ένα πανό που ανέγραφε: «1922: Οι Ελληνες πρωταθλητές στην κολύμβηση». Ας το παραδεχθούμε: ήταν πετυχημένο.

Ο Ταγίπ Ερντογάν, πριν από λίγες ημέρες, σε δημόσια ομιλία του, έκανε και αυτός αναφορά στο 1921-22 αλλά χωρίς ίχνος χιούμορ: «Οσοι θέλουν να φρεσκάρουν τη μνήμη τους», είπε, «πρώτα να διαβάσουν βιβλία Ιστορίας. Ας μάθουν πολύ καλά πώς γλίτωσαν να γίνουν παστά ψάρια στον Σαγγάριο και πώς έφυγαν από εδώ πέφτοντας στη θάλασσα».

Ο κ. Ερντογάν δεν μας θύμισε ένα άλλο πάθημά μας από εκείνα τα χρόνια. Τη λεγόμενη «εαρινή επίθεση», του Μαρτίου του 1921, την πιο μεγάλη στρατιωτική επιχείρηση από τότε που η Στρατιά Μικράς Ασίας κατέλαβε τη Σμύρνη το 1919.

Η εαρινή επίθεση αποδείχθηκε επιπόλαια σχεδιασμένη επιχείρηση. Ο αντιστράτηγος Κλ. Μπουλαλάς γράφει στο βιβλίο του «Η Μικρασιατική Εκστρατεία, 1919-1922» ότι «ο Παπούλας (σ.σ. διοικητής της Στρατιάς) υιοθέτησε το παράδοξο αυτό σχέδιο, χωρίς να έχη συνείδησιν της παντελούς ακαταλληλότητός του».

Το βάρος έπεσε στο Γ΄ Σώμα Στρατού και στην 3η Μεραρχία.

«Από νωρίς το πρωί της 14ης Μαρτίου του 1921 (σ.σ. σαν σήμερα δηλαδή), αρξαμένης της επιθέσεως, διεξάγεται εφ' όλου του μετώπου της Μεραρχίας λυσσώδης αγών», έγραφε το 1968 ο αντιστράτηγος Χρίστος Δ. Καράσσος, διευθυντής του 2ου Γραφείου του Επιτελείου της Στρατιάς Μ. Ασίας.

Υστερα από έξι ημέρες μαχών, η 3η Μεραρχία συμπτύχθηκε εξουθενωμένη προς Βορρά, έχοντας χάσει επαφή με τη διοίκηση του Γ΄ Σ.Σ. Καθώς υποχωρούσαν, οι Ελληνες στρατιώτες δέχθηκαν αιφνιδιαστικές επιθέσεις από Τούρκους ιππείς, καθώς και από κατοίκους του χωριού Αϊνεγκιόλ, οι οποίοι τους πυροβολούσαν από τα παράθυρα των σπιτιών τους.

«Η ΙΙΙ Μεραρχία εδοκιμάσθη σκληρώς κατά τας επιχειρήσεις ταύτας και ιδίως το 2/39 Σύν/μα Ευζώνων, όπως άλλαξε 4 διοικητάς του, τεθέντας αλληλοδιαδόχως εκτός μάχης», έγραφε το 1935 ο διοικητής της 3ης Μεραρχίας, Νικόλαος Τρικούπης. Σύμφωνα με τον Μεσολογγίτη στρατηγό, οι απώλειες της μεραρχίας «ανήλθον περίπου εις 2.000, εξ ων περί τους 100 Αξιωματικοί». Συνολικά, από το Γ΄ Σώμα Στρατού, οι απώλειες ήσαν 212 αξιωματικοί και 3.988 οπλίτες, εκ των οποίων 53 αξιωματικοί και 655 οπλίτες νεκροί.

Η αποτυχημένη εαρινή επίθεση σηματοδοτεί την αρχή του τέλους για την ελληνική περιπέτεια στη Μικρά Ασία, παρά τις κατοπινές καταλήψεις των Εσκί Σεχίρ - Αφιόν Καραχισάρ - Κιουτάχειας, πόλεις τις οποίες στην ουσία ο Κεμάλ «θυσίασε» προσωρινά τραβώντας τον στρατό του ανατολικά και παγιδεύοντας τους Ελληνες στην κόλαση της Αλμυράς Ερήμου τον Αύγουστο του 1921, στη μάχη του Σαγγάριου, και εξαπολύοντας, ένα χρόνο μετά, την τελική αντεπίθεση.

Ξέρω, είναι ενοχλητικό να ακούς τον Ερντογάν να μιλάει κατ' αυτόν τον τρόπο, τα μεγάλα μας σφάλματα όμως καλό είναι να τα μελετούμε.

ΑΡΘΡΟ / *Της* **ΞΕΝΙΑΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗ**

Αμήχανες αναλύσεις

Υπάρχει μια ερμηνευτική ένδεια στην προσπάθεια να γίνει κατανοητή η άνοδος του ξενοφοβικού λαϊκισμού στις ΗΠΑ, στη Βρετανία και σε ολόκληρη την Ευρώπη, με τελευταίο παράδειγμα την Ιταλία. Τα επιχειρήματα ανακυκλώνονται αλλά αποδεικνύονται ανεπαρκή, τόσο το καθένα χωριστά όσο και όλα μαζί. Η οικονομική κρίση πέρασε. Αλλωστε, η Εναλλακτική για τη Γερμανία γιγαντώθηκε σε μια περίοδο ευημερίας της χώρας. Οι ανισότητες οξύνθηκαν, αλλά και πάλι δεν εξηγείται γιατί τα μεσαία στρώματα υποστηρίζουν συχνά τέτοιους σχηματισμούς. Το ψαλίδισμα του κοινωνικού κράτους και ο ανορθολογικός φόβος των στρωμάτων αυτών για κινητικότητα προς τα κάτω είναι μια εξήγηση, αλλά πάλι δεν εξηγεί επαρκώς το διαδεδομένο επιχείρημα «έρχονται οι ξένοι και μας κλέβουν τα επιδόματα» στη χώρα με δημοσιονομικό πλεόνασμα-ρεκόρ ύψους 38 δισ. ευρώ. Το μεταναστευτικό ζήτημα, επίσης, δεν αποτελεί πειστική αιτιολογία.

Μπορεί η Ιταλία να έχει υποδεχθεί μεγάλο αριθμό μεταναστών τα τελευταία χρόνια, στην ανατολική Γερμανία όμως η ξενοφοβία είναι ασύμμετρα υψηλή σε σχέση με την –πενιχρή– παρουσία προσφύγων. Στην Πολωνία υπάρχουν ελάχιστοι μουσουλμάνοι και όμως η ισλαμοφοβία είναι τεράστια. Η ίδια χώρα έχει υποφέρει από τον αντισημιτισμό περισσότερο από κάθε άλλη και παρ' όλα αυτά ψηφίζει νόμους που ποινικοποιούν οιαδήποτε αναφορά σε συνενοχή στο Ολοκαύτωμα. Οι «ξεχασμένοι από την παγκοσμιοποίηση», όπως αποκλήθηκαν οι υποστηρικτές του Τραμπ στις αποβιομηχανοποιημένες περιοχές, δεν ήσαν η μοναδική δεξαμενή για να τον αναδείξουν νικητή το 2016. Ούτε ο ρόλος της Ρωσίας ήταν τόσο καταλυτικός. Δεν ψήφισαν τα τρολ της Μόσχας, ούτε αποκλειστικά οι καταναλωτές ψευδών ειδήσεων του Φοξ. Η θεωρία πολλών συντηρητικών ότι για όλα φταίει η εδραίωση της πολιτικής ορθότητας στις τάξεις των ελίτ, που προκαλεί την αντίδραση των μαζών, επίσης είναι απλουστευτική. Ο γενικευμένος αντισυστημισμός κατά των «φιλελεύθερων» ΜΜΕ, η αναπαραγωγή και νομιμοποίηση θεωριών συνωμοσίας από τα σόσιαλ μίντια με τη μορφή του echo chamber μοιάζουν περισσότερο με αποτελέσματα παρά αιτίες του φαινομένου.

Αυτήν τη στιγμή, η άνοδος του λαϊκισμού και η επέκταση των «ανελευθέρων δημοκρατικών» (illiberal democracies) είναι τάση παγκοσμίως. Οι δημοσιογράφοι την παρακολουθούμε λίγο αμήχανα ενώ οι πολιτικοί επιστήμονες πρέπει να εγκαταλείψουν τα γνωστά, παρωχημένα εργαλεία και να καταφύγουν σε πιο σύνθετες, σύγχρονες ερμηνείες.

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Τα μηνύματα στον Μουσταφά, τα ερωτήματα για τον Ιβάν και ο ελιτισμός του ΑΚΕΛ

Γράφει ο **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

"Εντελώς άκεφος για να φάει μαζί με το παλιό φιλαράκι του τον Νίκαρο είναι ο Μουσταφάς. Πάει ο καιρός που πετούσε τα φέσια του για να βρεθεί μαζί του να φάνε και να πιούνε ως βέροι Λεμεσιανοί και να τα βρουν". Η δήλωση έγινε την Δευτέρα από άτομο πολύ κοντά στον Αναστασιάδη και περιέγραφε ίσως όχι τόσο την κατάσταση στην οποία βρίσκεται ο Μουσταφά όσο την κατάσταση του ίδιου του Νίκαρου.

Είναι αλήθεια πως το γυαλί στη σχέση Νίκαρου-Μουσταφά έχει ραγίσει (ανεπανόρθωτα κατά ορισμένους) και πως αυτό είχε αρνητική επίπτωση στον Νίκαρο. "Ενώ γνωρίζαμε πως ο Μουσταφά δεν είχε ούτε την εξουσία, ούτε την δύναμη να επιβληθεί στον Ερντογάν βλέπαμε μια διάθεση να θέσει κάποια θέματα και να τα υποστηρίξει. Αυτό νομίζω πως μας έχει τελειώσει μαζί και με την οικειότητα που είχε αναπτυχθεί μεταξύ των δύο", συμπλήρωσε.

Όπως μου ανέφερε το εν λόγω άτομο, ο Νίκαρος έστειλε με διάφορους τρόπους μηνύματα στον Μουσταφά για την κοινωνική συνάντηση, τα οποία είτε έμειναν αναπάντητα, είτε παρακάμφθηκαν λόγω... έκτακτης επικαιρότητας. "Το ακατανόητο είναι που ο Άντρος Κυπριανού και κάποιοι άλλοι από την ηγεσία του ΑΚΕΛ γνωρίζουν πλήρως τις προσπάθειες του Νίκαρου, όπως γνωρίζουν και για τις προκλήσεις της Τουρκίας στην ΑΟΖ, αλλά επιλέγουν να ρίχνουν την ευθύνη στον Νίκαρο. Ούτε και τους δικούς τους βέβαια δεν πείθουν", κατέληξε η πηγή μου.

«Τέκνον μου ό,τι κι αν κάνεις να προσέχεις!»

Πάντως, και στο ΑΚΕΛ, σε κάποια στελέχη τουλάχιστον, δεν υπάρχει πολύ διαφορετική εικόνα για την στάση του Μουσταφά και την ανεξήγητη στήριξη του από την ηγεσία του κόμματος. Η κυρία Γιαννούλλα, η οποία ως γνωστόν ακούει όλα όσα ψιθυρίζονται στους διαδρόμους της Εζεκία Παπαϊωάννου και ακόμη περισσότερα, μου αποκάλυψε πως αυξάνονται τα μηνύματα αποδοκιμασίας για την στάση του Άντρου Κυπριανού απέναντι στον Αναστασιάδη και την υπόλοιπη πολιτική ηγεσία. Αποκορύφωμα, όπως μου είπε, ήταν η καταγγελία σημαντικού στελέχους ότι "ο τρόπος που πολιτεύεται ο Άντρος απομονώνει και το κόμμα και τον ίδιο". Κάποιο άλλο προβεβλημένο στέλεχος με υπηρεσία και στο εξωτερικό κατηγόρησε την ηγεσία του ΑΚΕΛ για ελιτίστικη αντίληψη στις επαφές με τους Τουρκοκύπριους και πως επιδίδεται σε έναν συνεχόμενο μονόλογο αντί να προωθήσει τον διάλογο και μια διαλεκτική σχέση με τα μέλη του κόμματος.

Η κυρία Γιαννούλλα μου είπε πως τα σχόλια από κάποιον της ηγετικής ομάδας όταν πληροφορήθηκε τις κατηγορίες δεν ήταν ό,τι καλύτερο μπορούσε να ακούσει κανείς από σύντροφο. "Η λέξη αχαριστία ήταν η πιο ήπια που ακούστηκε", μου ανέφερε.

Πολιτικούς τριγμούς και στην Κύπρο άφησε ο πολιτικός σεισμός για τα έργα και ημέρες του καουμπόι Ιβάν Σαββίδη στην Ελλάδα. Μετά τα γεγονότα, το ΑΚΕΛ θυμήθηκε ότι ο Ιβάν παραβρέθηκε στην Βουλή στην τελετή διαβεβαίωσης του Προέδρου και κάθισε δίπλα από τον Γενικό Εισαγγελέα. Χθες μάλιστα έστειλε και επιστολή στον Συλλούρη τον οποίο ρωτά από ποιον προσκλήθηκε ο Ιβάν, με ποια ιδιότητα και γιατί κάθισε δίπλα από τον Κωστάκη.

«Βλέπω να επαναλαμβάνεται το αλαλούμ της 28ης Φεβρουαρίου όταν όλοι στη Βουλή έβλεπαν και ξανάβλεπαν τον Ιβάν και κανένας δεν γνώριζε πώς και γιατί βρέθηκε εκεί", μου ανέφερε χθες βουλευτής ο οποίος μου υπενθύμισε πως ο άρχοντας της Βουλής Δ. Συλλούρης είχε από την πρώτη στιγμή δηλώσει πως δεν είχε ιδέα "ποιος και γιατί κάλεσε τον Σαββίδη". "Μάλιστα το είπε με ένα απολογητικό ύφος σαν να μας έλεγε: Εγώ μια φορά κάλεσα τον Ντάνο και έμαθα το μάθημά μου".

«Πάντως το μόνο ερώτημα που λείπει από την επιστολή του ΑΚΕΛ προς τον Συλλούρη είναι εάν ο Ιβάν οπλοφορούσε και όταν καθόταν δίπλα από τον Κωστάκη", κατέληξε.

Από άλλη πηγή μου μαθαίνω πως όλες τις απαντήσεις για την πρόσκληση Ιβάν τις έχει ο ίδιος ο Νίκαρος "και αυτό το γνώριζε και το γνωρίζει το ΑΚΕΛ".

Την Παρασκευή ξεκαθαρίζει η κατάσταση με τους διεκδικητές των ηγετικών αξιωμάτων στον ΔΗΣΥ. Όπως μου έλεγε η Μάνταμ του Φούλη με την λήξη της ημερομηνίας που έθεσε το Πολιτικό Γραφείο κάποιοι που ανησυχούν θα... ηρεμήσουν. Η ίδια πάντως υποστηρίζει πως δεν αναμένονται εκπλήξεις. "Τουλάχιστον σημαντικές", σημείωσε.

ΚΟΥΪΖ: Με ποιον τα έχει βάλει η πριγκιπική αυλή κατηγορώντας τον πως είναι η δεύτερη φορά που επιχειρεί να διαλύσει το ΔΗΚΟ;

Στο νοητό σταυροδρόμι της εξουσίας της Κύπρου ο Πρόεδρος ξεκινά την ανάβασή του από τον πάτο του πηγαδιού των τειχών στην οδό Ομήρου που διαπερνά τον πολιτικό μας βουλευτικό πολιτισμό εντός του παρηκμασμένου πολυπολιτισμικού κήπου, για να ανέβει με κακουχίες ιερομάρτυρα τον Λόφο της Σεβέρη, ξαποσταίνοντας για λίγο από τα πολεμικά παίγνια υπό το θλιμμένο βλέμμα του υπό απόκρυψη τις νύχτες Κυριάκου Μάτση. Όταν όμως ο λόφος καταληφθεί, είτε συγκυριακά είτε από τακτική μαεστρία, τα λάφυρα είναι μεθυστικά.Τον κατήφορο της επιστροφής στην οδό Ομήρου δεν τον επέλεξε ποτέ κανείς.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Μήνας παραμυθιού για όλους ο Μάρτιος για τη Λευκωσία

Τον Μάρτιο στη Λευκωσία θα κυκλοφορούν νεράιδες και ιππότες και μπορεί σε κάποια γειτονιά της πόλης να δείτε και τίποτα ξωτικά. Μη φοβηθείτε, όμως, έμαθαν μάλλον ότι τον Μάρτιο έχουν την τιμητική τους σε διάφορους χώρους σε ολόκληρη την πόλη. Οι παραμυθάδες δεν έχουν μυστικά, γι' αυτό και εμείς διαλέξαμε μερικές εκδηλώσεις και σας προτείνουμε για να ζήσετε μερικές στιγμές παραμυθιού.

Quartέτο Παραμύθι!

Η Μαρίνα Κατσαρή (αφήγηση, κλαρίνο) με τους φίλους της Ηλιάνα Παύλου (μπάσο, γαλλικό κόρνο), Δημήτρη Φυρίο (κιθάρα, κρουστά), Βαγγέλη Γέττο (ακορντεόν, κρουστά) γιορτάζουν την πιο... φανταστική μέρα του χρόνου, την Παγκόσμια Ημέρα Αφήγησης 2018, με ένα μοναδικό πάρτι παραμυθιών και groovάτη διάθεση . Θέλετε να μάθετε ποια είναι η ημέρα που ο μέρμηγκας αράζει επιτέλους με τον τζίτζικα πίνοντας τεκίλα στην αιώρα; Πότε τα τρία κατσικάκια τρώνε σαλάτα ρόκα παρμεζάνα με τον λύκο ή ποια μέρα η βασίλισσα του χιονιού φτιάχνει βαλίτσες για Καραϊβική; Αν ναι, τότε μπείτε με τη Μαρίνα και εναλλάξ τους 3 φίλους της στον μαγικό χορό της μουσικής αφήγησης φανταστικών ιστοριών επιλεγμένων από διαφορετικά τρέχοντα projects των συντελεστών.

📍 **Καφενείο Πλάτανος,** Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ96, Καϊμακλί Λευκωσία, Τετάρτη 21 Μαρτίου, στις 8:00 μ.μ. Πληροφορίες τηλ. 99 584374.

Μαθαίνοντας το θέατρο

Την ημέρα εορτασμού του θεάτρου, 27 Μαρτίου, το Πολιτιστικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου σε συνεργασία με το Θεατρικό Μουσείο Κύπρου γιορτάζουν και συστήνουν σε παιδιά 7-10 ετών, τον κόσμο του θεάτρου και τους ανθρώπους του.

Στόχος αυτών των εργαστηρίων είναι να μεταδώσει στα παιδιά τις βασικές αρχές της τέχνης του θεάτρου, τον ρόλο των συντελεστών που βρίσκονται μπροστά και πίσω από τα λαμπερά φώτα της σκηνής ενώ παράλληλα να καλλιεργήσει τη φαντασία και τη σωματική τους έκφραση μέσω παιχνιδιών παντομίμας και αυτοσχεδιασμού.

Το θεατρικό εργαστήρι διοργανώνεται στο πλαίσιο της σειράς #deneinaisxoleio για οικογένειες. Εμψυχώτρια η Νικολέττα Τζιαούρη, θεατρολόγος «ταξιδεύει» για πρώτη φορά στη Λευκωσία δίνοντας στην ευκαιρία στο κοινό, να παρακολουθήσει -με μικρές παραλλαγές- τις εκπαιδευτικές δράσεις που εφαρμόζονται στον χώρο του Θεατρικού Μουσείου Κύπρου που εδρεύει στη Λεμεσό.

📍 **Πολιτιστικό** Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου, Φανερωμένης 86-90, παλιά Λευκωσία, Σάββατο, 17 Μαρτίου, 10:30 π.μ. & 12:00 μ.μ. Δωρεάν συμμετοχή. Κρατήσεις τηλ. 22128182.

Συναντήσεις φιλαναγνωσίας

● Την Παρασκευή 16 Μαρτίου η Ερατώ μας προσκαλεί στο Μουσείο Παραμυθιού να μας δείξει τις μεταμφιέσεις της και να τη θαυμάσουμε.

Το αγαπημένο παραμύθι της Κύπριας συγγραφέως Νάγιας Παναγιώτου θα ζωντανέψει μέσα από ένα θεατροπαιδαγωγικό πρόγραμμα όπου τα παιδιά θα διασκεδάσουν και θα γνωρίσουν ότι νιώθουμε καλά και αγαπητοί μόνο όταν είμαστε ο εαυτός μας!

Έχουμε τη χαρά και την τιμή να έχουμε μαζί μας στο εργαστήρι τη συγγραφέα του παραμυθιού κα Νάγια Παναγιώτου, η οποία θα δημιουργήσει μαζί με τα παιδιά υπέροχες κατασκευές. Εμψυχώτρια η Δέσπω Σοφοκλέους, θεατροπαιδαγωγός Μουσείου Παραμυθιού.

📍 **Μουσείο** Παραμυθιού, Γρανικού 32, Λευκωσία, Παρασκευή 16 Μαρτίου, ώρα 4:30-6:00 μ.μ. Δηλώσεις συμμετοχής/πληροφορίες τηλέφωνο 22376522.

● Το βιβλίο της Κύπριας συγγραφέως Δέσποινας Ηρακλέους «Η μηχανή που έφτιαχνε ιστορίες». Μέσα από μια διαδραστική παρουσίαση του βιβλίου η συγγραφέας μαζί με τα παιδιά, θα περάσουν ένα όμορφο απόγευμα, γεμάτο ιστορίες. Η Μηχανή φθάνει στο Μουσείο και μαζί με τα παιδιά θα φτιάξουν παράλογες, περίεργες, ανακατεμένες, αστείες, συναρπαστικές μικρές ιστοριούλες. Στη συνέχεια θα έχουν την ευκαιρία να σχεδιάσουν τη δική τους μοναδική εφεύρεση και να δημιουργήσουν με ένα πρωτότυπο τρόπο τη δική τους ανατρεπτική ιστορία, που μπορούν να τη μεταφέρουν στο σπίτι τους μέσα σε μια βαλίτσα ή στην τσέπη τους ή τσαλακωμένη στα χέρια ή πετώντας την από το παράθυρο για να την πάρει ο άνεμος ή με το ντρόουν τους...

📍 **Μουσείο** Παραμυθιού, Γρανικού 32, Λευκωσία, Κυριακή 24 Μαρτίου, ώρα 4:30-6:00 μ.μ. Δηλώσεις συμμετοχής/πληροφορίες τηλέφωνο 22376522.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»
Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Πρόεδρος Δ.Σ.: Κωστας Ιορδανιδης • Διευθύνων Σύμβουλος: Δημητρης Λοττιδης • Διευθυντής: Ανδρεας Παρασχος
Αρχισυντάκτης: Μιχαλης Τσικαλας • Υπεύθυνος Ατελιέ: Παντελης Δαμιανου

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: Αλεξης Παπαχελας ■ Διεύθυνση συντάξεως: Κωστης Φαφουτης - Νωτης Παπαδοπουλος

ΚΛΑΣΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Disney

Κλασικές ιστορίες
κόμικς με πρωταγωνιστές
τους ήρωες του κόσμου της Disney

Οι αγαπημένοι ήρωες της Disney έρχονται ξανά στην Καθημερινή
με 10 διαφορετικές Κλασικές Ιστορίες για όλη την οικογένεια.

ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

04-OIK_POLITIKH_KATHI 13/03/18 23:11 Page 4

Το «Αφροδίτη» αλλάζει την ενεργειακή ατζέντα

Η Λευκωσία ανοίγει τη βεντάλια των σχεδιασμών της δίνοντας έμφαση στην εκμετάλλευση των επιβεβαιωμένων κοιτασμάτων

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Σχεδόν επτά χρόνια μετά την επιβεβαίωση των πρώτων κυπριακών κοιτασμάτων Φυσικού Αερίου (ΦΑ) στο τεμάχιο 12 και ενώ ακολούθησαν άλλοι δυο γύροι αδειοδότησης τεμαχίων, η Λευκωσία δείχνει να εγκαταλείπει τη μονοδιάστατη λογική της στην διαχείριση των ενεργειακών που είχε ως προμετωπίδα τις έρευνες. Μια μεταβολή που δεν είναι άσχετη, όπως εκτιμούν πολιτικοί αναλυτές, με τα όσα έλαβαν προσφάτως χώρα εντός της κυπριακής ΑΟΖ.

Αξιολογώντας το τι άφησε πίσω της η κρίση στο τεμάχιο 3, η Λευκωσία φαίνεται να προκρίνει μιας μορφής «σαλαμοποίηση» των ενεργειακών, στα τεμάχια που έχουν παραχωρηθεί σε εταιρείες. Στη λογική αυτή το βάρος θα πέσει στα τεμάχια που έχουν πραγματοποιηθεί ή είναι προγραμματισμένες έρευνες αλλά και στο ξεχασμένο

Οι πληροφορίες φέρουν τις εταιρείες που διαχειρίζονται το κυπριακό κοίτασμα αλλά και του ισραηλινού Λεβιάθαν να βρίσκονται κοντά σε συμφωνία με τον διαχειριστή του τερματικό LNG στην Αίγυπτο για πώληση 10 BCM ΦΑ.

κοίτασμα «Αφροδίτη» το οποίο είναι επιβεβαιωμένο, έχει κηρυχθεί εμπορεύσιμο και αναμένει αγοραστές. Στα ψηλά κυβερνητικά δώματα η επικρατούσα άποψη είναι πως έρευνες και εκμετάλλευση θα πρέπει να προχωρήσουν παράλληλα, εκεί όπου οι υπάρχουν προχωρημένες διαδικασίες. Μια αντίληψη που όλα δείχνουν να βρίσκει πρόσφορο έδαφος, πρώτα στο κοίτασμα «Αφροδίτη» και μετά στα υπόλοιπα που έχουν εντοπισθεί κατ΄αρχήν κοιτάσματα.

Μια πρώτη ένδειξη για τις αλλαγές που φαίνεται να υπάρχουν, δόθηκε από τον ίδιο τον υπουργό Ενέργειας Γιώργο Λακκοτρύπη ο οποίος δημόσια διακήρυξε πως «η Κύπρος είναι κοντά στην πώληση Φυσικού Αερίου στην Αίγυπτο και πιθανότατα θα υπογράψουμε τη συμφωνία τις προσεχείς εβδομάδες». Εκτός από τις επίσημες τοποθετήσεις την εμφάνισή τους έκαναν δημοσιεύματα στο διεθνή Τύπο για συμφωνία των διαχειριστών, του κοιτάσματος «Αφροδίτη» με την Shell, διαχειρίστρια εταιρεία του ενός από τα δυο τερματικά υγροποίησης ΦΑ (LNG) στο Idku της Αιγύπτου.

Ο σχεδιασμός

Σε πολιτικό επίπεδο η εξέλιξη των πραγμάτων μετά τα γεγονότα στο τεμάχιο 3 φανερώνουν πως είχε ετοιμαστεί πλαίσιο για το πώς προχωρούν τα ενεργειακά.

Υπό το φως και της γενικότερης συμπεριφοράς της Τουρκίας στην περιοχή, στη Λευκωσία υπήρχε έντονος προβληματισμός μεταβολής του τρόπου διαχείρισης των ενεργειακών. Στο πνεύμα αποφυγής δημιουργίας τετελεσμένων από τουρκικής πλευράς, η ζυγαριά έγειρε προς τις απόψεις εκείνες που υποστηρίζουν έμφαση στις υφιστάμενες δραστηριότητες και αποφυγή δημιουργίας νέων.

Επί του εδάφους αυτό το οποίο φαίνεται να προκρίθηκε είναι να προχωρήσει ο σχεδιασμός του τεμαχίου 10, αλλά και στο τεμάχιο 6 να πραγματοποιηθεί η επιβεβαιωτική γεώτρηση. Από εκεί και μετά αυτό το οποίο υποστηρίζεται, έντονα από κυβερνητικής πλευράς, είναι να τρέξει όσο το δυνατό γρηγορότερα το κομμάτι εμπορικής εκμετάλλευσης που για τα τεμάχια 6 και 10 υπάρχουν όλες οι προϋποθέσεις από τις εταιρείες που διαχειρίζονται τα τεμάχια. Κάτι που δεν περνά απαρατήρητο και διεθνώς. Ειδικά μετά τις ανακοινώσεις, Λευκωσίας και ΕΝΙ για τις δυνατότητες του τεμαχίου 6 οι αναφορές στον διεθνή Τύπο έχουν ενταθεί με σχόλια ότι τελευταίες ανακαλύψεις αναμένεται να καταστήσουν την Κύπρο σημαντικό παράγοντα στην αγορά φυσικού αερίου στη Μέση Ανατολή.

Η συμφωνία

Με βάση τις πληροφορίες που υπάρχουν, η Shell ενδιαφέρεται να αγοράσει 10 δισ. κυβικά πόδια (BCM) ΦΑ το χρόνο από τα κοιτάσματα της περιοχή . Ως πιθανοί πωλητές εμφανίζονται, το κυπριακό κοίτασμα του «Αφροδίτη» και το ισραηλινό στο Λεβιάθαν. Η διάρκεια της συμφωνίας, η οποία όπως μεταδίδεται βρίσκεται στο τελικό στάδιο, θα είναι διάρκειας 10 χρόνων με εκτιμώμενη αξία 25 δισ. δολάρια.

Οι συζητήσεις και με τους διαχειριστές του τερματικού στο Idku επιβεβαιώνονται και από άλλες πηγές, πέρα από τις πολιτικές, ωστόσο, αποφεύγεται να γίνει αναφορά το στάδιο στο οποίο βρίσκονται. Εάν και εφόσον η συμφωνία κλείσει, το επόμενο κομβικό σημείο είναι η μεταφορά του ΦΑ από το δυο κοιτάσματα προς την Αίγυπτο. Παρά το γεγονός ότι γίνεται λόγος για χρήση υφιστάμενων χερσαίων υποδομών το ισχυρότερο σενάριο είναι η δημιουργία νέων υποθαλάσσιων, με ένα κεντρικό αγωγό στον οποίο θα καταλήγουν τα ισραηλινά και κυπριακά κοιτάσματα. Με τον τρόπο αυτό το κόστος μεταφοράς μειώνεται αν ληφθεί υπόψη ότι το προς εξαγωγή ισραηλινό κοίτασμα θα παράγεται περίπου 30 χιλιόμετρα μακριά από το κοίτασμα «Αφροδίτη»

Οι τιμές

Καθοριστικός παράγοντας των συζητήσεων αποτελούν οι τιμές πώλησης, με αρνητικό παράγοντα τις τιμές του ΦΑ στις διεθνείς αγορές. Χωρίς να έχουν γίνει γνωστές λεπτομέρειες, οι εκτιμήσεις που γίνονται από κύκλους της βιομηχανίας υδρογονανθράκων δεν είναι και τόσο ενθαρρυντικές. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η τιμή του ΦΑ αντιστοιχεί στο 10%, της τιμής του πετρελαίου ανά βαρέλι με βάση τα σημερινά δεδομένα (61,3 δολάρια), η τιμή του ΦΑ υπολογίζεται στα 6,1 δολάρια. Τιμή που κινείται στα όρια συμφέρουσας πώλησης ΦΑ. Αν και σημειώνεται, από τους ίδιους κύκλους, ότι η τιμή θα είναι υψηλότερη νοουμένου ότι θα πρόκειται για μακροπρόθεσμα συμβόλαια πώλησης, ως βάση για μια καλή συμφωνία τίθενται τα 8 δολάρια. Πάντα σε επίπεδο πληροφοριών το τερματικό στην Αίγυπτο θα αγοράζει ΦΑ από την περιοχή το οποίο μετά την επεξεργασία θα το εξάγει το ίδιο στις ευρωπαϊκές αγορές, στη βάση συμβολαίων που έχει υπογράψει με χώρες.

Προς Κύπρο

Μια ενδεχόμενη υπογραφή συμβολαίων πώλησης ΦΑ προς Αίγυπτο θεωρείται βέβαιο πως θα συμπαρασύρει, θετικά και τον υπόλοιπο εμπορικό προγραμματισμό αξιοποίησης του κοιτάσματος «Αφροδίτη», που είναι η εσωτερική αγορά της Κύπρου για σκοπούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, με φθηνό και φιλικό για το περιβάλλον καύσιμο.

Σε πρώτη φάση, το ΦΑ προς την Κύπρο θα χρησιμοποιηθεί από Μονάδες Παραγωγής της ΑΗΚ στο Βασιλικό και στη συνέχεια στην Δεκέλεια. Η εισαγωγή ΦΑ θα τρέξει και την απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας με την είσοδο ιδιωτικών εταιρειών που αναμένουν το ΦΑ για να δραστηριοποιηθούν στην παραγωγή ρεύματος. Επίσης, σε κατοπινό στάδιο γίνεται μνεία για την κατασκευή εσωτερικού δικτύου που θα εξυπηρετεί μεγάλους εμπορικούς πελάτες, ξενοδοχεία και βιομηχανίες.

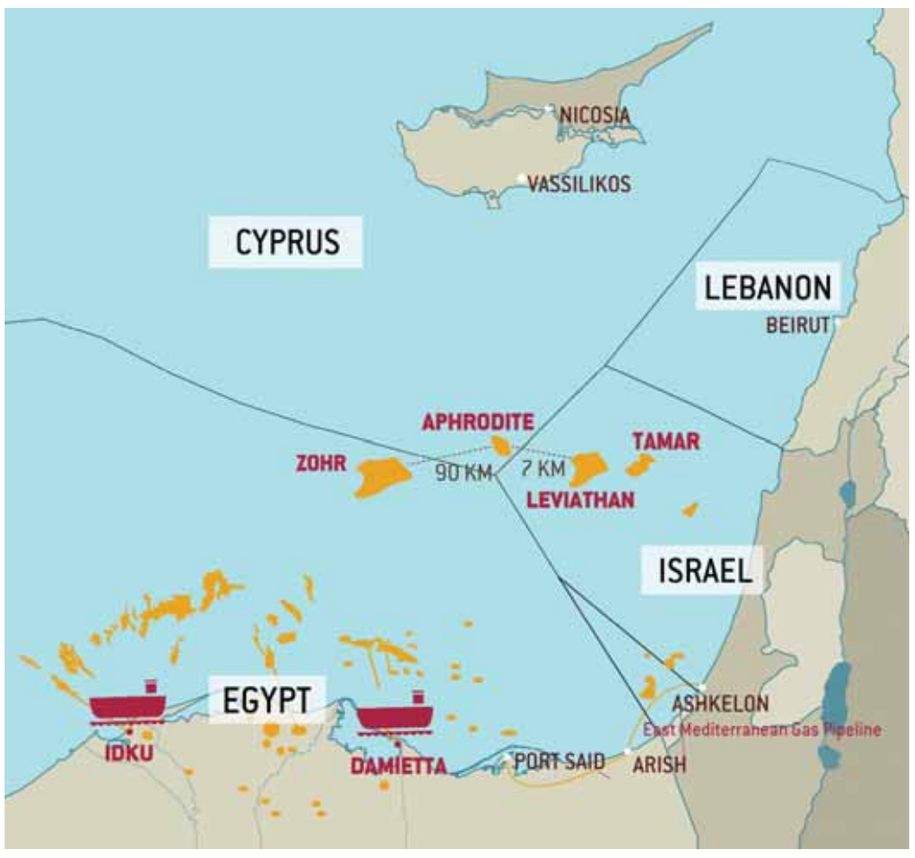

Οι πληροφορίες για προχωρημένες συζητήσεις με την Shell για πώληση ΦΑ προκαλούν ήδη αντιδράσεις στο Ισραήλ. Εταιρείες που διαχειρίζονται κοίτασμα κοντά στο «Αφροδίτη» επικαλούνται την απουσία συμφωνίας με την Κύπρο για το καθεστώς συνεκμετάλλευσης κοιτασμάτων στη μέση γραμμή των ΑΟΖ.

Μουρμουρητά από Ισραήλ για πώληση ΦΑ

Προτού στεγνώσει η μελάνη, από τις πληροφορίες για πιθανή συμφωνία Shell με τις εταιρείες που διαχειρίζονται το κοίτασμα «Αφροδίτη» για την αγορά ΦΑ, εμφανίσθηκαν οι πρώτες αντιδράσεις από την πλευρά του Ισραήλ. Σύμφωνα με δημοσίευμα του ισραηλινού ενεργειακού ιστότοπου Globes, στην γειτονική χώρα καταγράφονται αρνητικές απόψεις. Το όλο θέμα που εγείρεται φαίνεται, να ξεκινά από τις εταιρείες που έχουν τα δικαιώματα στο κοίτασμα Ishai, το οποίο βρίσκεται κοντά στη μέση γραμμή των ΑΟΖ Κύπρου και Ισραήλ, στο ύψος που είναι το κοίτασμα «Αφροδίτη». Οι διαχειριστές του ισραηλινού κοιτάσματος, Opportunity Energy Resources LP (TASE: ISOP.L), Nammax Oil and Gas Ltd., η Eden Energy Discoveries Ltd. (TASE: EDN) και η AGR Petroleum Services Holdings AS, θορυβημένοι από τις πληροφορίες απευθύνθηκαν, σύμφωνα με το δημοσίευμα, στον Επίτροπο Πετρελαίων Yosi Wurzburger και στον υπουργό Εθνικής Υποδομής, Ενέργειας και Υδατικών Πόρων Yuval Steinitz, επιδιώκοντας να μάθουν τα βήματα της ισραηλινής κυβέρνησης προκειμένου να διαφυλαχθούν, όπως υποστηρίζεται, τα δικαιώματα του Ισραήλ στο «Αφροδίτη». Οι εταιρείες επικαλούνται την απουσία συμφωνίας Κύπρου – Ισραήλ που να ρυθμίζει το καθεστώς εκμετάλλευσης κοιτασμάτων που βρίσκονται στην μέση γραμμή. Να υπενθυμίσουμε ότι η Κύπρος και το Ισραήλ βρίσκονται σε συζητήσεις για το εν λόγω θέμα από το 2010 χωρίς ωστόσο να έχουν καταλήξει σε μια κοινή φόρμουλα. Όπως είχε γράψει παλαιότερα η «Κ» η ισραηλινή πλευρά φέρεται να διεκδικεί ένα μερίδιο από το «Αφροδίτη» της τάξης του 6% με την κυπριακή πλευρά να συμφωνεί σε ένα ποσοστό του 2%.

Από το 2010 Κύπρος και Ισραήλ συζητούν για το καθεστώς στη μέση γραμμή χωρίς ωστόσο μέχρι σήμερα να έχουν καταλήξει σε συμφωνία.

Φρένο στο φόρο κληρονομιάς για κατεχόμενες περιουσίες

Υποβάλλεται πρόταση στο Υπουργικό με την οποία θα ρυθμίζονται 93 περιπτώσεις με συνολικές οφειλές 485.760 ευρώ

Του **ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ**

Την διαγραφή των ποσών που οφείλονται στο κράτος ως φόροι κληρονομιάς για περιουσίες οι οποίες βρίσκονται στα κατεχόμενα, και οι ιδιοκτήτες τους έχουν πεθάνει πριν από το 1974, συζήτησε κατά την χθεσινή της συνεδρία η επιτροπή προσφύγων της Βουλής. Στην Επιτροπή αναφέρθηκε ότι στις 9 Μαρτίου ετοιμάστηκε από το Τμήμα Φορολογίας πρόταση προς το Υπουργείο Οικονομικών και ακολούθως στο Υπουργικό Συμβούλιο για κατά χάριν διαγραφή του φόρου κληρονομιάς για κατεχόμενες περιουσίες, των οποίων

Βρέθηκε η λύση στο πρόβλημα με τον φόρο που καλούνταν να πληρώσουν πρόσφυγες για να τους μεταβιβαστεί η περιουσία των γονιών τους, οι οποίοι απεβίωσαν πριν από το 1974.

οι εγγεγραμμένοι ιδιοκτήτες απεβίωσαν πριν από το 1974. Μέσα από την διαδικασία αυτή, όπως τονίστηκε από βουλευτές κατά την διάρκεια της συζήτησης, υπάρχει η πρόθεση να διευκολυνθούν οι πρόσφυγες οι οποίοι θέλουν να προχωρήσουν σε μεταβίβαση των περιουσιών των γονιών τους και μέχρι σήμερα δεν το έπρατταν. Κι αυτό γιατί ήταν υποχρεωμένοι να πληρώνουν φόρο κληρονομίας για να τους μεταβιβαστεί μια περιουσία την οποία στο τέλος της ημέρας δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν. Η συγκεκριμένη πρόταση έχει τεθεί επανειλημμένα ενώπιον της επιτροπής. Η χθεσινή συνεδρία ήταν 4η, στην οποία συζητήθηκε το θέμα με βουλευτές να κάνουν λόγο για ολιγωρία της κυβέρνησης, καθώς, όπως υποστήριξαν, αφότου πήρε την πρόσκληση για να παραστεί στη συζήτηση του θέματος στη Βουλή αποφάσισε στις 9 Μαρτίου να ετοιμάσει πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο.

Η επιτροπή προσφύγων θέτει και θέμα μεταβίβασης στους κληρονόμους αποθανόντων, των κατοικιών στους συνοικισμούς αυτοστέγασης, που είναι κτισμένες σε τ/κ γη.

Μιλώντας μετά το τέλος της συνεδρίας της επιτροπής η Πρόεδρός της Σκεύη Κουκουμά σημείωσε ότι πέραν των καταγεγραμμένων περιπτώσεων για τις οποίες ο φόρος κληρονομιάς ανέρχεται στις 485.000 ευρώ θα πρέπει η ρύθμιση, η οποία θα αποφασιστεί να είναι τέτοια που θα καλύπτει και άλλες περιπτώσεις. Να καλύπτονται, είπε, και άτομα που θα αποταθούν στο μέλλον για μεταβίβαση της περιουσίας των γονιών τους. Η Επιτροπή Προσφύγων, όπως σημείωσε η πρόεδρός της, θα εξετάσει εκ νέου το θέμα αμέσως μετά το Πάσχα για να διαπιστώσει την πρόοδο που έχει επιτευχθεί. Ταυτόχρονα, επανέλαβε την πρόθεση των μελών της επιτροπής για εξεύρεση λύσης άμεσα και να μεταβιβαστεί στους πρόσφυγες που εμπίπτουν σε αυτή την κατηγορία η περιουσία των γονιών τους χωρίς να πληρώσουν οποιοδήποτε φόρο κληρονομιάς. Η Βουλευτής του ΔΗΣΥ Μαριέλλα Αριστείδου ανέφερε ότι η πρόταση που θα οδηγηθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο θα ρυθμίζει 93 περιπτώσεις με συνολικές οφειλές 485.760 ευρώ.

Συνοικισμοί αυτοστέγασης

Παράλληλα με τις προσπάθειες που γίνονται για διαγραφή του φόρου κληρονομιάς, η επιτροπή συζήτησε και το θέμα με τους συνοικισμούς αυτοστέγασης και την στρέβλωση που υπάρχει για τα σπίτια τα οποία είναι κτισμένα σε τ/κ γη, η οποία τους παραχωρήθηκε από το κράτος. Συγκεκριμένα, βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας μετά το θάνατο των ατόμων στα οποία παραχωρήθηκε γη και έκτισαν με δικά τους έξοδα την κατοικία, το κράτος την ανακτούσε και την παραχωρούσε σε άλλο δικαιούχο. Η προτεινόμενη ρύθμιση έχει ως στόχο την διόρθωση της στρέβλωσης που υπάρχει στους συνοικισμούς αυτοστέγασης μεταξύ των σπιτιών που είναι κτισμένα σε ελληνοκυπριακή και τουρκοκυπριακή γη. Μέχρι σήμερα στις περιπτώσεις που το σπίτι είναι κτισμένο σε ελληνοκυπριακή γη μπορεί να μεταβιβαστεί σε κληρονόμο.

Η ρύθμιση αυτή έχει να κάνει με σπίτια τα οποία είναι κτισμένα σε συνοικισμούς αυτοστέγασης σε τ/κ γη και οι δικαιούχοι χρήστες απεβίωσαν πριν από το 2006 (Απρίλη). Το υπουργείο Εσωτερικών ενημέρωσε την επιτροπή ότι η συγκεκριμένη νομοθεσία είναι έτοιμη και θα σταλεί στη Νομική Υπηρεσία για τον καθιερωμένο νομοτεχνικό έλεγχο.

Μέλη της επιτροπής κάλεσαν την Νομική Υπηρεσία να ολοκληρώσει σύντομα τη νομοτεχνική επεξεργασία ώστε το νομοσχέδιο να βρίσκεται το ταχύτερο ενώπιον της Βουλής για να ψηφιστεί σε νόμο για να τελειώσει οριστικά και η ταλαιπωρία που υφίστανται οικογένειες προσφύγων που ανήκουν σε αυτή την κατηγορία.

05-OIK_POLITIKI_KATHI 13/03/18 23:16 Page 5

Κύπρος και Ιρλανδία θα επηρεαστούν από Brexit

Η μεταβατική περίοδος από το Μάρτιο του 2019 μέχρι το 2021 θα είναι μεγάλης σημασίας

Η μελλοντική σχέση των δύο πλευρών, οποιαδήποτε μορφή και αν πάρει, πρέπει να σέβεται την ακεραιότητα της ενιαίας αγοράς της ΕΕ σημειώθηκε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Από το Μάρτιο του 2019 αρχίζει η μεταβατική περίοδος της εξόδου του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία είναι άγνωστο μέχρι στιγμής πόσο θα διαρκέσει. Οι Ευρωπαίοι κλίνουν προς μεταβατική περίοδο ενός με ενάμιση χρόνου, ενώ το Ηνωμένο Βασίλειο πιέζει ώστε η μεταβατική περίοδος να διαρκέσει δύο χρόνια. Όπως και να έχει, μέχρι αρχές του 2021 επί της ουσίας δεν θα υπάρξουν σημαντικές αλλαγές για την πορεία του Ηνωμένου Βασιλείου, καθώς θα εφαρμόζονται οι κανόνες που υπάρχουν, η ενιαία αγορά, αλλά θα εισφέρει οικονομικά σε όλα όσα έχει υπογράψει. Μια ειδοποιός διαφορά θα υπάρχει όμως, ότι δεν θα έχει ψήφο στις διαδικασίες λήψης των αποφάσεων, μια δύναμη που θα έχει μέχρι και το Μάρτιο του 2019 όπου και θα αρχίσει επισήμως το Brexit. Όπου υπάρχει δράση όμως, υπάρχει και αντίδραση, με την Κύπρο και την Ιρλανδία να επηρεάζονται περισσότερο από την έξοδο του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ.

Μάθιου Κιντ: Ακόμα και όταν χωρίσουν οι δρόμοι του ΗΒ με την ΕΕ πρέπει να συνεχίσει η στενή τους σχέση για να περιοριστούν οι όποιες συνέπειες προέλθουν.

Στη παραπάνω θέση αναφορικά με τις χώρες που θα επηρεαστούν περισσότερο από την έξοδο του ΗΒ συμφώνησε και ο Βρετανός Ύπατος Αρμοστής στην Κύπρο, Μάθιου Κιντ, αναφέροντας παράλληλα στην «Κ» πως η μεταβατική περίοδος θα είναι μεγάλης σημασίας. Και αυτό, όπως εξήγησε, διότι θα δώσει τον απαιτούμενο χρόνο στις πλευρές (ΗΒ-ΕΕ) να καθορίσουν τα νέα δεδομένα που θα προκύψουν σε ένα τεράστιο φάσμα. Πρόσθεσε ότι ακόμα και όταν χωρίσουν οι δρόμοι του ΗΒ με την ΕΕ, πρέπει να συνεχιστεί η στενή τους σχέση για να περιοριστούν οι όποιες συνέπειες προκύψουν. Συγκεκριμένα για τα της Κύπρου, ο Ύπατος Αρμοστής σημείωσε πως οι εξαγωγές της Κύπρου προς το ΗΒ ανέρχονται πάνω από το 10%, ενώ συνδέεται άμεσα στα χρηματοοικονομικά. Ακόμα, είπε, υπάρχει μεγάλο τουριστικό ρεύμα από το ΗΒ στην Κύπρο και αναλόγως των συμφωνηθέντων και της επίδρασης που θα έχουν στα πορτοφόλια των Βρετανών, κατ΄επέκταση θα μετακυλήσουν στην κυπριακή τουριστική αγορά. Και δεν θα είναι μόνο η επίδραση σε ξενοδοχειακό επίπεδο και κρατήσεων, αλλά και των αεροπορικών συνδέσεων μεταξύ ΗΒ και Κύπρου.

Ερωτηθείς ο Μάθιου Κιντ για το ΗΒ ως εκπαιδευτικό προορισμό, υπογράμμισε πως επικρατεί αβεβαιότητα αν και η Πρωθυπουργός Τερέζα Μέι ανακοίνωσε το πάγωμα των διδάκτρων για τους φοιτητές που θα εγγραφούν μέχρι και το Σεπτέμβριο του 2018 στα πανεπιστήμια του ΗΒ. Σύμφωνα με τον ίδιο, το παραπάνω δεν σημαίνει ότι δεν πρόκειται να ισχύσουν αυτά που ανακοίνωσε η κ. Μέι για τα δίδακτρα, αλλά εκτιμά πως μελλοντικά θα υπάρξει διαφοροποίηση των διδάκτρων μεταξύ των γνωστών – καλών πανεπιστημίων και άλλων που δραστηριοποιούνται στο ΗΒ, καταργώντας το πλαφόν των 9 χιλιάδων λιρών που ισχύει τώρα.

Συζήτησαν ξανά για Brexit

Το πλαίσιο των μελλοντικών σχέσεων ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου πρέπει να σέβεται την ακεραιότητα της ενιαίας αγοράς της ΕΕ και τις τέσσερις ελευθερίες, τόνισαν οι ευρωβουλευτές σύμφωνα με την υπηρεσία Τύπου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Οι ευρωβουλευτές, σύμφωνα με το δελτίο, επανέλαβαν ότι μια συμφωνία σύνδεσης μεταξύ της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου θα μπορούσε να αποτελέσει το κατάλληλο πλαίσιο για τις μελλοντικές σχέσεις των δύο πλευρών. Στη συζήτηση συμμετείχαν ο Πρόεδρος της Επιτροπής, Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ, και ο κύριος διαπραγματευτής της ΕΕ για το Brexit, Μισέλ Μπαρνιέ.Τόνισαν, ωστόσο, ότι η μελλοντική σχέση των δύο πλευρών, οποιαδήποτε μορφή και αν πάρει, πρέπει να σέβεται την ακεραιότητα της ενιαίας αγοράς της ΕΕ, την τελωνειακή ένωση και τις τέσσερις ελευθερίες, χωρίς να επιτρέπει στο Ηνωμένο Βασίλειο να επιλέγει σε ποιους τομείς θέλει να έχει ενισχυμένη σύνδεση και σε ποιους όχι.

Τέλος, οι ευρωβουλευτές αναφέρεται στο δελτίο, ζήτησαν να ενσωματωθούν οι κοινές δεσμεύσεις ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου σχετικά με τα δικαιώματα των πολιτών, τις οικονομικές υποχρεώσεις και το ζήτημα των συνόρων με την Ιρλανδία σε μια σαφή συμφωνία απόσυρσης, η οποία πρέπει να ολοκληρωθεί προτού ξεκινήσει η οποιαδήποτε μεταβατική περίοδος.

Η άποψη των Οίκων Αξιολόγησης

Η έξοδος του Ηνωμένου Βασιλείου (ΗΒ) από την ΕΕ θα μπορούσε να προκαλέσει σημαντικές οικονομικές επιπτώσεις σε τέσσερις χώρες, περιλαμβανομένης και της Κύπρου, εκτιμά σε έκθεσή του ο οίκος αξιολόγησης Moody`s, ενώ ειδικότερα αναφέρεται στην Ιρλανδία, το Βέλγιο, την Ισπανία και την Κύπρο. Αν και εκτιμά ότι τα περισσότερα κράτη-μέλη της ΕΕ έχουν περιορισμένη έκθεση στο Ηνωμένο Βασίλειο ως προορισμού εξαγωγών, τον τουρισμό και τις επενδύσεις, η Ανώτερος Αντιπρόεδρος του Moody`s Σάρα Κάρλσον θεωρεί πως η Ιρλανδία έχει με διαφορά τη μεγαλύτερη έκθεση στην έξοδο του ΗΒ από την ΕΕ ως εξαγωγικός προορισμός. Ταυτόχρονα, ο Moody`s σημειώνει πως το Brexit θα έχει μεγαλύτερο αντίκτυπο σε χώρες με περιορισμένο περιθώριο λήψης αποφάσεων και παρατηρεί μάλιστα ότι οι χώρες που είναι εκτεθειμένες μέσω του τουριστικού τομέα, όπως η Πορτογαλία, η Ισπανία και η Κύπρος, παρουσιάζουν υψηλό δημόσιο χρέος και ψηλά κόστη δανεισμού για το 2016.
Τη θέση ότι οι επιπτώσεις του Brexit στην κυπριακή οικονομία θα είναι περιορισμένες έχει εκφράσει ο Οίκος Αξιολόγησης Standard and Poor's, ως πιο καθησυχαστικός. Η απόφαση του Ηνωμένου Βασιλείου να τεθεί εκτός ΕΕ είχε μέχρι στιγμής αμελητέες επιπτώσεις, αφού όπως αναφέρει, παρά την υποβάθμιση της αγγλικής λίρας σε σχέση με το ευρώ, οι αφίξεις Βρετανών τουριστών στην Κύπρο συνέχισαν να αυξάνονται. Σημειώνει, ωστόσο, ότι αυτή η τάση μπορεί να μην συνεχιστεί, αν υπάρξει συνεχιζόμενη αβεβαιότητα στη σχέση του ΗΒ με την ΕΕ. Και σε αυτή την περίπτωση, ωστόσο, αναμένει ότι οι επιπτώσεις θα μετριαστούν από την ικανότητα της Κύπρου να προσελκύει τουρίστες από άλλες περιοχές, που ενισχύθηκε με την προσθήκη νέων απευθείας πτήσεων από το Ισραήλ.

ΑΠΟΨΗ *Του* **ΔΗΜΗΤΡΗ ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ**

Ελληνικό ποδόσφαιρο: όλα λάθος

Το σύγχρονο ποδόσφαιρο είναι σήμερα για τον ανεπτυγμένο κόσμο μια ισχυρή πλουτοπαραγωγική πηγή. Δείτε τους προϋπολογισμούς των μεγάλων ισπανικών ομάδων, ανατρέξτε στη χρηματιστηριακή αξία ιστορικών αγγλικών συλλόγων, σκεφθείτε γιατί το «Καμπ Νου», το γήπεδο όπου αγωνίζεται η Μπαρτσελόνα, ήταν ο τρίτος δημοφιλέστερος τουριστικός προορισμός της Βαρκελώνης. Κατ' αναλογία, φανταστείτε το Ολυμπιακό Στάδιο να ερχόταν τρίτο σε επισκεψιμότητα μετά την Ακρόπολη και το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο...

Οσο τρελό κι αν ακούγεται, σε μια λίγο πιο «κανονική» χώρα από τη δική μας θα μπορούσε να ήταν ένα αξιόπιστο σενάριο. Είναι το στάδιο που φιλοξένησε την Ολυμπιάδα του 2004, είναι ένα αθλητικό συγκρότημα που φέρει την υπογραφή ενός μεγάλου, διεθνούς φήμης αρχιτέκτονα και φυσικά βρισκόμαστε στη χώρα όπου γεννήθηκαν οι Ολυμπιακοί Αγώνες. Το τι θα μπορούσε να είναι το συγκρότημα του ΟΑΚΑ (ένα αθλητικό πάρκο με μουσεία, χώρους αναψυχής, εμπορικά κέντρα, κ.λπ.) και το τι θα μπορούσε να αποδίδει οικονομικά στο ελληνικό κράτος είναι ακόμα ένα σημάδι για το πόσο λάθος γίνονται πολλά πράγματα στη χώρα.

Σε αυτό το πλαίσιο το ποδόσφαιρό μας δεν θα μπορούσε να είναι εξαίρεση. Ωστόσο, υπάρχει μια αφελής ερώτηση που μοιάζει αυτονόητη: αν στον σύγχρονο κόσμο το ποδόσφαιρο είναι ένα ισχυρό προϊόν με άπειρες δυνατότητες εμπορικής διείσδυσης και εκμετάλλευσης, γιατί οι Ελληνες επιχειρηματίες που αποφασίζουν να επενδύσουν στις ομάδες μας δεν συναινούν σε ένα μοντέλο εξυγίανσης που θα μεταμορφώσει το σημερινό απαξιωμένο προϊόν του ελληνικού πρωταθλήματος σε μια παραγωγική ατμομηχανή διαρκούς οικονομικής επέκτασης;

Με πιο ελκυστικές υποδομές, με πιο πολλές οικογένειες στο γήπεδο, με καλύτερους παίκτες, με πιο ισχυρούς σπόνσορες;

Μια πρόχειρη απάντηση είναι η προχθεσινή εικόνα του ισχυρού άνδρα του ΠΑΟΚ να εισβάλλει στο γήπεδο της Τούμπας. Ενός ανθρώπου που ξεχνά εντελώς τη θεσμική του ιδιότητα και μαζί με αυτό ξεχνά να πράξει το ελάχιστο: να αφήσει το πιστόλι στην «προεδρική» σουίτα.

Περισσότερο οπαδοί απ' όσο θα έπρεπε και λιγότερο επιχειρηματίες απ' όσο έχουμε ανάγκη, οι περισσότεροι πρόεδροι φαίνεται ότι βρίσκονται στο ποδόσφαιρο για όλους τους λάθος λόγους.

ΑΠΟΨΗ *Του* **ΓΙΑΝΝΗ ΚΟΤΟΦΩΛΟΥ**

Ο εμπορικός πόλεμος πλήττει την Ελλάδα;

Ο εμπορικός πόλεμος που ξεκίνησαν οι Ηνωμένες Πολιτείες του Τραμπ φαίνεται ότι μπορεί να ανατρέψει στρατηγικές ισορροπίες και κολοσσιαία οικονομικά συμφέροντα σε παγκόσμια κλίμακα, με ανυπολόγιστες συνέπειες. Κατά πρώτο λόγο, ο Τραμπ και τα συμφέροντα που εκπροσωπεί, τα οποία προφανώς δεν κέρδισαν τα προσδοκώμενα από την παγκοσμιοποίηση, πυροδοτούν μια θεμελιακή σύγκρουση μεταξύ Αμερικής και Ευρώπης, πράγμα που σημαίνει ότι τραβούν πλέον μία διαχωριστική γραμμή για το μέλλον. Για τη συνεννόηση και τη συνεργασία σε έναν κόσμο που αλλάζει αγρίως.

Κατά δεύτερο λόγο, ο πόλεμος του Τραμπ ρίχνει και άλλο λάδι στη φωτιά με την Κίνα, προκαλώντας μια άλλου διαμετρήματος στρατηγική αντιπαράθεση.

Αναρωτιέται κανείς πού θα οδηγηθούν τα πράγματα... Μπορεί να οδηγηθούμε ενδεχομένως και σε μια γερή υποτίμηση του αμερικανικού δολαρίου; Να γυρίσει δηλαδή ο κόσμος ολόκληρος τούμπα, οι αγορές, οι επενδύσεις και η παραγωγή; Εως πού, αλήθεια, μπορεί να φθάσει ο πόλεμος αυτός που ξεκίνησε με τους δασμούς, όταν δείχνει τέτοια επιμονή ο Τραμπ στην πολιτική της αναδίπλωσης, βάζοντας απέναντι ακόμη και τους Βρετανούς, τους πιο παραδοσιακούς του συμμάχους;

Με άλλα λόγια, μιλάμε για μία εντελώς ασταθή, αβέβαιη, εκρηκτική και απολύτως τοξική διεθνή οικονομική πραγματικότητα.

Τι μπορεί να σημαίνει αυτή η εξέλιξη για την Ελλάδα; Υπάρχουν ελληνικά επιχειρηματικά συμφέροντα που θίγονται από τον οικονομικό πόλεμο του Τραμπ;

Πολύ πιθανό... Εταιρείες με διεθνοποιημένη αντίληψη, παραγωγικές, ανταγωνιστικές και με σημαντική εξαγωγική δραστηριότητα, ιδίως στους κλάδους του χάλυβα και του αλουμινίου, οι οποίες μπορεί να επηρεαστούν ή να αναγκαστούν μεθαύριο να αναπροσαρμόσουν την επιχειρηματική τους στρατηγική, τις θέσεις τους στις μεγάλες αγορές κ.ο.κ. Ενας εμπορικός πόλεμος προκαλεί ως γνωστόν αντίποινα, οι δασμοί που ανακοινώθηκαν από τον Τραμπ για τον χάλυβα και το αλουμίνιο, κατ' αρχάς, είναι βέβαιο ότι θα προκαλέσουν την επιβολή αντίστοιχων δασμών στις εισαγωγές πολλών αμερικανικών προϊόντων στην Ευρώπη. Αυξάνοντας όμως τις επιβαρύνσεις και τις τιμές, αλλάζεις και την αγοραστική ζήτηση, άρα μεταβάλλεις όλες τις ροές σε επιχειρήσεις μεγάλες και κλάδους της οικονομίας. Παραγγελίες, πιστώσεις, αξίες, απασχόληση. Είναι απίστευτου βάθους οι επιπτώσεις που μπορεί να δημιουργηθούν από την ένταση και τη διάρκεια ενός τέτοιου παγκόσμιου εμπορικού πολέμου. Απαιτείται μεγάλη προσοχή και ετοιμότητα.

Η Ελλάδα διαθέτει (και σε αυτή την περίπτωση) το πλεονέκτημα του κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ενωσης. Υπάρχει κοινή εμπορική πολιτική για την Ευρώπη, μέτρα στήριξης για θιγόμενους παραγωγικούς και εμπορικούς κλάδους και αυτό δεν είναι λίγο. Αλλά δεν είναι και το όλον. Ακόμη και στο ευρωπαϊκό επίπεδο διαχείρισης απαιτούνται ειδικές προσεγγίσεις από την ελληνική πλευρά. Χρειάζεται συγκροτημένη αντίληψη, σε επιχειρηματικό και πολιτικό επίπεδο, για το τι θα αλλάξει στην τακτική και των άλλων εταίρων, ποια δυναμική μπορεί να δημιουργηθεί στο εγγύς μέλλον, με δεδομένο ότι, εκτός από τα τείχη που σηκώνονται στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού, ανάλογα ετοιμάζεται να κινηθεί απέναντι στην ηπειρωτική Ευρώπη και η Βρετανία (ανεξαρτήτως του Τραμπ) εξαιτίας του Brexit. Είναι μια απρόβλεπτη ακόμη αλυσίδα συγκλονιστικών ενδεχομένως επιπτώσεων...

Η Ευρώπη καλείται να αντιδράσει άμεσα, ως μεγάλη και ενιαία δύναμη, χαράσσοντας τη δική της στρατηγική στη διεθνή σκακιέρα. Οι Ηνωμένες Πολιτείες, όπως εξελίσσονται τα πράγματα με τον Τραμπ, γίνονται περισσότερο ανταγωνιστές και λιγότερο σύμμαχοι στον καταιγισμό των παγκόσμιων αλλαγών, των αβεβαιοτήτων και των συγκρούσεων των μεγάλων συμφερόντων. Δεν μπορεί να είναι η αντίδραση μόνο τα αντίποινα, η επιβολή υψηλών δασμών στα προϊόντα, π.χ. πληροφορικής, καπνού, ένδυσης κ.λπ. που εισάγονται στη Γηραιά Ηπειρο από τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Η Ευρώπη πρέπει να διαμορφώσει επιτέλους τη δική της γεωπολιτική θέση, την πολιτική της επιβίωσης στον σύγχρονο ανταγωνισμό, να λειτουργήσει δυνάμει ως υπερδύναμη. Και αυτός ο σκληρός εμπορικός πόλεμος αποτελεί πολύ ισχυρή αφορμή.

06-OIK_POLITIKH_KATHI 13/03/18 23:18 Page 6

Πετάει την αναλογία 4:1 στα αζήτητα ο Ερντογάν

Εκ διαμέτρου αντίθετη η θέση της Λευκωσίας για την ιεράρχηση ΦΑ και Κυπριακού

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Υπό το πρίσμα των όσων συμβαίνουν στην κυπριακή ΑΟΖ, των όσων έπονται στο Κυπριακό και στα ελληνοτουρκικά, ο ισχυρός πολιτικός άνδρας της Τουρκίας θεωρεί αυτή ως την καταλληλότερη στιγμή για να επανέλθει με λίστα αιτημάτων που αφορούν τα προαναφερόμενα θέματα. Τα θέματα αυτά συζητήθηκαν και κατά την επίσκεψη τ/κ αντιπροσωπείας στην τουρκική πρωτεύουσα, όπου εκεί ξεκαθαρίστηκε το τοπίο για το πώς βλέπει η Άγκυρα τη συνέχιση του διαλόγου και συνεργασίας στους άξονες Τουρκίας-τ/κ κοινότητας και Άγκυρας-Λευκωσίας. Το ζήτημα της ΑΟΖ υπήρξε ένα από τα τρία πεδία στα οποία εστίασε ο Πρόεδρος της Τουρκίας στα πλαίσια της συνάντησής του με τους Τουφάν Έρχιουρμαν και Κουντρέτ Όζερσαϊ, η οποία είχε διάρκεια περίπου 45 λεπτών. Απώτερος στόχος της τουρκικής πλευράς στην κυπριακή ΑΟΖ, όπως είχε γράψει και η «Κ», είναι η συνδιαχείριση των ενεργειακών κοιτασμάτων τόσο της Κύπρου όσο και της ευρύτερης περιοχής. Στο φόντο της συγκεκριμένης θέσης, στέκει το κατά την Άγκυρα επιχείρημα πως θ' ανοίξει ο δρόμος για τη δημιουργία του αγωγού φυσικού αερίου που θα ενώνει την Ανατολία με την Κύπρο. Η Τουρκία θεωρεί ιδανικό το συγκεκριμένο σενάριο. Σε αντίθετη περίπτωση, που δεν επιτευχθεί δηλαδή η συνεργασία της ε/κ πλευράς με την τ/κ κοινότητα, η Άγκυρα προτείνει τη διακοπή όλων των εργασιών από όλες τις πλευρές μέχρι το κλείσιμο του κεφαλαίου του Κυπριακού. Στην εξίσωση παραμένει η θέση για μονομερείς ενέργειες από Τουρκία και κατεχόμενα στα ενεργειακά, ωστόσο μέχρι και σήμερα δεν έχει καταγραφεί καμία κινητικότητα προς αυτή την κατεύθυνση. Είναι ενδεικτικό ότι οι πληροφορίες της «Κ» τονίζουν πως η Τουρκία, αν και κατάφερε να εξασφαλίσει πλατφόρμα, εντούτοις η εκπαίδευση και η πλήρωση συνάμα με έμπειρο προσωπικό ήταν και φαίνεται πως παραμένει ένα από τα μεγάλα προβλήματα που έχει ν' αντιμετωπίσει. Πόσω μάλλον αν το προσωπικό αυτό, εφόσον προέρχεται από χώρες της ΕΕ, δώσει λαβή για διπλωματική αντίδραση στην κυπριακή Δημοκρατία.

Προδρόμου: Πρώτα Κυπριακό

Ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος σε δηλώσεις του φρόντισε να αποσαφηνίσει το σκηνικό γύρω από τη σύμπτυξη των δυο θεμάτων, του Κυπριακού και του ΦΑ. Όπως όλα δείχνουν, είναι πρόθεση της τ/κ πλευράς να κατέλθει ακόμη και στην πρώτη συνάντηση Αναστασιάδη-Ακιντζί με τα θέματα ως «πακέτο». Αυτή η πιθανότητα είναι εκ διαμέτρου αντίθετη στο πώς η Λευκωσία ιεραρχεί τα θέματα. Ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος εξήγησε ότι ένα τέτοιο αίτημα δεν μπορεί να συζητηθεί, διότι «θα προκαταλάμβανε την κύρια διαπραγμάτευση για την επίλυση του Κυπριακού και θα μπορούσε να λειτουργήσει ως αντιπερισπασμός». Στόχος των διαπραγματεύσεων, όπως είπε, είναι ο τερματισμός της κατοχής και η επανένωση της χώρας μέσα από το πολιτειακό σύστημα, που προνοείται από τις αποφάσεις των Ηνωμένων Εθνών, «αλλά και η απαλλαγή της Κύπρου από εγγυήσεις, επεμβάσεις, ξένη κηδεμονία και όχι κάποιος "διαμοιρασμός" πόρων». Ανέφερε, επίσης, ότι η διαπραγμάτευση η οποία, κατά γενική ομολογία, είχε φτάσει σε προχωρημένο σημείο, πρέπει να συνεχιστεί αναζητώντας «ακτίνα συμφωνίας και συγκλίσεις στα ζητήματα που παραμένουν ανοιχτά». Ένα από εκείνα τα ζητήματα πάντως, δεν ήταν μέχρι χθες η πληθυσμιακή σύνθεση της Κύπρου, το οποίο ήρθε στην επικαιρότητα και πάλι από τον Πρόεδρο της Τουρκίας.

Η ειρηνική συνύπαρξη των δυο κοινοτήτων στην Κύπρο εξαρτάται από έναν νέο παράγοντα. Η τ/κ πλευρά, για να εξασφαλίσει την οικονομική βιωσιμότητα και σταθερότητα, πρέπει να έχει ίσο ή ακόμη περισσότερο πληθυσμό από την ε/κ πλευρά, είπε ο Ερντογάν.

Στόχος των διαπραγματεύσεων είναι η επανένωση της χώρας μέσα από το πολιτειακό σύστημα, που προνοείται από τις αποφάσεις των Ηνωμένων Εθνών, αλλά και η απαλλαγή της Κύπρου από εγγυήσεις, επεμβάσεις, ξένη κηδεμονία και όχι κάποιος διαμοιρασμός πόρων, είπε ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος.

Νέος παράγων ο πληθυσμός

Στο πλαίσιο της νέας παρέμβασής του στο Κυπριακό, ο Πρόεδρος της Τουρκίας έφερε στο προσκήνιο αυτή την παράμετρο, εστιάζοντας στην πληθυσμιακή σύνθεση του νησιού. Σύμφωνα με το Πρακτορείο Ντογάν, και με πληροφορίες που δεν διαψεύστηκαν από την Άγκυρα, οι αρμονικές σχέσεις και η ειρηνική συνύπαρξη των δυο κοινοτήτων στην Κύπρο εξαρτώνται από έναν νέο παράγοντα. Η τ/κ πλευρά, για να εξασφαλίσει την οικονομική βιωσιμότητα και σταθερότητα, πρέπει να έχει ίσο ή ακόμη περισσότερο πληθυσμό από την ε/κ πλευρά. Σύμφωνα με τον κ. Ερντογάν, την παρούσα περίοδο, ο πληθυσμός της ε/κ πλευράς αγγίζει το 1 εκατ., και η τ/κ πλευρά λοιπόν, καλείται να προσεγγίσει αυτόν τον αριθμό ή ακόμη και να τον ξεπεράσει.

Στο εξωτερικό ζουν χιλιάδες Τ/Κ, οι οποίοι θα μπορούσαν να επενδύσουν στο βόρειο τμήμα του νησιού ή ακόμη και να επιλέξουν τον δρόμο της επιστροφής, όπως τόνισε ο Ερντογάν και κάλεσε την τ/κ πλευρά να λάβει νέες πρωτοβουλίες για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος. Η νέα αυτή παρέμβαση του Ερντογάν βρίσκεται σε πλήρη αντίθεση με την αρχή της ισορροπίας 1 προς 4, η οποία συμφωνήθηκε στο τραπέζι των συνομιλιών κατά την προηγούμενη περίοδο. Επίσης, βρίσκεται σε συμφωνία με τις πληροφορίες της «Αφρίκα», η οποία τη Δευτέρα μετέδωσε την πληροφορία ότι ο Ερντογάν ζήτησε από την νέα πολυκομματική «κυβέρνηση» να μην προχωρήσει στην ακύρωση σειράς «πολιτογραφήσεων» που δρομολογήθηκαν κατά την προηγούμενη περίοδο.

Παρέμβαση στα εσωτερικά Τ/Κ

Οι παρεμβάσεις του Ερντογάν στο Κυπριακό δεν περιορίστηκαν στις αναφορές στην ΑΟΖ, στην πληθυσμιακή σύνθεση των κατεχομένων και στο Κυπριακό. Στη σύσκεψη στο τουρκικό Προεδρικό, εστίασε και στο πεδίο που αφορά τα εσωτερικά κοινωνικά και πολιτικά δρώμενα της τ/κ κοινότητας. Οι τελευταίες πληροφορίες δείχνουν ότι σε ιδιαίτερα υψηλούς τόνους, ο Πρόεδρος της Τουρκίας εξωτερίκευσε την απογοήτευση της Άγκυρας σχετικά με τη στάση που τήρησε η τ/κ πλευρά στην υπόθεση «Αφρίκα». Σύμφωνα με την τουρκική πλευρά, η «Αφρίκα» είναι ένα «επικίνδυνο όργανο των περιθωριακών ομάδων» της τ/κ κοινότητας, το οποίο πρέπει να «αντιμετωπιστεί» με νέους νόμους που θα ψηφίσει η νέα «βουλή». Την ίδια στιγμή, όλα δείχνουν ότι η τουρκική πλευρά χαρακτηρίζει ως «ήρωες» τα άτομα που επιτέθηκαν στις 22 Ιανουαρίου στην «Αφρίκα» και στη «βουλή». Εν ολίγοις, η υπόθεση «Αφρίκα» παρέχει στην τουρκική πλευρά μια νέα ευκαιρία για να επέμβει στα εσωτερικά δρώμενα της τ/κ πλευράς και να πλήξει εκ νέου την αυτονομία των Τ/Κ, η οποία δέχεται τα τελευταία χρόνια ισχυρά πλήγματα.

Συνάντηση για Κυπριακό Χριστοδουλίδη - Γκουτέρες

Η πρώτη ως υπ. Εξωτερικών δεν έχει να κάνει με τα ευρωτουρκικά

Του **ΜΙΧΑΛΗ ΤΣΙΚΑΛΑ**

Και συμβολική αλλά και ουσιαστική αναμένεται να είναι η συνάντηση του ΥΠΕΞ Νίκου Χριστοδουλίδη, τη Πέμπτη στη Ρώμη, με τον ΓΓ του ΟΗΕ, Αντόνιο Γκουτέρες. Συνάντηση που διευθετήθηκε μετά από σχετικό αίτημα και θα λάβει χώρα στο περιθώριο της διάσκεψης δωρητών για την UNRWA, την οργάνωση του διεθνούς οργανισμού για τους Παλαιστίνιους πρόσφυγες, η οποία πρόσφατα δέχθηκε σοβαρό οικονομικό πλήγμα από τις περικοπές ύψους 290 εκατομμυρίων δολαρίων στην αμερικανική συνεισφορά. Την ίδια μέρα θα πραγματοποιηθεί στη Ρώμη και διάσκεψη για το Λίβανο. Η συνάντηση είναι η πρώτη του Νίκου Χριστοδουλίδη με τον Αντόνιο Γκουτέρες από την ανάληψη των νέων καθηκόντων του Υπουργού Εξωτερικών, αλλά και η πρώτη συνάντηση Κύπριου κυβερνητικού επίσημου με τον ΓΓ του ΟΗΕ μετά τον περασμένο Σεπτέμβριο. Η συνάντηση αναμένεται να γίνει σε καλό κλίμα, εφόσον θα λάβει χώρα μόνο λίγες ώρες μετά που η κυπριακή κυβέρνηση χαιρέτισε την έκθεση του ΓΓ του ΟΗΕ για την ΟΥΝΦΙΚΥΠ, με τον Κυβερνητικό Εκπρόσωπο Πρόδρομο Προδρόμου να εκφράζει παράλληλα ικανοποίηση για τη διαβεβαίωση ότι δεν θα επηρεαστεί σε καμιά περίπτωση η αποστολή και η αποτελεσματικότητα της δύναμης στην Κύπρο. «Χαιρετίζουμε την έκθεση του ΓΓ των ΗΕ που κυκλοφόρησε στη Γενική Συνέλευση του Οργανισμού σχετικά με την ΟΥΝΦΙΚΥΠ.

Ο προϋπολογισμός της δύναμης για την περίοδο του δεύτερου εξαμήνου του 2018 και του πρώτου εξαμήνου του 2019 προβλέπει μια μικρή αύξηση στις δαπάνες. Με δεδομένη την προσπάθεια εξορθολογισμού που γίνεται στο πλαίσιο των ΗΕ για τις ειρηνευτικές αποστολές, μας ικανοποιεί η διαβεβαίωση που έχουμε από τη Γενική Γραμματεία του Οργανισμού ότι δεν θα επηρεαστεί σε καμιά περίπτωση η αποστολή και η αποτελεσματικότητα της δύναμης στην Κύπρο», είπε. Πρόσθεσε ότι η δύναμη θα συνεχίσει να επικεντρώνεται, όπως αναφέρεται στην έκθεση, σε προσπάθειες που συμβάλλουν στην επίτευξη μιας συνολικής διευθέτησης του Κυπριακού, που είναι ο κύριος στόχος μας, και στην επιστροφή σε κανονικές συνθήκες στη χώρα μας».

Η συνάντηση Χριστοδουλίδη-Γκουτέρες δεν άπτεται του ευρωτουρκικού διαλόγου αλλά του Κυπριακού.

Τα ευρωτουρκικά

Η συνάντηση Χριστοδουλίδη-Γκουτέρες δεν άπτεται του ευρωτουρκικού διαλόγου ή της Συνόδου στη Βάρνα, που όπως όλα δείχνουν αυτή θα πραγματοποιηθεί. Αυτό ξεκαθάρισαν στην «Κ» αρμόδιες πηγές που τονίζουν παράλληλα ότι δεν περνάει απαρατήρητο το γεγονός πως άνοιξε εκ νέου η συζήτηση για το Κυπριακό και στην ΕΕ, μετά τις δηλώσεις της Άνγκελα Μέρκελ στις Βρυξέλλες επί του θέματος. Το προαναφερόμενο σκηνικό φέρνει όλο και πιο κοντά τις εξελίξεις από την πλευρά του διεθνούς παράγοντα που στέλνει τα δικά του μηνύματα, που όμως για την ώρα σκοντάφτουν στην άκαμπτη στάση τόσο του Ερντογάν όσο και του Μουσταφά Ακιντζί. Κύριος άξονας φαίνεται να είναι για την πλευρά των τελευταίων οι εξελίξεις στην ΑΟΖ, και το πώς θα συνδεθούν αυτές με το Κυπριακό, κάτι που δεν θέλει η Λευκωσία. Όπως όμως είχε γράψει η «Κ», η Σύνοδος της Βάρνας θα είναι μια ευκαιρία ώστε να «πέσουν» εκεί θέματα που αφορούν την τουρκική συμπεριφορά στην ΑΟΖ, οπότε, όπως τόνισε και ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος, «στην επόμενη τακτική Σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου θα συζητηθεί το θέμα, θα εκτιμηθεί η κατάσταση και θα ληφθούν αποφάσεις. Εκεί θα συμμετάσχει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο οποίος μαζί με τους εταίρους μας, συλλογικά θα λάβουν αποφάσεις. Δεν υπάρχει θέμα να προκαταλάβουμε ποια θα είναι η στάση της κυπριακής πλευράς. Επιδίωξή μας είναι να βρεθούν τρόποι – και αξιοποιούμε όλα τα μέσα και όλες τις διπλωματικές οδούς, πολύ περισσότερο τη συμμετοχή μας στην ΕΕ – προκειμένου να τερματιστεί η προκλητικότητα και η προσπάθεια παραβίασης των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Δημοκρατίας».

Η συμφωνία Γαλλίας - Κύπρου

Ικανοποίηση για την ανανέωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Γαλλικής Δημοκρατίας για Συνεργασία σε Θέματα Άμυνας (Κυρωτικός), εξέφρασαν μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, που δήλωσαν ότι προσδοκούν σε περαιτέρω εμβάθυνση και επέκτασή της. Η ανανέωση της Συμφωνίας συζητήθηκε σε κεκλεισμένων των θυρών συνεδρία της Επιτροπής. Μετά το τέλος της συνεδρίας, ο Πρόεδρος της Επιτροπής Γιώργος Λιλλήκας χαιρέτισε την ανανέωση και τον εμπλουτισμό της Συμφωνίας που υπεγράφη το 2007, παρατηρώντας ότι η Συμφωνία θα επιφέρει αμοιβαία οφέλη προς τα δύο κράτη. Περαιτέρω επεσήμανε ότι η Συμφωνία δείχνει έμπρακτα πως η Κυπριακή Δημοκρατία μπορεί να αξιοποιήσει σημαντικά γεωστρατηγικά και γεωπολιτικά πλεονεκτήματα που διαθέτει, ενισχύοντας και αναβαθμίζοντας τη θέση και ταυτόχρονα συγκλίνοντας τα συμφέροντά της με συμφέροντα μεγάλων δυνάμεων, φίλων χωρών, οι οποίες αποδείχτηκαν σταθερές στις διαχρονικές τους θέσεις και υποστηρικτικές σε κρίσιμες στιγμές, όπως πρόσφατα με τη γεώτρηση της Total, στην οποία η γαλλική Κυβέρνηση επέδειξε την αναγκαία αποφασιστικότητα, η οποία λειτούργησε αποτρεπτικά και ανατρεπτικά προς τους τουρκικούς σχεδιασμούς.

Δεκαήμερο επαφών για τη Δημοκρατική Παράταξη

Ποιοι θα ηγούνται της διαδικασίας και ποια θα είναι η στάση Καρογιάν

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

«Είμαστε δυο είμαστε τρεις είμαστε χιλιάδες δέκα τρεις» έγραψε στον λογαριασμό της στο facebook η πρώην βουλευτής του ΔΗΚΟ Αθηνά Κυριακίδου την περασμένη Παρασκευή με την εγγραφή της νέας Κίνησης Δημοκρατική Παράταξη, προετοιμάζοντας πως και η ίδια αποτελεί μέρος της νέας κατάστασης πραγμάτων. Μπορεί όμως να υπέγραψαν πέραν των 300 μελών για την εγγραφή της νέας πολιτικής κίνησης που συζητείται εδώ και καιρό, ωστόσο, ερώτημα αποτελεί ακόμα το ποιος θα ηγείται της όλης διαδικασίας και ποιοι από τους παλιούς ΔΗΚΟϊκούς θα συμμετέχουν. Ποιος θα είναι ο ρόλος του Μάριου Καρογιάν και άλλων πρωτοκλασάτων διαγραφέντων στελεχών του ΔΗΚΟ όπως η Αντιγόνη Παπαδοπούλου και η Αθηνά Κυριακίδου; Αυτό είναι ένα ερώτημα που εγείρεται καθώς τα εν λόγω στελέχη κρατούν ακόμα χαμηλούς τόνους και αποστάσεις από τη νεοσυσταθείσα κίνηση. Όπως όλα δείχνουν, οι εξελίξεις και η πλήρης διαμόρφωση της νέας κίνησης θα γίνει μετά και το συνέδριο στο ΔΗΚΟ, όπου και αναμένεται να κλείσει μια και καλή το κεφάλαιο των διαγραφών.

Η διαμόρφωση

Η Δημοκρατική Παράταξη δεν έχει ακόμη εξαγγελθεί επισήμως, αλλά έχει ήδη γίνει το πρώτο βήμα κατοχύρωσης του ονόματος στο Υπουργείο Εσωτερικών. Διεργασίες που θα ολοκληρωθούν σε ένα μήνα. Την εγγραφή της Δημοκρατικής Παράταξης ως κόμμα, την υπέβαλαν οι Μάριος Μαρκίδης και Χριστόδουλος Έλληνας ιδρυτικά στελέχη του ΔΗΚΟ. Την Κίνηση στηρίζει ο Μαρίνος Κλεάνθους, δημοτικός σύμβουλος Αγλαντζιάς, ο οποίος εκτελεί και χρέη εκπροσώπου Τύπου.

Ο Μάριος Καρογιάν δεν έχει ακόμα ενταχθεί επίσημα στη νέα Κίνηση ούτε φαίνεται να επιθυμεί να ηγηθεί της διαδικασίας, επιθυμώντας την ανάδειξη ενός νέου και άφθαρτου προσώπου.

Ανάμεσα στους υποστηρίζοντες, είναι και τα αποβληθέντα μέλη του Εκτελεστικού Γραφείου του ΔΗΚΟ, οι Γιάννος Λακκοτρύπης και Χρίστος Φλουρέντζου όπως και οι Μιχαλάκης Κυπριανού, Στέλιος Κοιλιάρης, Σπύρος Παναγίδης, Ελένη Κολιού, Τάκης Γαβριηλίδης, Μάριος Πρωτοπαπάς, Γιάννος Τσάππας, Λένια Γεωργίου, Ντίνος Γεωργίου, Γιώργος Χρυσοστόμου, Πάμπος Δημητρίου, Σώτος Σιάλλαρος, Πάμπος Χωραΐτης και άλλα μέλη της Κεντρικής Επιτροπής.

Αρχίζουν επαφές

Ήδη το επόμενο δεκαήμερο αναμένονται συναντήσεις και συζητήσεις τόσο με πρόσωπα του κεντρώου χώρου αλλά και με ανένταχτους πολίτες που θα μπορούν να αγκαλιάσουν την νέα προσπάθεια. Στόχος της Δημοκρατικής Παράταξης δεν είναι να αποτελέσει το αντι-ΔΗΚΟ αλλά τον νέο κεντρώο μετριοπαθή χώρο, καθώς όπως αναφέρουν διαγραφέντα ΔΗΚΟϊκά στελέχη, το ΔΗΚΟ κινείται πλέον σε ακραίες θέσεις και πολιτικές. Η νέα Κίνηση δεν έχει επί του παρόντος δική της στέγη, αλλά για τις συναντήσεις και συνεδρίες θα χρησιμοποιείται το Πολιτιστικό Κέντρο της Έγκωμης.

Κινήσεις τακτικής

Πάντως ο Μάριος Καρογιάν αλλά και άλλα πρωτοκλασάτα διαγραφέντα στελέχη δεν έχουν υπογράψει ως υποστηρίζοντες της νέας Κίνησης εγείροντας ερωτήματα. Η στάση αυτή δεν είναι καθόλου τυχαία καθώς ο ίδιος λίγες μέρες πριν καλούσε τον Νικόλα Παπαδόπουλο να ανακαλέσει τις διαγραφές, ενώ η Αντιγόνη Παπαδόπούλου επιδιώκει να παραμείνει στο ΔΗΚΟ μέσω δικαστικής οδού. Το ερώτημα είναι πότε αναμένεται να ενταχθούν στην νέα πολιτική κίνηση.

Όπως επισημαίνουν πολιτικές πηγές, κανείς δεν πιέζει για τις οποιεσδήποτε κινήσεις, ενώ ο Μάριος Καρογιάν αναμένεται να μελετήσει σοβαρά τα επόμενα βήματά του. Αυτό θα εξαρτηθεί βεβαίως από την ανταπόκριση που θα έχει η επαφή των στελεχών της νέας κίνησης με τον κόσμο. Σύμφωνα πάντως με πηγές του χώρου, σημαντικές εξελίξεις θα υπάρξουν μετά και το συνέδριο του ΔΗΚΟ που θα γίνει τον Ιούνιο.

Αναζητείται ηγέτης

Το ποιος θα ηγείται της κατάστασης είναι ένα ζήτημα που συζητείται εδώ και καιρό. Ο Μάριος Καρογιάν έχει δεχθεί πιέσεις για να αναλάβει την ηγεσία, ωστόσο, ο ίδιος δεν φέρεται να έχει τέτοια επιθυμία. Είχε ακουστεί βέβαια και το όνομα του Άγγελου Βότση, αλλά ο ίδιος δεν είναι διατεθειμένος επί του παρόντος να εγκαταλείψει το άρμα του ΔΗΚΟ. Ο Μάριος Καρογιάν φέρεται να ευνοεί την ανάδειξη ενός νέου άφθαρτου προσώπου. Σε ένα τέτοιο σενάριο, τα βλέμματα στρέφονται γύρω από τον Μαρίνο Κλεάνθους ο οποίος εκτελεί επί του παρόντος χρέη εκπροσώπου τύπου, ενώ κάποια στελέχη πρότειναν τον Βασίλη Πάλμα, ο οποίος ωστόσο λόγω και της θέσης του στο κυβερνητικό σχήμα, φαίνεται να μην επιθυμεί μία τέτοια εμπλοκή.

07-OIK_POLITIKI_KATHI 13/03/18 22:05 Page 7

Τα ΜΕΔ κλειδί για την αξιολόγηση από S&P

Την Παρασκευή αναμένεται να διαφανεί εάν ο διεθνής οίκος έχει πεισθεί από την ανάκαμψη της οικονομίας της Κύπρου

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Αν και ο Standard and Poor's (S&P) ήταν ο πρώτος οίκος αξιολόγησης που «έκλεισε την κάνουλα» στην Κύπρο τον Ιανουάριο του 2012, είναι ο πρώτος που την έχει φέρει ένα βήμα πριν από την επανένταξή της στην επενδυτική βαθμίδα, αλλά και αυτός που εγκαινιάζει τις αξιολογήσεις της για το 2018. Την Παρασκευή, 16 του μηνός, ο Οίκος και η Κύπρος δίνουν ξανά ραντεβού και θα φανεί εάν θα επιτρέψει στη χώρα να καταστούν τα κυπριακά ομόλογα επιλέξιμα στις αγορές. Και αυτό, διότι ο οίκος Moody's ανέβαλε την αξιολόγηση που είχε προγραμματίσει στις 2

Κλίμα απαισιοδοξίας επικρατεί, αλλά δεν αποκλείεται το οτιδήποτε.

Ο Οίκος είχε αναβαθμίσει τη μακροπρόθεσμη αξιολόγηση της Κύπρου σε ξένο και εγχώριο νόμισμα σε BB+, από BB με σταθερή προοπτική και είχε επιβεβαιώσει τη βραχυπρόθεσμη αξιολόγησή της σε ξένο και εγχώριο νόμισμα στο B.

Φεβρουαρίου, την εβδομάδα των προεδρικών εκλογών της Κύπρου. Έτσι κι αλλιώς, η αξιολόγηση των Moody's θα ήταν πολύ απίθανο να επαναφέρει την Κύπρο στην επενδυτική βαθμίδα, καθώς την έχει τρεις βαθμίδες μακριά. Το βάρος πέφτει στον S&P, που, πρίν από ένα χρόνο, είχει φέρει την Κύπρο ένα βήμα πριν από την επενδυτική βαθμίδα. Υπενθυμίζεται πως στις 17 Μαρτίου 2017 ο Οίκος είχε αναβαθμίσει τη μακροπρόθεσμη αξιολόγηση της Κύπρου σε ξένο και εγχώριο νόμισμα σε BB+, από BB με σταθερή προοπτική και είχε επιβεβαιώσει τη βραχυπρόθεσμη αξιολόγησή της σε ξένο και εγχώριο νόμισμα στο B. Το Σεπτέμβριο του 2017, και συγκεκριμένα στις 15 του μηνός, επανήλθε με ακόμα μία αξιολόγηση –τη δεύτερη για τη χρονιά που μας πέρασε- επιβεβαιώνοντας απλώς την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας της Κύπρου στο BB+, αναθεωρώντας όμως ταυτόχρονα τις προοπτικές της οικονομίας της Κύπρου από σταθερές, σε θετικές. Το στοίχημα για την Κύπρο είναι εάν έχει πείσει τον Οίκο πως η δημοσιονομική εξυγίανση του κράτους συνεχίζεται και πως η οικονομία ανακάμπτει. Εντούτοις, σύμφωνα με το δελτίο που συνόδευε την αξιολόγηση του Σεπτεμβρίου 2017, θετική επίδραση στις αξιολογήσεις έχει το επίπεδο του εισοδήματος, με το κατά κεφαλήν ΑΕΠ να είναι από τα υψηλότερα της κατηγορίας BB και τη συνεχιζόμενη οικονομική ανάκαμψη που, κατά τον Οίκο, θα επιτρέψει τη σταδιακή μείωση του δημόσιου και ιδιωτικού χρέους. Τα παραπάνω, όπως είχε σημειώσει, θα βοηθήσουν και τις προσπάθειες των τραπεζών για να εξυγιανθούν από τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια. Το «παράθυρο» για αναβάθμιση της Κύπρου, όπως είχε σημειώσει ο Οίκος, θα είναι «ανοιχτό» για τους επόμενους 12 μήνες, αρχής γενομένης από την αξιολόγηση του Σεπτεμβρίου. Εξάλλου, υπενθυμίζεται πως σύμφωνα με τον οίκο, οι αξιολογήσεις της Κύπρου περιορίζονται από τον υψηλό βαθμό μόχλευσης της οικονομίας που είναι εμφανής στους ισολογισμούς του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα, αλλά και λόγω του τραπεζικού συστήματος.

Επικρατεί απαισιοδοξία

Πολλοί είναι που αναφέρουν ότι η Κύπρος δεν αναμένεται να αναβαθμιστεί από τον Οίκο την Παρασκευή, καθώς το ύψος των ΜΕΔ που έχει να αντιμετωπίσει είναι και υψηλό, αλλά και μέχρι στιγμής, απροσπέλαστο. Μπορεί να είναι στα «σκαριά» η δημιουργία του κυβερνητικού προγράμματος «Εστία» για να αντιμετωπιστούν τα ΜΕΔ τα οποία έχουν εξασφάλιση την πρώτη κατοικία, αλλά οι αρμόδιοι επισημαίνουν πως οι Οίκοι Αξιολόγησης δεν λειτουργούν με εξαγγελίες. Πηγές επισημαίνουν στην «Κ» πως οι Οίκοι αξιολόγησης δεν εικάζουν, αλλά αξιολογούν δράσεις όπως η «Εστία». Επομένως, μόλις δημιουργηθεί, θα παρακολουθήσουν πώς λειτουργεί και αν ικανοποιεί, τότε ναι, θα προχωρήσουν σε σχόλια ή και σε τυχόν αναβάθμιση. Από την αντίπερα όχθη, ο υπουργός Οικονομικών Χάρης Γεωργιάδης στον τελευταίο του σχολιασμό αναφορικά με την αξιολόγηση του Σεπτεμβρίου από τον Οίκο S&P, είχε τονίσει πως είναι θετική ένδειξη προς τη διεθνή επενδυτική κοινότητα η αξιολόγηση και ότι η μεταβολή του ορίζοντα από σταθερό σε θετικό από τον οίκο S&P είναι το τελευταίο βήμα πριν από την επάνοδο της Κύπρου στην επενδυτική βαθμίδα.

Κρατούν το κλειδί τα ΜΕΔ

Οι S&P είχαν προβλέψει ότι το κύμα ανάπτυξης στην κυπριακή οικονομία θα βοηθήσει τις αναδιαρθρώσεις των προβληματικών δανείων, ενώ η μεγέθυνση του ΑΕΠ θα κυμανθεί κατά μέσο όρο στο 3% την περίοδο 2017-2020, με τις επενδύσεις και την απασχόληση να ανακάμπτουν και με τις εξαγωγές υπηρεσιών να συνεχίζονται και να έχουν καλή απόδοση. Εντούτοις, S&P και Ευρωπαϊκή Επιτροπή τονίζουν πως τα ΜΕΔ εξακολουθούν να είναι η κύρια πηγή ανησυχίας για τα της Κύπρου. Σύμφωνα με την πιο πρόσφατη αναφορά για την Κύπρο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα νέα ΜΕΔ ανήλθαν σε 195 εκατ. ευρώ το μήνα κατά μέσο όρο μεταξύ Σεπτεμβρίου 2016 και Σεπτεμβρίου 2017, εκ των οποίων το 52 % ήταν δάνεια που είχαν προηγουμένως αναδιαρθρωθεί. Δεδομένης της έντονης εξάρτησης από την αναδιάρθρωση δανείων ως στρατηγική για την τακτοποίηση των ΜΕΔ, η Κομισιόν σημειώνει πως η βιωσιμότητα των λύσεων αυτών αποτελεί βασική πηγή ανησυχίας. Είναι αξιοσημείωτο ότι ποσοστό πάνω από το 11 % όλων των αναδιαρθρωμένων δανείων είχε παύσει να εξυπηρετείται εκ νέου τον Σεπτέμβριο του 2017, ενώ το ποσοστό για τα πρώτα έτη χρήσης αναδιάρθρωσης δανείων 2013-2014 είναι υπερδιπλάσιο, γεγονός που δείχνει ότι τα δάνεια αυτά ενδέχεται να απαιτήσουν περαιτέρω αναδιάρθρωση. Σχεδόν το ένα τέταρτο όλων των αναδιαρθρωθέντων ΜΕΔ αναδιαρθρώθηκε τουλάχιστον δύο φορές, γεγονός που ενδέχεται να αποκρύπτει την πραγματική έκταση των επαναλαμβανόμενων αθετήσεων υποχρεώσεων. Τα αναλυτικά δεδομένα της Επιτροπής δείχνουν ότι οι εκ νέου αναδιαρθρώσεις είναι συχνότερες στο πλαίσιο λύσεων που μετατρέπουν τρέχουσες ή καθυστερημένες υποχρεώσεις σε μελλοντικές υποχρεώσεις, αντιπροσωπεύοντας σχεδόν το ήμισυ του όγκου όλων των αναδιαρθρωμένων δανείων.

Αύριο το Συμβούλιο

Αύριο Πέμπτη αναμένεται να είναι η πρώτη συνάντηση, όπως κατέγραψε και η «Κ» από την προηγούμενη εβδομάδα, μεταξύ πολιτικών αρχηγών και Κυβέρνησης, στην οποία θα τεθούν επί τάπητος τα ανοιχτά ζητήματα που υπάρχουν για το κυπριακό τραπεζικό σύστημα. Εκεί, θα καταστεί σαφές πως πλέον είναι αναγκαία η μείωση των ΜΕΔ, να ληφθούν συγκεκριμένες αποφάσεις, αλλά και να βελτιωθούν υφιστάμενα εργαλεία που έχουν στα χέρια τους οι τράπεζες. Για να γίνει όμως κάτι τέτοιο, θα καταστεί επίσης σαφές πως τα κόμματα θα πρέπει να δώσουν το πράσινο φως σε νομοσχέδια που θα έρθουν στη Βουλή, ή να τροποποιηθούν τα ήδη υπάρχοντα. Π.χ. Νόμοι υψίστης σημασίας για τις τράπεζες, όπως ο Νόμος των Εκποιήσεων, που αρκετές φορές έχουν γίνει νύξεις ότι χρήζουν βελτίωσης.

Moody's: Η ισχυρή οικονομική ανάκαμψη υποστηρίζει θετικές προοπτικές

Οι θετικές προοπτικές για το κυπριακό τραπεζικό σύστημα αντανακλούν την άποψη του Moody's ότι η γρήγορη οικονομική ανάπτυξη θα συνεχιστεί, υποστηρίζοντας την ικανότητα αποπληρωμής των δανειοληπτών, τις αξίες των περιουσιακών στοιχείων και τα νέα δάνεια, σύμφωνα με χθεσινή έκθεση της Moody's Investors Service. "Διατηρήσαμε τις θετικές μας προοπτικές για το κυπριακό τραπεζικό σύστημα", δήλωσε η Μελίνα Σκουρίδου, βοηθός αντιπρόεδρος της Moody's, αναλυτής και συγγραφέας της έκθεσης. "Κατά την άποψή μας, η οικονομία της Κύπρου θα επεκταθεί δυναμικά, συμβάλλοντας στη βελτίωση της αδύναμης ποιότητας των περιουσιακών στοιχείων των τραπεζών, καθώς και στην αύξηση των κερδών και του κεφαλαίου τους". Η Moody's προβλέπει αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 3,5% το 2018 και 2,8% το 2019, που οφείλεται στην άνοδο του τουρισμού, στην ανθεκτική εγχώρια κατανάλωση και στην ανάκαμψη της αγοράς ακινήτων. Οι συνθήκες της αγοράς εργασίας θα βελτιωθούν περαιτέρω, αλλά το υψηλό χρέος του ιδιωτικού τομέα θα περιορίσει τις ευκαιρίες ανάπτυξης για τις τράπεζες.

Οι εγχώριες κυπριακές τράπεζες αναμένεται να παρουσιάσουν μέτρια κέρδη το 2018, λόγω του χαμηλότερου κόστους προφοδότησης. Η Moody's προβλέπει ένα καθαρό κέρδος συνολικού τομέα μεταξύ 50 και 100 εκατομμυρίων ευρώ, μετά από αναμενόμενη ζημία ύψους € 600 εκατομμυρίων έως € 700 εκατομμύρια το 2017.

08-ΟΙΚ_ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ_ΚΑΤΗΙ 13/03/18 23:16 Page 8

Στο 4% της αγοράς στοχεύει η FCA GROUP το 2018

Τα βήματα της εταιρείας στην εισαγωγή νέων μοντέλων και η νέα τιμολογιακή πολιτική με μειώσεις από 1500 έως και 6000 ευρώ

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Μειωμένες τιμές και εισαγωγή νέων μοντέλων είναι οι πυλώνες στους οποίους κινείται η εταιρεία CIC Automasters για αύξηση του μεριδίου αγοράς των Fiat, Jeep και Alfa Romeo, στην κυπριακή αγορά αυτοκινήτου.

Η εταιρεία έχει κλείσει το 2017 καταγράφοντας ένα μερίδιο αγοράς της τάξης του 1,32% ενώ στο πρώτο δίμηνο του 2018 το ποσοστό αυτό έχει ανέλθει στο 2%. Στόχος της εταιρείας είναι να σκαρφαλώσει στο 4%. Την ίδια ώρα σε ευρωπαϊκό επίπεδο το μερίδιο αγοράς των Fiat, Jeep και Alfa Romeo ανέρχεται στο 5,5%.

Από τις 10 Μαρτίου έχει ξεκινήσει η νέα τιμολογιακή πολιτική της εταιρείας με πλάνο εφαρμογής μέχρι τέλος Μαΐου, ενώ ήδη άρχισε να έχει αποτελέσματα καθώς σημειώνεται μεγάλη εκδήλωση ενδιαφέροντος για test drive. Καταναλωτές ζητούν ενημέρωση για τις προσφορές, ενώ έγιναν ήδη κάποιες πωλήσεις αυτοκινήτων σε χαμηλότερες τιμές στην βάση της νέας αυτής τιμολογιακής πολιτικής, με την έκπτωση να κυμαίνεται από €1.500 μέχρι €6.000 ανάλογα με το μοντέλο αυτοκινήτου. «Η προσπάθεια είναι να δημιουργηθεί ένα best value for money για τον Κύπριο καταναλωτή σε μια ανταγωνιστική αγορά στην οποία η σχέση αξίας - τιμής αξιολογείται σε ψηλό βαθμό», αναφέρει σε δηλώσεις του στην «Κ» ο Δήμος Δονάτος, Γενικός Διευθυντής της CIC Automasters. Με αυτόν τον τρόπο επιδιώκεται η αύξηση του μεριδίου αγοράς των brands της FCA Group (FIAT, JEEP, ALFA ROMEO) στην κυπριακή αγορά, τονίζει.

Αύξηση των πωλήσεων σε Fiat, JEEP και Alfa Romeo το 2017, στροφή σε πετρελαιοκίνητα οχήματα διαπιστώνει ο Γενικός Διευθυντής της CIC Automasters Δήμος Δονάτος.

Μειωμένες τιμές από €1500 μέχρι €6000 προσφέρει η εταιρεία στο πλαίσιο της νέας τιμολογιακής πολιτικής που ξεκίνησε από τον Μάρτιο.

Η τιμολογιακή πολιτική της εταιρείας καλύπτει στο παρόν στάδιο τα μοντέλα των FIAT και JEEP ενώ τον Απρίλιο αναμένεται η εφαρμογή της και σε μοντέλα ALFA ROMEO.

Όπως αναφέρει ο Γενικός Διευθυντής της CIC Automasters, επίσημου εισαγωγέα των αυτοκινήτων Fiat, Fiat Professional, Alfa Romeo και Jeep στο πλάνο της εταιρείας εντάσσεται και η αύξηση της ποικιλίας του στόλου της στην Κύπρο. Αυτή την στιγμή υπάρχουν 25 μοντέλα σε FIAT, JEEP και Alfa Romeo ενώ από τον Απρίλιο αναμένεται στην Κύπρο το Alfa Romeo Stelvio, το οποίο ακολουθεί το Alfa Romeo Julia. Ένα μήνα μετά, και συγκεκριμένα τον Μάιο, αναμένεται στην κυπριακή αγορά και το Jeep Compass. Σημειώνεται ότι, με εξαίρεση το Fiat, η εταιρεία δεν έχει συμπεριλάβει στην γκάμα της μοντέλα με ηλεκτροκίνηση, αλλά είναι μέσα στα πλάνα του κατασκευαστή.

Τα SUV και η πετρελαιοκίνηση

Μεγάλη στροφή των Κύπριων καταναλωτών καταγράφεται σε οχήματα τύπου SUV, η οποία ακολουθεί την γενικότερη τάση που επικρατεί στην παγκόσμια αγορά αυτοκινήτου με εκτιμήσεις να κάνουν λόγο για μερίδιο αγοράς της τάξης του 40% τα επόμενα χρόνια.

Παράλληλα με τα SUV, οι οδηγοί στην Κύπρο στρέφονται στα αυτοκίνητα με αυτόματο κιβώτιο ταχυτήτων, αλλά και στο πετρέλαιο. Κάτι που αποτυπώνεται και στις εγγραφές επιβατικών οχημάτων για το 2017 για τα μοντέλα Jeep και Alfa Romeo. Βάσει των συγκεντρωτικών στοιχείων, από τις 99 εγγραφές των αυτοκινήτων Alfa Romeo (καινούργιων και μεταχειρισμένων), οι 58 αφορούν οχήματα πετρελαιοκίνησης ενώ στην περίπτωση του Jeep, η συντριπτική πλειοψηφία των εγγραφών καινούργιων οχημάτων αφορά πετρελαιοκίνητα οχήματα. Στο σύνολο των 133 εγγραφών οχημάτων Jeep, μόλις τα 15 αφορούσαν βενζινοκίνητα οχήματα.

Όπως ανέφερε στην «Κ» ο κ. Δονάτος, υπάρχει στροφή στο πετρέλαιο, κάτι που καταδεικνύεται και από τα στοιχεία της Στατικής Υπηρεσίας. Βάσει αυτών, η πίτα των εγγραφών αυτοκινήτων καινούργιων αλλά και μεταχειρισμένων, μοιράζεται σχεδόν εξίσου σε πετρελαιοκίνητα (20.237) και βενζινοκίνητα (21.941). Την ίδια ώρα το άνοιγμα στην ηλεκτροκίνηση συνεχίζεται με μικρά βήματα στην κυπριακή αγορά, με τις εγγραφές των ηλεκτροκίνητων οχημάτων για το 2017 να ανέρχονται στις 99 και των υβριδικών στις 1.350.

Τους επόμενους μήνες προγραμματίζεται η άφιξη νέων μοντέλων στον στόλο της εταιρείας στην Κύπρο. Τον Απρίλιο το Alfa Romeo Stelvio, ενώ τον Μάιο αναμένεται και το Jeep Compass.

Συνολικά, οι εγγραφές επιβατικών οχημάτων το 2017 ανήλθαν στις 43.640, εκ των οποίων οι 26.033 να αφορούν μεταχειρισμένα αυτοκίνητα, τα οποία διατίθενται παραδοσιακά σε φθηνότερες τιμές, κάτι που δείχνει ότι το πρώτο κριτήριο στην επιλογή του αυτοκινήτου για τους Κύπριους οδηγούς αποτελεί το ύψος της τιμής. Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, οι εγγραφές καινούργιων ιδιωτικών επιβατικών οχημάτων ανέρχονται στις 13.118.

Το leasing στην Κύπρο

Πάντως ο κ. Δονάτος χαρακτηρίζει ως μεγάλο μειονέκτημα για την κυπριακή αγορά αυτοκινήτου το γεγονός ότι δεν υπάρχει δυνατότητα ενοικιαγοράς, πέραν μιας υβριδικής κατάστασης, όπως αναφέρει χαρακτηριστικά, την οποία προσφέρουν εταιρίες ενοικίασης. Την ώρα που δεν υπάρχει η επιλογή του leasing στην Κύπρο, το 60% των αυτοκινήτων στους δρόμους σε Ελλάδα αλλά και ευρύτερα στην Ευρώπη, έχουν αγοραστεί στη βάση του long term rental (LTR) ή του Rent a Car (RAC). Κενό το οποίο φαίνεται να συνδέεται με το μικρό μέγεθος της κυπριακής αγοράς το οποίο συνοδεύεται με συγκεκριμένες ιδιαιτερότητες, θετικές ή αρνητικές. Στα θετικά καταγράφεται το ότι ο Κύπριος καταναλωτής έχει γίνει πιο απαιτητικός και ενώ επιλέγει τιμή, την ίδια ώρα εστιάζει στο μοντέλο το οποίο να ανταποκρίνεται περισσότερο στο ιδιαίτερο του προφίλ, ανάλογα με τον τρόπο ζωής και τα χόμπι του.

Στα αρνητικά καταγράφεται η ισχνή διαπραγματευτική ισχύς της χώρας έναντι των κατασκευαστών, η οποία επηρεάζει την δυνατότητα δημιουργίας χρηματοοικονομικών προγραμμάτων τα οποία θα καταστήσουν πιο εύκολη την αγορά αυτοκινήτου.

Με κέρδη 41,1 εκατ. έκλεισε η Eurobank τη χρονιά

Στο 5% ο δείκτης Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων της Τράπεζας στη βάση των νέων οδηγιών της ΕΒΑ

Με 3 εκατομμύρια περισσότερα κέρδη από το 2016 έκλεισε το 2017 για την Eurobank Κύπρου, αφού τα καθαρά της κέρδη έφτασαν τα 41,1 εκατομμύρια ευρώ, έναντι 38,1 εκατομμυρίων το 2016. Ταυτόχρονα, σύμφωνα με τα αποτελέσματα που ανακοίνωσε χθες ο Όμιλος, ο δείκτης Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων της Eurobank Κύπρου στη βάση των νέων οδηγιών της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών, έφτασε στο 5% για το 2017, σε σύγκριση με 6,9% το 2016. Αναφορικά με το Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας της Τράπεζας (Capital Adequacy Ratio), όπως και ο δείκτης κοινών μετοχών (CET1) ανήλθε στο 26,6% το 2017, από 30% το 2016. Όσον αφορά στα οικονομικά μεγέθη, το σύνολο των δανείων της τράπεζας ανήλθε στα 1,89 δισ. ευρώ από 1,81 δισ. ευρώ το 2016 και οι καταθέσεις στα 4,26 δισ. ευρώ από 3,9 δισ. ευρώ το 2016. Ο δείκτης δανείων προς τις καταθέσεις (εξαιρουμένων των δανείων που εξασφαλίζονται με καταθέσεις), ανήλθαν για το 2017 στο 28%. Τέλος, σύμφωνα με τα αποτελέσματα, ο δείκτης του κόστους προς τα έσοδα της τράπεζας ανέρχεται στο 30%.

Ο δείκτης του κόστους προς τα έσοδα της τράπεζας ανέρχεται στο 30%.

Σύμφωνα με ανακοίνωση της Eurobank Κύπρου που συνοδεύει τους Δείκτες, τα επαναλαμβανόμενα θετικά αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι η Τράπεζα συνεχίζει την αναπτυξιακή της πορεία με σταθερά βήματα, έχοντας ως βάση το πελατοκεντρικό μοντέλο λειτουργίας της και την ορθολογιστική διαχείριση των κινδύνων. Συνεχίζοντας, τονίζει πως η ισχυρή χρηματοοικονομική θέση της Τράπεζας την έχει βοηθήσει να εδραιώσει την ηγετική της παρουσία στην Κύπρο στους τομείς του Wealth Management, Corporate και Investment Banking, International Business Banking και Capital Markets.

Αναφορικά με την πορεία της κυπριακής οικονομίας, η Τράπεζα σημειώνει ότι με το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν να καταγράφει αύξηση 3,9% για το 2017, επιτρέπει υπό κάποιες προϋποθέσεις, την διατήρηση της αισιοδοξίας ότι η χώρα μπορεί να κρατηθεί σε μια πορεία σταθερής και υγειούς ανάπτυξης για αρκετά χρόνια. «Η συνετή διαχείριση των δημόσιων οικονομικών, ο εκσυγχρονισμός της λειτουργίας του κράτους αλλά και η αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων με ενέργειες που προσθέτουν αξία συνεχίζουν να είναι σημαντικές προϋποθέσεις για την διατήρηση της θετικής πορείας. Η προσήλωση στη συνέχιση των μεταρρυθμίσεων και στη σωστή οικονομική διαχείριση αποτελεί σημαντική προϋπόθεση στην επίτευξη του στρατηγικού στόχου για επανένταξη της Κύπρου στην επενδυτική βαθμίδα από τους Οίκους Αξιολόγησης το γρηγορότερο δυνατό», υπογραμμίζει.

Το σύνολο των δανείων ανήλθε στα 1,89 δισ. ευρώ, από 1,81 δισ. ευρώ το 2016 και οι καταθέσεις στα 4,26 δισ. ευρώ, από 3,9 δισ. ευρώ το 2016.

Η Eurobank Κύπρου, από τη πλευρά της, τονίζει πως με δύναμη τα υγιή οικονομικά της στοιχεία και την ποιότητα των υπηρεσιών που προσφέρει θα συνεχίσει να στηρίζει την οικονομία και τις βιώσιμες αναπτυξιακές πρωτοβουλίες αλλά και να δημιουργεί θέσεις εργασίας στη βάση της ανάπτυξης των εργασιών της. «Η Eurobank Κύπρου, λαμβάνοντας υπόψη και υιοθετώντας τις σύγχρονες τάσεις της τεχνολογίας, προχωρά σε σημαντικές επενδύσεις με στόχο να την καταστήσουν ικανή να παραμείνει ανταγωνιστική στο νέο ψηφιακό περιβάλλον και να προσφέρει ακόμα πιο ποιοτικές υπηρεσίες», καταλήγει.

Συν και στην Ελλάδα

Ο όμιλος της Eurobank παρουσίασε καθαρά κέρδη μετά από φόρους ύψους 104 εκατ. ευρώ (έναντι 235 εκατ. ευρώ το 2016), ενώ αν δεν υπολογιστούν οι μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες και τα έκτακτα αποτελέσματα, η κερδοφορία του ομίλου ανήλθε στα 186 εκατ. ευρώ έναντι 240 εκατ. το 2016 (-22,5%). Σε ό,τι αφορά την υιοθέτηση του νέου διεθνούς λογιστικού προτύπου - IFRS9, η τράπεζα επιβαρύνθηκε με 1,1 δισ. ευρώ, τα οποία σύμφωνα με τους κανονισμούς δεν επιβάρυναν τα αποτελέσματα.

Με τις επιπρόσθετες προβλέψεις το συνολικό απόθεμα προβλέψεων της Eurobank ανήλθε σε 11,1 δισ. ευρώ, ενώ η επίπτωση στον δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας (CET1) είναι 16 μονάδες βάσης (μ.β.) για τον πρώτο χρόνο. Η συνολική επιβάρυνση μετά τη σταδιακή αναγνώριση της επιβάρυνσης θα ανέλθει σε 290 μ.β.

Σε ό,τι αφορά την πορεία της τράπεζας, ο διευθύνων σύμβουλος του ομίλου Φωκίων Καραβίας σημείωσε ότι «αν και οι στόχοι μείωσης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (NPEs) για το 2018 είναι πιο απαιτητικοί, έχουμε τη βεβαιότητα ότι θα τους επιτύχουμε, καθώς οι τράπεζες μπορούν πλέον να κάνουν πλήρη χρήση νομικών εργαλείων που τέθηκαν σε ισχύ από πέρυσι και τα οποία μόνον μερικώς αξιοποιήθηκαν στη διάρκεια του 2017».

09-OIK_DIETHNH_KATHI 13/03/18 23:14 Page 9

Αναμένεται 2η παρέμβαση Αναστασιάδη για την J&P

Ποσό είκοσι εκατομμυρίων αναμένει η εταιρεία από το κράτος της Σαουδικής Αραβίας

Κατά την επίσκεψή του στην Σαουδική Αραβία τον Ιανουάριο, ο Πρόεδρος Αναστασιάδης είχε θέσει στον Σαουδάραβα βασιλιά το θέμα των οικονομικών εκκρεμοτήτων της χώρας του προς την εταιρεία.

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Η πρώτη μεσολάβηση του Προέδρου της Δημοκρατίας στο πρόβλημα ρευστότητας από το κράτος της Σαουδικής Αραβίας προς την εταιρεία J&P Overseas συνεπεία και του γενικότερου αρνητικού κλίματος στην χώρα, έγινε τον Ιανουάριο του 2018 κατά την επίσκεψη του Νίκου Αναστασιάδη στη χώρα. Επρόκειτο για την πρώτη επίσημη επίσκεψη Κύπριου προέδρου στην Σαουδική Αραβία, όπου πέραν των διμερών σχέσεων των δύο χωρών, τέθηκε επί τάπητος και το θέμα της εταιρείας J&P με τον πρόεδρο Αναστασιάδη να μεσολαβεί προς τον Σαουδάραβα βασιλιά ώστε να καταβληθεί το εκκρεμές ποσό προς την εταιρεία το οποίο ανέρχεται στα είκοσι εκατομμύρια ευρώ. Είχε προηγηθεί συζήτηση του θέματος σε επίπεδο Υπουργείου Εξωτερικών και Προεδρικού, ενώ ετοιμάστηκε σχετικός φάκελος για τα προβλήματα ρευστότητας τα οποία αντιμετωπίζει η εταιρεία J&P και τον ρόλο τον οποίο διαδραματίζει σε αυτό η στάση της κυβέρνησης της Σαουδικής Αραβίας. Στη βάση του περιεχομένου του φακέλου στηρίχθηκε η παρέμβαση του Προέδρου Αναστασιάδη προς τον βασιλιά Σαλμάν, στο πλαίσιο της μεταξύ τους συνάντησης. Το ζητούμενο ήταν όπως δοθεί από το κράτος της Σαουδικής Αραβίας προς την κυπριακή εταιρεία, το ποσό των 20 εκατομμυρίων ευρώ, το οποίο εκκρεμεί τους τελευταίους μήνες και που μπορεί να δώσει ώθηση στην εταιρεία ώστε να καλύψει οικονομικά κενά και να συμβάλει στην αποπεράτωση των υπό εξέλιξη αναπτυξιακών έργων στην χώρα.

> *Προβλήματα στην συνέχιση των οκτώ υπό εξέλιξη έργων τα οποία έχει αναλάβει η εταιρεία στην Σαουδική Αραβία.*

Τα δεδομένα καταδεικνύουν ότι μέχρι στιγμής η προεδρική παρέμβαση δεν έχει τελεσφορήσει. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», θα πρέπει να αναμένεται και δεύτερη προσπάθεια από πλευράς προεδρικού. Πάντως η παρέμβαση Αναστασιάδη στο πρόβλημα ρευστότητας το οποίο αντιμετωπίζει η εταιρεία τους τελευταίους μήνες, καθιστά σαφές ότι τα οικονομικά προσκόμματα που προβάλλονται από την κυβέρνηση της Σαουδικής Αραβίας έχουν σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις στην εταιρεία. Σημειώνεται ότι δεν έχουν αναφερθεί ανάλογα προβλήματα για την εταιρεία στις υπόλοιπες χώρες δραστηριοποίησής της.

Η πλευρά των εργαζομένων

Πρόκειται για την πρώτη φορά στην πολυετή ιστορία της J&P που η εταιρεία διέρχεται δύσκολη οικονομική περίοδο. Οι μέχρι στιγμής χειρισμοί της δεν φαίνεται να αποσοβούν τους κινδύνους, οι οποίοι παρουσιάστηκαν μετά και την περίοδο αστάθειας στη χώρα, που ακολούθησε την πρωτοφανή επιχείρηση κατά της διαφθοράς και τις συλλήψεις στελεχών από τον πολιτικό και επιχειρηματικό κόσμο. Ως εκ τούτου, η εταιρεία φαίνεται να αντιμετωπίζει προβλήματα με τους μισθούς των υπαλλήλων της, ενώ παρουσιάζει δυστοκία στην τακτοποίηση των οφειλών της προς τους προμηθευτές της με αποτέλεσμα να μην προχωρούν σύμφωνα με τον προγραμματισμό ούτε τα έργα τα οποία έχει αναλάβει στην Σαουδική Αραβία. Εργαζόμενοι στην εταιρεία επικοινώνησαν με την «Κ», και εξέφρασαν ανησυχία από τις εξελίξεις, ενώ κάνουν λόγο για λανθασμένους χειρισμούς από πλευράς της εταιρείας. Επισημαίνουν ότι εδώ και τρεις μήνες περιμένουν να τους καταβληθεί κανονικά ο μισθός τους. Προσθέτουν ότι η τελευταία φορά πληρωμής τους ήταν τον Δεκέμβριο, οπότε τους είχε καταβληθεί μόλις το 30% του μισθού τους.

Βάσει των δεδομένων αυτή την στιγμή δεν μπορεί να προχωρήσει η υλοποίηση των οκτώ έργων της εταιρείας τα οποία βρίσκονται υπό εξέλιξη στη Σαουδική Αραβία, μεταξύ των οποίων οι εγκαταστάσεις πληροφορικής και επικοινωνίας, τζαμιά και το σπίτι της καινοτομίας.

Από το 1941

Μια ιστορία 77 χρόνων έχει πίσω της η κυπριακή εταιρεία J&P Overseas, ενώ στο χαρτοφυλάκιο της διαθέτει πληθώρα από εμβληματικά έργα σε Σαουδική Αραβία, Κύπρο, Ελλάδα, Λιβύη και Ομάν και γνώμονας της παραμένει το άνοιγμα σε νέες αγορές και η σταθερότητα της παρουσίας της σε αυτές που ήδη δραστηριοποιείται.

Η αρχή έγινε το 1941 όταν οι ιδρυτές Στέλιος Ιωάννου και Γιώργος Παρασκευαΐδης δημιούργησαν την εταιρεία στην Κύπρο, ενώ μετά το τέλος του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, ξεκίνησαν να αναλαμβάνουν σειρά σημαντικών έργων στον τομέα των ακινήτων.

Η εταιρεία διαδραμάτισε πρωταγωνιστικό ρόλο στην ανάπτυξη στο νησί για τα επόμενα είκοσι χρόνια. Ωστόσο, το μεγάλο άνοιγμα έγινε το 1961 με το πρώτο της έργο εκτός Κύπρου στην Λιβύη, το 1961. Μέχρι το 1969 η εταιρεία είχε ήδη προχωρήσει σε νέα ανοίγματα στην Σαουδική Αραβία με έργα μέσα στο αεροδρόμιο Drahran. Της ανατέθηκε στη συνέχεια η ανέγερση του Διεθνούς αεροδρομίου Seeb στο Ομάν, ενώ το 2008 ανέλαβε την συντήρηση των εγκαταστάσεων των Emirates Airline στο Ντουμπάι. Έργα ορόσημα για την εταιρεία αποτελεί η κατασκευή του διεθνούς αεροδρομίου Lahore στο Πακιστάν και του Queen Alia στο Αμμάν της Ιορδανίας.

Η γέφυρα Ρίου- Αντιρρίου

Στην Ελλάδα η εταιρεία ανέλαβε σειρά συμβάσεων για κατασκευή ξενοδοχείων, νοσοκομείων και αυτοκινητοδρόμων. Ακολούθησαν συμβάσεις για πετροχημικά εργοστάσια, διυλιστήρια και μεγάλα βιομηχανικά και εμπορικά συγκροτήματα, ενώ ο όμιλος ήταν σημαντικός εταίρος στην κοινοπραξία για τη Γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου στον κόλπο της Κορίνθου. Το 2004, η εταιρεία ήταν συμμετείχε στην κατασκευή της πλειοψηφίας των εγκαταστάσεων για τους Ολυμπιακούς αγώνες στην Αθήνα.

Τα έργα της στην Κύπρο, περιλαμβάνουν την κατασκευή αυτοκινητόδρομων ενώ στον τομέα της ανάπτυξης γης και ακινήτων, η J & P δημιούργησε φιλόδοξα συγκροτήματα κατοικιών, πολυώροφα κτίρια κατοικιών, ναυτιλιακά γραφεία, εμπορικά κέντρα και τουριστικά θέρετρα.

Η ζώνη δραστηριοτήτων της εταιρείας εκτείνεται από τις χώρες του Κόλπου και τη Μέση Ανατολή μέσω της Βόρειας και Ανατολικής Αφρικής προς την Ασία και την Ανατολική Ευρώπη.

Επίσπευση διαλόγου ζητούν οι εκπαιδευτικοί

Ψηλά στην ατζέντα τα σχέδια πρόωρης αφυπηρέτησης και τα Ταμεία Προνοίας

Του **ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ**

Τη συνέχιση του διαλόγου με στόχο την κατάληξη σε συμφωνία στην βάση του πλαισίου το οποίο είχαν συμφωνήσει το περασμένο διάστημα επιδιώκουν οι εκπαιδευτικές οργανώσεις ΟΕΛΜΕΚ-ΠΟΕΔ-ΟΛΤΕΚ, μέσω επιστολής που έστειλαν στο υπουργό Οικονομικών Χάρη Γεωργιάδη με την ευκαιρία του επαναδιορισμού του. Μέσα από την επιστολή αυτή, οι τρεις εκπαιδευτικές οργανώσεις εκφράζουν την επιθυμία τους να ξανανοίξει το όλο θέμα και να μπορέσει η συμφωνία –πλαίσιο, η οποία υπογράφηκε στις 18 Ιανουαρίου, να υλοποιηθεί άμεσα. Όπως πληροφορείται η «Κ», οι εκπαιδευτικές οργανώσεις προχώρησαν στην αποστολή επιστολής προς τον υπουργό Οικονομικών με στόχο να διερευνήσουν τις προθέσεις του, για το πώς αντιμετωπίζει τα αιτήματά τους τα οποία αφορούν την δημιουργία ταμείου προνοίας, την άρση των επιβαρύνσεων για τους εκπαιδευτικούς που προτίθενται να αφυπηρετήσουν πρόωρα, όπως επίσης και καθορισμό του ποσοστού παραχώρησης γενικών αυξήσεων ή / και μείωσης της αποκοπής μισθών. Όπως υποστηρίζουν, η συμφωνία αυτή αποτέλεσε την απαρχή ικανοποίησης κάποιων από τα αιτήματα των εκπαιδευτικών που απασχολούνται στη δημόσια υπηρεσία εδώ και καιρό και επιτεύχθηκε μέσα από την συνάντηση που είχαν τον περασμένο Νοέμβριο με τον υπουργό Οικονομικών. Σημαντικό θέμα, το οποίο φαίνεται να επιλύεται μέσα από την συμφωνία στην οποία έχουν καταλήξει υπουργείο Οικονομικών και εκπαιδευτικές οργανώσεις, είναι και ότι θα αναγνωριστεί ο θεσμικός ρόλος τους, με αποτέλεσμα για τα θέματα που αφορούν το προσωπικό της Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας να διεξάγεται μεταξύ τους διάλογος. Υπενθυμίζεται ότι η υλοποίηση της πιο πάνω απόφασης είναι κάτι το οποίο ζήτησαν επανειλημμένα οι εκπαιδευτικοί υποστηρίζοντας μάλιστα ότι εκπροσωπούν πέραν των 13 χιλιάδων εκπαιδευτικών και θα πρέπει να έχουν ρόλο στις όποιες αποφάσεις τους αφορούν, αφού μέχρι σήμερα εκπροσωπούνται από την ΠΑΣΥΔΥ σε σοβαρές αποφάσεις.

Όπως σημειώνουν, μέσω και σχεδίων πρόωρης αφυπηρέτησης, θα γίνει κατορθωτό όσοι εκπαιδευτικοί το επιθυμούν να αποχωρήσουν ανοίγοντας νέες θέσεις εργασίας στην δημόσια εκπαίδευση.

Σχέδιο πρόωρης αφυπηρέτησης

Κληθείς να σχολιάσει στην «Κ» για τους λόγους που οι τρεις οργανώσεις προχώρησαν στην αποστολή νέας επιστολής προς των υπουργών Οικονομικών, ο πρόεδρος της ΠΟΕΔ Φίλιος Φυλακτού ανέφερε ότι στηρίζουν πολλά πάνω στην συμφωνία- πλαίσιο την οποία έχουν υπογράψει μαζί με το υπουργείο, και ότι με την επιστολή ήθελαν να επισπεύσουν τις διαδικασίες οι οποίες βρίσκονται σε εξέλιξη. Όπως σημείωσε, στην βάση της συμφωνίας πλαίσιο εκείνο που θέλουν να ξεκαθαρίσει σύντομα είναι τι θα γίνει με το θέμα των πρόωρων αφυπηρετήσεων. Θέλουν επίσης να δουν εάν υπάρχει δυνατότητα για την δημιουργία κάποιου σχεδίου αφυπηρέτησης. Όπως υποστηρίζουν, αυτό μπορεί να έχει πολλαπλά οφέλη στην εκπαίδευση ενώ θα ικανοποιεί και κάποια από τα θέλω του υπουργείο Παιδείας, το οποίο, όπως λέχθηκε επανειλημμένα, θέλει να μειώσει τον μέσο όρο ηλικίας των εκπαιδευτικών στην δημόσια εκπαίδευση. Όπως σημείωσε ο πρόεδρος της ΠΟΕΔ, μέσω ενός σχεδίου πρόωρης αφυπηρέτησης, θα μπορούν και οι εκπαιδευτικοί, οι οποίοι επιθυμούν να αποχωρήσουν από την εκπαίδευση νωρίτερα, να το πράττουν χωρίς επιβολή ποινής. Οι εκτιμήσεις που υπάρχουν είναι ότι, μέσω ενός σχεδίου πρόωρης αφυπηρέτησης, θα αποχωρήσουν από όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης πέραν των 400 εκπαιδευτικών. Μια πρόθεση που αν τελικώς γίνει πράξη είτε μέσω ενός σχεδίου πρόωρης αφυπηρέτησης είτε μέσω της ακύρωσης του προστίμου, το οποίο πληρώνουν σήμερα, θα ανοίξει περισσότερες θέσεις στην δημόσια εκπαίδευση τα επόμενα χρόνια. Ο κύριος Φυλακτού ανέφερε ότι αυτό θα πρέπει να γίνει άμεσα, όχι μόνο για να πάρουν τις αποφάσεις τους οι επηρεαζόμενοι εκπαιδευτικοί, αλλά και για να διαφανεί ποιος θα είναι ο αριθμός εκπαιδευτικών που χρειάζεται το υπουργείο Παιδείας για την νέα σχολική χρονιά, ώστε να προχωρήσει έγκαιρα με την στελέχωση των σχολείων. Καταλήγοντας σημείωσε ότι η επιστολή αυτή στάλθηκε με σκοπό να επισπευσθούν κάποιες διαδικασίες, με τις οργανώσεις να είναι έτοιμες να μπουν άμεσα στην διαβούλευση καταθέτοντας τις προτάσεις τους για το πώς μπορούν να λυθούν κάποια θέματα που απασχολούν τους εκπαιδευτικούς. Παράλληλα, ανέφερε ότι τις προτάσεις τους τις μετέφεραν και στο νέο υπουργό Παιδείας ζητώντας του να μπουν κάποια χρονοδιαγράμματα για επίλυση θεμάτων που τους απασχολούν δίνοντας έκφαση σε εκπαιδευτικά θέματα.

Παράλληλα κινείται η ΟΕΛΜΕΚ

Σε δύο μέτωπα κινείται το τελευταίο διάστημα με την σειρά της η εκπαιδευτική οργάνωση των καθηγητών, ΟΕΛΜΕΚ, καθώς εκτός από την υλοποίηση της συμφωνίας -πλαίσιο ετοιμάζει και τα επόμενα βήματά της σχετικά με το πώς θα τοποθετηθεί στην πρόταση του νέου υπουργού Παιδείας όσον αφορά τις εξετάσεις τετραμήνων. Μιλώντας στην «Κ» για τα θέματα που απασχολούν την οργάνωση, ο πρόεδρός της Γιάννος Σωκράτους σημείωσε ότι όσον αφορά την συμφωνία πλαίσιο με το υπουργείο Οικονομικών θα πρέπει να ξεκινήσει άμεσα ο διάλογος για να υπάρχει ο απαραίτητος χρόνος για συζήτηση, έτσι ώστε να ολοκληρωθεί η συζήτηση στην βάση των χρονοδιαγραμμάτων που έχουν τεθεί. Όπως σημείωσε, ειδικά για το ταμείο προνοίας, το υπουργείο Οικονομικών τους έχει δώσει μια συγκεκριμένη πρόταση την οποία οι ίδιοι έχουν μελετήσει και περιμένουν τον διάλογο για να καταθέσουν επίσημα τις δικές τους θέσεις. Παράλληλα με τα οικονομικά θέματα, η ΟΕΛΜΕΚ κινείται και στον καθορισμό των επόμενων βημάτων της όσον αφορά τις εξετάσεις τετραμήνων, έχοντας προγραμματισμένη για αύριο συνεδρία του Κεντρικού Διοικητικού Συμβουλίου για να μελετήσει την πρόταση την οποία κατέθεσε ο υπουργός Παιδείας σε μια προσπάθεια να υπάρξει συναίνεση για την εφαρμογή αυτής της νέας πολιτικής στην εκπαίδευση. Όπως σημειώνει η ΟΕΛΜΕΚ στη συνεδρία θα μελετηθεί η πρόταση του υπουργού και θα του αποσταλούν γραπτώς οι δικές της εισηγήσεις. Ωστόσο, εκπαιδευτικοί κύκλοι εκτιμούν ότι η πρόταση του υπουργού δεν οδηγεί σε ομαλοποίηση της κατάστασης.

ΑΠΟΨΗ *Του* **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Β. ΚΟΛΛΙΑ***

Κόκκινα δάνεια: μια πρόταση τελευταίας ευκαιρίας

Παρά τη σημαντική καθυστέρηση που καταγράφηκε στο θέμα της διευθέτησης των κόκκινων δανείων –αφού κανονικά θα έπρεπε να είναι το πρώτο θέμα στην ατζέντα από το 2010–, οι τράπεζες καλούνται πλέον να κάνουν σημαντικά βήματα προς την κατεύθυνση της μείωσης της μη εξυπηρετούμενης έκθεσής τους. Το γεγονός ότι ακόμα δεν προχωράμε με τους επιθυμητούς ρυθμούς δυσκολεύει τις διοικήσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων στην προσπάθειά τους για πλήρη και άμεση εξυγίανση των ισολογισμών τους. Αυτό δεν σημαίνει ότι οι ελληνικές τράπεζες δεν θα περάσουν με επιτυχία τα stress tests. Αλλωστε, σε κάθε περίπτωση, αναγνωρίζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα η προσπάθεια που συντελείται, η οποία είναι ούτως ή άλλως δύσκολη και για άλλες ευρωπαϊκές χώρες που αντιμετωπίζουν το συγκεκριμένο πρόβλημα (βλ. Ιταλία, Πορτογαλία κ.ά.). Διότι, στο τέλος της ημέρας, το μεγάλο ζητούμενο είναι να μη διαταραχθούν περαιτέρω η λειτουργία και η ισορροπία του τραπεζικού συστήματος της χώρας, ώστε αυτό να επανέλθει τάχιστα στη φυσιολογική του λειτουργία, δηλαδή στη χορήγηση ρευστότητας προς την αγορά. Για να επιτευχθεί αυτό, απαιτούνται δύο συγκεκριμένες παρεμβάσεις και κατευθύνσεις, που αμφότερες αφορούν τη ρύθμιση των κόκκινων δανείων. Απώτερος σκοπός είναι η ουσιαστική επίλυση του θέματος, χωρίς να προκληθούν αναταράξεις στον κοινωνικό ιστό.

Η πρώτη παρέμβαση αφορά την κατεύθυνση που πρέπει να έχουν οι 130.000 πλειστηριασμοί, που η κυβέρνηση με τους δανειστές έχει συμφωνήσει ότι πρέπει να γίνουν μέχρι το 2021.

Στο συγκεκριμένο θέμα, είναι μονόδρομος –κατά τη γνώμη μου– η απόλυτη στόχευση των στρατηγικών κακοπληρωτών. Ο πλειστηριασμός, ή η απειλή πλειστηριασμού για όσους μπορούν αλλά δεν θέλουν να πληρώσουν, είναι ο αποτελεσματικότερος τρόπος για να διασφαλίσουν οι τράπεζες τα συμφέροντά τους απέναντι σε αυτή την κατηγορία δανειοληπτών.

Πρώτον, γιατί ουδείς διαφωνεί με τον πλειστηριασμό των περιουσιακών στοιχείων όσων έχουν πάρει δάνεια, έχουν βγάλει τα χρήματα στο εξωτερικό και επιλέγουν να σταματήσουν την αποπληρωμή του δανείου τους.

Δεύτερον, γιατί η πίεση προς τους συγκεκριμένους οφειλέτες φαίνεται πως αποδίδει. Μόνο τυχαίο, δηλαδή, δεν είναι το γεγονός ότι τρεις στους δέκα οφειλέτες των οποίων τα ακίνητα απειλούνται με πλειστηριασμό σπεύδουν στα υποκαταστήματα για να ρυθμίσουν τις οφειλές τους και ότι, ταυτόχρονα, το ποσοστό των οφειλετών που προσέρχονται για ρύθμιση λίγο πριν τρέξει ο πλειστηριασμός είναι το ίδιο με αυτό των στρατηγικών κακοπληρωτών. Αρα αυτοί είναι που τρέχουν για ρύθμιση και όχι όσοι αδυνατούν πραγματικά να αντεπεξέλθουν.

Η δεύτερη παρέμβαση αφορά την κατεύθυνση που πρέπει να πάρουν οι διαπραγματεύσεις των τραπεζών με τους υπόλοιπους οφειλέτες. Οσους, δηλαδή, θέλουν αλλά δεν μπορούν να πληρώσουν. Αντικειμενικά. Αποδεδειγμένα.

Εδώ, η περίπτωση της Κύπρου μάς δείχνει τον δρόμο: Στη Μεγαλόνησο, με διάταξη νόμου, προβλέπεται το εξής όταν η τράπεζα πρόκειται να πουλήσει το δάνειο του οφειλέτη σε fund:

Αποστέλλεται στον δανειολήπτη επιστολή, με την οποία του ζητείται να καταθέσει τη δική του γραπτή προσφορά μέσα σε σαράντα πέντε εργάσιμες ημέρες, όπου θα αναφέρει το χρηματικό ποσό, τη χρονική περίοδο εξόφλησης και την πηγή των χρημάτων.

Κάτι αντίστοιχο, λοιπόν, μπορεί να γίνει και στη χώρα μας. Δεδομένου ότι έχουμε φτάσει πλέον στο σημείο όπου η πώληση των δανειακών χαρτοφυλακίων σε funds είναι άμεσης προτεραιότητας, πρέπει ο δανειολήπτης να έχει μια τελευταία ευκαιρία. Σε τι αφορά αυτή;

Στο ότι η τράπεζα πρέπει να απευθύνεται στον οφειλέτη, κάνοντάς του προσφορά για να αποπληρώσει το δάνειό του στην ίδια τιμή την οποία έχει προσφέρει το fund.

Ο δανειολήπτης θα έχει σαράντα πέντε εργάσιμες ημέρες για να απαντήσει. Αν βρει τα χρήματα, θα εξαγοράσει το δάνειό του, αν απαντήσει αρνητικά, τότε το δάνειο καταλήγει οριστικά στο fund.

Με αυτόν τον τρόπο, επιτυγχάνονται δύο στόχοι:

Αφενός, εξαντλούνται τα περιθώρια για τον οφειλέτη να αποπληρώσει την οφειλή του, χωρίς να κινδυνεύουν τα περιουσιακά του στοιχεία από τα funds.

Αφετέρου, η τράπεζα θα πετύχει υψηλότερα τιμήματα, λόγω του γεγονότος ότι το fund θα προσφέρει υψηλότερη τιμή με αυτή τη διαδικασία και υπό τον επικείμενο ανταγωνισμό με τον δανειολήπτη για το ποιος θα πάρει το δάνειο, από τη στιγμή που αν ο δανειολήπτης προσφέρει το ίδιο τίμημα δεν θα ξαναδοθεί στο fund το δικαίωμα της αντιπρότασης. Γνωρίζω ότι η συγκεκριμένη διαδικασία ίσως είναι περισσότερο χρονοβόρα. Αν, όμως, συμφωνηθεί με τους δανειστές, οι τράπεζες έχουν τον κατάλληλο μηχανισμό να τη φέρουν εις πέρας όσο αμεσότερα γίνεται και βεβαίως το κοινωνικό πρόσημο που θα προκύψει από αυτή τη διαδικασία είναι σίγουρα σημαντικότερο.

* Ο κ. Κωνσταντίνος Β. Κόλλιας είναι πρόεδρος του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος.

10-ΟΙΚ_ΔΙΕΘΝΗ_ΚΑΤΗΙ 13/03/18 18:25 Page 10

Ο εμπορικός πόλεμος αποτελεί πραγματικότητα

Την πρώτη βολή έριξε ο ο πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ, υπογράφοντας την επιβολή δασμών στις εισαγωγές χάλυβα και αλουμινίου

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Επειτα από μία εβδομάδα απειλών και προειδοποιήσεων, ο εμπορικός πόλεμος ανάμεσα στην Ουάσιγκτον και τους περισσότερους εμπορικούς της εταίρους, πλην Καναδά και Μεξικού, αποτελεί πραγματικότητα, και οι εμπλεκόμενες πλευρές παίρνουν θέσεις μάχης. Την πρώτη βολή αυτού του εμπορικού πολέμου έριξε από την Πέμπτη το βράδυ ο Αμερικανός πρόεδρος, υπογράφοντας με προεδρικό διάταγμα την επιβολή δασμών στις εισαγωγές χάλυβα και αλουμινίου. Δείχνει, βέβαια, διαθέσεις για πιο διαλλακτική στάση από αυτήν για την οποία είχε προετοιμάσει τους εμπορικούς εταίρους των ΗΠΑ.

Η ένταση δεν αποκλείεται να περιορισθεί σταδιακά σε ένα θέατρο εντυπώσεων, κάτι για το οποίο αρκετοί αναλυτές κατηγορούν τον Ντόναλντ Τραμπ. Φαίνεται, όμως, εξίσου πιθανή η πλήρης κλιμάκωση, στην οποία θα πάρουν επιθετική μορφή οι παγιωμένες

Αναφύονται διενέξεις ανάμεσα στην Ουάσιγκτον και σε εμπορικούς εταίρους της, όπως η Ε.Ε. και η Κίνα.

οικονομικές διενέξεις ανάμεσα στην Ουάσιγκτον και τους σημαντικότερους εμπορικούς εταίρους της: την Ε.Ε. και την Κίνα, με τις οποίες το διμερές εμπόριο παράγει μονίμως έλλειμμα για τις ΗΠΑ.

Το μέλλον παραμένει, βέβαια, άδηλον, αλλά είναι δικαιολογημένη κάθε ανησυχία. Και μόνον η αναμονή αυτού του εμπορικού πολέμου πρόλαβε μέσα σε μία εβδομάδα να οδηγήσει επανειλημμένως τη Wall Street σε υποχώρηση, να θορυβήσει τις βιομηχανίες στις ΗΠΑ και στην Ευρώπη και να προκαλέσει πολιτική κρίση στο εσωτερικό των Ρεπουμπλικανών. Μια κρίση που κορυφώθηκε με την παραίτηση του Γκάρι Κον, επικεφαλής των οικονομικών συμβούλων του Αμερικανού προέδρου και πρώην στελέχους της Goldman Sachs. Ο Κον αφήνει τώρα το πεδίο ελεύθερο στους ιδεολογικούς του αντιπάλους και υποστηρικτές των δασμών και της σκληρής στάσης προς την Κίνα. Προανάκρουσμα του εμπορικού πολέμου αποτέλεσαν στα τέλη Ιανουαρίου οι δηλώσεις του Ντόναλντ Τραμπ στο Νταβός ότι οι ΗΠΑ δεν θα κλείνουν πλέον τα μάτια στις αθέμιτες πρακτικές των εμπορικών τους εταίρων, αλλά και οι δασμοί που είχε επιβάλει λίγες ημέρες νωρίτερα η Ουάσιγκτον στις εισαγωγές φωτοβολταϊκών και πλυντηρίων. Ηταν η άτυπη κήρυξη εμπορικού πολέμου κατά της Κίνας και των ασιατικών οικονομιών. Πρόκειται, όμως, για εμπορικό πόλεμο που κυοφορείται πολύ πριν από την ανάδειξη του Ντόναλντ Τραμπ σε πρόεδρο των ΗΠΑ, από την εποχή που ο προκάτοχός του Μπαράκ Ομπάμα κατηγορούσε το Πεκίνο ότι χειραγωγεί το κινεζικό νόμισμα, για να έχει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στις εξαγωγές αλλά και για την πάγια τακτική του να υποκλέπτει τεχνογνωσία από τις ΗΠΑ.

Την εξαίρεσή της από τα μέτρα Τραμπ επιδιώκει η Ε.Ε.

Από την πρώτη στιγμή που ο Αμερικανός πρόεδρος εξέφρασε την πρόθεση να προχωρήσει στην επιβολή των επίμαχων δασμών, οι εμπορικοί εταίροι της υπερδύναμης, με προεξάρχουσα την Ε.Ε., είχαν απειλήσει με αντίποινα, υψηλούς δασμούς σε αμερικανικά προϊόντα και προσφυγές στον ΠΟΕ. Οταν πριν από δέκα μέρες ο Ντόναλντ Τραμπ μίλησε για δασμούς στις εισαγωγές χάλυβα και αλουμινίου, το ΔΝΤ και η Ε.Ε. κάλεσαν τον Αμερικανό πρόεδρο να αλλάξει στάση. Τον προειδοποίησαν ότι η επιβολή δασμών θα εξωθήσει τις άλλες χώρες σε ανάλογες κινήσεις, προκαλώντας έναν εμπορικό πόλεμο με βαρύτατες επιπτώσεις στην παγκόσμια οικονομία.

Τελικά, όμως, και παρά τις περί του αντιθέτου διαψεύσεις, ο Αμερικανός πρόεδρος εξαίρεσε από

Μόνον από το εμπόριο αυτοκινήτων με τις ΗΠΑ, το πλεόνασμα της Ε.Ε. αγγίζει τα 36 δισ. ευρώ.

την επιβολή δασμών τις εισαγωγές χάλυβα του Καναδά και του Μεξικού, των «πραγματικών φίλων» όπως τους χαρακτήρισε.

Η συγκεκριμένη εξαίρεση ικανοποίησε τις αμερικανικές βιομηχανίες που εισάγουν χάλυβα. Παράλληλα, όμως, ο Τραμπ άφησε ανοικτό το ενδεχόμενο να εξαιρεθούν και άλλες χώρες. Η διάθεσή του να βάλει «νερό στο κρασί» του καθιστά πιθανό έναν γύρο διαπραγματεύσεων με τους εμπορικούς εταίρους των ΗΠΑ.

Ηδη η Ε.Ε. έχει αλλάξει προσέγγιση στο θέμα και επιδιώκει να εξαιρεθούν τα προϊόντα της από τους δασμούς. Αυτός ήταν ο στόχος της συνάντησης που είχε χθες η επίτροπος Εμπορίου Σεσίλια Μάλστρομ με τον Αμερικανό εκπρόσωπο Εμπορίου Ρόμπερτ Λάιτιζερ. Σε ό,τι αφορά τη σημασία των διμερών εμπορικών σχέσεων για την Ευρώπη, είναι ενδεικτικό ότι μόνον από το εμπόριο αυτοκινήτων με τις ΗΠΑ, το πλεόνασμα της Ε.Ε. αγγίζει τα 36 δισ. ευρώ. Αν, πάντως, οι προσπάθειές της αποβούν άκαρπες, το επόμενο βήμα θα είναι η προσφυγή στον ΠΟΕ.Δεν αποκλείεται, άλλωστε, να επανέλθει η Ε.Ε. στις αρχικές της απειλές για αντεκδίκηση. Ωρες προτού υπογράψει το σχετικό διάταγμα ο Ντόναλντ Τραμπ, ο επίτροπος Χρηματοπιστωτικών Πιερ Μοσκοβισί είχε προειδοποιήσει την Ουάσιγκτον ότι οι Βρυξέλλες διαθέτουν «πλήρες οπλοστάσιο μέτρων» και θα το επιστρατεύσουν αν χρειαστεί να υπερασπισθούν τα συμφέροντα της Ε.Ε. Εχει, άλλωστε, προηγηθεί η προειδοποίηση του προέδρου της Κομισιόν Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ για επιβολή δασμών 25% σε προϊόντα πολιτειών στις οποίες την πρώτη θέση στις αμερικανικές εκλογές είχαν καταλάβει οι Ρεπουμπλικανοί. Ανάμεσά τους μερικά από τα πιο εμβληματικά προϊόντα των ΗΠΑ, όπως οι μοτοσικλέτες Harley-Davidson, τα μπλουτζίν Levi's, το μπέρμπον και αγροτικά προϊόντα όπως η σόγια και το καλαμπόκι. Συνολικά, οι δασμοί που ενδέχεται να επιβάλλει η Ε.Ε. υπολογίζονται ότι θα είναι περίπου 2,8 δισ. ευρώ.

Οικονομικοί αναλυτές εκτιμούν ότι θα πρόκειται για τους υψηλότερους δασμούς που θα εγκριθούν από τον ΠΟΕ, αν πράγματι αναγκασθεί να προσφύγει η Ε.Ε. Κι αυτό γιατί αναμένεται ότι ο διεθνής οργανισμός θα αποφανθεί ότι οι δασμοί δεν δικαιολογούνται από λόγους εθνικής ασφαλείας τους οποίους επικαλείται ο Ντόναλντ Τραμπ. Αυτό ήταν, άλλωστε, και το επιχείρημα που έσπευσε να επικαλεσθεί η επίτροπος Εμπορίου, επισημαίνοντας πως η Ε.Ε. είναι σύμμαχος της Ουάσιγκτον και δεν είναι δυνατόν να απειλήσει την εθνική ασφάλεια των ΗΠΑ.

Οι αντιδράσεις της Ε.Ε. σε περίπτωση που δεν εξαιρεθεί από τους δασμούς θα προστεθούν σε σειρά προσφυγών άλλων εμπορικών εταίρων της Ουάσιγκτον, όπως η Ιαπωνία, η Νότια Κορέα, η Αργεντινή και η Βραζιλία που άμεσα εξέφρασαν την πρόθεση να προσφύγουν στον ΠΟΕ.

Αν η Κίνα επιβάλει δασμούς

στις εισαγωγές από τις ΗΠΑ, μπορεί να πληγούν πολλοί κλάδοι της αμερικανικής βιομηχανίας

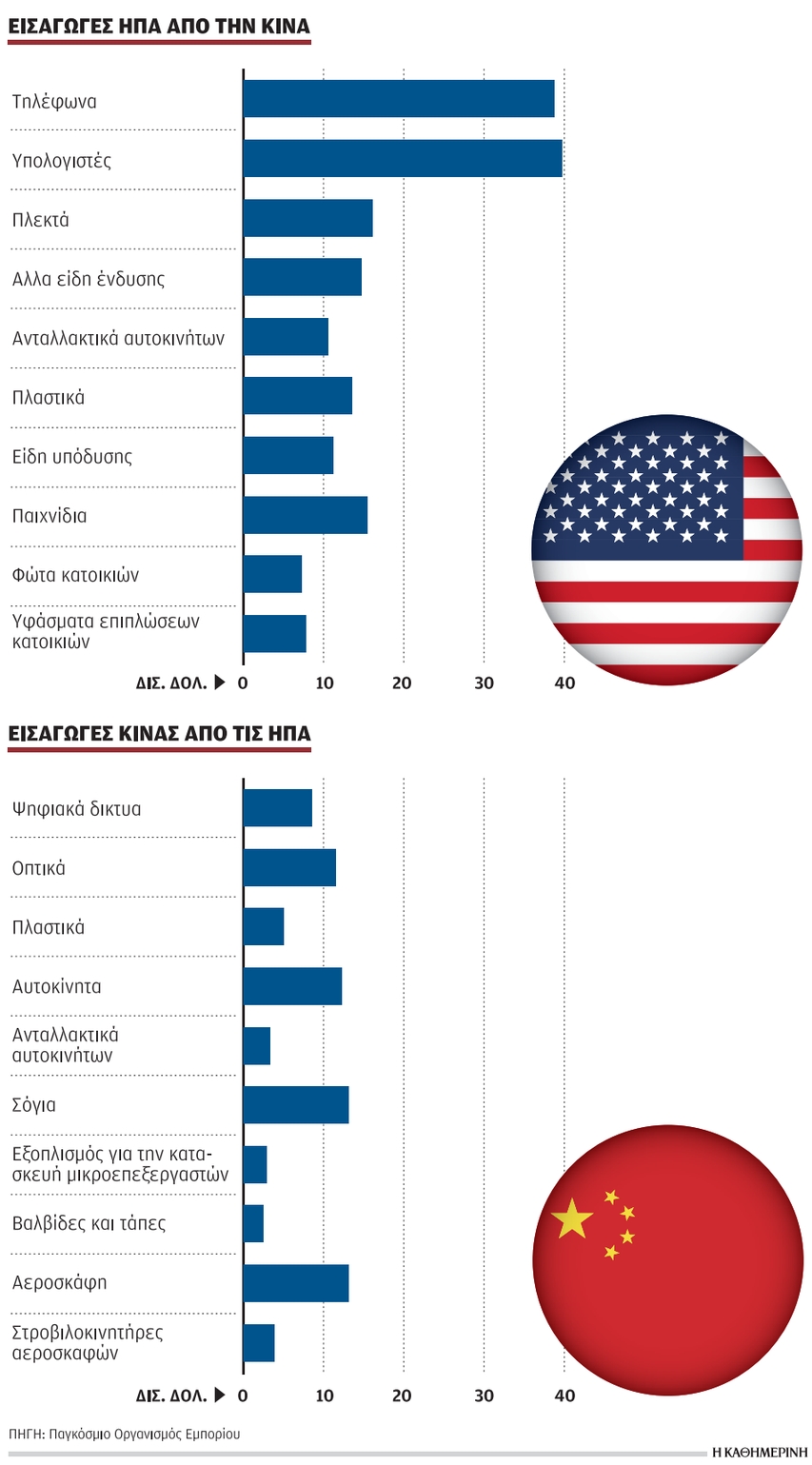

ΠΗΓΗ: Παγκόσμιο Οργανισμός Εμπορίου

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Στο στόχαστρο των ΗΠΑ η Κίνα λόγω χειραγώγησης του νομίσματός της

Εντός των επόμενων εβδομάδων, ο Αμερικανός πρόεδρος αναμένεται να παρουσιάσει σειρά δασμών που θα επιβληθούν σε μεγάλο φάσμα κινεζικών προϊόντων, αλλά και να εκθέσει τον τρόπο με τον οποίο θα ανακόψει την επέλαση των κινεζικών επιχειρήσεων και επενδύσεων στις ΗΠΑ. Οικονομικοί και πολιτικοί αναλυτές πιθανολογούν ότι το περιεχόμενο των μέτρων κατά της Κίνας θα είναι τόσο επιθετικό, ώστε θα ωχριούν μπροστά του οι δασμοί στον χάλυβα και στο αλουμίνιο. Προτού διαρρεύσουν στον Τύπο πληροφορίες για τα μέτρα κατά της Κίνας, ο Κινέζος υπουργός Εξωτερικών Γουόνγκ Γι προειδοποίησε ότι το Πεκίνο θα δώσει «τη δέουσα απάντηση» σε περίπτωση που δεχθεί το πρώτο πλήγμα ενός εμπορικού πολέμου.

Αν, όμως, ένας εμπορικός πόλεμος ανάμεσα στην Ουάσιγκτον και στις Βρυξέλλες εγκυμονεί κινδύνους για τις οικονομίες των δύο εταίρων, κάτι ανάλογο ανάμεσα στις ΗΠΑ και στην Κίνα μπορεί να έχει στρατηγικό βάθος, ικανό να οδηγήσει ακόμα και στο ακραίο σενάριο ενός πραγματικού πολέμου.

Αυτό εκτιμούν ορισμένοι οικονομικοί και πολιτικοί αναλυτές, αφενός επειδή υπάρχει σχέση αλληλεξάρτησης ανάμεσα στις δύο μεγαλύτερες οικονομίες του κόσμου, με το Πεκίνο να διακρατεί αμερικανικό χρέος ύψους 1,2 τρισ. δολαρίων, και αφετέρου επειδή σοβούν επί χρόνια διενέξεις όχι μόνον οικονομικές αλλά και γεωπολιτικές ανάμεσα στις δύο πλευρές. Πρόκειται για διενέξεις που προηγούνται κατά πολύ της εκλογής Τραμπ και των προεκλογικών του υποσχέσεων για ενίσχυση των αμερικανικών βιομηχανιών. Από την εποχή Ομπάμα, η Ουάσιγκτον κατηγορεί το Πεκίνο ότι εφαρμόζει παγίως την τακτική να χειραγωγεί το κινεζικό νόμισμα, το γουάν, και να διατηρεί τεχνηέντως χαμηλή την ισοτιμία του, ώστε να διασφαλίζει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για τις κινεζικές εξαγωγές.

Οι διμερείς εμπορικές σχέσεις έχουν, πράγματι, εξελιχθεί προς όφελος της Κίνας, με το εμπορικό έλλειμμα της Ουάσιγκτον να έχει υπερβεί τα 375 δισ. δολάρια μόνον από το εμπόριο προϊόντων. Γι' αυτό και το tweet του Ντόναλντ Τραμπ που ζητούσε από το Πεκίνο να λάβει μέτρα για να περιορίσει κατά 1 δισ. δολάρια το έλλειμμα των ΗΠΑ από το διμερές εμπόριο. Η υπερδύναμη έχει, όμως, πολύ περισσότερο θορυβηθεί από την επέλαση των κινεζικών επιχειρήσεων που εξαγοράζουν στρατηγικής σημασίας αμερικανικές επιχειρήσεις σε νευραλγικούς τομείς, όπως ο κλάδος της τεχνητής νοημοσύνης. Ετσι, ύστερα από πρόταση του Τραμπ, το Κογκρέσο εξετάζει τη θέσπιση νομοθεσίας με την οποία θα τεθούν περισσότερες συμφωνίες εξαγορών υπό την κρίση της Επιτροπής Ξένων Επενδύσεων στις ΗΠΑ. Εξίσου αιχμηρό σημείο τριβής

Στον Λευκό Οίκο φαίνεται ότι υπερισχύουν όσοι υποστηρίζουν τη σκληρή στάση κατά του Πεκίνου.

είναι η πάγια τακτική του Πεκίνου, που, για να επιτρέψει σε αμερικανική ή άλλης εθνικότητας ξένη επιχείρηση να δραστηριοποιηθεί στην κινεζική αγορά, της θέτει όρο να δημιουργήσει κοινοπραξία με εγχώρια επιχείρηση. Δικαιολογημένα, η Ουάσιγκτον διαπιστώνει ότι έτσι οι κινεζικές επιχειρήσεις υποκλέπτουν, ουσιαστικά, την τεχνογνωσία των αμερικανικών. Ως εκ τούτου και το tweet που έγραψε τις τελευταίες ημέρες ο Ντόναλντ Τραμπ, με το οποίο προειδοποιούσε ότι η κυβέρνησή του «θα δράσει άμεσα» για να πατάξει την κλοπή πνευματικής ιδιοκτησίας. Μετά την παραίτηση του Γκάρι Κον, οικονομικού συμβούλου του Τραμπ και πολέμιου της τακτικής επιβολής δασμών, φαίνεται ότι τον Λευκό Οίκο υπερισχύουν όσοι υποστηρίζουν τη σκληρή στάση κατά του Πεκίνου. Εν αναμονή, λοιπόν, των μέτρων κατά των κινεζικών επενδύσεων, εντείνεται η ανησυχία πως με τη στάση της η Ουάσιγκτον μπορεί να υποκινήσει την επιθετικότητα της Κίνας.

ΡΟΥΜΠΙΝΑ ΣΠΑΘΗ

Οι Ηνωμένες Πολιτείες κάνουν αυτό για το οποίο κατηγορούσαν την Κίνα

Του **PETER COY / BLOOMBERG**

Ο Γκάρι Κον έκανε μία από τις δυσκολότερες δουλειές στην Ουάσιγκτον: να συγκρατεί έναν ηφαιστειώδους νοοτροπίας πρόεδρο από το να κηρύξει εμπορικό πόλεμο. Τώρα που ο Κον παραιτήθηκε από τη θέση του διευθυντή του Εθνικού Οικονομικού Συμβουλίου του Τραμπ, ο Αμερικανός πρόεδρος όχι μόνον θα επιβάλει δασμούς στις εισαγωγές χάλυβα και αλουμινίου, αλλά και θα τιμωρήσει την Κίνα για την εικαζόμενη κλοπή πνευματικής ιδιοκτησίας. Ο Τραμπ και οι εθνικιστές που τον επηρεάζουν, όπως ο υπουργός Εμπορίου Γουίλμπουρ Ρος και ο σύμβουλος σε θέματα εμπορίου Πίτερ Ναβάρο, έχουν κάποιο δίκιο. Η αμερικανική βιομηχανία χάλυβα και αλουμινίου έχει όντως καταστραφεί από τον αθέμιτο κινεζικό ανταγωνισμό. Η Κίνα έχει αρχίσει να κλείνει ορισμένα από τα χαλυβουργεία της, ωστόσο η παραγωγική της ικανότητα εξακολουθεί να είναι η διπλάσια απ' ό,τι ήταν το 2006, όταν υποτίθεται πως είχε αρχίσει να περιορίζει την πλεονάζουσα παραγωγή της. Παρόμοια είναι η εικόνα και στο αλουμίνιο. Ο Τραμπ και οι σύμβουλοί του ορθώς επισημαίνουν ότι η οικονομική ισχύς είναι ζήτημα εθνικής ασφάλειας και ότι σήμερα η Κίνα παίζει πολύ πιο αποτελεσματικά αυτό το παιχνίδι απ' ό,τι οι ΗΠΑ. Η Κίνα αναγκάζει ξένες εταιρείες να παραχωρούν την πνευματική τους ιδιοκτησία, το πετράδι του στέμματος κάθε εταιρείας, ως αντίτιμο για να μπορούν να δραστηριοποιούνται επιχειρηματικά στη χώρα. Είναι σημαντικό να αποδώσουμε τα εύσημα στον Τραμπ γι' αυτήν την επισήμανση, διότι πολλοί

Η Κίνα αναγκάζει ξένες εταιρείες να παραχωρούν την πνευματική τους ιδιοκτησία για να τους επιτρέψει να δραστηριοποιούνται στο έδαφός της.

σχολιαστές έχουν απορρίψει την επιβολή δασμών σε χάλυβα και αλουμίνιο σε μια προσπάθεια για προσέλκυση ψηφοφόρων και επίδειξη ανδρισμού. Μπορεί να ισχύουν και αυτά, αλλά όχι μόνο.

Η τραγωδία είναι πως ο Τραμπ κατέστησε τις ΗΠΑ και όχι την Κίνα επίκεντρο παγκόσμιας καταδίκης. Επικαλούμενος λόγους εθνικής ασφαλείας, ώστε να δικαιολογήσει την επιβολή δασμών, ο Τραμπ δίνει στις υπόλοιπες χώρες τη δικαιολογία να πράξουν το ίδιο, κουρελιάζοντας το δίκτυο διεθνών συμφωνιών που χρειάστηκαν δεκαετίες οι ΗΠΑ για να κλείσουν. Η επιβολή δασμών σε όλες τις χώρες αδυνατίζει το μέτωπο των εμπορικών εταίρων της Αμερικής, τους οποίους έχει ανάγκη ο Τραμπ ώστε να αντιμετωπίσει την Κίνα και να την αναγκάσει να αλλάξει συμπεριφορά. «Αυτό θα θεωρηθεί το πιο πρόσφατο, και ένα από τα σημαντικότερα σημάδια ότι οι ΗΠΑ δεν είναι αξιόπιστος οικονομικός εταίρος», λέει ο Ρόλαντ Ράτζα του think tank Lowy Institute, με έδρα το Σίδνεϊ. Ξαφνικά συζητάμε για πιθανό εμπορικό πόλεμο μεταξύ των ΗΠΑ και ορισμένων εκ των πιο αξιόπιστων συμμάχων τους. Ο Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ υιοθέτησε τους λεονταρισμούς Τραμπ, λέγοντας ότι η Ε.Ε. θα επιβάλει και αυτή δασμούς σε αμερικανικά προϊόντα, αναφέροντας πως «και εμείς μπορούμε να κάνουμε βλακείες. Είμαστε αναγκασμένοι να είμαστε εξίσου βλάκες». Φυσικά, ο Τραμπ απάντησε απειλώντας με νέα αντίποινα με τη μορφή δασμών στις εισαγωγές αυτοκινήτων.

Το θέαμα δυτικών ηγετών να προσπαθούν ο ένας να φανεί πιο βλάκας από τον άλλον συμφέρει την Κίνα και εξηγεί ενδεχομένως για ποιον λόγο τα επίσημα στελέχη της έχουν μείνει σχετικά σιωπηλά. Ο λόγος που ο Τραμπ επιμένει να επιτίθεται στους συμμάχους του σχετικά με το εμπόριο είναι πως εξακολουθεί να αντιλαμβάνεται το εμπόριο με όρους «Game of Thrones», ως έναν πόλεμο όπου πρέπει να χάσει η μία πλευρά. Σύμφωνα με τα οικονομικά του Τραμπ, οι εξαγωγές είναι καλές και οι εισαγωγές κακές, και το εμπορικό έλλειμμα αποτελεί εξ ορισμού απόδειξη ότι η άλλη πλευρά λειτουργεί κακή τη πίστη. Στην πραγματικότητα, και οι δύο πλευρές κερδίζουν σε μια διεθνή συναλλαγή, διαφορετικά δεν θα έκλειναν τη συμφωνία. Αν και η ύπαρξη εμπορικού ελλείμματος με οποιαδήποτε χώρα δεν είναι σημάδι προβλήματος, δεν είναι υγιές για τις ΗΠΑ να έχουν διαρκώς εμπορικό έλλειμμα με τον υπόλοιπο κόσμο. Η σύναψη καλύτερων εμπορικών συμφωνιών θα μπορούσε να περιορίσει το εμπορικό έλλειμμα, μέσω της άρσης εμποδίων για την εξαγωγή κορυφαίων αμερικανικών προϊόντων και υπηρεσιών. Ο Τραμπ έχει δίκιο σε αυτό το σημείο. Το πρόβλημα είναι πως τώρα οι ΗΠΑ κάνουν το ηθικό πλεονέκτημα, διότι, επικαλούμενες λόγους εθνικής ασφαλείας για τους δασμούς, κάνουν ακριβώς ό,τι κατηγορούσαν την Κίνα ότι έκανε.

Grant Thornton
An instinct for growth™

Stand above the crowd.

In today's environment, conventional wisdom doesn't get you very far. We build collaborative teams that will give you the fresh perspectives to rise above the status quo.

www.gtcyprus.com

Audit | Tax | Advisory

© 2017 Grant Thornton (Cyprus) Ltd. All rights reserved. Grant Thornton (Cyprus) Ltd is a member firm of Grant Thornton International Limited (GTIL). GTIL and the member firms are not a worldwide partnership. Services are delivered by the member firms. GTIL and its member firms are not agents of, and do not obligate, one another and are not liable for one another's acts or omissions. Please see www.gtcyprus.com for further details.

11-ΟΙΚ_ΔΙΕΘΝΗ_ΚΑΤΗΙ 13/03/18 18:26 Page 11

Η ηλεκτροκίνηση κερδίζει διαρκώς έδαφος, αλλά η Tesla γράφει ζημίες

Το τέταρτο τρίμηνο του 2017 οι ζημίες ανήλθαν στα 277 εκατομμύρια δολάρια

Του **ΔΙΟΝΥΣΗ ΠΟΥΚΑΜΙΣΑ**

Η Tesla είναι η ταχύτερα αναπτυσσόμενη αυτοκινητοβιομηχανία τα τελευταία δέκα χρόνια και ηγέτιδα στον χώρο των ηλεκτρικών αυτοκινήτων. Παρότι, όμως, ο αριθμός αυτοκινήτων που παράγει είναι ακόμα μικρός, η κεφαλαιοποίησή της βρίσκεται στα 56 δισ. δολάρια, πίσω μόνο από την Toyota και τη Honda. Τώρα, στόχος της είναι να προχωρήσει στη μαζική παραγωγή του Model 3.

Προς το παρόν, η Tesla εμφανίζει ζημίες, αλλά η σημαντικότερη απειλή για τη βιωσιμότητά της είναι μάλλον οι φιλοδοξίες του ιδρυτή της, του χαρισματικού αλλά και αμφιλεγόμενου Ελον Μασκ. Η Tesla αποτελεί μόνον ένα μέρος των δραστηριοτήτων του. Ο δαιμόνιος Μασκ έχει δημιουργήσει τη Space X, μία από τις πρώτες ιδιωτικές επιχειρήσεις που κατάφερε να εκτοξεύσει επιτυχώς πύραυλο στο Διάστημα. Πάντως, η απαίτηση για τετραπλασιασμό της παραγωγής Model 3 το 2018 θα μπορούσε να οδηγήσει σε προβλήματα στην παραγωγή, σε πτώση της ποιότητας και, κατ' επέκταση, σε μείωση των πωλήσεων και αμφισβήτηση της αξιοπιστίας της εταιρείας. Το 2016, όταν έγιναν τα αποκαλυπτήρια του Model 3, του πρώτου οικονομικού οχήματος της εταιρείας, με αρχική τιμή 35.000 δολ., η Tesla ανακοίνωσε ότι δέχθηκε 325.000 παραγγελίες σε μία εβδομάδα.

Στόχος της Tesla είναι ο κινητήρας εσωτερικής καύσης να αποτελέσει παρελθόν και τη θέση του να πάρει ο ηλεκτροκινητήρας.

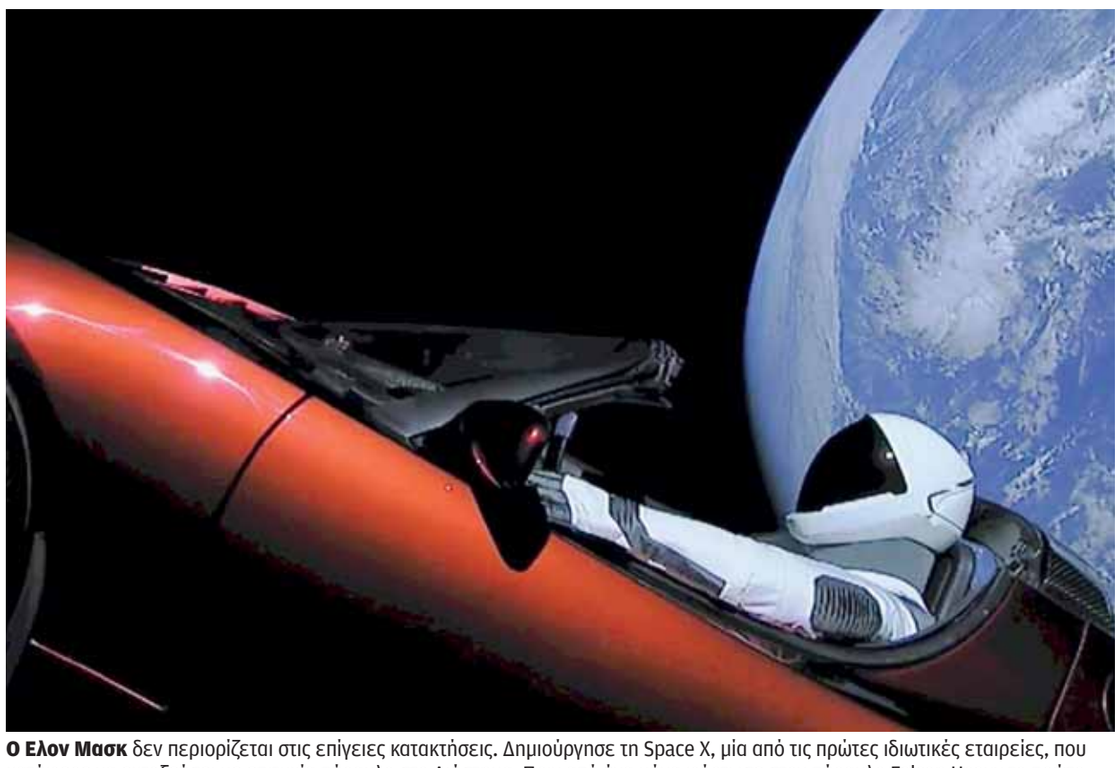

Ο Ελον Μασκ δεν περιορίζεται στις επίγειες κατακτήσεις. Δημιούργησε τη Space X, μία από τις πρώτες ιδιωτικές εταιρείες, που κατάφερε να εκτοξεύσει με επιτυχία πύραυλο στο Διάστημα. Πριν από ένα μήνα φόρτωσε στον πύραυλο Falcon Heavy το πρώτο πλήρως ηλεκτρικό όχημα, το Tesla Roadster, το οποίο κατασκευάστηκε το 2008.

Καθυστερήσεις

Σήμερα, οι συνολικές παραγγελίες υπολογίζονται σε 500.000 και για κάθε μία απαιτείται προκαταβολή τουλάχιστον 1.000 δολαρίων. Το λανσάρισμα του Model 3 έγινε τον Ιούλιο του 2017, αλλά έως σήμερα έχουν παραδοθεί μόνον 9.000 οχήματα. Σύμφωνα με υπολογισμούς του Bloomberg, η εβδομαδιαία παραγωγή ανέρχεται σε μόλις 600 οχήματα. Ηδη η Tesla έχει αναγκασθεί, όπως και για άλλα μοντέλα στο παρελθόν, να αναθεωρήσει τους στόχους της. Η καθυστέρηση στην παραγωγή μπαταριών είναι η πιο συνηθισμένη αιτία αυτής της δυστοκίας.

Το πρώτο τρίμηνο του 2018 η Tesla θέλει να παράγει 2.500 οχήματα την εβδομάδα και για το δεύτερο τρίμηνο 5.000. Η μετοχή, όμως, της εταιρείας δεν έχει πληγεί από τέτοιες αποτυχίες, παρότι πολλοί στο χρηματιστήριο στοιχηματίζουν εναντίον της. Και άλλοι δείκτες, όμως, εμπνέουν ανησυχία. Μπορεί το 2017 η μετοχή της εταιρείας να σημείωσε άνοδο 46%, η κερδοφορία της όμως εξακολουθεί να είναι αρνητική.

Το τέταρτο τρίμηνο του 2017, οι ζημίες ανήλθαν σε 277 εκατ. δολ., σαφώς μειωμένες από τις ζημίες 1,4 δισ. δολ. το τρίτο τρίμηνο του 2017. Παρότι μια επιχείρηση μπορεί να παραμείνει βιώσιμη σημειώνοντας ζημίες για κάποια χρόνια, αναλυτές επισημαίνουν ότι η εταιρεία πρέπει να αρχίσει να εστιάζει στα κέρδη και όχι στην παραγωγή. Αλλοι θεωρούν ότι ελλοχεύει ο κίνδυνος να χρειαστεί να αντλήσει νέα κεφάλαια από τις αγορές εντός του επομένου τετραμήνου. Η Tesla δεν ανταγωνίζεται απλώς τους άλλους κατασκευαστές για ένα μερίδιο στην αγορά.

Ο στόχος

Μακροπρόθεσμος στόχος της είναι ο κινητήρας εσωτερικής καύσης να αποτελέσει παρελθόν και τη θέση του να πάρει ο ηλεκτροκινητήρας. Το πόσο μεγάλη απειλή αποτελεί η Tesla για τις καθιερωμένες αυτοκινητοβιομηχανίες φαίνεται από το γεγονός ότι το Model S σημείωσε το 2017 μεγαλύτερες πωλήσεις στη Γερμανία από τα κορυφαία μοντέλα της Mercedes-Benz, της BMW και της Audi. Βέβαια, αναμένεται πολύ σύντομα να περάσουν στην αντεπίθεση οι παραδοσιακές εταιρείες με τα νέα ηλεκτρικά αυτοκίνητα που έχουν ανακοινώσει ότι θα κατασκευάσουν.

Το bitcoin έχασε 20% λόγω αυστηρότερων ελέγχων σε ανταλλακτήρια

Πτώση μεγαλύτερη του 20% σημείωσε το bitcoin αυτήν την εβδομάδα, λόγω μιας σειράς περιστατικών που κλόνισαν την αξιοπιστία του. Οι έλεγχοι που διενεργούνται σε ανταλλακτήρια στην Ιαπωνία και στις ΗΠΑ, η απόπειρα κλοπής ενός από τα μεγαλύτερα ανταλλακτήρια ψηφιακών νομισμάτων στον κόσμο και η πώληση 400 εκατ. δολαρίων σε bitcoin και bitcoin cash του Mt. Gox από τον διαχειριστή πτώχευσης οδήγησαν σε νέες απώλειες. Χθες το bitcoin κυμαινόταν κάτω από 8.876 δολάρια στη Νέα Υόρκη, με πτώση 4,6%, ενώ νωρίτερα είχε υποχωρήσει κατά 10%.

Ο Νομπουάκι Κομπαγιάσι έχει αναλάβει τη διαδικασία πτώχευσης του Mt. Gox, που ήταν το μεγαλύτερο ανταλλακτήριο σε bitcoin, μέχρι που κατέρρευσε τον Φεβρουάριο του 2014 λόγω της εξαφάνισης 460 εκατ. δολαρίων από χάκερ, αλλά και της κλοπής 27,4 εκατ. δολαρίων από λογαριασμούς πελατών. Ο κ. Κομπαγιάσι ανακοίνωσε ότι στα τέλη Σεπτεμβρίου πούλησε 400 εκατ. δολάρια σε bitcoin και bitcoin cash από τα εναπομείναντα περιουσιακά στοιχεία του Mt. Gox. Σήμερα εκκρεμεί η πώληση 1,8 δισ. ευρώ σε περιουσιακά στοιχεία του χρεοκοπημένου ανταλλακτηρίου. «Οι πωλήσεις αυτές αποτελούν ίσως τη μεγαλύτερη ρευστοποίηση ψηφιακών νομισμάτων που έχει γίνει μέχρι σήμερα», σχολιάζει ο Τόμας Λι, επικεφαλής ερευνών στη Fundstrat Global Advisers.

Επιπροσθέτως, η Υπηρεσία Χρηματοοικονομικών Συναλλαγών της Ιαπωνίας έδωσε την Πέμπτη εντολή σε δύο ανταλλακτήρια να σταματήσουν τη λειτουργία τους για έναν μήνα και επέβαλε κυρώσεις σε άλλα τέσσερα. Λίγες ώρες πριν από την ανακοίνωση της ιαπωνικής εποπτικής αρχής, η αμερικανική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς απαίτησε να εγγραφούν σε αυτήν αρκετές πλατφόρμες διαπραγμάτευσης. Παράλληλα, το Binance, ένα από τα μεγαλύτερα ανταλλακτήρια ψηφιακών νομισμάτων του κόσμου, ανακοίνωσε ότι είναι στόχος «μεγάλης απόπειρας απάτης». Διευκρίνισε ότι όλα τα κεφάλαια είναι ασφαλή, αλλά δεν είχε τη δυνατότητα να ακυρώσει κάποιες συναλλαγές από χάκερ.

Το bitcoin είχε παρουσιάσει θεαματική άνοδο εδώ και ενάμισι χρόνο και έφθασε στο ρεκόρ των 19.784 δολαρίων στις 17 Δεκεμβρίου, με τους αναλυτές της αγοράς να κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου για το σκάσιμο ίσως της μεγαλύτερης φούσκας στην ιστορία των αγορών. Πριν από λίγες ημέρες το bitcoin είχε κάνει το ντεμπούτο του στο χρηματιστήριο του Σικάγου. Εκτοτε έχει υποχωρήσει κάτω από τις 10.000 δολάρια. Οπως δήλωσε ο Εντουαρντ Στρίνγκγκαμ, πρόεδρος του Αμερικανικού Ινστιτούτου Οικονομικής Ερευνας, «κανείς δεν μπορεί να προσδιορίσει την ακριβή αξία του bitcoin. Δεν μπορεί να γνωρίζει αν θα εκμηδενιστεί ή αν θα εκτοξευθεί στα ύψη». Αναλυτές της αγοράς επισημαίνουν ότι η ιλιγγιώδης άνοδος του bitcoin υπερβαίνει κάθε άλλο ιστορικό ράλι που κατέληξε σε φούσκα, όπως η εκτόξευση του τεχνολογικού δείκτη Nasdaq τη δεκαετία του 1990 και η κρίση της τουλίπας στην Ολλανδία το 1637.

Μετά το ντεμπούτο του στο χρηματιστήριο του Σικάγου, το bitcoin έκτοτε υποχώρησε κάτω από τις 10.000 δολάρια.

Στη Νορβηγία, εν τω μεταξύ, όλο και περισσότερες τράπεζες αρνούνται να συνεργαστούν με την Prasos, που είναι το μεγαλύτερο ανταλλακτήριο bitcoin στη χώρα. Η Prasos ανταλλάσσει bitcoin με ευρώ και συνεργάζεται με τράπεζες για την εκτέλεση των συναλλαγών. Οι τράπεζες στη Νορβηγία διστάζουν να συνεχίσουν να συνεργάζονται με ανταλλακτήρια ψηφιακών νομισμάτων, διότι φοβούνται μήπως εμπλακούν σε ξέπλυμα «μαύρου» χρήματος. Στην περίπτωση της Prasos, η ξαφνική αύξηση των συναλλαγών πέρυσι στα 150 εκατ. ευρώ, αντανακλώντας δεκαπλάσια αύξηση σε σχέση με έναν χρόνο πριν, προκάλεσε έντονες υποψίες στις τράπεζες.

BLOOMBERG

Δύο δισ. ευρώ χρεώνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τη Βρετανία λόγω της απάτης με τους Κινέζους εισαγωγείς

Την επιστροφή 2 δισ. ευρώ στον κοινοτικό προϋπολογισμό, ως μη καταβληθέντα τέλη, ζητεί από τη Βρετανία η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με αφορμή την αδυναμία της βρετανικής κυβέρνησης να λάβει μέτρα για να πατάξει το κινεζικό δίκτυο που δραστηριοποιείται στη χώρα επί τουλάχιστον έξι έτη. Συγκεκριμένα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλε την περασμένη Πέμπτη γραπτή επιστολή στη βρετανική κυβέρνηση, στην οποία αναφέρει ότι η χώρα παραβίασε τους ευρωπαϊκούς κανονισμούς και χρειάζεται να καταβάλει τελωνειακούς δασμούς τους οποίους απέτυχε να συλλέξει, διότι εισήγαγε ενδύματα και υποδήματα από την Κίνα σε τιμές χαμηλότερες του κόστους παραγωγής.

Η αδυναμία της Μεγάλης Βρετανίας να δράσει εγκαίρως στέρησε από τον ευρωπαϊκό προϋπολογισμό 2,7 δισ. ευρώ από το 2011 έως το 2017.

Η Κομισιόν απέστειλε την περασμένη Πέμπτη γραπτή επιστολή στη βρετανική κυβέρνηση, στην οποία αναφέρει ότι η χώρα παραβίασε τους ευρωπαϊκούς κανονισμούς και χρειάζεται να καταβάλει τελωνειακούς δασμούς που απέτυχε να συλλέξει.

Σύμφωνα με τη σχετική επιστολή της Κομισιόν, «παρότι η Βρετανία έχει ενημερωθεί για τους κινδύνους της απάτης σχετικά με τις εισαγωγές ενδυμάτων και υποδημάτων από την Κίνα από το 2007, και παρότι έχει ζητηθεί από τις Αρχές να λάβουν μέτρα, η Βρετανία δεν έχει κατορθώσει να δράσει για να αποτρέψει αυτήν την απάτη». Οπως επισημαίνει σε δημοσίευμά της η βρετανική εφημερίδα Financial Times, Ευρωπαίοι αξιωματούχοι εκτιμούν ότι η αδυναμία της Βρετανίας να δράσει εγκαίρως σχετικά με αυτήν την υπόθεση από τον Νοέμβριο του 2011 έως τον Δεκέμβριο του 2017, έχει στερήσει από τον ευρωπαϊκό προϋπολογισμό περίπου 2,7 δισ. ευρώ ή 2 δισ. ευρώ, μετά την αφαίρεση των εξόδων που απαιτούνται κατά την καταβολή των δασμών. Από την άλλη πλευρά, η βρετανική κυβέρνηση επιμένει να μη δέχεται τις εκτιμήσεις των Βρυξελλών, δηλώνοντας στους FT ότι δεν αναγνωρίζει τις εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για υποτιθέμενη απώλεια δασμών.

Το αρμόδιο ευρωπαϊκό γραφείο για την πάταξη του οικονομικού εγκλήματος (OLAF), στο πλαίσιο τριετούς έρευνας, κατηγόρησε τη Βρετανία ότι δεν ανταποκρίθηκε στις συνεχόμενες προειδοποιήσεις των ευρωπαϊκών αρχών, βάσει των οποίων αρκετοί Κινέζοι εισαγωγείς απέφευγαν να καταβάλουν δασμούς, δηλώνοντας ότι τα εισαγόμενα προϊόντα κόστιζαν πολύ λιγότερο από την πραγματική τους αξία. Η έρευνα αναφέρεται σε ορισμένες περιπτώσεις εισαγόμενων γυναικείων παντελονιών, των οποίων η τιμή ήταν χαμηλότερη από το 5% της μέσης τιμής που χρεώνονται στα υπόλοιπα ευρωπαϊκά τελωνεία. Στον αντίποδα, η τελωνειακή υπηρεσία της Βρετανίας HMRC δήλωσε στους FT ότι έχει προβεί σε κινήσεις για την πάταξη περιστατικών αποφυγής πληρωμής δασμών, διασφαλίζοντας 29,8 δισ. στερλίνες. Η Βρετανία έχει περιθώριο δύο μηνών να απαντήσει, αλλιώς η Κομισιόν μπορεί να προσφύγει στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. Αξίζει να σημειωθεί ότι η προσπάθεια καταβολής τελωνειακών δασμών από τη Βρετανία έρχεται στο προσκήνιο σε μια περίοδο που τα υπόλοιπα κράτη-μέλη της Ε.Ε. διαπραγματεύονται τρόπους αναπροσαρμογής του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού, ενόψει της τρύπας των 12 δισ. ευρώ ετησίως που θα αφήσει η Βρετανία, λόγω της επικείμενης αποχώρησής της από την Ε.Ε. Επίσης, το γραφείο OLAF είχε επισημάνει ότι, εκτός από την επιβάρυνση στον κοινοτικό προϋπολογισμό, η μαζική εισαγωγή ενδυμάτων και υποδημάτων σε τιμές κάτω από το κόστος παραγωγής έχει ζημιώσει κατά 3,2 δισ. ευρώ και άλλες χώρες από τη μη καταβολή του ΦΠΑ. Στο παρελθόν αναφέρθηκε ότι θίγονταν η Γερμανία, η Γαλλία, η Ισπανία και η Ιταλία.

Εμειναν μόνο έξι φορολογικοί παράδεισοι στη λίστα της Ε.Ε.

Ο κατάλογος της Ευρωπαϊκής Ενωσης με τις χώρες που θεωρεί φορολογικούς παραδείσους αναμένεται να μειωθεί ακόμα περισσότερο, σύμφωνα με πληροφορίες του πρακτορείου Reuters.

Σε αυτόν θα απομείνουν μόλις έξι χώρες, μετά την αφαίρεση του Μπαχρέιν, των Νήσων Μάρσαλ και της Σάντα Λουτσία, που αναμένεται να αποφασίσουν οι υπουργοί Οικονομικών της Ευρωπαϊκής Ενωσης στην επόμενη συνεδρίασή τους στις 13 Μαρτίου.

Η κίνηση αυτή θεωρείται βέβαιον ότι θα επικριθεί σφόδρα από ευρωβουλευτές και ακτιβιστές που είχαν απορρίψει τον Ιανουάριο την απάλειψη ακόμα οκτώ χωρών από τον αρχικό κατάλογο που είχε δημοσιευθεί τον Δεκέμβριο και περιελάμβανε 17 χώρες. Μπαχρέιν, Νήσοι Μάρσαλ και Σάντα Λουτσία θα αφαιρεθούν από τον κατάλογο με την αιτιολογία ότι έχουν αναλάβει δεσμεύσεις ότι θα αναμορφώσουν τον φορολογικό τους κώδικα στα πρότυπα των ευρωπαϊκών δεδομένων, αναφέρεται στο έγγραφο που συνέταξαν οι ειδικοί σε φορολογικά θέματα των 28 κρατών-μελών. Οι συγκεκριμένες δεσμεύσεις δεν παρουσιάζονται στο έγγραφο. Οι έξι χώρες που εξακολουθεί να θεωρεί φορολογικούς παραδείσους η Ε.Ε. είναι: Αμερικανική Σαμόα, Γκουάμ, Ναμίμπια, Παλάου, Σαμόα και Τρινιντάντ και Τομπάγκο. Τον Ιανουάριο, οι υπουργοί Οικονομικών της Ε.Ε. είχαν αποφασίσει την απάλειψη από τη λίστα οκτώ χωρών, μεταξύ των οποίων και του Παναμά.

Η απόφαση της Ε.Ε. να καταρτίσει κατάλογο με φορολογικούς παραδείσους είχε ληφθεί μετά το ξέσπασμα του σκανδάλου των Panama Papers, όπου αποκαλύφθηκε τεραστίων διαστάσεων φοροαποφυγή προσώπων και εταιρειών από δεκάδες διαφορετικές χώρες. Τον Ιανουάριο, οι υπουργοί Οικονομικών της Ε.Ε. είχαν αναφέρει ότι λειτούργησε ο φορολογικός κατάλογος, καθώς πολλές χώρες συμμορφώθηκαν με τις προτάσεις της Ε.Ε. για να αφαιρεθεί το όνομά τους από τη λίστα.

Αποχωρεί από την DowDuPont ο Ελληνοαυστραλός Αντριου Λιβέρης

Ολοκληρώνεται έπειτα από 14 συνεχόμενα χρόνια η θητεία του Αντριου Λιβέρη, CEO της βιομηχανίας χημικών DowDuPont. Παρότι η συνταξιοδότηση του 64χρονου Ελληνοαυστραλού είχε προαναγγελθεί ότι θα πραγματοποιηθεί τον Μάιο του 2017, τελικά θα γίνει φέτος. Στη θέση του θα βρεθεί από την 1η Απριλίου ο Τζεγκ Φέτιγκ, υψηλόβαθμο διευθυντικό στέλεχος της DowDupont. Εν τω μεταξύ, ο Αντριου Λιβέρης θα παραμείνει μέλος του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας έως και την 1η Ιουλίου. Τότε θα ολοκληρώσει και την προσωπική του διαδρομή στην Dow Chemical, η οποία υπό τον έλεγχό του συγχωνεύθηκε με την Dupont τον Σεπτέμβριο του 2017. Ο Αντριου Λιβέρης, εγγονός Ελληνα μετανάστη, που έφθασε πριν από 100 χρόνια στην Αυστραλία, δηλώνει υπερήφανος για την καταγωγή του. Σπούδασε χημικός μηχανικός στο πανεπιστήμιο Κουίνσλαντ στο Μπρισμπέιν και κυρίως σταδιοδρόμησε στους κόλπους της Dow Chemical. Ξεκίνησε να εργάζεται το 1976 στις εγκαταστάσεις της εταιρείας στην Αυστραλία. Μεταπήδησε στην Dow Chemical στο Χονγκ Κονγκ και στην Ταϊλάνδη. Εκεί παρέμεινε 14 χρόνια, στη διάρκεια των οποίων είχε αναλάβει επικεφαλής των δραστηριοτήτων της εταιρείας στη Νοτιοανατολική Ασία. Το 2004 ανέλαβε τα ηνία ολόκληρου του ομίλου. Τα μέλη του διοικητικού του συμβουλίου τον υπερψήφισαν γιατί πίστεψαν το σχέδιό του για την αναμόρφωση της εταιρείας. Το σχέδιο έδινε έμφαση στις κύριες δραστηριότητες της Dow Chemical και μείωνε την έκθεση σε πλαστικά και σε χημικά προϊόντα, ώστε να περιοριστεί ο ανταγωνισμός από τους νέους παίκτες. Η εταιρεία υπό τον Λιβέρη ενίσχυσε τις δραστηριότητές της στα χημικά και στα πλαστικά ειδικής χρήσης και στα προηγμένα υλικά, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται ηλεκτρονικά προϊόντα και γενετικά τροποποιημένοι σπόροι. Ο Ελληνοαυστραλός μεγιστάνας έχει συγγράψει το βιβλίο «Make it in America». Σε αυτό παρουσιάζει την επιχειρηματική στρατηγική του, την οποία ακολούθησε για να υλοποιήσει τον εκσυγχρονισμού της Dow Chemical. Μεταξύ άλλων, ο Αντριου Λιβέρης είχε διατελέσει επικεφαλής του συμβουλίου για τη μεταποίηση που συνέστησε ο νυν πρόεδρος των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ. Υπάρχει και ένα μελανό σημείο. Το 2011 δημιουργήθηκε θόρυβος σχετικά με το όνομα του Αντριου Λιβέρη. Σε εσωτερικό έλεγχο που διεξήχθη στην Dow Chemical βρέθηκε ότι επί πολλά χρόνια χρησιμοποιούσε χρήματα της εταιρείας για να καλύψει έξοδα εκδηλώσεων και παροχής υπηρεσιών με αποδέκτες τον ίδιο και την οικογένειά του. Η οικογένεια Λιβέρη, εν συνεχεία, επέστρεψε στην Dow αρκετές εκατοντάδες χιλιάδες δολάρια.

Ο Αντριου Λιβέρης, εγγονός Ελληνα μετανάστη που έφθασε πριν από 100 χρόνια στην Αυστραλία, δηλώνει υπερήφανος για την καταγωγή του.

12-ΟΙΚ_ΔΙΕΘΝΗ_ΚΑΤΗΙ 13/03/18 18:27 Page 12

Ο Βορράς μπλοκάρει τις μεταρρυθμίσεις στην οικονομία της Ευρωζώνης

Οκτώ χώρες είναι αντίθετες με τις προτάσεις του προέδρου της Γαλλίας, Εμανουέλ Μακρόν

Χάγη, Ελσίνκι και οι υπόλοιπες πρωτεύουσες είναι επιφυλακτικές απέναντι στις φιλόδοξες προτάσεις Μακρόν περί δημιουργίας κοινού προϋπολογισμού και υπουργού Οικονομικών της Ευρωζώνης.

Οκτώ βορειοευρωπαϊκές χώρες αντιδρούν στην προσπάθεια της Γερμανίας και της Γαλλίας να διαμορφώσουν την ατζέντα για τη μεταρρύθμιση της Ευρωζώνης. Αντιπροτείνουν σκληρή δημοσιονομική πειθαρχία και μεταρρυθμίσεις, ενώ απορρίπτουν τις προτάσεις Μακρόν. Η επικράτηση λαϊκιστικών δυνάμεων στην Ιταλία είναι βέβαιο ότι θα ενισχύσει την αντίθεση των βορειοευρωπαϊκών χωρών σε οποιαδήποτε πρόταση για αύξηση του κοινού προϋπολογισμού, ίδρυση νέων μηχανισμών για τον περιορισμό κρίσεων και για παραχώρηση νέων εξουσιών στις Βρυξέλλες. Η Ευρωζώνη έχει θέσει στόχο την υιοθέτηση κοινών θέσεων στη Σύνοδο Κορυφής του Ιουνίου.

Ολλανδία, Φινλανδία, Ιρλανδία, οι τρεις χώρες της Βαλτικής και οι εκτός Ευρωζώνης Σουηδία και Δανία δήλωσαν χθες από κοινού ότι η

Από τις πιο αμφιλεγόμενες ιδέες των οκτώ βορειοευρωπαϊκών χωρών είναι η αυτό-ματη αναδιάρθρωση κρατικού χρέους.

συζήτηση για τη μεταρρύθμιση της Ευρωζώνης θα έπρεπε να επικεντρωθεί στην πιο αυστηρή εφαρμογή όσων ισχύουν ήδη και στον περιορισμό ρίσκων όπως τα κόκκινα δάνεια, το δημόσιο χρέος, το ποσοστό κρατικών ομολόγων που κατέχουν οι τράπεζες. Από τις πιο αμφιλεγόμενες ιδέες των οκτώ βορειοευρωπαϊκών κυβερνήσεων είναι η (παλιά γερμανική πρόταση από το 2010) αυτόματη αναδιάρθρωση κρατικού χρέους, προτού επιχειρηθεί οικονομική διάσωση από την Ευρωζώνη. Βασική ιδέα των οκτώ είναι να περιοριστεί όσο το δυνατόν περισσότερο η από κοινού ανάληψη οποιασδήποτε μορφής ρίσκου. Η ενίσχυση της Ευρωζώνης «απαιτεί πρωτίστως αποφασιστική δράση σε εθνικό επίπεδο και πλήρη συμμόρφωση με τους κοινούς κανόνες μας», αναφέρεται στη δήλωση. Η αντίδραση της νέας χανσεατικής ένωσης εκδηλώνεται τη στιγμή που ο σχηματισμός κυβέρνησης στη Γερμανία θα μπορούσε να οδηγήσει σε επιτάχυνση των διαπραγματεύσεων μεταξύ Βερολίνου και Παρισίων για τον σχηματισμό κοινών θέσεων, ενόψει του Συμβουλίου Κορυφής στις 22-23 Μαρτίου. Η πρώτη παρατήρηση των οκτώ είναι ότι όλα τα κράτη-μέλη θα πρέπει να συμμετέχουν στη διαμόρφωση κοινών θέσεων για το μέλλον της Ευρωζώνης. «Ισχυρότερη απόδοση (στην εφαρμογή) εθνικής δημοσιονομικής πολιτικής και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων... θα πρέπει να έχει προτεραιότητα έναντι άλλων προτάσεων», αναφέρουν οι οκτώ κυβερνήσεις. Χάγη, Ελσίνκι και οι υπόλοιπες πρωτεύουσες είναι επιφυλακτικές απέναντι στις φιλόδοξες προτάσεις Μακρόν περί δημιουργίας κοινού προϋπολογισμού και υπουργού Οικονομικών της Ευρωζώνης. Αλλωστε είναι αντίθετες και στην πρόταση της Κομισιόν όχι μόνο για την Ευρωζώνη αλλά και για ενίσχυση του κοινού προϋπολογισμού (2021-2027) μετά την έξοδο της Βρετανίας.

Ως προτεραιότητα οι οκτώ κυβερνήσεις θέτουν την ολοκλήρωση της τραπεζικής ένωσης, μέσω του πιο επιθετικού περιορισμού του ύψους των κόκκινων δανείων. «Θα μπορούσαμε να εγκαινιάσουμε μια πολιτική συζήτηση για το πρώτο στάδιο του κοινού μηχανισμού ασφάλισης καταθέσεων (EDIS), όταν έχει επιτευχθεί επαρκής πρόοδος σχετικά με τα μέτρα για περιορισμό του ρίσκου», αναφέρεται στην κοινή ανακοίνωση. Υποστηρίζουν επίσης την ιδέα μετατροπής του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ESM) σε Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ταμείο, αλλά όχι την πρόταση της Κομισιόν για έλεγχό του από αυτήν.

«Δεν δώσαμε λευκή επιταγή»

Οι Χριστιανοδημοκράτες (CDU) δεν έχουν δώσει «λευκή επιταγή» στους Σοσιαλδημοκράτες (SPD) όσον αφορά την ευρωπαϊκή πολιτική, δήλωσε χθες υψηλόβαθμο στέλεχος του κόμματος της κ. Μέρκελ, προειδοποιώντας τους κυβερνητικούς εταίρους πως αν το παρακάνουν, θα θέσουν σε κίνδυνο την ίδια την κυβερνητική συμφωνία. «Δεν βλέπω το κομμάτι της κυβερνητικής συμφωνίας που αναφέρεται στην Ευρώπη ως λευκή επιταγή», δήλωσε χθες στη Welt ο Ραλφ Μπρίνκχαους, αναπληρωτής κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος των Χριστιανοδημοκρατών. Τόνισε πως το CDU θα επιμείνει στη μη αύξηση του δημοσίου χρέους και πως θα εξετάσει πολύ προσεκτικά τις προτάσεις του κυβερνητικού του εταίρου για την Ευρώπη. «Αν κάποιος αρχίσει να υπαναχωρεί από πάγιες γερμανικές θέσεις, δεν θα τον υποστηρίξουμε», είπε ο Μπρίνκχαους. Τον περασμένο μήνα, ο Σοσιαλδημοκράτης Ολαφ Σολτς, ο πιθανότερος επόμενος υπουργός Οικονομικών της Γερμανίας, είχε πει πως το κόμμα θα σεβαστεί την πολιτική Σόιμπλε περί επίτευξης δημοσιονομικού πλεονάσματος. Πολλοί Χριστιανοδημοκράτες είναι αρνητικοί απέναντι στην απόφαση Μέρκελ να παραχωρήσει το υπουργείο Οικονομικών στο SPD.

Τα δάνεια πνίγουν Αυστραλούς, Ελβετούς, Νορβηγούς, Καναδούς

Εχουν περάσει περίπου δέκα χρόνια από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση και είναι πολλοί αυτοί που θεωρούν ότι τα χρέη των νοικοκυριών αποτελούν παρωχημένο πρόβλημα. Κι αυτό γιατί έχουν μειωθεί σημαντικά σε μεγάλο τμήμα της Ευρωζώνης αλλά και στις ΗΠΑ και στη Βρετανία. Δεν ισχύει, ωστόσο, το ίδιο για όλες τις χώρες του κόσμου, ούτε για όλες τις ανεπτυγμένες οικονομίες. Ορισμένες από αυτές εμφανίζουν ανησυχητική αύξηση του χρέους των νοικοκυριών τους. Ανάμεσά τους η Ελβετία, η Αυστραλία, η Νορβηγία και ο Καναδάς, ανεπτυγμένες οικονομίες, στις οποίες το άθροισμα στεγαστικών δανείων, πιστωτικών καρτών και δανείων για την αγορά αυτοκινήτου βρίσκεται σήμερα σε υψηλότερα επίπεδα από εκείνα στα οποία βρισκόταν το χρέος των αμερικανικών νοικοκυριών, όταν η φούσκα της αγοράς στέγης ήταν στην κορύφωσή της.

Οπως αναφέρει σχετικό ρεπορτάζ της Wall Street Journal, επικαλούμενο στοιχεία της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών και της Oxford Economics,

Πολλοί από αυτούς έχουν αναλάβει υψηλά στεγαστικά δάνεια με κυμαινόμενα επιτόκια.

πρόκειται για 10 οικονομίες με άθροισμα ΑΕΠ 7,4 τρισ. δολ. και ισόποσο χρέος νοικοκυριών. Το συνολικό ποσό αυτού του χρέους υπερβαίνει το ΑΕΠ της Γερμανίας ή της Ιαπωνίας. Επιπλέον, σε πολλές από αυτές υπάρχει μεγάλος αριθμός στεγαστικών δανείων με κυμαινόμενα επιτόκια και σε περίπτωση ανόδου των επιτοκίων θα είναι πολύ δύσκολη η αποπληρωμή τους.

Το υψηλότερο χρέος των νοικοκυριών εμφανίζει η Ελβετία, με 127,5% του ΑΕΠ της, όταν το ΔΝΤ ορίζει ως επίπεδο συναγερμού το 65%. Ταχύτατα αυξανόμενο χρέος νοικοκυριών παρουσιάζουν η Νέα Ζηλανδία, η Ν. Κορέα, η Σουηδία, η Ταϊλάνδη, το Χονγκ Κονγκ και η Φινλανδία. Ανησυχητικός παράγοντας για Ελβετία, Αυστραλία, Νέα Ζηλανδία και Καναδά είναι ότι τα τελευταία τρία χρόνια το χρέος των νοικοκυριών τους αυξάνεται με ρυθμούς από 5% έως 10%, ανάλογους της αύξησης που σημείωναν τα χρέη των αμερικανικών νοικοκυριών λίγο προτού σκάσει η φούσκα της αμερικανικής αγοράς στέγης. Στη Νορβηγία, μάλιστα, όπως και στη Ν. Κορέα, αυξάνεται ακόμα ταχύτερα.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του ΔΝΤ, όταν αυξάνεται το χρέος των νοικοκυριών κατά 5% σε διάστημα τριών ετών, μειώνεται το ΑΕΠ της χώρας κατά 1,25 εκατοστιαίες μονάδες. Γνωρίζουμε ότι τα υψηλά επίπεδα χρέους των νοικοκυριών, συνήθως, δίνουν βραχυπρόθεσμα ώθηση στην οικονομία αλλά μακροπρόθεσμα δημιουργούν προβλήματα, διότι η εξυπηρέτησή του απαιτεί όλο και υψηλότερες δαπάνες. Οπως, άλλωστε, έχει διαπιστώσει από τις έρευνές του το ΔΝΤ, όταν αυξάνεται το χρέος των νοικοκυριών, αυξάνεται παράλληλα και ο κίνδυνος χρηματοπιστωτικών κρίσεων και πτωχεύσεων τραπεζών. Σε ό,τι αφορά τα κοινά χαρακτηριστικά ανάμεσα στις χώρες που παρουσιάζουν σήμερα υψηλά επίπεδα χρέους των νοικοκυριών, είναι κυρίως πλούσιες χώρες με ανεπτυγμένα χρηματοπιστωτικά συστήματα, που απέφυγαν τα χειρότερα της χρηματοπιστωτικής κρίσης. Δεν γνώρισαν δραματική κατάρρευση της αγοράς στέγης, δεν βρέθηκαν στη δίνη κρίσης χρέους, ενώ ορισμένες χώρες, όπως η Αυστραλία, η Νέα Ζηλανδία και η Ν. Κορέα, εξακολούθησαν να αναπτύσσονται το 2009, όταν σχεδόν όλος ο κόσμος βυθιζόταν στην ύφεση. Εν ολίγοις, έμοιαζαν με θυλάκους σταθερότητας σε σύγκριση με την τότε κλυδωνιζόμενη Ευρωζώνη, τις ΗΠΑ ή την Ιαπωνία.

Μεταβολή του χρέους των νοικοκυριών

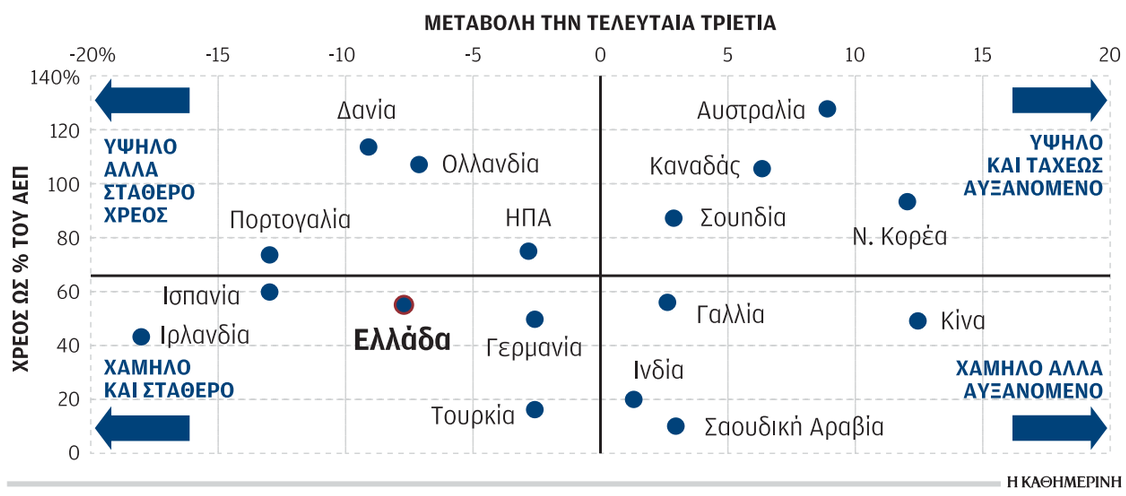

Στο 3,2% θα κινηθεί ο ρυθμός ανάπτυξης της ολλανδικής οικονομίας το 2018

Ισχυρή ανάπτυξη της ολλανδικής οικονομίας το 2018 και το 2019, υποχώρηση της ανεργίας και άνοδο του πληθωρισμού πάνω από το 2% προβλέπει η ολλανδική ανεξάρτητη υπηρεσία οικονομικών προβλέψεων (CPB). Η ολλανδική οικονομία προβλέπεται ότι θα αναπτυχθεί με ρυθμό 3,2% το 2018 και θα επιβραδυνθεί ελαφρώς στο 2,7% το 2019.

Πρόκειται για επίδοση που είναι καλύτερη από αυτήν της Ευρωζώνης, κατά μέσον όρο, κατά 0,6 ποσοστιαίες μονάδες το έτος. Εξίσου καλά είναι τα νέα για τους Ολλανδούς και στο ζήτημα της ανεργίας, η οποία προβλέπεται να περιοριστεί, από το 4,9% το 2017, στο 3,9% το 2018 και στο 3,5% το 2019, το χαμηλότερο επίπεδο από το 2001. Οπως αναφέρει η ανεξάρτητη υπηρεσία οικονομικής ανάλυσης, οι ολλανδικές εταιρείες προσφέρουν στους υπαλλήλους τους όλο και πιο συχνά συμβόλαια αορίστου χρόνου και καταβάλλουν αυξημένο μισθό, στην προσπάθειά τους είτε να προσελκύσουν νέους υπαλλήλους είτε να κρατήσουν ήδη υπάρχοντες. Η άνοδος του μισθολογικού κόστους και η αύξηση του κατώτατου συντελεστή ΦΠΑ θα οδηγήσουν σε άνοδο του πληθωρισμού στο 1,6% το 2018 και στο 2,3% το 2019, προβλέπει η ανεξάρτητη υπηρεσία προβλέψεων. Ωστόσο, η διάμεση αγοραστική δύναμη των Ολλανδών θα ενισχυθεί κατά 1,6% το 2019, χάρη στην αύξηση των μισθών και στη μείωση της φορολογίας εισοδήματος.

Η άνθησή της αποδίδεται και στην επεκτατική δημοσιονομική πολιτική της κυβέρνησης.

Καλά είναι τα νέα για τους Ολλανδούς και στο μέτωπο της ανεργίας, η οποία προβλέπεται να περιοριστεί στο 3,9% το 2018 και στο 3,5% το 2019.

Οι αιτίες

Η άνθηση της ολλανδικής οικονομίας αποδίδεται στη θετική πορεία της διεθνούς οικονομίας, στα χαμηλά επιτόκια δανεισμού που έχει ορίσει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, στην επεκτατική δημοσιονομική πολιτική της ολλανδικής κυβέρνησης και στην καλή πορεία της αγοράς ακινήτων. Σύμφωνα με τους Ολλανδούς αναλυτές, στις προβλέψεις περιλαμβάνεται σενάριο όπου η Βρετανία εγκαταλείπει την Ευρωπαϊκή Ενωση, αλλά συνάπτει εμπορική συμφωνία. Συμπληρώνουν ωστόσο πως «ενδέχεται να ενισχυθούν σημαντικά οι αρνητικές επιπτώσεις για την οικονομία αν υπάρξει χαοτικό Brexit ή αν είναι απογοητευτικό το αποτέλεσμα της διαπραγμάτευσης» για τη μελλοντική σχέση Ε.Ε. - Βρετανίας. Το δημοσιονομικό πλεόνασμα προβλέπεται ότι θα περιοριστεί ελαφρώς τα επόμενα χρόνια λόγω της επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής που ακολουθεί η Χάγη. Το δημοσιονομικό πλεόνασμα θα περιοριστεί, από το 1,1% του ΑΕΠ το 2017, στο 0,7% το 2018 και στο 0,9% το 2019. Θετική για την οικονομική ανάπτυξη θα είναι η αύξηση των δαπανών για στρατιωτικούς εξοπλισμούς, για την παιδεία αλλά και για την υγειονομική περίθαλψη. Χάρη στην ισχυρή ανάπτυξη και το δημοσιονομικό πλεόνασμα, το δημόσιο χρέος της Ολλανδίας προβλέπεται πως θα περιοριστεί, από το ήδη χαμηλό 56% του ΑΕΠ το 2017, στο 52,1% το 2018 και στο 48% το 2019.

ΚΤΙΖΟΥΜΕ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ

Πρώτη σε Αξιοπιστία στον Κλάδο Ζωής τα τελευταία 5 χρόνια.

Προσφέρουμε τις πιο σύγχρονες και ευέλικτες ασφαλιστικές λύσεις.

UNIVERSAL LIFE
γιατί η ζωή είναι πολύτιμη

13-OIK_DIETHNH_KATHI 13/03/18 23:52 Page 13

Περιστρεφόμενη πόρτα η κυβέρνηση Τραμπ

Ο υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ, Ρεξ Τίλερσον, έγινε ο τελευταίος κρίκος στη μακρά αλυσίδα των αποπεμφθέντων

Το χρονικό ενός προαναγγελθέντος «διαζυγίου» ολοκληρώθηκε χθες με την αποπομπή του Ρεξ Τίλερσον από το Στέιτ Ντιπάρτμεντ. Την προσωπική του απόφαση ανακοίνωσε ο ίδιος ο Αμερικανός πρόεδρος με την προσφιλή του μέθοδο, μια κατ' ανάγκην λακωνική ανάρτηση στο Twitter. Νέος υπουργός Εξωτερικών αναλαμβάνει ο μέχρι χθες διευθυντής της CIA Μάικ Πομπέο, στέλεχος της σκληροπυρηνικής πτέρυγας των Ρεπουμπλικανών.

Σύμφωνα με τον βοηθό υπουργό Εξωτερικών για θέματα διεθνούς διπλωματίας Στιβ Γκολνστάιν, το διαζύγιο δεν ήταν συναινετικό: ο Τίλερσον είχε την πρόθεση να παραμείνει στο πόστο του και ο Τραμπ ποτέ δεν του εξήγησε τους λόγους της αποπομπής του. Κυβερνητικοί αξιωματούχοι αποκάλυψαν ότι ο Αμερικανός πρόεδρος γνωστοποίησε στον Τίλερσον την απόφασή του την περασμένη Παρασκευή, αλλά περίμενε την επιστροφή του υπουργού του από την Αφρική, όπου περιόδευε, για να τη δημοσιοποιήσει.

Οι σχέσεις ανάμεσα στον Τραμπ και στον 65χρονο Τίλερσον –έναν άνθρωπο που δεν είχε πολιτική προϋπηρεσία και άφησε τη διεύθυνση της πολυεθνικής εταιρείας πετρελαίου ExxonMobil για να αναλάβει το Στέιτ Ντιπάρτμεντ– ήταν από καιρό τεταμένες, λόγω διαφορών ταμπεραμέντου, αλλά και πολιτικής ουσίας. Ρεπορτάζ του αμερικανικού Τύπου, το περασμένο φθινόπωρο, ανέφεραν ότι ο Τίλερσον αποκάλεσε σε ιδιωτική συζήτηση τον πρόεδρο «μωρό» και σκεφτόταν να παραιτηθεί.

Σε κοινό μέτωπο με τον υπουργό Αμυνας Τζιμ Μάτις, ο Τίλερσον πίεζε τον Τραμπ να αποδεχθεί τη συμφωνία για το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν που είχε συνομολογηθεί επί του προκατόχου του, Μπαράκ Ομπάμα, αλλά δεν είχε καταφέρει μέχρι χθες να τον μεταπείσει. Στο κορεατικό ζήτημα, ο Τίλερσον επιζητούσε από τον Δεκέμβριο διάλογο με την Πιονγιάνγκ, για να εισπράξει επιπλήξεις από τον Τραμπ, μέχρι την πολύ πρόσφατη στροφή 180 μοιρών του Αμερικανού προέδρου, που τον κατέλαβε εξαπίνης. Αντίθετα, στην αντιμετώπιση της Ρωσίας ο Τίλερσον υιοθετούσε πιο σκληρή γραμμή από τον Τραμπ. Τη Δευτέρα συντάχθηκε με τη Βρετανία στις κατηγορίες εναντίον της Μόσχας για τη μυστηριώδη δηλητηρίαση πρώην πράκτορα στο Λονδίνο, αλλά ο Λευκός Οίκος επέμενε μέχρι χθες να κρατάει αποστάσεις.

Ο Αμερικανός πρόεδρος απέπεμψε τον ΥΠΕΞ με ανάρτηση στο Twitter.

«Εξαιρετική απόφαση» χαρακτήρισε την επιλογή Πομπέο η πρέσβειρα των ΗΠΑ στον ΟΗΕ, Νίκι Χέιλι, η οποία είχε κακή σχέση με τον Τίλερσον. Αντίθετα, ο υφυπουργός Εξωτερικών της Γερμανίας Μιχαελ Ροθ εμφανίστηκε παγερά επιφυλακτικός, αρκούμενος να δηλώσει ότι «η αποπομπή του Ρεξ Τίλερσον δεν θα βελτιώσει οτιδήποτε».

Γυναίκα στο τιμόνι της CIA

Τη θέση του Πομπέο στο τιμόνι της CIA ανέλαβε η μέχρι χθες αναπληρώτρια διευθύντρια της υπηρεσίας Τζίνα Χάσπελ. Με δήλωσή του στην εφημερίδα Washington Post, ο Ντόναλντ Τραμπ έκανε λόγο για «ιστορικό ορόσημο», καθώς είναι η πρώτη φορά που μια γυναίκα αναλαμβάνει το εξαιρετικά ευαίσθητο αξίωμα.

Με την αποπομπή Τίλερσον, η κυβέρνηση Τραμπ ενίσχυσε την εικόνα της ως περιστρεφόμενης πόρτας, όπου υπουργοί και άλλοι κορυφαίοι κρατικοί αξιωματούχοι μπαίνουν και βγαίνουν με εντυπωσιακή ταχύτητα. Είχαν προηγηθεί, στον δρόμο της εθελουσίας ή αναγκαστικής παραίτησης, ο σύμβουλος εθνικής ασφαλείας Μάικλ Φλιν, ο διευθυντής του FBI Τζέιμς Κόουμι, ο προσωπάρχης του Λευκού Οίκου Ρέινς Πρίμπους, ο πολιτικός σύμβουλος του προέδρου Στιβ Μπάνον, οι διευθυντές επικοινωνίας Αντονι Σκαραμούτσι και Χόουπ Χικς, ο οικονομικός σύμβουλος Γκάρι Κον και ο εκπρόσωπος Τύπου του Λευκού Οίκου Σον Σπάισερ.

REUTERS, A.P.

Ο φιλοπόλεμος Μάικ Πομπέο στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ

«Η επιλογή του φιλοπόλεμου νεοσυντηρητικού Μάικ Πομπέο για το αξίωμα του επικεφαλής της διπλωματίας δεν είναι καλός οιωνός για την ειρήνη». Η δήλωση της Αμερικανίδας βουλευτού Τάλσι Γκάμπαρντ, που πολέμησε στο Ιράκ το 2004-2005 και έχει βαθμό λοχαγού, απηχεί τους προβληματισμούς όσων γνωρίζουν τις θέσεις του Πομπέο για το Ιράν.

Στους 14 μήνες που ηγήθηκε της CIA, ο Πομπέο ενέκρινε νέα εργαλεία στόχευσης των Ιρανών Φρουρών της Επανάστασης από τις υπηρεσίες, ενώ εισηγείτο μετ' επιτάσεως στον πρόεδρο Τραμπ να εγκαταλείψει τη συμφωνία για τα πυρηνικά με την Τεχεράνη. Με την αποπομπή του Ρεξ Τίλερσον, η πτέρυγα που υποστηρίζει τη διατήρηση της συμφωνίας αποδυναμώθηκε, αλλά συνεχίζει να μετράει στις τάξεις της τον αρχηγό του γενικού επιτελείου Τζόζεφ Ντάνφορντ και τον υπουργό Αμυνας Τζέιμς Μάτις. Διόλου συμπτωματικά, ο επικεφαλής των αμερικανικών στρατευμάτων στη Μέση Ανατολή, στρατηγός Βότελ, επέλεξε τη χθεσινή ημέρα για να καταστήσει σαφές τι θα σήμαινε η εγκατάλειψή της. «Η συμφωνία εξουδετερώνει μια από τις βασικές απειλές που προέρχονται από το Ιράν και αν αυτή εκλείψει, πρέπει να βρούμε άλλον τρόπο να αντιμετωπίσουμε το πυρηνικό τους πρόγραμμα», δήλωσε.

Η νέα αρχηγός της CIA ήταν επικεφαλής μυστικής φυλακής στην οποία γίνονταν βασανιστήρια.

Παράλληλα, ο νέος επικεφαλής της αμερικανικής διπλωματίας έχει στενές σχέσεις με τους δισεκατομμυριούχους αδελφούς Κοτς, οι οποίοι συνεισέφεραν στην προεκλογική του εκστρατεία, το 2010, περισσότερα χρήματα από όσα συνεισέφεραν για την εκλογή οποιουδήποτε άλλου υποψηφίου. Αυτό καθιστά δεδομένη τη συνέχιση της πολιτικής που θέτει τις ΗΠΑ στο περιθώριο των διεθνών ενεργειών για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής. Επίσης, θεωρείται πιθανό ότι θα εξακολουθήσει την πολιτική Τίλερσον περί «εξορθολογισμού» του Στέιτ Ντιπάρτμεντ, η οποία είχε ως αποτέλεσμα τη συρρίκνωση κατά 30% του προϋπολογισμού του και την αποψίλωση του διπλωματικού σώματος.

Η μετακίνηση του Πομπέο από τη CIA στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ συνδυάστηκε με προαγωγή της υπαρχηγού της υπηρεσίας, Τζίνα Χάσπελ, στο αξίωμα της αρχηγού. Προκειμένου να επιβεβαιωθεί ο διορισμός, η Χάσπελ οφείλει να περάσει από ακρόαση στο Κογκρέσο, διαδικασία στην οποία δεν χρειαζόταν να υποβληθεί ως υπαρχηγός. Στο πλαίσιο αυτό, είναι πιθανό ότι θα ερωτηθεί για τον ρόλο της σε μια σκοτεινή σελίδα της πρόσφατης αμερικανικής ιστορίας, τις απαγωγές υπόπτων για τρομοκρατία και τον βασανισμό τους σε μυστικές φυλακές της CIA ανά τον κόσμο ή την παράδοσή τους σε φιλικά καθεστώτα προς βασανισμό. Η Χάσπελ ήταν επικεφαλής μιας τέτοιας φυλακής στην Ταϊλάνδη, ενώ εμπλέκεται στην καταστροφή των βίντεο που αποτύπωναν τους βασανισμούς.

Χθες, ο επικεφαλής των Ρεπουμπλικανών στη Γερουσία Μιτς Μακόνελ δήλωσε ότι τόσο ο Πομπέο όσο και η Χάσπελ έχουν εξαιρετικά προσόντα για τα αξιώματά τους και διατύπωσε την ελπίδα ότι η επιβεβαίωση των διορισμών τους από το Κογκρέσο δεν θα καθυστερήσει.

REUTERS, A.P.

Ρεξ Τίλερσον και Ντόναλντ Τραμπ, πριν δημιουργηθούν σύννεφα στις σχέσεις τους.

Ο υπουργός Εξωτερικών Μάικ Πομπέο.

Η επικεφαλής της CIA Τζίνα Χάσπελ.

Στην Καλιφόρνια για δωρεές ο Αμερικανός πρόεδρος

ΛΟΣ ΑΝΤΖΕΛΕΣ. Αφού απέλυσε τον υπουργό Εξωτερικών του μέσω Twitter, ο Αμερικανός πρόεδρος Τραμπ μετέβη χθες στην Καλιφόρνια, όπου επρόκειτο να μιλήσει σε γκαλά στο Μπέβερλι Χιλς για τη συγκέντρωση πόρων με στόχο την επανεκλογή του, το 2020. Παράλληλα, οι σύμμαχοί του στο Κογκρέσο έκλεισαν χθες τον φάκελο έρευνας περί προεκλογικής συνεργασίας του με τη Ρωσία, εξέλιξη που θα μπορούσε να χαρακτηριστεί θετική για τον Αμερικανό πρόεδρο, αν δεν βρισκόταν σε πλήρη εξέλιξη η έρευνα του ειδικού εισαγγελέα Μιούλερ για το ίδιο θέμα.

Στο πλαίσιο της έρευνας αυτής, ο Μιούλερ θα καλέσει τον πρώην σύμβουλο του Τραμπ, Ρότζερ Στόουν, ο οποίος, σύμφωνα με ανώνυμη πηγή της εφημερίδας «Ουάσιγκτον Ποστ», γνώριζε ότι η WikiLeaks επρόκειτο να βγάλει τα «άπλυτα» του Δημοκρατικού Κόμματος στη δημοσιότητα προτού αυτό συμβεί. Αμερικανοί ερευνητές θεωρούν ότι η διαδικτυακή επίθεση στους υπολογιστές του Δημοκρατικού Κόμματος έγινε από Ρώσους, οι οποίοι διοχέτευσαν τα περιεχόμενα στην WikiLeaks.

Ο Τραμπ ξέχασε τις υποσχέσεις περί μέτρων ελέγχου της οπλοκατοχής.

Οπως αναμενόταν, οι Ρεπουμπλικανοί της επιτροπής μυστικών υπηρεσιών της αμερικανικής Βουλής έκλεισαν χθες τις δικές τους έρευνες δηλώνοντας ότι δεν βρέθηκαν στοιχεία προεκλογικής συνεργασίας του Τραμπ με τη Ρωσία. Το επίσημο πόρισμα δεν έχει εκδοθεί ακόμη, αλλά η ρεπουμπλικανική πλειοψηφία της επιτροπής δεν υιοθετεί τα συμπεράσματα των αμερικανικών υπηρεσιών, σύμφωνα με τα οποία η Μόσχα συνέβαλε στην αναπάντεχη εκλογική νίκη του Τραμπ, το 2016.

«Παρόλο που τα μέλη της πλειοψηφίας της επιτροπής μάς έχουν δηλώσει εδώ και καιρό ότι δέχονται έντονες πιέσεις να κλείσουν την έρευνα, η συνθηκολόγηση απέναντι στις κυβερνητικές απαιτήσεις δεν παύει να αποτελεί ένα ακόμη τραγικό ορόσημο για το Κογκρέσο», δήλωσε ο επικεφαλής της μειοψηφίας, Δημοκρατικός Ανταμ Σιφ.

Σε μια άλλη εξέλιξη, ο Αμερικανός πρόεδρος φαίνεται ότι ξέχασε πολύ γρήγορα τις υποσχέσεις που είχε δώσει, μετά την τραγωδία στο Πάρκλαντ της Φλόριντα, ότι θα προωθήσει μέτρα ελέγχου της οπλοκατοχής. Η λίστα μέτρων που παρουσίασε την Κυριακή είναι απολύτως προσαρμοσμένη στις απαιτήσεις του λόμπι της οπλοκατοχής NRA, περιλαμβάνοντας προγράμματα εξοπλισμού και εκπαίδευσης δασκάλων στον χειρισμό όπλων, αλλά όχι μέτρα για την αύξηση της νόμιμης ηλικίας για την αγορά όπλων, από τα 18 στα 21 χρόνια.

«Στις οικογένειες που ζουν το δράμα της βίας των όπλων, αξίζει μια πραγματική ηγετική προσωπικότητα, όχι ένας Λευκός Οίκος που ακροπατεί για να μην ενοχλήσει την NRA», δήλωσε η επικεφαλής της κοινοβουλευτικής ομάδας των Δημοκρατικών Νάνσι Πελόζι.

REUTERS, A.P.

Η επιτομή του «άσχημου Αμερικανού»

Των **STEPHEN WERTHEIM** *και* **THOMAS MEANEY*** **THE NEW YORK TIMES**

Οι ύβρεις και οι προσβολές του προέδρου Τραμπ υποχρέωσαν τους Αμερικανούς να αναθεωρήσουν όσα ήξεραν για τη χώρα τους. Εδώ και έναν χρόνο, Αμερικανοί διανοούμενοι ήρθησαν στο ύψος των περιστάσεων, πυροδοτώντας νέες συζητήσεις για τις φυλετικές σχέσεις, τις τάξεις και την ίδια τη δημοκρατία. Αγνωστο παραμένει, ωστόσο, εάν οι συζητήσεις αυτές θα μεταφραστούν σε εκλογικές επιτυχίες.

Ενας τομέας, όμως, έχει ξεφύγει από τη συζήτηση αυτή. Η εξωτερική πολιτική. Επικριτές του Τραμπ επέλεξαν να αναφέρονται με νοσταλγία σε μία δήθεν χρυσή εποχή, πριν από την εκλογή του σημερινού προέδρου. Το κατεστημένο της διπλωματίας και της ανώτατης παιδείας έχει εναρμονιστεί πλήρως με την άποψη ότι ο Τραμπ έχει αποκοπεί εντελώς από την μεταπολεμική αμερικανική εξωτερική πολιτική. Η ανακοίνωσή του για την επιβολή δασμών σε χάλυβα και σίδηρο εντάσσεται σε αυτή την αποκοπή.

Οι επικριτές αυτοί υπερβάλλουν σε ό,τι αφορά τη «διαφορετικότητα» του Τραμπ. Αυτός ο τρόπος σκέψης δεν προσφέρει τίποτα το νέο, υπενθυμίζοντας στους ψηφοφόρους όλα όσα τους φαίνονταν συμβατικά ή ακόμη χειρότερα, απωθητικά, στις παραδοσιακές πολιτικές πρακτικές της Ουάσιγκτον. Τα καλύτερα μυαλά της χώρας μας παλεύουν σήμερα να αποφύγουν τις σκέψεις γύρω από τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η αμερικανική εξωτερική πολιτική.

Μετά τις πρώτες προεκλογικές εξαγγελίες του Τραμπ, που φώναξε «Πρώτα η Αμερική!», αρκετοί ειδήμονες έκαναν λόγο για αναβίωση του απομονωτισμού της δεκαετίας του 1930, αντί να ερμηνεύσουν τα λόγια του Τραμπ γι' αυτό που πραγματικά ήταν: ένα καλό σύνθημα.

Η προειδοποίηση των ειδικών ότι ο Τραμπ δεν ήταν τίποτα άλλο παρά ένας άξεστος, απέτυχε να πείσει τους ψηφοφόρους. Παρ' όλα αυτά, οι ειδήμονες επέμειναν. Διέγνωσαν απομονωτισμό σε κάθε του ομιλία και αναγγελία.

Η εσφαλμένη αυτή διάγνωση προσέφερε την ευκαιρία στον Τραμπ να υπερφαλαγγίσει τους επικριτές του. Οταν ο Τραμπ διέταξε τον βομβαρδισμό συριακού αεροδρομίου, ο εκδότης του συντηρητικού The Atlantic αναρωτήθηκε εάν ο Τραμπ ήταν ο πρώτος απομονωτικός- παρεμβατικός πρόεδρος. Τώρα, ο πρόεδρος Τραμπ πρότεινε συνάντηση κορυφής με τον ηγέτη της Βόρειας Κορέας, αφήνοντας για μία ακόμη φορά άναυδους τους επικριτές του.

Ας ονομάσουμε τον Τραμπ αυτό που πραγματικά είναι: ένας ριζοσπάστης ιμπεριαλιστής.

Τον τελευταίο χρόνο, ο Τραμπ έχει ενισχύσει τις στρατιωτικές επιχειρήσεις σε όλα τα μέτωπα. Ενέκρινε τις παραδοσιακές συμμαχίες του ΝΑΤΟ και αύξησε τη συμμετοχή των ΗΠΑ στον εξοπλισμό της Ιαπωνίας και της Σαουδικής Αραβίας.

Οι επικριτές του Τραμπ στρέφονται τώρα σε νέα ρητορική, αποκαλώντας τον πρόεδρο «καταστροφέα της υπό αμερικανική αιγίδα προοδευτικής διεθνούς τάξης».

Στην πραγματικότητα, το όραμα του Τραμπ μπορεί να συνοψιστεί ως εξής: ριζοσπαστικός αμερικανικός ιμπεριαλισμός. Επιλέγει να σταθεί στις πιο συντηρητικές και οπισθοδρομικές παραδόσεις της εξωτερικής πολιτικής των ΗΠΑ. Μέχρι στιγμής, η αμερικανική Δεξιά είναι αυτή που συνειδητοποιεί την ειδοποιό αυτή διαφορά.

Οπως είπε πρόσφατα ο συντηρητικός σχολιαστής Ρας Λίμποου: «Ο Τραμπ επιθυμεί να επαναφέρει τις ΗΠΑ στην πρωτοκαθεδρία, ενώ οι επικριτές του πιστεύουν ότι η Αμερική πρέπει να διαχειριστεί την παρακμή της».

Φοβούμενη την παρακμή, η αμερικανική Δεξιά θα επιδιώξει να εμφανιστεί σκληρή στη διεθνή σκηνή. Με το να συσπειρώνονται γύρω από τον κατώτατο κοινό παρονομαστή, που ευαγγελίζεται το σύνθημα «όποιος να 'ναι εκτός από τον Τραμπ», οι ειδήμονες της εξωτερικής πολιτικής αποστασιοποιούνται από τη δυσαρέσκεια των ψηφοφόρων που πηγάζει από τα προβλήματα της καθημερινότητάς τους, υιοθετώντας μία νέα, ιδιότυπη μορφή απομονωτισμού.

*Οι κ. Stephen Wertheim και Thomas Meaney είναι πανεπιστημιακοί.

RCB
Η δική σου αξιόπιστη τράπεζα
Αξιοπιστία | Υπευθυνότητα | Επαγγελματισμός
www.rcbcy.com | 800 00 722
RCB Bank Ltd. Ιδιωτική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένη έδρα: Αμαθούντος 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

14-OIK_ELLADA_KATHI 13/03/18 23:57 Page 14

Καθυστέρηση από την Αγκυρα

Εξελίξεις στην υπόθεση των δύο στρατιωτικών αναμένονται μετά το Πάσχα

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

Ουσιαστικές εξελίξεις και νέα για την υπόθεση των δύο στρατιωτικών που κρατούνται στην Αδριανούπολη δεν θα πρέπει να αναμένονται παρά μόνο μετά το Πάσχα. Δεδομένων των συνθηκών που επικρατούν, αλλά και με βάση τα παραδείγματα παλαιότερων υποθέσεων ρουτίνας που δεν είδαν το φως της δημοσιότητας (όχι στρατιωτικών, αλλά αστυνομικού ενδιαφέροντος), η διαδικασία ακροατηρίου που απαιτείται από το τουρκικό σύστημα, ακόμη και για την ανακοίνωση κατηγορητηρίου, σπάνια πραγματοποιείται προτού παρέλθει τρίμηνο. Αυτές οι νομικές ιδιαιτερότητες είναι γνωστές στην Αθήνα, η οποία και προετοιμάζεται αναλόγως. Κατά πάγια τακτική, η Αθήνα δεν σχολιάζει τα σενάρια που έχουν δημοσιευθεί στον τουρκικό Τύπο, περί σύνδεσης της σύλληψης των δύο Ελλήνων στρατιωτικών με πιθανή επιχείρηση επαναπροώθησης μεταναστών ή προσφύγων.

Με τους γονείς των Αγγελου Μητρετώδη και Δημήτρη Κούκλατζη συναντήθηκε στην Ορεστιάδα ο αναπληρωτής υπουργός Αμυνας Φ. Κουβέλης.

Χθες, πάντως, ο αναπληρωτής υπουργός Εθνικής Αμυνας Φώτης Κουβέλης, συνοδευόμενος από τον αρχηγό ΓΕΣ Αλκιβιάδη Στεφανή, επισκέφθηκε την Ορεστιάδα προκειμένου να συναντηθεί με τους γονείς των δύο στρατιωτικών που κρατούνται στην Αδριανούπολη. Απευθυνόμενος στους γονείς του ανθυπολοχαγού Αγγελου Μητρετώδη και του λοχία Δημήτρη Κούκλατζη είπε ότι η προσπάθεια είναι «συστηματική και επίμονη», ώστε να είναι γρήγορη η επιστροφή τους στην πατρίδα. Μετά τη συνάντηση, ο κ. Κουβέλης είπε ότι η υπόθεση των δύο «πρέπει να προσδιοριστεί στις πραγματικές της διαστάσεις». Οπως είπε, «πρόκειται για ένα μεθοριακό επεισόδιο και τίποτε περισσότερο από αυτό το οποίο αντιστοιχεί σε ένα μεθοριακό επεισόδιο». Ο κ. Κουβέλης διευκρίνισε ότι η προσπάθεια που καταβάλλει η ελληνική πλευρά είναι «να επιταχυνθεί η διαδικασία, προκειμένου το αρμόδιο δικαστήριο της Τουρκίας να αποφασίσει για το αδίκημα το οποίο θα τους αποδοθεί». Αναφερόμενος στις συνθήκες κράτησης των δύο στελεχών του Στρατού Ξηράς, ο κ. Κουβέλης τις περιέγραψε ως «καλές». Ο κ. Κουβέλης προχώρησε και σε μια γενικότερη τοποθέτηση λέγοντας ότι η Ελλάδα «υπηρετεί με σταθερότητα την ειρήνη, αποκρούει τις οποιεσδήποτε εντάσεις προκαλούνται από τη γείτονα χώρα και δεν μετέχει στην κλιμάκωση αυτών των εντάσεων. Με την ταυτόχρονη και επαναλαμβανόμενη θέλησή μας, προστατεύουμε, υπηρετούμε τα κυριαρχικά μας δικαιώματα με τον καλύτερο δυνατό τρόπο».

ΑΠΕ-ΜΠΕ/ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΥΠΕΘΑ

Ο αναπληρωτής υπουργός Εθνικής Αμυνας Φ. Κουβέλης, κατά τη διάρκεια της χθεσινής επίσκεψής του στην Ορεστιάδα.

«Η Τουρκία να σέβεται το διεθνές δίκαιο»

Νέο μήνυμα προς την Τουρκία, ότι αν θέλει να έχει ευρωπαϊκή προοπτική θα πρέπει να σέβεται το ευρωπαϊκό κεκτημένο και το διεθνές δίκαιο –συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων των Συνθηκών της Λωζάννης και των Παρισίων–, απηύθυνε ο Προκόπης Παυλόπουλος κατά την υποδοχή του προέδρου της Πορτογαλίας Μαρσέλο ντε Σόουζα. Την ίδια ώρα, μήνυμα απηύθυνε και προς τα Σκόπια, ότι η «κατάλληλη» αναθεώρηση του Συντάγματος θα πρέπει να προηγηθεί της όποιας υπογραφής και κύρωσης μιας συμφωνίας για την ονομασία, η οποία «κατοχυρώνει εγγυήσεις εξάλειψης του αλυτρωτισμού ως προς το όνομα που θα επιλεγεί από κοινού». Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας επανέλαβε ότι τα σύνορα της Ελλάδας είναι και εξωτερικά σύνορα της Ευρώπης, ενώ ειδική μνεία έκανε και στην υπόθεση της κυπριακής ΑΟΖ, υπογραμμίζοντας ότι η Τουρκία «οφείλει να σέβεται το δίκαιο της θάλασσας». Αναφερόμενος στο πρόγραμμα, ο κ. Παυλόπουλος σημείωσε ότι η Ελλάδα «εκπληρώνει και θα εκπληρώσει στο ακέραιο τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει», καλώντας τους Ευρωπαίους εταίρους «να πράξουν αυτό που τους αναλογεί σε ό,τι αφορά τη διασφάλιση της διαχειρισιμότητας του ελληνικού χρέους».

Ασκηση «Ηνιοχος '18»

Στο Αιγαίο, σε γενικές γραμμές, η κατάσταση είναι ήρεμη. Ωστόσο, για τις αμέσως επόμενες ημέρες στην Αθήνα βρίσκονται σε κατάσταση επιφυλακής περί του τι θα μπορούσε να πράξει η Τουρκία κατά τη διάρκεια της πολυεθνικής αεροπορικής άσκησης «Ηνιοχος '18» (12-23 Μαρτίου). Για τις ανάγκες του «Ηνιοχου» (στον οποίο συμμετέχουν Ελλάδα, ΗΠΑ, Ιταλία, Βρετανία, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Κύπρος και την επόμενη εβδομάδα το Ισραήλ) έχουν δεσμευθεί εκτεταμένες περιοχές σε όλο το FIR Αθηνών, περιλαμβανομένων και περιοχών στο Ανατολικό Αιγαίο. Τις αμέσως επόμενες ημέρες αναμένεται να φανεί και πώς θα εξελιχθεί η τουρκική δραστηριότητα σε περιοχές που έχουν δεσμευθεί στο Αιγαίο, ήδη προτού ανακοινωθεί επισήμως ο «Ηνιοχος '18». Στον τουρκικό Τύπο έχουν δημοσιευθεί ρεπορτάζ περί ενόχλησης της Αγκυρας από τον «Ηνιοχο», κυρίως λόγω της ευρείας συμμετοχής. Σημειώνεται, τέλος, ότι σήμερα αναμένεται να φθάσει στο λιμάνι της Λεμεσού το πλοίο «Ocean Investigator» που έχει μισθωθεί από την ExxonMobil για να κάνει έρευνες στο οικόπεδο 10 της κυπριακής ΑΟΖ.

Αποστάσεις μετά τη θύελλα

«Δεν είμαστε ανόητοι να στηρίζουμε τον Σαββίδη», λένε κυβερνητικά στελέχη

Της **ΔΩΡΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Σε δύσκολους ελιγμούς προκειμένου να απεγκλωβισθεί από την πρωτόγνωρη κατάσταση που έχει διαμορφωθεί στον χώρο του επαγγελματικού ποδοσφαίρου επιδίδεται η κυβέρνηση, επιχειρώντας να αντιπαρέλθει τα αδιέξοδα που δημιουργήθηκαν με ευθύνη και των δικών της επιλογών τα τελευταία χρόνια.

Οι εξελίξεις των τελευταίων ημερών φέρνουν το Μέγαρο Μαξίμου αντιμέτωπο με ακόμα μία κρίση, που έρχεται να προστεθεί στο δύσκολο περιβάλλον για τα εθνικά θέματα, αλλά και στην κομβική συγκυρία για τη διαπραγμάτευση της πορείας του προγράμματος. Η αντίδραση κυβερνητικών στελεχών και του πρωθυπουργικού περιβάλλοντος είναι τέτοια, που καταδεικνύει ότι θα προτιμούσαν να συνεχίσουν να ασχολούνται με όλα τα άλλα ανοικτά μέτωπα και να απεγκλωβιστούν από τις εξελίξεις στον χώρο του ποδοσφαίρου. Οι οποίες, αν μη τι άλλο, καταδεικνύουν την παταγώδη αποτυχία μεγαλόστομων εξαγγελιών και κυβερνητικών κινήσεων την τελευταία τριετία. Παράλληλα, στη σκιά των πρωτοφανών συμβάντων της περασμένης Κυριακής, είναι περισσότερο από σαφής η προσπάθεια αποστασιοποίησης από τον ιδιοκτήτη της ΠΑΕ ΠΑΟΚ Ιβάν Σαββίδη. «Δεν είμαστε ανόητοι να στηρίζουμε τον Σαββίδη», είναι το σχετικό σχόλιο.

Με τακτική Ποντίου Πιλάτου, το Μαξίμου πετάει το μπαλάκι διόρθωσης των κακώς κειμένων στον χώρο του ποδοσφαίρου σε ΕΠΟ και Λίγκα.

Στο πρωθυπουργικό περιβάλλον υπάρχει επίγνωση της εκτίμησης που έχει διαχυθεί στην κοινή γνώμη για σχέση της παρούσας κυβέρνησης με τον συγκεκριμένο επιχειρηματία. Υπάρχει, ταυτόχρονα, επίγνωση του πολιτικού κόστους που η εκτίμηση αυτή πλέον προκαλεί.

Το τελευταίο που θα επιθυμούσαν στο Μαξίμου είναι να εμπεδωθεί μια εικόνα ταύτισης με τον οπλοφόρο, σε έξαλλη κατάσταση, Σαββίδη να εισβάλλει στο γήπεδο της Τούμπας. Ετσι, η αποστασιοποίηση από τα τρέχοντα επιλέγεται ως η ασφαλέστερη διέξοδος, προκειμένου να περιορισθεί το κόστος.

«Ας είναι σε όλους ξεκάθαρο ότι υπάρχει η δαμόκλειος σπάθη της οριστικής διακοπής του πρωταθλήματος και του ποδοσφαιρικού grexit», διαμηνύει ανώτατη κυβερνητική πηγή. Τη στιγμή που οι αντιδράσεις στον χώρο του ποδοσφαίρου πληθαίνουν για την κυβερνητική επιλογή να λειτουργήσει με οριζόντια λογική τιμωρητικά προς όλους με την απόφαση για επ' αόριστον αναστολή του πρωταθλήματος, το Μαξίμου πηγαίνει ένα βήμα πιο πέρα. Ουσιαστικά επιχειρεί να απεκδυθεί οποιασδήποτε ευθύνης για την αποκατάσταση της τάξης στο πρωτάθλημα και να αποστασιοποιηθεί από το ακραία τοξικό περιβάλλον.

ΑΠΕ

Τη συνδιαμόρφωση ενός πλαισίου που θα ρυθμίζει με αυστηρές προβλέψεις τα του ποδοσφαίρου ζητεί το Μέγαρο Μαξίμου από την ΕΠΟ και τη Λίγκα.

Το επόμενο βήμα

Με τακτική Ποντίου Πιλάτου, πετάει το μπαλάκι διόρθωσης των κακώς κειμένων σε ΕΠΟ και Λίγκα. Ζητεί από τα δύο μέρη να συνδιαμορφώσουν ένα πλαίσιο που θα ρυθμίζει με αυστηρές προβλέψεις τα του ποδοσφαίρου. «Ή θα φέρετε πλαίσιο για ποινές, διαδικασίες κ.λπ. και θα συνεχίσετε ή δεν θα υπάρξει πρωτάθλημα και δεν θα πάτε Ευρώπη. Τέλος». Αυτό, σύμφωνα με ανώτατη κυβερνητική πηγή, είναι το μήνυμα που εκπέμπει πλέον το Μαξίμου, έχοντας καταστήσει σαφές ότι η οριστική διακοπή του πρωταθλήματος είναι το επόμενο βήμα και παραμένει ως άμεση επιλογή στο τραπέζι.

Προκειμένου να δικαιολογήσει την παραπομπή του ζητήματος και τη λήψη αποφάσεων σε ΕΠΟ και Λίγκα, που στην ουσία σημαίνει ότι η πολιτεία αποσύρεται από την ευθύνη της να ρυθμίσει τα του ποδοσφαίρου και να εξυγιάνει την προδήλως προβληματική κατάσταση, η κυβέρνηση επικαλείται την αντίθεση της UEFA σε συγκεκριμένες ρυθμίσεις του νομοθετικού πλαισίου που είχε φέρει ακριβώς με την πρόθεση να εξυγιάνει τον χώρο. Από την πλευρά της διεθνούς ποδοσφαιρικής αρχής είχε θεωρηθεί τότε ότι κάποιες ρυθμίσεις παρεμβαίνουν στο αυτοδιοίκητο του ποδοσφαίρου και, ως εκ τούτου, δεν θα μπορούσαν να τεθούν σε ισχύ. Βεβαίως, την ίδια στιγμή, οι επικρίσεις προς την κυβέρνηση εκκινούν σε σημαντικό βαθμό από την εκτίμηση ότι το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο είναι υπεραρκετό και αυτό που απουσιάζει είναι η βούληση –πρωτίστως πολιτική– για την εφαρμογή των προβλέψεών του.

EUROKINISSI/ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ Ν.Δ.

Ο Κυρ. Μητσοτάκης με Ελληνες φοιτητές στο Boston College.

Ν.Δ.: Βουλιάζουν στις λάσπες της διαπλοκής

Της **ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΙΑΣ ΠΕΛΩΝΗ**

Στις παρεμβάσεις της κυβέρνησης στους θεσμούς, καθώς και στην ανησυχία του για την επιθετικότητα της Τουρκίας, με αιχμή τη συνεχιζόμενη κράτηση των δύο Ελλήνων στρατιωτικών από τις τουρκικές αρχές, εστιάζει ο Κυριάκος Μητσοτάκης κατά τις επαφές του στις ΗΠΑ. Αμφότερα τα ζητήματα, εξάλλου, έθεσε τόσο στην ομιλία του στη Βοστώνη (Boston College) όσο και στη χθεσινή του συνάντηση με τον Αμερικανό γερουσιαστή Μάικ Λι, ενώ χθες το βράδυ αναμενόταν να έχει συνάντηση στον Λευκό Οίκο με την ειδική σύμβουλο του Αμερικανού προέδρου και αρμόδια για τις ευρωπαϊκές και ρωσικές σχέσεις του Εθνικού Συμβουλίου Ασφαλείας των ΗΠΑ, Φιόνα Χιλ.

Το κράτος δικαίου και οι θεσμοί στην Ελλάδα, εξάλλου, ήταν το βασικό θέμα συζήτησης στη χθεσινή συνάντηση του κ. Μητσοτάκη στην Ουάσιγκτον με τον Ρεπουμπλικανό γερουσιαστή Μάικ Λι. Κύκλοι της Πειραιώς σημείωναν ότι ο πρόεδρος της Ν.Δ. συζήτησε ζητήματα σχετικά με τους δημοκρατικούς θεσμούς και το κράτος δικαίου, ενώ «εστίασε στις θεσμικές παρεμβάσεις της ελληνικής κυβέρνησης». Ακόμη, εξέφρασε στον Αμερικανό γερουσιαστή –από τα παλαιότερα μέλη της επιτροπής Δικαιοσύνης της Γερουσίας– την ανησυχία του για τη συνολική συμπεριφορά της Τουρκίας. Συζήτηση έγινε και για την υπόθεση των δύο Ελλήνων στρατιωτικών, για την οποία ο Αμερικανός γερουσιαστής έδειξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Σημειώνεται ότι, πλην της οικονομίας, ο κ. Μητσοτάκης είχε ήδη από την ομιλία του στο Boston College θέσει ως βασικούς άξονες της παρέμβασής του το ζήτημα των θεσμών και τα εθνικά θέματα, με αιχμή τα ελληνοτουρκικά και τον ρόλο που μπορεί να παίξει η Ελλάδα στην Ανατολική Μεσόγειο. «Οταν οι λαϊκιστές έρχονται στην εξουσία, είτε δεξιοί είτε αριστεροί, συμπεριφέρονται με τον ίδιο τρόπο. Πάντα επεμβαίνουν στη Δικαιοσύνη, προσπαθούν να ελέγξουν τα ΜΜΕ και επιτίθενται ανηλεώς στους πολιτικούς τους αντιπάλους», σημείωσε ο πρόεδρος της Ν.Δ., τονίζοντας σε μια αποστροφή του λόγου του ότι «δεν θα επιτρέψω να γίνει η Ελλάδα μια αποτυχημένη χώρα». Ο πρόεδρος της Ν.Δ. αναφέρθηκε στο περιστατικό με τον Ιβάν Σαββίδη (χωρίς να τον κατονομάσει): «Την Κυριακή ένας ολιγάρχης εισέβαλε στον αγωνιστικό χώρο του ποδοσφαίρου με όπλο επειδή δεν του άρεσε η απόφαση του διαιτητή. Αυτά τα πράγματα συμβαίνουν σε άλλου είδους χώρες».

«Νευρική δύναμη»

Αναφερόμενος στην τουρκική επιθετικότητα, σημείωσε ότι η Τουρκία «είναι πλέον μια μη προβλέψιμη, νευρική περιφερειακή δύναμη» και επανέλαβε πως η Ελλάδα, παρά τις δυσκολίες, παραμένει «πυλώνας σταθερότητας σε μια ασταθή περιοχή», καθώς και ότι πρέπει να εκμεταλλευθεί τις γεωπολιτικές ευκαιρίες που παρουσιάζονται. Η Ν.Δ. επανήλθε στην υπόθεση Σαββίδη κατηγορώντας τους κ. Τσίπρα και Καμμένο ότι εδώ και τρία χρόνια «χτίζουν ένα νέο καθεστώς διαπλοκής». «Χρησιμοποιούν επιχειρηματίες άλλοτε για να ελέγξουν το ραδιοτηλεοπτικό τοπίο κι άλλοτε για να ισοφαρίσουν τους τραγικούς χειρισμούς τους στο θέμα των Σκοπίων», σημείωσε η Μαρία Σπυράκη, κατηγορώντας την κυβέρνηση ότι αυτός είναι ο λόγος που δεν μπορεί να φέρει την κάθαρση «ούτε στο ποδόσφαιρο ούτε πουθενά αλλού – έχουν βουλιάξει στη λάσπη της διαπλοκής». Το μπραντε φερ με το Μαξίμου συνεχίστηκε, καθώς η Ν.Δ. απάντησε στις κυβερνητικές διαρροές που κατηγορούσαν τη Ν.Δ. για διαπλοκή σχολιάζοντας «τον άφωνο Πάνο Καμμένο», καθώς και το εξής: «Στα αρχαία το έλεγαν "εξ ιδίων κρίνεις τα αλλότρια" και στα νέα "όπως στρώσεις θα κοιμηθείς"».

Στις παρεμβάσεις της κυβέρνησης στους θεσμούς και στην επιθετικότητα της Τουρκίας εστιάζει ο κ. Μητσοτάκης κατά τις επαφές του στις ΗΠΑ.

Οριστικό λουκέτο στο Mega Channel

Τίτλοι τέλους για το Mega. Υστερα από συνεδρίαση επτά ωρών, το ΕΣΡ απεφάνθη χθες κατά πλειοψηφία, με ψήφους 6-3, ότι ο τηλεοπτικός σταθμός δεν έχει δικαίωμα εκπομπής. Το Συμβούλιο, αναρτώντας την απόφασή του στη Διαύγεια, θα ενημερώσει σήμερα και εγγράφως την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, η οποία με τη σειρά της έχει την υποχρέωση να τη μεταβιβάσει στην Digea, για να διακοπεί άμεσα η μετάδοση του σήματος του τηλεοπτικού σταθμού.

Η ανεξάρτητη αρχή έκρινε πως ο σταθμός είναι γενικής στόχευσης ενημερωτικού προγράμματος και, καθώς δεν έλαβε μέρος στη διαγωνιστική διαδικασία του περασμένου Ιανουαρίου με την προκήρυξη των 7 αδειών, δεν μπορεί πλέον να εκπέμπει, αφού ολοκληρώθηκε και το τρίμηνο της παράτασης στη λειτουργία του.

Επίσης, αποφάσισε πως δεν μπορεί να θεωρηθεί θεματικός, όπως υποστήριζε η «Τηλέτυπος», καθώς δεν υπέβαλε ποτέ αίτηση αλλαγής φυσιογνωμίας του προγράμματός του. Το ΕΣΡ κατέληξε πως ο τηλεοπτικός σταθμός Mega εμπίπτει στη ρύθμιση του άρθρο 28, παρ. 10 του νόμου 4496/2014, γι' αυτό και υποχρεώνει την ιδιοκτήτρια εταιρεία Τηλέτυπος Α.Ε. «να τερματίσει τη λειτουργία του». Κατά την ψηφοφορία μειοψήφησαν 3 μέλη που είχαν τη γνώμη πως ο τηλεοπτικός σταθμός δεν εμπίπτει στη συγκεκριμένη διάταξη και συνεπώς πρέπει να συνεχίσει να λειτουργεί. Το Mega ήταν ο πρώτος ιδιωτικός τηλεοπτικός σταθμός που εξέπεμψε τηλεοπτικό σήμα στην Ελλάδα στις 20 Νοεμβρίου του 1989 και στη συνέχεια η πρώτη επιχείρηση ΜΜΕ που εισήχθη στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών το 1994. Τα τελευταία χρόνια, αντιμετώπιζε σοβαρά οικονομικά προβλήματα. Μετά την άρνηση των μετόχων του να συμμετάσχουν στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου ύψους 15 εκατ. ευρώ, οι τράπεζες δέσμευσαν τους λογαριασμούς της «Τηλέτυπος».

Ο τηλεοπτικός σταθμός δεν έχει πλέον δικαίωμα εκπομπής, όπως αποφασίστηκε στην επτάωρη συνεδρίαση του ΕΣΡ.

15-ΟΙΚ_ΕΛΛΑΔΑ_ΚΑΤΗΙ 13/03/18 18:27 Page 15

Οι τράπεζες αγοράζουν 8 στα 10 ακίνητα που βγάζουν στο σφυρί

Περίπου 5.000 θα περάσουν φέτος στην κυριότητά τους, καθώς δεν υπάρχει ενδιαφέρον

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Στην έσχατη λύση της αγοράς από τις ίδιες των ακινήτων που βγαίνουν στον πλειστηριασμό καταφεύγουν οι τράπεζες, ελλείψει ενδιαφέροντος από αγοραστές στις τιμές στις οποίες εκποιούνται τα πρώτα ακίνητα.

Ηδη ένας αριθμός περίπου 250 ακινήτων έχει περιέλθει στην κυριότητα των τραπεζών από τους πρώτους ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς, αλλά και όσους φυσικούς προηγήθηκαν λίγο πριν από την πλήρη μετάπτωση στο ηλεκτρονικό σύστημα στις 28 Φεβρουαρίου. Πρόκειται για το 80% των ακινήτων που εκποιήθηκαν, ενώ σύμφωνα με πληροφορίες ένα τμήμα αυτών που αποκτήθηκαν από τις τράπεζες τους τελευταίους μήνες είναι με πρωτοβουλία του οφειλέτη, που αποδέχεται να αποποιηθεί το ακίνητό του προκειμένου να εξοφλήσει το σύνολο ή μέρος της οφειλής.

Η άπνοια στην αγορά ακινήτων αποτυπώνεται στα στοιχεία για την εξέλιξη των πλειστηριασμών από την ενεργοποίηση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας. Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιεύει η «Κ», από τις 29 Νοεμβρίου μέχρι και την περασμένη Τετάρτη πραγματοποιήθηκαν συνολικά 722 πλειστηριασμοί από τους οποίους μόλις οι 246 υπήρξαν γόνιμοι, δηλαδή υπήρξε κατακύρωση του ακινήτου σε πλειοδότη, ακόμη και αν η προσφορά του ήταν η μοναδική. Ο αριθμός των άγονων πλειστηριασμών, δηλαδή αυτών για τους οποίους δεν υπήρξε καμία συμμετοχή, ανήλθε στους 254 και αντιπροσωπεύουν το ένα τρίτο ακινήτων που βγήκαν στο σφυρί.

Εχοντας καθυστερήσει δραματικά στο θέμα των πλειστηριασμών, οι τράπεζες υποχρεώνονται πλέον να διαθέσουν μαζικά όχι μόνο βιομηχανικά ή εμπορικά ακίνητα, αλλά και οικόπεδα, σπίτια ή χώρους πάρκινγκ. Αν και οι πλειστηριασμοί που έχουν αναγγελθεί στην ηλεκτρονική πλατφόρμα eauction συνδέονται κυρίως με οφειλές από επιχειρηματικά δάνεια και μάλιστα μεγάλων ποσών, τα ακίνητα που εκποιούνται είναι σε αρκετές περιπτώσεις διαμερίσματα ή οικόπεδα, τα οποία είχαν προσημειωθεί κατά τη χορήγηση του δανείου ή προσημειώθηκαν στη συνέχεια.

Οι τράπεζες προκρίνουν τη λύση να πάρουν πάνω τους τα ακίνητα τα οποία θεωρούν ότι μπορούν στο μέλλον να τα πουλήσουν σε καλύτερες τιμές από αυτές στις οποίες εκποιούνται σήμερα, προσδοκώντας ότι σταδιακά η κατάσταση στην αγορά ακινήτων θα ομαλοποιηθεί και ότι στο μέλλον θα υπάρξει ζήτηση για αυτά. Στόχος είναι τα ακίνητα που θεωρούνται εμπορεύσιμα, των οποίων η εμπορική τιμή εκτιμάται ότι μπορεί να αυξηθεί σε ένα, δύο ή τρία χρόνια από σήμερα.

Οι εκτιμήσεις κάνουν λόγο για πάνω από 5.000 ακίνητα που θα έρθουν στην κυριότητά τους έως τα τέλη του χρόνου σε σύνολο 9.000 - 10.000 πλειστηριασμών που αναμένεται ότι θα πραγματοποιηθούν το 2018. Τα νέα ακίνητα θα προστεθούν σε εκείνα που έχουν ήδη στην κατοχή τους οι τράπεζες, ο αριθμός των οποίων ανέρχεται στις 15.000, καθιστώντας ουσιαστικά τις τράπεζες τις μεγαλύτερες εταιρείες real estate στη χώρα. Η πολιτική της ίδιας κράτησης των ακινήτων δεν είναι χωρίς κινδύνους και επιστρατεύεται ως το αναγκαίο κακό στην προσπάθεια μείωσης των κόκκινων δανείων, που μπαίνει στην πιο κρίσιμη φάση της. Προβλήματα όπως το υψηλό διαχειριστικό κόστος που συνεπάγεται για τις τράπεζες η διακράτηση επί μακρόν αυτών των ακινήτων, η υψηλή φορολογία που βαραίνει την ακίνητη περιουσία στη χώρα και πολύ περισσότερο η προοπτική μιας παρατεταμένης ασθενικής ανάπτυξης, που δεν θα επιτρέψει την ανάκαμψη της αγοράς, αποτελούν τον μεγάλο φόβο των τραπεζών. Με το απόθεμα των ακινήτων να αναμένεται να φτάσει περί τις 20.000 έως τα τέλη του χρόνου, η βασική ανησυχία είναι η διάψευση των προσδοκιών για αναθέρμανση της ζήτησης, τη στιγμή μάλιστα που οι τράπεζες θα έχουν εξαντλήσει την πολιτική εκποίησης ακινήτων των μεγαλοοφειλετών, πολλοί από τους οποίους ανήκουν στην κατηγορία των στρατηγικών κακοπληρωτών.

Μέχρι στιγμής η απειλή του πλειστηριασμού φαίνεται ότι λειτουργεί, καθώς το ένα τρίτο περίπου των οφειλετών των οποίων το ακίνητο βγαίνει στο σφυρί, αναζητά στο παρά πέντε συναινετική λύση με την τράπεζα. Σύμφωνα με τα σχετικά στοιχεία, από τους 722 ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς που έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα 184 ανεστάλησαν και άλλοι 38 ματαιώθηκαν. Πρόκειται για περιπτώσεις στις οποίες οι οφειλέτες ήρθαν σε συνεννόηση με την τράπεζα λίγο πριν από τον πλειστηριασμό του ακινήτου.

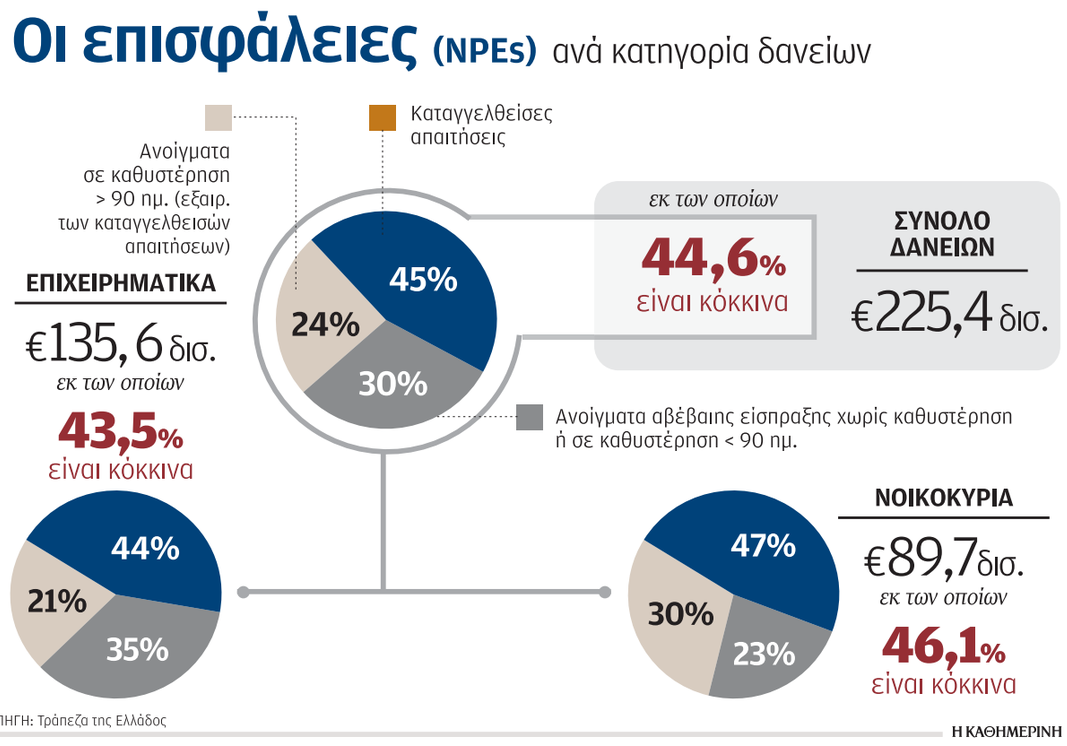

Οι κακοπληρωτές ζητούν ρυθμίσεις υπό την απειλή των πλειστηριασμών

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΗ**

Με το βλέμμα στραμμένο στις πολιτικές ισορροπίες, στην προσπάθεια ομαλής ολοκλήρωσης του προγράμματος χρηματοδότησης και στην επόμενη ημέρα της χώρας εκτός μνημονίων βρίσκονται οι τράπεζες, καθώς, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις επιτελικών στελεχών, οι πολιτικές εξελίξεις θα επιδράσουν καθοριστικά στα αποτελέσματα του stress test.

Σε τεχνικό επίπεδο επικρατεί αισιοδοξία: Τα σημάδια ανάκαμψης της οικονομίας πολλαπλασιάζονται, οι στόχοι μείωσης των κόκκινων δανείων επιτυγχάνονται, οι τράπεζες διαθέτουν ιδιαίτερα υψηλή κεφαλαιακή βάση, οι μακροοικονομικές παραδοχές του stress test είναι ευνοϊκότερες, ενώ η ακολουθούμενη μεθοδολογία από τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό κρίνεται πιο ήπια σε σύγκριση με αυτή στο stress test του 2015.

Επιπλέον, η μεγαλύτερη αδυναμία των τραπεζών, το τεράστιο απόθεμα των μη εξυπηρετούμενων δανείων, μπορεί να αναδειχθεί σε ανέλπιστη ευχάριστη έκπληξη το 2018!

Σύμφωνα με στελέχη τραπεζών, μετά την ενεργοποίηση των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών και τις πωλήσεις χαρτοφυλακίων κόκκινων δανείων, σημειώνεται μια άμεση και δραστική αλλαγή στη συμπεριφορά των κακοπληρωτών, οι οποίοι σπεύδουν να ζητήσουν ρυθμίσεις. Η ανταπόκριση αυτή είναι αισθητά μεγαλύτερη από αυτή που περίμεναν οι τράπεζες και έτσι πλέον εκτιμούν ότι είναι πολύ πιθανό οι στρατηγικοί κακοπληρωτές στα νοικοκυριά, κυρίως στα στεγαστικά δάνεια, να φτάνουν το 40% των μη εξυπηρετούμενων, έναντι προηγούμενης εκτίμησης για 25%.

Σε αντίστοιχο ποσοστό, κοντά στο 35% εκτιμάται ότι διαμορφώνεται το ποσοστό των στρατηγικών κακοπληρωτών και στα επιχειρηματικά δάνεια. Αυτό σημαίνει ότι από τα περίπου 78 δισ. ευρώ –επιχειρηματικών, στεγαστικών και καταναλωτικών δανείων– που δεν εξυπηρετούνται, τα 27 με 30 δισ. ευρώ είναι πιθανό να αφορούν περιπτώσεις που μπορούν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους. Αν η εκτίμηση αυτή επιβεβαιωθεί, τότε τα δεδομένα σε ό,τι αφορά την κεφαλαιακή κατάσταση και τις προοπτικές των τραπεζών θα αλλάξουν δραστικά προς το καλύτερο.

Τα βάρη του νέου προτύπου

Από την άλλη, αρνητικά επηρεάζει η εφαρμογή του νέου διεθνούς λογιστικού προτύπου (IFRS9), το οποίο θα επιβαρύνει τις τράπεζες με πρόσθετες προβλέψεις ύψους 5,5 δισ. ευρώ. Ωστόσο, το ποσό αυτό θα επιβαρύνει κατευθείαν τα κεφάλαια και δεν θα επηρεάσει τα αποτελέσματα. Επιπροσθέτως, η επιβάρυνση αυτή δεν θα ληφθεί στο σύνολό της υπόψη στο stress test, καθώς οι εποπτικές αρχές έχουν δώσει στις τράπεζες τη δυνατότητα να αποσβέσουν σε βάθος 5ετίας τη ζημία, με το 30% της επίπτωσης να αναγνωρίζεται τα πρώτα τρία χρόνια και το υπόλοιπο 70% να βαρύνει τα εποπτικά κεφάλαια την τελευταία 2ετία. Από την άλλη πλευρά, σύμφωνα με έκθεση της Goldman Sachs, υπάρχουν ορισμένα «κενά» στη μεθοδολογική αντιμετώπιση του IFRS9 που θα μπορούσαν να οδηγήσουν, αν το επιθυμεί ο επόπτης, σε αυξημένες κεφαλαιακές απαιτήσεις.

Είναι πολύ πιθανό οι στρατηγικοί κακοπληρωτές, κυρίως στα στεγαστικά, να φθάνουν το 40% έναντι προηγούμενης εκτίμησης για 25%.

Σύμφωνα με ορισμένες τραπεζικές εκτιμήσεις, όλα τα παραπάνω τεχνικά ζητήματα είναι σοβαρά, ωστόσο ο αποφασιστικός παράγοντας για τα αποτελέσματα θα είναι η πολιτική. Οι τράπεζες ήδη έχουν αποστείλει στην ΕΚΤ το πρώτο σετ στοιχείων για το stress test, ενώ στις 19 Μαρτίου θα αποσταλούν και νέα στοιχεία. Στις 2 Απριλίου θα στείλουν και τα τελευταία στοιχεία και κατόπιν θα ακολουθήσουν εβδομάδες αγωνίας μέχρι την ολοκλήρωση της επεξεργασίας και τον προσδιορισμό των αποτελεσμάτων τον προσεχή Μάιο.

Μεγάλα «κουρέματα» οφειλών με βάση την εμπορική αξία των ακινήτων

Με μπούσουλα τις δικαστικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί στο πλαίσιο του νόμου Κατσέλη και οι οποίες καταλήγουν σε γενναία κουρέματα οφειλών, θα ρυθμίσουν οι τράπεζες τις εκκρεμείς υποθέσεις που λιμνάζουν στα δικαστήρια της χώρας, ο αριθμός των οποίων εκτιμάται περίπου στις 150.000.

Το «κούρεμα» στα στεγαστικά δάνεια θα γίνει με βάση την εμπορική αξία του ακινήτου, όπως αυτή προσδιορίζεται από την αξία του πλειστηριασμού. Πρόκειται για την τιμή που προκύπτει από αξιολόγηση του ακινήτου από ειδικό εκτιμητή και η οποία προσεγγίζει την πραγματική αξία του, αν δηλαδή επιδιωκόταν σήμερα η ρευστοποίησή του.

Οι υποθέσεις που λιμνάζουν στα δικαστήρια φτάνουν περίπου τις 150.000.

Ο διακανονισμός με τους δανειο-λήπτες θα επιδιωχθεί να γίνει εξωδικαστικά.

Ο διακανονισμός θα επιδιωχθεί να γίνει εξωδικαστικά και συγκεκριμένα πριν η υπόθεση φθάσει στο δικαστήριο, ενώ για πρώτη φορά οι τράπεζες θα δράσουν συλλογικά σε μια προσπάθεια να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά ο δανεισμός αυτών που έχουν οφειλές σε πάνω από μία τράπεζα.

Τι δείχνει η εμπειρία

Η εμπειρία που υπάρχει από τις 50.000 δικαστικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί μέχρι σήμερα ανεβάζει το ύψος του κουρέματος στο 60% - 70% για οφειλές από καταναλωτικά δάνεια και κάρτες, ενώ στο 30% υπολογίζεται το κούρεμα στις οφειλές από στεγαστικά δάνεια, με την προϋπόθεση πάντα ότι πρόκειται για την κύρια κατοικία του οφειλέτη, την οποία ο δανειολήπτης θέλει να διασώσει. Από τη μέχρι σήμερα εμπειρία προκύπτει επίσης ότι τα δικαστήρια συνομολογούν σε κούρεμα όταν ο οφειλέτης δεν διαθέτει ακίνητη περιουσία, ενώ βασική παράμετρος που κρίνει και το πόσο γενναιόδωρη μπορεί να είναι μια απόφαση είναι οι εξασφαλίσεις που έχει ένα δάνειο. Στην περίπτωση των οφειλών από καταναλωτικά δάνεια και κάρτες και με την προϋπόθεση ότι ο δανειολήπτης δεν έχει ακίνητη περιουσία, η υποχρέωσή του εξαντλείται στο να πληρώνει για τρία χρόνια το ποσό που του αναλογεί και αφού συνεκτιμηθούν τα καθημερινά του έξοδα με βάση τις ανάγκες διαβίωσης όπως έχουν προσδιοριστεί από την ΕΛΣΤΑΤ. Ανάλογα αν τα εισοδήματά του δεν αρκούν για να διαβιοί και για να αποπληρώνει τους πιστωτές του, το δικαστήριο μπορεί να τον απαλλάξει από τα χρέη του. Με βάση τα ίδια στοιχεία οι περιπτώσεις στις οποίες επιδικάζεται πλήρης άφεση αμαρτιών, δηλαδή πλήρης απαλλαγή από το χρέος τους, είναι λιγοστές και δεν ξεπερνούν το 0,5% - 1% των περιπτώσεων.

Ενιαίες λύσεις

Οι τράπεζες διαθέτουν πλέον μια επαρκή βάση δεδομένων από τις αποφάσεις των δικαστηρίων, οι οποίες τους επιτρέπουν να εφαρμόσουν ενιαίες λύσεις για τους δανειολήπτες. Για τον λόγο αυτό συνέστησαν ειδική ομάδα εργασίας που θα προχωρήσει τις κοινές υποθέσεις, ενεργοποιώντας όλα τα διαθέσιμα εργαλεία. Τον πρώτο λόγο στην εξεύρεση λύσης θα τον έχει ο βασικός πιστωτής, συνήθως η τράπεζα στην οποία ο δανειολήπτης έχει το στεγαστικό του δάνειο. Αυτός θα αναλαμβάνει να έρχεται σε συνεννόηση με τις υπόλοιπες τράπεζες, αναζητώντας λύση κατά το πρότυπο των λύσεων που θα έπαιρνε ο οφειλέτης αν η υπόθεσή του έφτανε στο δικαστήριο.

ΕΥΓΕΝΙΑ ΤΖΩΡΤΖΗ

Οι ισχυρές τράπεζες είναι το «κλειδί» για την ανάκαμψη, τονίζει ο ΣΕΒ

Την ισχυροποίηση των τραπεζών, μέσω της επίλυσης του μεγάλου προβλήματος των κόκκινων δανείων, θέτει ως προϋπόθεση για την επανεκκίνηση της οικονομίας ο ΣΕΒ. Οπως επισημαίνει στο εβδομαδιαίο δελτίο για την ελληνική οικονομία, για την επίτευξη του στόχου αυτού θα μπορούσε να βοηθήσει η μεταβίβαση μη εξυπηρετούμενων τραπεζικών ανοιγμάτων σε κεντρικούς φορείς, δηλαδή bad banks, κάτι που είναι σύμφωνο και με τη σχετική πρόταση του διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, στο πλαίσιο σχετικών κατευθύνσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας, όμως, πραγματοποιείται, μεταξύ άλλων, και σε ένα περιοριστικό πλαίσιο τραπεζικής χρηματοδότησης όπου τα επιτόκια είναι υπερδιπλάσια του μέσου όρου στην Ευρωζώνη και όπου η αύξηση στις χρηματοδοτικές ανάγκες των ελληνικών επιχειρήσεων εξακολουθεί να είναι μεγαλύτερη της βελτίωσης που σημειώνεται στην πρόσβασή τους στην τραπεζική χρηματοδότηση. Η επαναφορά της οικονομίας και των επιχειρήσεων σε δυναμικούς ρυθμούς ανάπτυξης, τονίζει ο ΣΕΒ, απαιτεί από τις τράπεζες μια πιο ευνοϊκή πολιτική επιτοκίων δανεισμού, που σήμερα δεν συμβαίνει, επιβραδύνοντας τις προοπτικές ανάκαμψης της χώρας.Σύμφωνα με τον ΣΕΒ, εάν η Πορτογαλία, που βγήκε από το μνημόνιο τον Μάιο του 2014, αποτελεί οδηγό για το τι θα συμβεί και στην Ελλάδα μετά την έξοδό της από το μνημόνιο τον Αύγουστο του 2018, τότε μπορούν να αντληθούν τα εξής συμπεράσματα: πρώτον, η ακολουθούμενη οικονομική πολιτική είναι «κλειδί» για την αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας μιας χώρας και μπορεί να επηρεάσει καταλυτικά το κόστος χρηματοδότησης της οικονομίας. Τα επιτόκια χρηματοδότησης των ελληνικών επιχειρήσεων στη μετα-μνημονιακή εποχή, αν δεν επιτευχθεί κάποια μεγάλη αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας (που είναι με τη σειρά της συνάρτηση της ακολουθούμενης σταθεροποιητικής πολιτικής), θα είναι δύσκολο να πέσουν κάτω του σημερινού διαφορικού επιπέδου, που βρίσκεται στο 150% (5,2% έναντι 2,1%). Δεύτερον, οι αγορές, επίσης, ανά πάσα στιγμή μπορεί να επιβαρύνουν δυσανάλογα το κόστος δανεισμού του Δημοσίου, των εγχώριων τραπεζών και επιχειρήσεων μιας χώρας, αν υπάρξουν σοβαρές αλλαγές που αποσταθεροποιούν τη δημοσιονομική και διαρθρωτική της προσαρμογή. Αυτό συνέβη στην Πορτογαλία την περίοδο 2015-2017, αν και οι αποδόσεις των πορτογαλικών ομολόγων επανήλθαν προς το τέλος της περιόδου με επιτυχία στα χαμηλά επίπεδα. Συνεπώς, χρειάζεται εγρήγορση ώστε να ακολουθείται ανά πάσα στιγμή σταθερή και αξιόπιστη οικονομική πολιτική. Είναι, λοιπόν, σημαντικό, στη μετα-μνημονιακή εποχή, η οικονομική πολιτική στην Ελλάδα να αντισταθμίζει τυχόν αναταράξεις προερχόμενες από οικονομικές και πολιτικές εξελίξεις που διαταράσσουν την επενδυτική εικόνα της χώρας. Τρίτον, όπως η Ελλάδα έτσι και η Πορτογαλία δεν φαίνεται να μειώνουν γρήγορα τα κόκκινα δάνεια, με την Ελλάδα να έχει τρεις φορές περισσότερα δάνεια σε καθυστέρηση (45% έναντι 15%).

Κομβικό στοιχείο για την ισχυροποίησή τους, η μείωση των κόκκινων δανείων.

Το αποτέλεσμα είναι η χρηματοδότηση της οικονομίας να είναι υποτονική και στις δύο χώρες. Ετσι, είναι δύσκολο να εκτιμήσει κανείς θετικά ότι οι χρηματοδοτικές συνθήκες στην ελληνική οικονομία θα βελτιωθούν άρδην μετά την έξοδο από το μνημόνιο, ενώ θα περάσουν μάλλον αρκετά χρόνια πριν να συγκλίνουν οι χρηματοδοτικές ανάγκες των επιχειρήσεων σε σχέση με τις χορηγήσεις.

16-OIK_ELLADA_KATHI 13/03/18 18:28 Page 16

Δύο δισ. ευρώ ποντάρουν κάθε χρόνο στα καζίνο οι Έλληνες

Στην τελική ευθεία για πρόσληψη συμβούλου για το καζίνο στο Ελληνικό

Του **ΒΑΓΓΕΛΗ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ**

Την ερχόμενη εβδομάδα αναμένεται η προκήρυξη του διαγωνισμού πρόσληψης συμβούλων για το έργο της επιλογής του παραχωρησιούχου της άδειας του καζίνο στο Ελληνικό. Η απόφαση αυτή σηματοδοτεί μια νέα εποχή στην αγορά καζίνο στη χώρα μας, η οποία μέχρι πρόσφατα αποτελούσε πεδίο ψυχαγωγίας των ολίγων και παθιασμένων παικτών.

Πάντως, μέχρι σήμερα, οι επιχειρήσεις καζίνο, παρά τις «αποτρεπτικές» αποστάσεις τους από τα μεγάλα αστικά κέντρα, δεν τα πήγαν άσχημα. Πάνω από 30 δισ. ευρώ στοιχημάτισαν οι παίκτες την τελευταία δεκαπενταετία στη θεά Τύχη των καζίνο, δηλαδή στις ρουλέτες και στα τραπέζια του μπλακ τζακ. Από αυτά, σύμφωνα με τα στοιχεία της Επιτροπής Εποπτείας & Ελέγχου Παιγνίων (ΕΕΕΠ), τα 27 δισ. ευρώ αφορούν τα τρία μεγαλύτερα καζίνο της χώρας, εκείνα που βρίσκονται στην Πάρνηθα

Τα 27 από τα 30 δισ. την τελευταία 15ετία «παίχθηκαν» στα καζίνο Πάρνηθας, Λουτρακίου και Θεσσαλονίκης.

(Regency Casino Mont Parnes), στο Λουτράκι (Club Hotel Loutraki) και στη Θεσσαλονίκη (Regency Casino Thessaloniki).

Πρωταθλητής αναδείχθηκε το καζίνο Λουτρακίου, το οποίο κατά την περίοδο 2004-2017 συγκέντρωσε ποντάρισματα πάνω από 10 δισ. ευρώ. Μάλιστα τις καλές εποχές, δηλαδή λίγο πριν ενσκήψει η κρίση, ο τζίρος στα τραπέζια του καζίνο ξεπερνούσε τα τρία εκατ. ευρώ ημερησίως. Το 2007, το Club Hotel Loutraki πέτυχε ρεκόρ όλων των εποχών, με τα ποντάρισματα να πλησιάζουν το 1,2 δισ. ευρώ.

Στο καζίνο της Πάρνηθας, αν και χιλιομετρικά η απόσταση από την Αθήνα ήταν μικρότερη από εκείνη του Club Hotel Loutraki, εντούτοις ήταν πιο δύσκολη και πιο χρονοβόρος. Ετσι τις καλές εποχές, όπου το κόστος της μετακίνησης ήταν μικρότερης σημασίας, το Λουτράκι κρατούσε με μεγάλη διαφορά τα σκήπτρα. Η κατάταξη μεταβλήθηκε όταν ήρθε η οικονομική κρίση. Τα ποντάρισματα στο Club Hotel Loutraki υποχώρησαν πολύ γρήγορα και πέρυσι ανήλθαν σε 373 εκατ. ευρώ ή στο 1/3 εκείνων του 2007. Τα τρία εκατ. ημερησίως, που παίζονταν στο καζίνο, έγιναν 1 εκατ. ευρώ. Το καζίνο Μον Παρνές έχασε και αυτό πολλούς παίκτες και ποντάρισματα. Η μείωση στα ποντάρισματα την τελευταία δεκαετία, σύμφωνα με την ΕΕΕΠ, ήταν της τάξης του 30%. Από 752 εκατ. ευρώ το 2007, πέρυσι ανήλθαν σε 523 εκατ. ευρώ. Αντίστοιχη ήταν (-35%) και η μείωση του τζίρου στα τραπέζια του Regency Casino Thessaloniki.

Η κατάσταση αυτή αναμένεται να αλλάξει από το 2020 και έπειτα. Η δημιουργία του καζίνο στο Ελληνικό και η μετακίνηση του Μον Παρνές στον αστικό ιστό θα αλλάξουν πολλές συνήθειες των Αθηναίων αφού θα καταστήσουν πιο εύκολη την πρόσβασή τους στα καζίνο αυτά.

Ποντάρίσματα στα μεγαλύτερα καζίνο

ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ

	Πάρνηθα	Λουτράκι	Θεσ/κη	ΣΥΝΟΛΟ
2008	804,34	1.106,75	761,88	2.672,97 ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ
2009	835,63	906,55	682,89	2.425,07
2010	768,32	830,88	638,20	2.237,41
2011	663,04	700,79	571,45	1.935,28
2012	568,53	553,57	544,25	1.666,34
2013	531,39	478,05	470,39	1.479,82
2014	524,81	403,60	452,26	1.380,66
2015	513,92	394,51	448,84	1.357,26
2016	523,68	371,68	462,84	1.358,19
2017	523,67	373,26	457,31	1.354,24
ΣΥΝΟΛΟ 2004-2017	€8,7 δισ.	€10,1 δισ.	€8 δισ.	€26,81 δισ.

ΠΗΓΗ: ΕΕΕΠ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Επαναλειτουργία Λουτρακίου

Στο μεταξύ, απόφαση για το άνοιγμα του καζίνο Λουτρακίου, που έκλεισε την περασμένη Τρίτη με απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου & Εποπτείας Παιγνίων (ΕΕΕΠ), έλαβε το Πρωτοδικείο Αθηνών. Το δικαστήριο ζήτησε την επαναλειτουργία του καζίνο, μόνον όμως εφόσον καταβάλλει καθημερινά τη συμμετοχή του Δημοσίου στα έσοδα από παίγνια. Ετσι, επί της ουσίας δικαιώνει τη διαπιστωτική πράξη της ΕΕΕΠ να βάλει λουκέτο στο καζίνο σχετικά με τη μη καταβολή της συμμετοχής του Δημοσίου στα έσοδα των παιγνίων.

Σε ό,τι αφορά τα επίδικα ποσά ύψους 216 χιλ. ευρώ, που επιχείρησε να συμψηφίσει η επιχείρηση καζίνο, ο δικαστής έκρινε ότι η τύχη τους θα αποφασιστεί κατά την τακτική εκδίκαση των ασφαλιστικών μέτρων. Η εκδίκαση αυτή θα γίνει εντός των επόμενων 10-15 ημερών, δεδομένου ότι οι δύο πλευρές έλαβαν 8 ημέρες προθεσμία να υποβάλουν τις θέσεις τους. Παράλληλα, χθες κινήθηκε και το ελληνικό Δημόσιο καταθέτοντας στο Συμβούλιο της Επικρατείας την αίτηση αναίρεσης της απόφασης του Διοικητικού Εφετείου της Τρίπολης, με την οποία ορίζεται η επιστροφή από το ελληνικό Δημόσιο 37 εκατ. ευρώ εντόκως στην επιχείρηση Club Hotel Loutraki.

Μπαρκάρουν και πάλι σε ελληνόκτητα εμπορικά πλοία

Ο αριθμός των Ελλήνων ναυτικών που απασχολούνται σε ελληνόκτητα εμπορικά πλοία αυξήθηκε για δεύτερη συνεχή χρονιά, για να φτάσει στο υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων δύο δεκαετιών.

Παρά τα ρυθμιστικά εμπόδια που υπάρχουν στην απασχόληση Ελλήνων ως πληρώματα στην ποντοπόρο, είναι σαφής η στροφή προς τη θάλασσα με βάση τα τελευταία στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής. Σύμφωνα με αυτά, που κατά ορισμένους παράγοντες της ελληνικής ναυτιλίας δεν αντανακλούν την πλήρη απασχόληση Ελλήνων στη ναυτιλία για διαφόρους λόγους, ο αριθμός των ελληνικών υπηκόων που επιβιβάζονται σε εμπορικά πλοία αυξήθηκε κατά 12% και ανήλθε σε 15.968 άτομα το 2017 από 14.313 το προηγούμενο έτος. Αυτό είναι το μεγαλύτερο πλήθος που έχει μετρηθεί από το 2000, έτος από το οποίο και μετά υπάρχουν διαθέσιμα συγκρίσιμα στοιχεία. Σε αυτές τις δεκαέξι χιλιάδες άτομα περιλαμβάνονται ναυτικοί όλων των βαθμίδων και ειδικοτήτων που απασχολούνται σε πλοία ελληνικών συμφερόντων, ανεξαρτήτως σημαίας, αλλά προσλαμβάνονται μέσα από την κρατική υπηρεσία εξεύρεσης ναυτικής εργασίας. Αν και δεν γίνονται όλες οι προσλήψεις μέσω αυτής της υπηρεσίας, είναι τα μόνα επίσημα στοιχεία για την απασχόληση στην εμπορική ναυτιλία.

Ο αριθμός των Ελλήνων ναυτικών είχε μειωθεί τις τελευταίες δεκαετίες, καθώς πολλοί συνταξιοδοτήθηκαν. Η αρνητική τάση αυτή ανακόπηκε το 2016, οπότε και οι Έλληνες ναυτικοί που καταγράφει η προαναφερθείσα υπηρεσία αυξήθηκαν κατά 2,8%. Η ανεργία στην Ελλάδα και η ανάκαμψη των ναυλαγορών από το 2016 και μετά φαίνεται πως οδήγησαν περισσότερους Έλληνες να μπαρκάρουν και περισσότερους πλοιοκτήτες να προτιμήσουν Έλληνες ναυτικούς παρά το σαφώς υψηλότερο κόστος από αυτό που έχουν διεθνώς τα πληρώματα. Σύμφωνα με τους γνωρίζοντες, η συντριπτική πλειονότητα των ναυτικών που καταγράφονται από τις στατιστικές της Ελ-

Ο αριθμός τους αυξήθηκε κατά 12% και ανήλθε σε 15.968 άτομα το 2017 από 14.313 το 2016.

λληνικής Στατιστικής Αρχής απασχολούνται σε πλοία με ελληνική σημαία. Ωστόσο, οι Έλληνες ναυτικοί σε πλοία με ξένη σημαία είναι η ομάδα εκείνη που αναπτύσσεται με τον ταχύτερο ρυθμό: ο αριθμός τους αυξήθηκε κατά 5,8% το 2016 και κατά 39% το 2017. Η απασχόληση αξιωματικών (31% του συνόλου των ναυτικών) αυξάνεται ταχύτερα από ό,τι των χαμηλόβαθμων ναυτικών. Ο αριθμός των Ελλήνων πλοιάρχων και ανώτερων στελεχών διευρύνθηκε κατά σχεδόν 17% στις 4.910, ενώ των πληρωμάτων κατά 9,4%.

ΗΛΙΑΣ Γ. ΜΠΕΛΛΟΣ

Αύξηση 33,1% στις πωλήσεις αυτοκινήτων τον Φεβρουάριο

Με σημαντική αύξηση για τις πωλήσεις αυτοκινήτων, καινούργιων και εισαγόμενων μεταχειρισμένων, έκλεισε και ο Φεβρουάριος του 2018. Οι απώλειες, ωστόσο, της αγοράς αυτοκινήτου από την έναρξη της ύφεσης ήταν τόσο μεγάλες που παρά τη διαρκή ανάπτυξη που γνωρίζει ο κλάδος εδώ και αρκετούς μήνες υπολείπεται ακόμη σημαντικά της προ κρίσης εποχής. Σύμφωνα με τον Σύνδεσμο Εισαγωγέων Αντιπροσώπων Αυτοκινήτων (ΣΕΑΑ), οι πωλήσεις καινούργιων αυτοκινήτων το δίμηνο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου 2018 διαμορφώθηκαν σε επίπεδα κατά 69,1% χαμηλότερα ως προς τον μέσο όρο των πωλήσεων την περίοδο 2000-2009.

Σύμφωνα, λοιπόν, με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ) τον Φεβρουάριο του 2018 κυκλοφόρησαν για πρώτη φορά στην Ελλάδα 13.317 αυτοκίνητα, καινούργια και μεταχειρισμένα εισαγόμενα από το εξωτερικό, παρουσιάζοντας αύξηση 33,1%. Ειδικά στα επιβατικά η αύξηση σε ετήσια βάση ήταν 38,7% με τις πωλήσεις των καινούργιων να αυξάνονται τον Φεβρουάριο του 2018 κατά 31,7% σε σύγκριση με τον Φεβρουάριο του 2017. Η αύξηση των εισαγόμενων μεταχειρισμένων επιβατηγών ήταν πολύ μεγαλύτερη, 51,6% σε ετήσια βάση.

Στα καινούργια φορτηγά καταγράφηκε αύξηση των πωλήσεων κατά 5,8% τον Φεβρουάριο του 2018 σε σύγκριση με τον Φεβρουάριο του 2017, στα καινούργια λεωφορεία μείωση κατά 64%, ενώ στις μοτοσικλέτες αύξηση 59,1%.

Το δίμηνο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου 2018 καταγράφεται αύξηση της κυκλοφορίας για πρώτη φορά επιβατικών αυτοκινήτων κατά 45,4% σε σύγκριση με το αντίστοιχο δίμηνο του 2017. Η αύξηση των καινούργιων επιβατικών ήταν 35,4% ενώ των μεταχειρισμένων 62,7%. Το μερίδιο των μεταχειρισμένων, εισαγόμενων από το εξωτερικό, επί του συνόλου των επιβατικών αυτοκινήτων που κυκλοφόρησαν για πρώτη φορά στην Ελλάδα ήταν 42,06% το δίμηνο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου 2018, από 37,58% το αντίστοιχο δίμηνο του 2017 και 36,06% το δίμηνο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου 2016. Κατά το πρώτο δίμηνο του τρέχοντος έτους, μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς στις πωλήσεις καινούργιων επιβατικών έχει η Toyota με 12,3%, ακολουθεί η Peugeot με 9,1% και τρίτη η Nissan με 8,6%.

Η αγορά Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου 2018 υπολείπεται κατά 69,1% της προ κρίσης εποχής.

Απειλή για τον ελληνικό τουρισμό η ανάκαμψη της τουρκικής αγοράς

Οι Έλληνες ξενοδόχοι έχουν ανταγωνιστικό μειονέκτημα λόγω υψηλών φόρων

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Ο ξύλινος δούρειος ίππος του τουρκικού οργανισμού τουρισμού στην κεντρική είσοδο του εκθεσιακού κέντρου του Βερολίνου, όπου διεξάγεται η μεγαλύτερη ευρωπαϊκή έκθεση τουρισμού, η ITB, αντιπροσωπεύει ίσως με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τη μία από τις δύο σοβαρότερες απειλές για τον ελληνικό τουρισμό. Οι περισσότεροι από τους ξενοδόχους που βρίσκονται στο Βερολίνο εκτιμούν πως τα όρια ανταγωνιστικότητάς τους ενόψει και της επανάκαμψης της ζήτησης τουρκικών προορισμών έχουν εξαντληθεί. Υψηλή φορολογία και ασφαλιστικές εισφορές, τέλος διαμονής, αυξημένος οριζοντίως ΦΠΑ και φόροι αλληλεγγύης και λοιπές

Οι γειτονικές αγορές ανακάμπτουν και υιοθετούν ιδιαίτερα επιθετική τιμολογιακή πολιτική.

επιβαρύνσεις έχουν εξανεμίσει κάθε περιθώριο μείωσης των τιμών. Και αυτά, τη στιγμή που οι μέχρι πρότινος απόντες ανταγωνιστικοί μεσογειακοί προορισμοί, όπως η Τουρκία αλλά και η Αίγυπτος και η Τυνησία, επανακάμπτουν δριμύτεροι και με επιθετικές τιμολογιακές πολιτικές. Αυτή, άλλωστε, η υπερφορολόγηση είναι και η δεύτερη σοβαρή απειλή.

«Στηριζόμαστε στις καλές σχέσεις με τους πελάτες και στη βέλτιστη δυνατή ικανοποίηση των επισκεπτών μας, προκειμένου να μπορέσουμε το 2019 να κρατηθούμε σε παρόμοια επίπεδα με τα φετινά», εξηγεί στην «Κ» γενικός διευθυντής μεγάλου ελληνικού ομίλου. «Τα μηνύματα από τη Γερμανία είναι θετικά για φέτος με τις κρατήσεις ανοδικές αλλά τις τιμές πιεσμένες και τους πράκτορες επιφυλακτικούς όταν πάμε να ανοίξουμε τη συζήτηση για την επόμενη σεζόν», προσθέτει έτερος διευθυντής πωλήσεων μεγάλης ελληνικής ξενοδοχειακής αλυσίδας. Ομόλογός του ερωτηθείς από την «Κ» για τις κρατήσεις, απαντά αποστομωτικά: «Δεν είμαστε βοσκοί να μετράμε πρόβατα, ούτε πρόβατα για να μας αρμέγει το κράτος». Πράγματι η Ελλάδα χρειάζεται καλύτερα περιθώρια κέρδους για να γίνουν βιώσιμες νέες επενδύσεις από υπάρχοντες και δυνητικά ενδιαφερόμενους ξενοδόχους, ώστε να αναβαθμίσει το συνολικό προσφερόμενο προϊόν και να μπορεί, παρέχοντας προστιθέμενη αξία, να ενισχύσει τα έσοδα από τον τουρισμό. Ηδη, ο κορεσμός πολλών ελληνικών προορισμών από τα πλήθη επισκεπτών που αφήνουν περιορισμένα, ή και καθόλου, έσοδα για τις ευρύτερες τοπικές κοινωνίες, έχει αρχίσει να γίνεται θέμα συζήτησης.

Το ελληνικό περίπτερο στη διεθνή τουριστική έκθεση ITB Berlin, που πραγματοποιήθηκε στο Βερολίνο.

Στη φετινή ITB Berlin περισσότερα από δέκα πάνελ και μια ολόκληρη ημερίδα αφιερώθηκαν στο φαινόμενο του «overtourism». Η μεγάλη συγκέντρωση επισκεπτών στην ίδια πόλη, την ίδια στιγμή που επιβαρύνει υπερβολικά τις τοπικές υποδομές και το περιβάλλον, δοκιμάζει τις αντοχές της τοπικής κοινωνίας και υπονομεύει τη συνολική εμπειρία των ίδιων των επισκεπτών. Κορυφαίοι παράγοντες από ευρωπαϊκές πόλεις με έντονα τέτοια προβλήματα, όπως το Αμστερνταμ, η Βαρκελώνη και το Ντουμπρόβνικ, επισήμαναν πως έχουν πάψει πλέον να προωθούν τον τουρισμό και έχουν στραφεί στη διαχείριση των ροών του, επιβάλλοντας μάλιστα συχνά περιορισμούς και τέλη προκειμένου να στρέψουν τη ζήτηση σε ποιοτικότερες αγορές επισκεπτών και να προστατεύσουν τον χαρακτήρα των πόλεών τους. Το φαινόμενο δεν είναι βέβαια άγνωστο στην Ελλάδα, με πιο χαρακτηριστική περίπτωση τη Σαντορίνη. Σύμφωνα με το 60% των συμμετεχόντων στη σχετική ημερίδα της ITB Berlin, το φαινόμενο του overtourism είναι ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που θα απασχολήσει την παγκόσμια τουριστική βιομηχανία τα επόμενα χρόνια.

Προτάσεις της βιομηχανίας χημικών για προσέλκυση ερευνητικών κέντρων

Πρόταση με κίνητρα και διευκολύνσεις για την προσέλκυση ερευνητικών και εκπαιδευτικών κέντρων στη χώρα μας έχουν επεξεργαστεί η Ελληνική Ενωση Επιχειρηματιών και ο Σύνδεσμος Ελληνικών Χημικών Βιομηχανιών. Η πρόταση στοχεύει στο να ενισχυθεί η θετική δυναμική που επικρατεί στο εξωτερικό για τη χώρα, ειδικά μάλιστα μετά την απόφαση της Tesla Motors για τη δημιουργία ερευνητικού κέντρου στην Ελλάδα.

Οπως σημειώνεται στην πρόταση, «η Ελλάδα στην παρούσα φάση λόγω της οικονομικής πραγματικότητας έχει στη διάθεσή της πολλά αχρησιμοποίητα κτίρια σε πολλές πόλεις και μεγάλο δυναμικό επιστημόνων υψηλού επιπέδου». Η συντονισμένη δράση φορέων και της πολιτείας θα μπορούσε να αποφέρει σημαντικά αποτελέσματα για την εγκατάσταση ερευνητικών και εκπαιδευτικών κέντρων.

Από την πλευρά της πολιτείας: «Μέσα από το απόθεμα των συστημικών τραπεζών ή άλλων οργανισμών θα μπορούσαν να εκχωρηθούν κτίρια στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις. Επίσης, σε περιπτώσεις που απαιτείται, να προβλέπεται εκχώρηση μικρών κλήρων γης για έρευνα σε αγροτικές εφαρμογές ή πρόσβαση σε προβλήτες και θαλάσσιους χώρους. Είναι αυτονόητο ότι δεν θα πρέπει να υπάρχει η αβεβαιότητα της έγκρισης από τις επιμέρους εμπλεκόμενες υπηρεσίες. Απαραίτητη η διαμόρφωση ελκυστικού πλαισίου φορολογικού και ασφαλιστικού». Από την πλευρά τους, οι επιχειρήσεις - υποψήφιοι επενδυτές «θα πρέπει να επενδύουν στον απαιτούμενο εξοπλισμό και να υπάρξει κάποια δέσμευση για την απασχόληση Ελλήνων επιστημόνων». Οι ενέργειες που μπορούν να γίνουν για την προσέλκυση επιχειρήσεων - επενδυτών μπορεί να είναι: αποσαφήνιση του καθεστώτος και των παραμέτρων επηρεασμού, αφαίρεση ανασταλτικών παραγόντων, παροχή κινήτρων, εντοπισμός συγκεκριμένων ενδεικτικών κτιρίων για πρόταση, προώθηση σε συνεργασία με φορείς των ανάλογων βιομηχανικών συνδέσμων, παρουσίαση της ενέργειας σε εκθέσεις - συνέδρια του εξωτερικού, αλλά και μέσω διακρατικών συμφωνιών, διοργάνωση ειδικών εκδηλώσεων στην Ελλάδα, αξιοποίηση στελεχών με ελληνική υπηκοότητα για lobbying, παρακίνηση πολυεθνικών που έχουν ήδη παρουσία στην Ελλάδα.

Στόχος, να ενισχυθεί η δυναμική που επικρατεί μετά την απόφαση της Tesla Motors για ερευνητικό κέντρο στην Ελλάδα.

Η προσέλκυση ερευνητικών και εκπαιδευτικών κέντρων θα λειτουργήσει ανασχετικά στο λεγόμενο brain drain, δηλαδή τη διαρροή νέων επιστημόνων, ενώ θα δοθούν ευκαιρίες επαναπατρισμού σε επιτυχημένους Ελληνες επιστήμονες του εξωτερικού. Επιπλέον, θα δημιουργηθεί δυνατότητα για την προσέλκυση καταξιωμένων επιστημόνων ως επικεφαλής έρευνας, δεδομένου ότι η Ελλάδα είναι ελκυστικός τόπος για διαβίωση.

17-ΟΙΚ_ΕΛΛΑΔΑ_ΚΑΤΗΙ 13/03/18 22:03 Page 17

Με ευέλικτες μορφές εργασίας έξι στις δέκα νέες προσλήψεις

Κατά 16.628 αυξήθηκαν οι θέσεις απασχόλησης τον περασμένο Φεβρουάριο

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Μεικτή εικόνα παρουσιάζει η αγορά εργασίας τους τελευταίους μήνες, με την απασχόληση να αυξάνεται τον Φεβρουάριο σύμφωνα με τα στοιχεία του συστήματος «Εργάνη», με την πλειονότητα όμως των προσλήψεων να είναι με μερική και εκ περιτροπής απασχόληση. Είναι ενδεικτικό ότι, σύμφωνα με τον ΕΦΚΑ και τις αναλυτικές περιοδικές δηλώσεις (ΑΠΔ) που υποβάλλουν κάθε μήνα οι εργοδότες, συνολικά, μία στις τέσσερις θέσεις εργασίας αφορά μερική και υποαμειβόμενη εργασία.

Πάνω από ένας στους τέσσερις εργαζομένους δουλεύουν με όρους μερικής απασχόλησης και λαμβάνουν έως €416,09 μεικτά.

Σε σχέση, δε, με τις νέες προσλήψεις, τα στοιχεία είναι ακόμη πιο ανησυχητικά, αφού σχεδόν 6 στις 10 θέσεις εργασίας είναι «ευέλικτες». Αναλυτικά, αύξηση της απασχόλησης με δημιουργία 16.628 νέων θέσεων εργασίας μέσα σε ένα μήνα κατέγραψε το σύστημα «Εργάνη» του υπουργείου Εργασίας τον περασμένο Φεβρουάριο.

Σύμφωνα με τα στοιχεία των ροών μισθωτής απασχόλησης, οι αναγγελίες πρόσληψης ανήλθαν σε 150.345, έναντι 133.717 αποχωρήσεων - απολύσεων.

Η επίδοση του ισοζυγίου ροών του μήνα Φεβρουαρίου καταγράφεται θετική πέμπτη συνεχή χρονιά και είναι η τρίτη υψηλότερη καταγεγραμμένη θετική επίδοση ισοζυγίου μηνός Φεβρουαρίου από το 2001 μέχρι σήμερα.Το ισοζύγιο προσλήψεων - απολύσεων του διμήνου Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου 2018 είναι θετικό κατά 86 θέσεις εργασίας. Στο υπουργείο Εργασίας, μάλιστα, εκτιμούν ότι πρόκειται για σημαντικό στοιχείο, επισημαίνοντας ότι το αντίστοιχο διάστημα του 2017 (Ιανουάριος - Φεβρουάριος), έτος κατά το οποίο σημειώθηκε η θετικότερη επίδοση από το 2001, το ισοζύγιο προσλήψεων - απολύσεων ήταν αρνητικό κατά 4.879 θέσεις εργασίας.

Σε ό,τι αφορά τις νέες συμβάσεις εργασίας, διαπιστώνεται ότι τα νηία εξακολουθούν να κρατούν οι ευέλικτες μορφές απασχόλησης. Ειδικότερα, υπογράφηκαν 62.406 (41,51%) συμβάσεις μερικής απασχόλησης και 22.280 (14,82%) συμβάσεις με όρους εκ περιτροπής εργασίας. Συνεπώς, οι 65.659 συμβάσεις πλήρους απασχόλησης (43,67% του συνόλου) αποτελούν μειοψηφία. Από τα ποιοτικά στοιχεία που προκύπτουν για την απασχόληση, διαπιστώνεται ότι θετικό ισοζύγιο και κατά συνέπεια αύξηση της απασχόλησης υπήρξε τόσο στους άνδρες (9.308 νέες θέσεις εργασίας) όσο και στις γυναίκες (+7.320). Ανά ηλικιακή ομάδα, ξεχωρίζει το +6.676 που καταγράφηκε στην κατηγορία 30 - 44 ετών.

Η επικράτηση της μερικής απασχόλησης φαίνεται και από τα στοιχεία των αναλυτικών περιοδικών δηλώσεων που υποβάλλουν οι εργοδότες, όπως τα επεξεργάζεται η διεύθυνση στατιστικής του ΕΦΚΑ. Σύμφωνα με αυτά, για τον μήνα Αύγουστο του 2017 προκύπτει πως πάνω από ένας στους τέσσερις εργαζομένους στην Ελλάδα δουλεύουν με όρους μερικής απασχόλησης και λαμβάνουν αμοιβή έως 416,09 ευρώ μεικτά. Συγκεκριμένα, τον περασμένο Αύγουστο εργάστηκαν ως μισθωτοί στη χώρα 2.112.252 πολίτες, εκ των οποίων οι 607.906 (ποσοστό 28,77%) δούλεψαν με όρους μερικής απασχόλησης. Ο μέσος μισθός σε ασφαλισμένους με πλήρη απασχόληση ήταν 1.161,72 ευρώ, ενώ σε ασφαλισμένους με μερική απασχόληση περιορίστηκε στα 416,09 ευρώ.

Οι άνδρες αντιπροσωπεύουν το 54,26% των ασφαλισμένων στο σύνολο των επιχειρήσεων και το 53,64% στις κοινές επιχειρήσεις. Στους εργαζομένους με πλήρη απασχόληση στις κοινές επιχειρήσεις, οι άνδρες αντιπροσωπεύουν το 56,85%, ενώ με μερική απασχόληση το 46,60%.

Στο σύνολο των επιχειρήσεων, 24,05% των ασφαλισμένων είναι έως 29 ετών και 53,71% έως 39 ετών. Επίσης, 69,90% του συνόλου των ασφαλισμένων είναι ηλικίας 25 έως 49 ετών και το 17,95% 50 έως 64 ετών.

Στο σύνολο των ασφαλισμένων, η μέση απασχόληση είναι 21,96 ημέρες. Οι ασφαλισμένοι με πλήρη απασχόληση λαμβάνουν μέσο ημερομίσθιο 48,94 ευρώ και μέσο μισθό 1.161,72 ευρώ. Αντίστοιχα, στη μερική απασχόληση το μέσο ημερομίσθιο είναι 23,45 ευρώ και ο μισθός 416,09 ευρώ.

Προσλήψεις ανά είδος σύμβασης

1/1/2017 – 28/2/2018

		Πλήρης απασχόληση	Μερική απασχόληση	Εκ περιτροπής απασχόληση	Σύνολο προσλήψεων
2017	Ιανουάριος	58.813	49.283	18.405	**126.501**
	Φεβρουάριος	59.775	55.309	23.158	**138.242**
	Μάρτιος	83.935	63.897	22.978	**170.810**
	Απρίλιος	123.101	74.265	26.815	**224.181**
	Μάιος	134.264	98.350	31.973	**264.587**
	Ιούνιος	118.189	114.820	40.366	**273.375**
	Ιούλιος	103.301	89.712	32.843	**225.856**
	Αύγουστος	74.886	65.955	23.672	**164.513**
	Σεπτέμβριος	103.846	124.679	33.282	**261.807**
	Οκτώβριος	78.741	99.698	30.204	**208.643**
	Νοέμβριος	71.255	73.897	24.667	**169.819**
	Δεκέμβριος	73.312	71.893	26.859	**172.064**
	ΣΥΝΟΛΟ	**1.083.418**	**981.758**	**335.222**	**2.400.398**
2018	Ιανουάριος	71.943	61.950	19.983	**153.876**
	Φεβρουάριος	65.659	62.406	22.280	**150.345**
	ΣΥΝΟΛΟ Α΄ΔΙΜ. 2018	**137.602**	**124.356**	**42.263**	**304.221**
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	**1.221.020**	**1.106.114**	**377.485**	**2.704.619**

ΠΗΓΗ: Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Υπάλληλοι γραφείου οι περισσότεροι ασφαλισμένοι σύμφωνα με το ΕΦΚΑ

Η κατηγορία επαγγέλματος στην οποία απασχολείται ο μεγαλύτερος αριθμός ασφαλισμένων σύμφωνα με τα στοιχεία του ΕΦΚΑ είναι υπάλληλοι γραφείου με ποσοστό 21,07%. Το 26,75% των ασφαλισμένων με ελληνική υπηκοότητα είναι απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και ως πωλητές σε καταστήματα, 25,75% είναι υπάλληλοι γραφείου, ενώ 13,36% είναι ανειδίκευτοι εργάτες και μικροεπαγγελματίες. Το 36,66% των ασφαλισμένων με υπηκοότητα άλλης χώρας Ε.Ε. απασχολούνται στην παροχή υπηρεσιών και ως πωλητές σε καταστήματα και υπαίθριες αγορές, 27,26% είναι ανειδίκευτοι εργάτες, χειρώνακτες και μικροεπαγγελματίες και 17,90% είναι υπάλληλοι γραφείου. Σε σχέση με τις νέες προσλήψεις, τα στοιχεία του συστήματος «Εργάνη» δείχνουν ότι οι περισσότερες νέες θέσεις εργασίας προέκυψαν στα καταλύματα (+2.393) και ακολουθούν οι υπηρεσίες εστίασης (+1.917) και το χονδρικό εμπόριο (+1.170). Σε επίπεδο ειδικότητας, η πρώτη θέση ανήκει στους υπαλλήλους γραφείου (+3.206) οι ανειδίκευτοι εργάτες (+1.443) και το διδακτικό προσωπικό (+1.014). Σε επίπεδο περιφέρειας οι προσλήψεις επικράτησαν των απολύσεων στην Αττική (+7.872) και ακολουθούν η Κεντρική Μακεδονία (+1.964) και η Κρήτη (+1.870).

Το ΥΠΟΙΚ αναθεώρησε προς τα κάτω τον ρυθμό ανάπτυξης του 2018

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Αναθεώρησε σιωπηρά προς τα κάτω το υπουργείο Οικονομικών την πρόβλεψη για τον ρυθμό ανάπτυξης του 2018, τον οποίο τοποθετεί πλέον στο 2,3%, έναντι της πρόβλεψης του προϋπολογισμού αλλά και της τελευταίας έκθεσης συμμόρφωσης της Κομισιόν για την τρίτη αξιολόγηση για 2,5%.

Η νέα εκτίμηση του υπουργείου Οικονομικών καταγράφεται σε έναν από τους πίνακες που συνοδεύουν την εγκύκλιο του αναπληρωτή υπουργού Οικονομικών Γιώργου Χουλιαράκη για την κατάρτιση του μεσοπρόθεσμου προγράμματος 2019-2022.

Προφανώς, η αναθεώρηση είναι αποτέλεσμα των δυσμενέστερων από τις προβλέψεις αποτελεσμάτων για το ΑΕΠ του 2017, τα οποία δημοσιοποίησε η ΕΛΣΤΑΤ. Συγκεκριμένα, το ΑΕΠ του 2017 αυξήθηκε κατά 1,4%, αντί του προβλεφθέντος 1,6%, προκαλώντας προβληματισμούς για τους όρους εξόδου της ελληνικής οικονομίας από το μνημόνιο.

Για τα επόμενα χρόνια το μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα μένει στις προβλέψεις που διατυπώνονται και στην έκθεση συμμόρφωσης. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι το ΑΕΠ θα αυξηθεί κατά 2,5% το 2019 και στη συνέχεια ο ρυθμός θα αρχίσει να φθίνει, υποχωρώντας στο 2,3% το 2020, 2,1% το 2021 και 1,8% το 2022.

Ετήσιο έντοκο

Εν τω μεταξύ, την Τετάρτη 14 Μαρτίου, θα διενεργηθεί η δημοπρασία των 12μηνων εντόκων γραμματίων του Δημοσίου, όπως ανακοίνωσε χθες ο Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους, επιβεβαιώνοντας τις σχετικές πληροφορίες. Η δημοπρασία θα αφορά ποσό 625 εκατ. ευρώ και η έκδοση θα λήγει στις 15 Μαρτίου 2018.

Είναι η πρώτη φορά μετά 8 χρόνια, που το Δημόσιο αποτολμά να βγάλει μια έκδοση ετήσιων εντόκων γραμματίων. Στην τελευταία, τον Απρίλιο του 2010, η απόδοση είχε εκτιναχθεί στο 4,85% και έκτοτε δεν υπήρξε συνέχεια. Το Δημόσιο, στη διάρκεια της κρίσης, περιορίστηκε στα τρίμηνα και εξάμηνα έντοκα και αγοραστές ήταν κατά κύριο λόγο οι ελληνικές τράπεζες. Το τελευταίο διάστημα, ωστόσο, καθώς η χώρα άρχισε να κινείται στην κατεύθυνση επιστροφής στις αγορές, επανεμφανίστηκαν ξένοι επενδυτές και στα έντοκα γραμμάτια. Με την έκδοση της προσεχούς Τετάρτης, το υπουργείο Οικονομικών φιλοδοξεί να προσελκύσει κάποιους τουλάχιστον ξένους επενδυτές σε μεγαλύτερης διάρκειας τίτλους από τα τρίμηνα, έτσι ώστε να σταθεροποιηθεί η παρουσία τους εδώ. Σε κάθε περίπτωση, όμως, το ενδιαφέρον εκ μέρους των ελληνικών τραπεζών θεωρείται δεδομένο.

Οπως διαμηνύουν στελέχη του,

Τοποθετεί την ανάπτυξη στο 2,3%, έναντι πρόβλεψης του προϋπολογισμού για 2,5%.

ο στόχος της έκδοσης δεν είναι ταμειακός, αλλά η συμπλήρωση της καμπύλης αποδόσεων. Η απόδοση της επικείμενης έκδοσης του ετήσιου εντόκου εκτιμάται από πηγές του υπουργείου Οικονομικών ότι θα διαμορφωθεί στην περιοχή του 1,5%. Ταυτόχρονα, το Δημόσιο αποφεύγει, προς το παρόν τουλάχιστον, τα επικίνδυνα νερά των ομολόγων, όπου το αποτέλεσμα θα ήταν αβέβαιο.

Κανονικά, ο σχεδιασμός προέβλεπε την έκδοση ενός τριετούς και ενός δεκαετούς, στο τέλος του μνημονίου, αλλά οι συνθήκες στις αγορές έχουν βάλει τα σχέδια αυτά, προς το παρόν, στο ράφι.

18-OIK_ELLADA_KATHI 13/03/18 22:03 Page 18

Μπαίνουμε σε περίοδο περιορισμένης ανάκαμψης διότι ελλοχεύουν κίνδυνοι

Ο διευθύνων σύμβουλος της PwC Ελλάδας, Μάριος Ψάλτης μιλάει στην «Κ» για τις συνθήκες στην ελληνική οικονομία

Συνέντευξη στον **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟ**

Για την Ελλάδα, είναι χρήσιμη η ύπαρξη μηχανισμού προστασίας μετά το πρόγραμμα, διότι δεν έχουν εξαλειφθεί όλοι οι κίνδυνοι, ενώ τα stress tests των τραπεζών αλλά και η ανασφάλεια που δημιουργείται όσο πλησιάζουμε σε έναν νέο εκλογικό κύκλο δεν ευνοούν την προσέλκυση επενδύσεων. Απαιτούνται σταθερότητα φορολογικού πλαισίου, επίλυση γραφειοκρατίας και ευνοϊκότερη αντιμετώπιση της επιχειρηματικότητας, τονίζει, μεταξύ άλλων, ο διευθύνων σύμβουλος της PwC Ελλάδας, Μάριος Ψάλτης. Παράλληλα, υπογραμμίζει ότι το 40% του συνολικού εταιρικού δανεισμού παραμένει σε επιχειρήσεις-ζόμπι που δημιουργούν αθέμιτο ανταγωνισμό έναντι των υγιών επιχειρήσεων, ενώ η υφιστάμενη ανοχή μεταφράζεται σε αυξημένη φορολογία και επιτόκιο δανεισμού για τους συνεπείς.

– Εχει σταθεροποιηθεί επαρκώς η οικονομία ή ελλοχεύουν ρίσκα; Πώς σχολιάζετε την ανάγκη ύπαρξης ή μη προληπτικής πιστοληπτικής γραμμής κατά τη μεταμνημονιακή περίοδο;

– Η ελληνική οικονομία έχει σταθεροποιηθεί και μπαίνουμε σε περίοδο περιορισμένης ανάκαμψης για το άμεσο μέλλον, καθώς εξακολουθούν να ελλοχεύουν κίνδυνοι, ενώ δεν πληρούνται ακόμη όλες οι προϋποθέσεις ανάκτησης εμπιστοσύνης, δεδομένης της επερχόμενης άσκησης των stress tests των τραπεζών αλλά και της ανασφάλειας που δημιουργείται όσο πλησιάζουμε σε έναν νέο εκλογικό κύκλο. Ο δημοσιονομικός στόχος για την περίοδο μετά το πρόγραμμα έχει συμφωνηθεί μέσω της μεσοπρόθεσμης δημοσιονομικής στρατηγικής. Για να διατηρηθεί το θετικό momentum, απαιτείται η έγκαιρη ολοκλήρωση των αξιολογήσεων του τρίτου προγράμματος και της συμφωνίας εξόδου. Από τεχνοκρατικής άποψης, μια επιχείρηση που πέρασε αναδιάρθρωση δανεισμού απαιτείται να τηρεί διαθέσιμες γραμμές χρηματοδότησης για ώρα ανάγκης. Αντίστοιχα, για τη χώρα σε ένα ευμετάβλητο διεθνές περιβάλλον είναι χρήσιμη η ύπαρξη μηχανισμού προστασίας, την οποία εκτιμώ δεδομένη, σύμφωνα με τους ευρωπαϊκούς θεσμούς, εφόσον τηρηθούν οι υποχρεώσεις μας.

– Ζουν ακόμα οι επιχειρήσεις-ζόμπι και πόσο επιβαρύνουν την αγορά;

– Πρόκειται για ποσοστό μεγαλύτερο του 25% του συνόλου των επιχειρήσεων, βάσει της μελέτης «Stars & Zombies» της PwC. Ο σχετικός δανεισμός εκπροσωπεί το 40% του συνολικού εταιρικού δανεισμού. Το ύψος των «παγιδευμένων» περιουσιακών στοιχείων, οι καθυστερήσεις πληρωμών και οι μη εξυπηρετούμενες οφειλές δημιουργούν αθέμιτο ανταγωνισμό έναντι των υγιών επιχειρήσεων. Η υφιστάμενη ανοχή μεταφράζεται σε αυξημένη φορολογία και επιτόκιο δανεισμού για τους συνεπείς.

– Γιατί καθυστερεί η διαδικασία αναδιάρθρωσης των υπερχρεωμένων ή προβληματικών επιχειρήσεων από τις τράπεζες;

– Το διαμορφωμένο πλέον θεσμικό πλαίσιο δίνει τη δυνατότητα πώλησης του ενεργητικού των μη βιώσιμων επιχειρήσεων ή ρευστοποίησης των πάγιων περιουσιακών στοιχείων προς αξιοποίηση από νέους ιδιοκτήτες. Ομως, όταν αρχικά κληθήκαμε ως χώρα να διαχειριστούμε αυτήν τη διαδικασία, η έλλειψη πλαισίου, τεχνογνωσίας και επενδυτικού ενδιαφέροντος για τη χρηματοδότηση των αναδιαρθρώσεων αποτέλεσε τη βασική αιτία καθυστερήσεων. Τα παραπάνω συνδυάστηκαν με την αδυναμία λήψης δραστικών μέτρων από τις τράπεζες, που δυσκολεύτηκαν να αντιμετωπίσουν τις μακροχρόνιες σχέσεις που διατηρούσαν με τους πελάτες. Απαιτείται αποφασιστικότητα των τραπεζών για υλοποίηση μιας στρατηγικής διαχείρισης με όρους που μπορούν να εξυπηρετηθούν.

Απαιτείται αποφασιστικότητα από πλευράς των τραπεζών για υλοποίηση μιας στρατηγικής διαχείρισης με όρους που μπορούν να εξυπηρετηθούν.

Ο κ. Μάριος Ψάλτης, επισημαίνει ότι απαιτείται σταθερό φορολογικό πλαίσιο για να λειτουργήσουν απρόσκοπτα οι επιχειρήσεις.

– Υπό τις εσχάτως διαμορφωθείσες συνθήκες, προσελκύει η χώρα άμεσες επενδύσεις;

– Μέχρι σήμερα, το υψηλό ρίσκο και η απαίτηση των ξένων επενδυτών για υψηλές αποδόσεις έχουν οδηγήσει σε ποσοστό ξένων άμεσων επενδύσεων χαμηλότερο του 10%. Με το ρίσκο της χώρας να υποχωρεί, η προσέλκυση ξένων κεφαλαίων, μέσω της προώθησης στρατηγικών επενδυτικών ευκαιριών, αποτελεί πρόκληση. Απαιτούνται σταθερότητα φορολογικού πλαισίου, επίλυση γραφειοκρατίας και ευνοϊκότερη αντιμετώπιση της επιχειρηματικότητας.

Με το ρίσκο της χώρας να υποχωρεί, η προσέλκυση ξένων κεφαλαίων, μέσω της προώθησης στρατηγικών επενδυτικών ευκαιριών, αποτελεί πρόκληση.

– Υπάρχει δυναμική συγχωνεύσεων και εξαγορών ή εξαντλείται στις ιδιωτικοποιήσεις; Πώς αξιολογείτε τις ενέργειες που πρέπει να κάνει το υπερταμείο στις ΔΕΚΟ;

– Η συγκεκριμένη αγορά παρέμεινε πολύ ρηχή το 2017, με επίκεντρο τις αποεπενδύσεις των συστημικών τραπεζών, αξίας 20,5 δισ. Καθώς, όμως, οδεύουμε σε περίοδο αναιμικής ανάπτυξης, οι εγχώριες συναλλαγές, οδηγούμενες από κλαδικές ενοποιήσεις, δύνανται να κινηθούν ανοδικά. Για τις ΔΕΚΟ απαιτείται η λήψη ανεπηρέαστων πολιτικά πρωτοβουλιών που στοχεύουν στην αποτελεσματικότητα της εταιρικής διακυβέρνησης, ευνοώντας την ανταγωνιστικότητα και προάγοντας πρακτικές που προσφέρουν αξία στον φορολογούμενο.

– Ποιοι είναι οι μεσοπρόθεσμοι στόχοι της PwC Ελλάδας;

– Την περίοδο της κρίσης, η PwC στάθηκε δίπλα στους πελάτες της, με στόχο την επίλυση σημαντικών προβλημάτων και τη βελτίωση του κλίματος εμπιστοσύνης στην οικονομία. Σε ευθυγράμμιση με τα νέα τοπικά και παγκόσμια δεδομένα, αναπτύξαμε και εξακολουθούμε να επενδύουμε σε νέες υπηρεσίες και περιοχές, όπως είναι η ψηφιακή μεταμόρφωση, η υποστήριξη νέων επιχειρηματικών πρακτικών και η διαχείριση κρίσης. Επίκεντρο αποτελούν οι άνθρωποί μας και η ανάπτυξή τους, δίνοντας επίσης βαρύτητα στην πρόσληψη νέων ταλέντων που στηρίζουν το όραμά μας με θέληση για εξέλιξη. Αξίζει να σημειωθεί ότι την περίοδο της κρίσης η αύξηση του αριθμού των εργαζομένων μας ξεπέρασε το 30%.

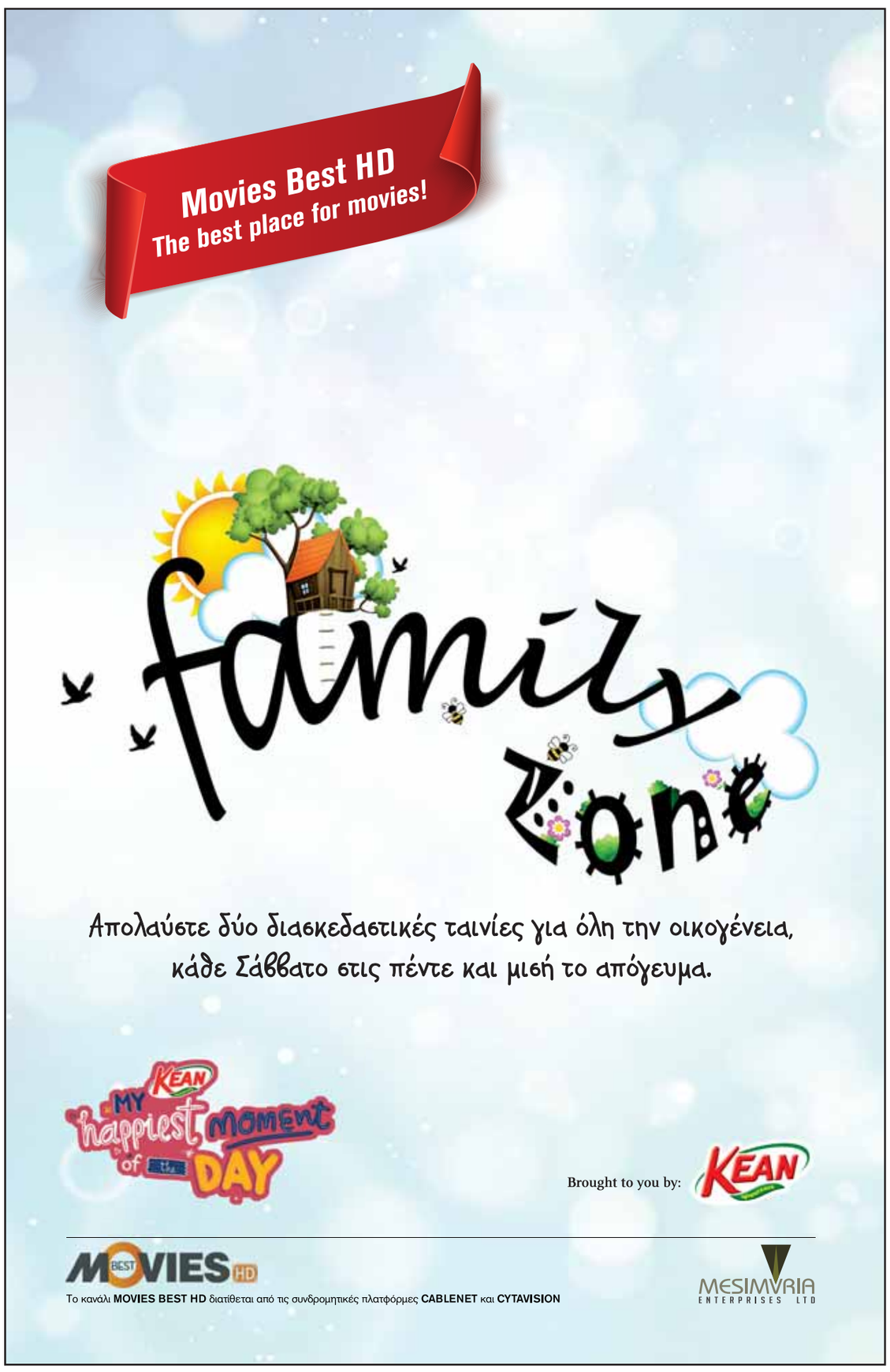

19-ΟΙΚ_ΤΑΣΕΙΣ_ΚΑΤΗΙ 13/03/18 21:06 Page 19

Ενα ρομπότ, «αντιπρόσωπος» στο σχολείο

Για παιδιά με χρόνιες ασθένειες, κρατάει σημειώσεις και συμμετέχει στο μάθημα

ΛΟΝΔΙΝΟ. Το μόνιμο αίσθημα πόνου δεν είναι το μόνο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά που πάσχουν από χρόνιες ασθένειες. Η απουσία από το σχολείο και την παρέα αποτελεί και αυτή σοβαρή απώλεια για τα παιδιά αυτά.

Την ίδια ώρα, οι γονείς ανησυχούν για τις επιπτώσεις που θα έχουν στην εκπαίδευση των παιδιών τους οι πολλές απουσίες. Το πρόβλημα αυτό καλείται να αντιμετωπίσει πρωτοποριακό ρομπότ, με όνομα AV1. Αποστολή του είναι να λειτουργεί σαν τα μάτια, τα αυτιά και τη φωνή παιδιών, των οποίων οι χρόνιες ασθένειες εμποδίζουν να παρακολουθήσουν μαθήματα.

Το AV1 επιτρέπει έτσι στον Ελιοτ Σμιθ να παραμένει σε επαφή με τους φίλους του και να ενημερώνεται για τα μαθήματά του. Ο Ελιοτ ελέγχει το ρομπότ από το σπίτι του, χάρη σε υπολογιστή τάμπλετ, δίνοντάς του τη δυνατότητα όχι μόνο να ακούει τι συμβαίνει στην τάξη, αλλά και να συμμετέχει στο μάθημα.

Στόχος της πρωτοποριακής συσκευής είναι η πρόληψη της απομόνωσης των παιδιών.

Αν ο Ελιοτ θέλει να ρωτήσει κάτι, ανάβει το φως στο κεφάλι του AV1 ειδοποιώντας τον καθηγητή. «Ανησυχούσα στην αρχή για την αντίδραση των συμμαθητών μου. Εμειναν έκπληκτοι», λέει ο 12χρονος, ο οποίος αναρρώνει από καρκίνο του εγκεφάλου.

Τα σχολεία μπορούν να νοικιάσουν το AV1 ή να το αγοράσουν έναντι 2.200 λιρών (περίπου 2.500 ευρώ). Τη δαπάνη για το ρομπότ του Ελιοτ, το οποίο οι συμμαθητές του «βάφτισαν» Μπομπ, ανέλαβαν χορηγοί.

Το AV1 μοιάζει με διακοσμητικό αγαλματίδιο νάνου, εμφανίζοντας την ίδια ώρα τα χαρακτηριστικά του σκανδιναβικού ντιζάιν, χάρη στη νορβηγική κατασκευάστρια εταιρεία, την οργάνωση No Isolation.

Περισσότεροι από 370 μαθητές σε όλη την Ευρώπη, ηλικίας 8 έως και 20 ετών, χρησιμοποιούν σήμερα το AV1. Οι περισσότεροι ζουν σε σκανδιναβικές χώρες.

«Κλειδωμένα, ξεχασμένα»

Η ιδρύτρια της οργάνωσης, η 27χρονη Κάρεν Ντόλβα, που σπούδασε υπολογιστές στο πανεπιστήμιο, επινόησε την οργάνωση No Isolation (Οχι στην Απομόνωση) όταν φίλη της εργαζόμενη σε παιδιατρικό νοσοκομείο της περιέγραψε την ατμόσφαιρα ως «καταθλιπτική».

Η Ντόλβα ήλθε έτσι σε επαφή με την Αννα Φι Τρόγε, η έφηβη κόρη της οποίας είχε πρόσφατα πεθάνει από καρκίνο.

Η Τρόγε διηγήθηκε την εμπειρία της στην Ντόλβα, υπογραμμίζοντας τις δεινές συνέπειες της απομόνωσης για τα παιδιά που αναρρώνουν στο σπίτι. «Είναι κλειδωμένα και ξεχασμένα από τον κόσμο. Οταν γίνουν καλά, ρίχνονται πάλι στην κοινωνία και όλοι υποθέτουν ότι όλα πάνε πια καλά», λέει η Ντόλβα.

Ερευνα της βρετανικής οργάνωσης στήριξης καρκινοπαθών CLIC Sargent ανέφερε ότι το ήμισυ των γονέων με καρκινοπαθή παιδιά στο δημοτικό λένε πως η διάγνωση και η θεραπεία των παιδιών τους οδήγησε στην απομάκρυνσή τους από τον κοινωνικό τους περίγυρο. Η οργάνωση εκτιμά ότι 70.000 παιδιά στη Βρετανία μένουν εκτός σχολείου για μεγάλα χρονικά διαστήματα αναρρώνοντας στο νοσοκομείο ή στο σπίτι. Στόχος της Ντόλβα ήταν να αξιοποιήσει την τεχνολογία αιχμής για να βοηθήσει τους νεαρούς ασθενείς.

Αλλεπάλληλα σχήματα χημειοθεραπείας άφησαν τον Ελιοτ Σμιθ ιδιαίτερα εξασθενημένο και ανίκανο να παρακολουθήσει τα μαθήματα στο τοπικό γυμνάσιο. Ο πατέρας του εξηγεί ότι το ρομπότ AV1 έπαιξε καθοριστικό ρόλο στη διατήρηση της επαφής του Ελιοτ με τα μαθήματα και τους συμμαθητές του.

REUTERS

Η Κάρεν Ντόλβα ποζάρει με το ρομπότ AV1. Περισσότεροι από 370 μαθητές στην Ευρώπη, 8 έως 20 ετών, χρησιμοποιούν σήμερα το ρομπότ.

Τι έμαθα αποφεύγοντας το Twitter και διαβάζοντας εφημερίδες

Πρώτα πληροφορήθηκα την επίθεση σε σχολείο στη Φλόριντα από ειδοποίηση στο ρολόι μου. Αν και είχα κλείσει τις ειδοποιήσεις εδώ και μήνες, οι έκτακτες ειδήσεις κατόρθωσαν να περάσουν τη ρύθμιση. Για τις επόμενες 24 ώρες όμως, μετά την ειδοποίηση, δεν έμαθα τίποτα για την επίθεση. Ηταν πολλά αυτά που είχα την τύχη να χάσω. Για παράδειγμα, δεν είδα τους λανθασμένους ισχυρισμούς ότι ο δολοφόνος ήταν αριστερός, αναρχικός, μέλος του Ισλαμικού Κράτους και ίσως μέλος μιας ευρύτερης ομάδας. Εχασα το ρεπορτάζ του Φοξ που τον συνέδεε με συριακές οργανώσεις της αντιπολίτευσης ακόμη και πριν δημοσιοποιηθεί το όνομά του. Επίσης, δεν είδα τον ισχυρισμό που φιλοξένησαν πολλά ΜΜΕ και υιοθέτησε ο γερουσιαστής Μπέρνι Σάντερς και άλλοι αριστεροί στο Twitter ότι το μακελειό ήταν η 18η επίθεση σε σχολείο φέτος, που ήταν ψευδής. Αντιθέτως, την επόμενη μέρα της επίθεσης, ένας φιλικός άνθρωπος που δεν είχα συναντήσει στο παρελθόν πέταξε τρεις εφημερίδες στο κατώφλι μου. Εκείνο το πρωί, πέρασα 40 λεπτά να σκαλίζω τη φρίκη της επίθεσης και ένα εκατομμύριο άλλα πράγματα που είχαν να μου αφηγηθούν οι εφημερίδες. Οχι μόνον πέρασα λιγότερο χρόνο γύρω από αυτήν την υπόθεση από ό,τι αν την παρακολουθούσα online όσο εξελισσόταν, αλλά ταυτόχρονα ήμουν και καλύτερα ενημερωμένος. Επειδή απέφυγα τα αθώα λάθη και τις πιο κακόβουλες προσπάθειες παραπλάνησης, που ακολούθησαν τις πρώτες ώρες μετά την επίθεση.

Αυτή είναι η ζωή μου επί σχεδόν δύο μήνες. Τον Ιανουάριο μετά τη χρονιά με τις σοβαρότερες ειδήσεις στην πρόσφατη ιστορία, αποφάσισα να ταξιδέψω πίσω στον χρόνο. Εσβησα τις ειδοποιήσεις μου, βγήκα από το Twitter και άλλα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και γράφτηκα συνδρομητής σε τρεις έντυπες εφημερίδες (τους «Τάιμς της Νέας Υόρκης», την «Ουόλ Στριτ Τζέρναλ» και την τοπική εφημερίδα «Σαν Φρανσίσκο Κρόνικλ»), καθώς και ένα περιοδικό, τον «Εκόνομιστ».

Η εμπειρία μού άλλαξε τη ζωή. Πλέον είμαι λιγότερο αγχωμένος και εθισμένος στις ειδήσεις, καλύτερα ενημερωμένος. Ντρέπομαι να πω πόσο ελεύθερο χρόνο έχω. Σε δύο μήνες κατάφερα να διαβάσω πέντε έξι βιβλία, ξεκίνησα μαθήματα κεραμικής και έγινα καλύτερος σύζυγος και πατέρας.

Κατάφερα να φιλτράρω τα διδάγματα σε τρεις απλές συμβουλές: Μάθε τα νέα. Οχι πολύ γρήγορα. Απόφυγε τα σόσιαλ μίντια.

1. Μάθε τα νέα. Στα σόσιαλ μίντια, κάθε είδηση είναι διαμεσολαβημένη. Οι άνθρωποι δεν ποστάρουν τα ρεπορτάζ. Ποστάρουν την άποψή τους για τα γεγονότα, τσιτάροντας συχνά κάποια σημεία του ρεπορτάζ που υπογραμμίζουν τη δική τους γνώμη. Ετσι οι αναγνώστες δεν χρειάζεται να εμβαθύνουν στο ρεπορτάζ για να διαμορφώσουν τη δική τους γνώμη. Δεν υπάρχει κάποιο πρόβλημα με τις ποικίλες αποχρώσεις απόψεων. Και η ανάγνωση μιας εφημερίδας είναι συχνά μοναχική εμπειρία. Συχνά ένιωθα πως βρίσκομαι στο σκοτάδι αγνοώντας τι πιστεύουν οι online ορδές για τις ειδήσεις. Παρ' όλα αυτά, η προτεραιότητα που δίνεται στο σχόλιο έναντι των ειδήσεων στο Διαδίκτυο και τα σόσιαλ μίντια είναι άκρως επικίνδυνη και μας καθιστά ευάλωτους στην παραπληροφόρηση.

2. Οχι τόσο γρήγορα. Η αληθινή ζωή είναι αργή. Οι επαγγελματίες χρειάζονται χρόνο για να καταλάβουν τι συνέβη και να το τοποθετήσουν σε ένα πλαίσιο. Η τεχνολογία είναι γρήγορη. Τα σμαρτφόουν και τα σόσιαλ μίντια μας προσφέρουν γεγονότα σχετικά με τις ειδήσεις με πολύ μεγαλύτερη ταχύτητα από όση μπορούμε να διαχειριστούμε, με αποτέλεσμα να παρεισφρέουν υποθέσεις και πλημμελής ενημέρωση.

3. Απόφυγε τα σόσιαλ μίντια. Αυτός είναι ο σημαντικότερος κανόνας. Αφότου άρχισα να διαβάζω εφημερίδες για κάποιες εβδομάδες, συνειδητοποίησα πως δεν είναι οι εφημερίδες τόσο σπουδαίες, απλώς τα σόσιαλ μίντια είναι πολύ κακά. Δεν χρειάζεται να διαβάζει κανείς μια έντυπη εφημερίδα για να αποκτήσει καλύτερη σχέση με την ενημέρωση. Αλλά, για το όνομα του Θεού, πρέπει να σταματήσει να αντλεί τις ειδήσεις από το Twitter και το Facebook. Μακροπρόθεσμα όλοι μας θα κερδίσουμε.

FARHAD MANJOO, THE NEW YORK TIMES

20-OIK_SYNALLAGMA_KATHI 13/03/18 23:26 Page 20

Περιορισμένη πτώση 0,29% στο Χρηματιστήριο

Στις 829,33 μονάδες ο Γενικός Δείκτης, πιέσεις σε μετοχές των τραπεζών

Αρνητικός πρωταγωνιστής (-1,36%) ήταν ο τραπεζικός κλάδος στη χθεσινή συνεδρίαση και υποχρέωσε τον Γενικό Δείκτη σε πτώση της τάξεως του 0,29% και κλείσιμο στις 829,33 μονάδες. Ετσι ανεκόπη το ανοδικό σερί των προηγούμενων τριών συνεδριάσεων με την ενίσχυση της κεφαλαιοποίησης κατά 1,145 δισ. ευρώ και αύξηση 4,17% του βασικού δείκτη. Οι επενδυτές παραμένουν επιφυλακτικοί με τις τραπεζικές μετοχές ενόψει της διενέργειας των ευρωπαϊκών τεστ κοπώσεως (stress tests).

Η μετοχή της Εθνικής Τράπεζας υπέστη χθες τις μεγαλύτερες πιέσεις, καταγράφοντας πτώση 2,29% και έκλεισε στα 0,2820 ευρώ. Ο τίτλος της Τράπεζας Πειραιώς σημείωσε απώλειες 2,21% και διαμορφώθηκε σε 3,54 ευρώ, ενώ της Alpha Bank εμφάνισε απώλειες 1,74% και υποχώρησε στο 1,9150 ευρώ. Αντίθετα, η μετοχή της Eurobank έκλεισε με ημερήσια κέρδη 0,87% και αναρριχήθηκε στα 0,8150 ευρώ.

Η αξία συναλλαγών στη χθεσινή συνεδρίαση διαμορφώθηκε στα 66,141 εκατ. ευρώ με την κεφαλαιοποίηση να υποχωρεί. Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης Ftse 25 έκλεισε με απώλειες 0,44% στις 2.124,60 μονάδες, ενώ οριακά κέρδη 0,04% κατέγραψε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης, κλείνοντας στις 1.296,52 μονάδες. Με την αξία των συναλλαγών να διαμορφώνεται στα 25 εκατ. ευρώ – σημαντικά μειωμένη σε σχέση με τις προηγούμενες συνεδριάσεις– συνεχίστηκε χθες για έβδομη συνεχή συνεδρίαση η αποκλιμάκωση των αποδόσεων στα κρατικά ομόλογα. Σήμερα πρόκειται να εκδοθεί το πρώτο έντοκο γραμμάτιο 12μηνης διάρκειας, κάτι που είχε να συμβεί από το 2010 (λίγο πριν από την υπογραφή του πρώτου μνημονίου), εκμεταλλευόμενο τα χαμηλά επιτόκια των εντόκων, μέχρι 1,5%. Η συγκεκριμένη έκδοση δεν θα καλύψει το σύνολο του τρίμηνου εντόκου που είναι 1,6 δισ. ευρώ, αλλά θα περιοριστεί στο 1 δισ. ευρώ. Ουσιαστικά πρόκειται για εσωτερικό δανεισμό και όχι μόνο, αφού είναι ελεύθερη η συμμετοχή των ξένων τραπεζών στην έκδοση.

Η απόδοση του 7ετούς ομολόγου υποχώρησε χθες στο 3,79% από 3,80% της προηγούμενης συνεδρίασης, το 5ετές ομόλογο διαπραγματεύθηκε με απόδοση 3,36% από 3,39% της προηγούμενης συνεδρίασης. Το 10ετές ομόλογο εμφάνισε απόδοση 4,13% από 4,15% της προηγούμενης συνεδρίασης. Το spread του 10ετούς ομολόγου διαμορφώθηκε στις 351 μονάδες βάσης.

a.ntokas@kathimerini.gr

Οι αγορές εκτιμούν πως η απομάκρυνση του Ρεξ Τίλερσον από το υπουργείο Εξωτερικών των ΗΠΑ μία εβδομάδα μετά την παραίτηση του Γκάρι Κον, οικονομικού συμβούλου του προέδρου Τραμπ, αφήνει ελεύθερο το πεδίο σε ακραίες φωνές.

Απώλειες στις αγορές, λόγω αποπομπής Τίλερσον

Με αρνητικό πρόσημο έκλεισαν χθες όλα τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια, ενώ πτωτικά κινείτο και η Wall Street μέχρι αργά το βράδυ καθώς οι αγορές στις δύο πλευρές του Ατλαντικού αντιδρούν στις πολιτικές εξελίξεις στην Ουάσιγκτον.

Οπως σχολιάζει ο Ελγουιν ντε Γκουτ, αναλυτής της Rabobank, οι αγορές εκτιμούν πως η απομάκρυνση του Ρεξ Τίλερσον από το υπουργείο Εξωτερικών των ΗΠΑ μία εβδομάδα μετά την παραίτηση του Γκάρι Κον, οικονομικού συμβούλου του προέδρου Τραμπ, αφήνει ελεύθερο το πεδίο σε ακραίες φωνές. Επιτείνει, έτσι, τους φόβους για παγκόσμιο εμπορικό πόλεμο. Για «τις παρενέργειες της αποπομπής Τίλερσον και εκείνες της ισοτιμίας ευρώ - δολαρίου» μιλά, άλλωστε, ο Μάικλ Τζάκομπι, στέλεχος της Oddo Securities, που ωστόσο εκτιμά ότι οι επενδυτές είδαν την απομάκρυνση Τίλερσον ως καλή αιτία για να αντλήσουν κέρδη έπειτα από έξι συναπτές συνεδριάσεις ανόδου.

Στην Ευρώπη ο πανευρωπαϊκός δείκτης Stoxx 600 έκλεισε με πτώση 1%, όπως και ο δείκτης FTSE 100 του Λονδίνου. Με τις μεγαλύτερες απώλειες και συγκεκριμένα 1,59% έκλεισε ο δείκτης Xetra Dax της Φρανκφούρτης, ενώ ο CAC 40 του Παρισιού και ο FTSE MIB του Μιλάνου έκλεισαν με υποχώρηση 0,64% και 0,32%, αντιστοίχως. Με υποχώρηση 0,37% έκλεισε, άλλωστε, και ο δείκτης IBEX 35 της Μαδρίτης. Αιτία της υποχώρησης που σημείωσαν χθες οι ευρωπαϊκές εταιρείες υψηλής κεφαλαιοποίησης ήταν η ενίσχυση του ευρώ, που πλήττει την κερδοφορία τους. Το ενιαίο νόμισμα ενισχύθηκε χθες κατά περίπου 0,5% έναντι του δολαρίου και κυμαινόταν το βράδυ σε επίπεδα γύρω στο 1,2395 δολάριο εξαιτίας της υποχώρησης που σημείωσε το αμερικανικό νόμισμα όταν έγινε γνωστή η αποπομπή Τίλερσον.

Στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού, μεγάλη υποχώρηση άνω του 1% σημείωσαν οι μετοχές των τεχνολογικών κολοσσών Microsoft, Facebook και Alphabet, ενώ έχει προηγηθεί άνοδος 11% των μετοχών εταιρειών τεχνολογίας από την αρχή του έτους. Μεγάλη υποχώρηση περίπου 4% σημείωσε η μετοχή της General Electric, καθώς η JPMorgan υποβάθμισε την πρόβλεψή της για την τιμή της στα 11 δολάρια από τα 14 δολάρια και σχολίασε πως η μετοχή του εμβληματικού βιομηχανικού συγκροτήματος «δεν είναι ασφαλής». Αργά το βράδυ ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης Dow Jones σημείωνε απώλειες 0,69% και ο S&P 500, επίσης, απώλειες 0,64%. Μόλις διέρρευσε η είδηση της αποπομπής Τίλερσον, υποχώρησαν οι αποδόσεις των δεκαετών ομολόγων του αμερικανικού Δημοσίου.

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)

Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %
3M COMPANY	239.865	0.0271
ALCOA CORP	49.44	2.2333
ALLEGHANY CRP	626.61	-0.2991
ALTRIA GROUP	65.95	0.2737
AMAZON COM	1596.92	-0.092
AMER EXPRESS C	96.19	-1.5153
AMER INTL GROU	56.06	-0.9716
AMGEN	189.85	0.2905
APPLE INC	182.17	0.2476
AVON PRODUCTS	2.775	-2.6316
BANK OF AMERIC	32.66	-0.5481
BAXTER INTL IN	68.435	-0.0949
BOEING CO	344.37	0.0523
BRISTOL MYERS	66.755	-1.0304
CAMPBELL SOUP	43.815	0.5162
CATERPILLAR IN	156.8686	1.5331
CIGNA CORP	164.4	-1.7393
CHEVRON	117.14	0.2997
CISCO SYSTEMS	45.58	0.0659
CITIGROUP	75.59	-0.5656
CERVECERIAS	28.99	0.3809
COCA-COLA CO	44.585	0.1235
COLGATE PALMOL	70.59	-0.6894
DANAOS CORP	1.2748	-1.9385
DIANA SHIPPING	3.725	-1.1936
ENTERGY CP	77.11	-0.1554
EXELON CORP	37.395	-0.3597
EXXON MOBIL	74.5668	-0.8947
FEDEX CORP	252.17	2.2836
FORD MOTOR CO	10.935	1.1563
INTL BUS MACHI	160.21	-0.0312
GENERAL DYNAMI	225.12	0.2137
GENERAL ELEC C	14.395	-4.6689
GOLDM SACHS GR	271.61	-0.6475
HALLIBURTON CO	46.27	-1.3853
HARTFORD FINL	54.81	-0.7065
HP INC	23.805	0.4825
HOME DEPOT INC	180.1	0.217
HONEYWELL INTL	152.48	0.1642
INTEL CORP	52.34	1.5916
JOHNSON JOHNSO	135.1202	1.8776
JPMORGAN CHASE	117.51	-0.1275
LAZARD	56.115	-1.2408
MCDONALD'S COR	159.51	1.1221
MERCK & CO	55.225	-0.2439
MICROSOFT CP	95.07	-1.7567
3M COMPANY	239.88	0.0334
MORGAN STANLEY	58.72	-0.3225
NIKE INC CL B	66.94	0.1796
NORFOLK SOUTHE	144.17	1.1293
PFIZER INC	36.575	-0.0956
PROCTER & GAMB	79.565	-0.3694
RAYTHEON CO	211.53	0.7094
ROCKWELL AUTOM	186.94	-0.5109
SCHLUMBERGER L	67.59	-0.7343
SOUTHERN	43.62	-0.4564
STEALTHGAS	4.265	1.0664
TSAKOS ENERGY	3.665	-1.2129
UNISYS CORP	11.55	1.3158
UNITED TECH CP	131.25	-0.1901
UNITEDHEALTH G	227.48	2.1143
US BANCORP	54.55	-0.8362
VERIZON COMMS	48.92	0.2459
WALT DISNEY CO	104.39	-0.7417
WELLS FARGO &	57.89	-0.2241
WALMART INC	88.4	0.3747

London/Λονδίνο

(Σε πέννες)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ANGLO AMERICAN	1731.6	-0.414
ASSOC.BR.FOODS	2560	-1.614
ADMIRAL GROUP	1898.5	-2.416
ASHTEAD GRP.	1999.5	0.1
ANTOFAGASTA	914.6	3.019
AVIVA PLC	514.6	-1.304
ASTRAZENECA	4783	-0.354
BABCOCK INTL	663	-1.398
BAE SYSTEMS	580.8	-2.648
BARCLAYS	209.7	-0.851
BRIT AM TOBACC	4166	-2.092
BARRATT DEVLPM	540	-1.639
BERKELEY GRP	3845	-0.156
BR LAND CO	636.8	-0.903
BHP BILLITON	1436.6	-0.333
BUNZL	2063	0.88
BP	474	-0.826
BURBERRY GRP	1649	-0.663
BT GROUP	227.15	-3.34
COCACOLA HBC A	2520	-0.904
CARNIVAL	4755	-0.168
CENTRICA	139.2	-1.136
COMPASS GROUP	1536.5	-1.126
CAPITA PLC	159.95	-6.325
CRH	2436	-0.327
DIXONS CARPHO	184.2	-1.26
DCC	6820	0.516
DIAGEO	2421	-1.725
DIRECT LINE	383.3	-2.518
EXPERIAN	1588.5	-0.47
EASYJET	1629.5	1.369
FRESNILLO	1227.5	-0.122
GKN	430	1.391
GLENCORE	376.7	2.073
GLAXOSMITHKLIN	1316.4	-1.614
HIKMA	872.4	-0.864
HAMMERSON	455.6	0.352
HARGREAVES LS	1707	-1.329
HSBC HOLDINGS	697.8	-1.105
INTL CONSOL AI	630.2	0.35
INTERCONT HOTE	4560	-0.567
3I GROUP	898	-2.709
IMPBRANDS	2494	-2.311
INTU PROPERTIE	212.8	0.188
INMARSAT	386.7	-5.614
INTERTEK GROUP	4950	-1.786
ITV	149.1	-1.94
JOHNSON MATTHE	3157	-2.862
KINGFISHER	354.1	0.854
LAND SECS.	913.2	-0.89
LEGAL & GENERA	256.7	-2.544
LLOYDS BNK GRP	66.94	-0.83
LOND STOCK EXC	3905	-1.014
MERLIN	363.2	-1.035
MARKS & SP.	2206878	-0.215
MONDI	1951	-1.663
NATIONAL GRID	776.1	-0.982
NEXT	4804	-0.332
OLD MUTUAL	255.7	-0.545
PROVIDENT FINC	942	1.574
PRUDENTIAL	1825.5	-1.191
PERSIMMON	2549	-1.354
PEARSON	761.4	-0.73
RECKIT BNCSR G	5665	-0.562
ROYAL BANK SCO	259.3	-1.257
RDS 'A	2232.5	-0.91
ROYAL DTCH SHL	2252.5	-1.119
RELX	1492.5	-1.906
RIO TINTO	3715.5	0.054
ROYAL MAIL	559.8	-1.374
ROLLS ROYCE PL	903.4	-0.834
RANDGOLD RES.	6044	0.969
RSA INSRANCE G	629.6	-0.85
SAINSBURY(J)	241.6	-1.428
SCHRODERS	3413	-0.929
SAGE GROUP	690	-1.429
SHIRE	3137	-1.321
ST JAMESS PLAC	1113	-3.217
SKY PLC	1319	-0.565
SMITHS GROUP	1581	-1.188
SMITH&NEPHEW	1321.5	-0.602
SPORTS DI INT	361.6	-1.525
SSE PLC	1222.5	-0.892
STANDRD CHART	777	-0.639
SEVERN TRENT	1797.5	-1.155
TRAVIS PERKINS	1295	-1.931
TESCO	211	-0.378
TUI AG	1528	-0.65
TAYLOR WIMPEY	185.35	-0.935
UNILEVER	3803.5	-2.01
UNITED UTIL GR	691.6	-1.425
VODAFONE GROUP	202.9	-2.075
WPP PLC	1159	-3.013
WHITBREAD	3876	-1.824

Zurich /Ζυρίχη

(Σε ελβ.φρ.)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ABBLTDN	22.96	-0.86
RICHEMONTN	84.42	-0.33
GEBERITN1	435	-0.28
LAFARGEHOLCIM	52.4	-1.91
NOVARTISN	77.7	-1.22
ROCHEHOLDING	228.2	-0.7
SGSN	2438	-1.34
SWATCHGROUPI	401.2	-1.21
ADECCON	69.38	-1.34
JULIUSBAERN	60.22	-1.57
CSGROUPAG	17.175	-1.38
GIVAUDANN	2204	-0.85
NESTLESA	76.16	-0.44
TRANSOCEANN	9.25	-0.54
SWISSCOMN	506	-0.75
SWISSREN	96.24	-1.13
UBSGROUPN	17.28	-1.93
ZURICHINSURAN	309.2	-0.99

Frankfurt/Φρανκφούρτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ADIDAS N	169	-2.6
ALLIANZ SE	185.8	-4.1
BASF SE	83.89	-1.57
BAY MOT WERKE	84.63	-1.08
BEIERSDORF	87.94	-1.6
BAYER N AG	96.03	-1.92
COMMERZBANK	12.1	-0.238
CONTINENTAL AG	219.3	-2.9
DAIMLER AG N	67.71	-0.61
DEUTSCHE BANK	12.826	-0.234
DEUTSCHE POST	36.45	-0.91
DT BOERSE N	109.55	-1
DT LUFTHANSA A	26.06	0.06
DT TELEKOM N	13.1	-0.15
E.ON SE NA	9.251	0.345
FRESENIUS MEDI	83.16	-1.82
FRESENIUS SE	64.28	-1.4
HEIDELBERGCEME	82.54	-0.66
HENKEL AG&CO V	110.4	-2.7
INFINEON TECH	23.06	-0.46
K+S AG NA	23.26	-0.72
LINDE	180.6	-5.3
MERCK KGAA	78.34	-0.86
MUENCH. RUECK	182.45	-2.7
RWE AG	19.075	-0.575
THYSSENKRUPP A	21.38	-0.15
VOLKSWAGEN VZ	154.52	-4.06
VONOVIA SE	37.85	-0.72
SIEMENS N	105.1	-1.7
SAP SE	87.42	-0.95

Amsterdam/Αμστερνταμ

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
AALBERTS INDUS	43.88	-0.27
AEGON	5.534	-1.28
AKZO NOBEL	80.02	-0.52
ALTICE A	7.96	1.02
ASML HOLDING	169.55	-1.37
BOSKALIS WESTM	25.39	-1.78
GEMALTO	49.59	0.18
HEINEKEN	86.52	-1.37
KONINKLIJKE DS	80.56	-1.3
KPN KON	2.532	-0.78
NN GROUP	35.42	-1.28
OCI	20.26	-0.93
PHILIPS KON	31.52	-1.35
RANDSTAD	56.64	-0.74
RELX	16.73	-1.85
ROYAL DUTCH SH	25.425	-0.82
UNIBAIL RODAMC	190.3	-0.16
UNILEVER DR	43.59	-2.39
VOPAK	38.81	-0.36
WOLTERS KLUWER	41.42	-1.05

Milano/Μιλάνο

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
A2A SPA	1.48	1.47
ATLANTIA	27.31	27.70
AZIMUT HLDG	17.78	18.05
CIR-COMP	1.16	1.12
ENEL	4.87	4.86
EXOR	60.32	61.28
ENI	13.80	13.72
GENERALI ASS	15.49	15.50
GEOX	2.92	2.94
INTESA SANPAOL	3.043	-0.28
LUXOTTICA	51.14	51.62
MEDIASET	3.15	3.28
MEDIOBANCA	9.87	9.87
PARMALAT	3.03	3.01
RCS MEDIAGROUP	1.18	1.19
PRYSMIAN	26.57	27.00
SNAM	3.74	3.71
STMICROELEC.N.	19.46	19.97
TELECOM ITALIA	0.80	0.82
TENARIS	14.73	14.84
TERNA	4.64	4.60
UNICREDIT	16.84	-0.41

Tokyo/Τόκιο

(Σε γιέν)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
AJINOMOTO	1991	1.35
ASAHI GROUP HL	5657	0.82
ASTELLAS PHARM	1561	0.81
BRIDGESTONE CO	4695	-0.19
CANON INC	3970	0.28
CASIO COMPUTER	1649	0.92
CITIZEN WATCH	788	0.25
CLARION	321	-0.62
CREDIT SAISON	1841	1.32
DAIWA SEC GROU	703.9	1.16
SUBARU	3663	-0.05
FUJIFILM HOLDI	4384	0.83
FUJITSU LTD	650.9	0.37
HINO MOTORS	1370	-0.22
HITACHI	820.3	1.37
HONDA MOTOR	3708	-0.83
IHI	3530	-2.89
ISUZU MOTORS	1654.5	-0.75
KAWASAKI HVY I	3575	2
KAJIMA CORP	1020	0.1
KEIO	4580	1.44
KOBE STEEL	1069	2
KONICA MINOLTA	953	-0.52
JTEKT	1649	0.73
MITSUB UFJ FG	737.7	0.75
MITSUBISHI COR	2998	0.82
MITSUBISHI ELE	1795.5	1.15
MITSUBISHI MOT	763	0.13
NEC CORPORATIO	3245	0
NIKKON HLDG	2814	0.9
NIKON CORP	2096	0.19
NIPPON SUISAN	5657	0.74
NISSAN MOTOR C	1130	-0.04
NOMURA HOLDING	644.6	0.14
NISSAN CHEM IN	4375	0.81
NIPPON PAPER I	2058	
NTT DOCOMO	2746.5	-0.18
OBAYASHI CORP	1207	0.5
ODAKYU ELEC RA	2150	1.61
OJI HOLDINGS	707	0.57
OSAKA GAS	2062	1.98
PIONEER	184	0.55
RICOH CO LTD	1157	1.22
SECOM	7839	0.82
SEVEN & I HLDG	4481	0.47
SHARP CORP	3530	-0.14
SHIMIZU CORP	988	-0.5
SHISEIDO	6423	0.71
SONY CORP	5356	1.08
SMFG	4616	-0.26
SUMITOMO CHEM	626	-0.48
SUZUKI	1255	-0.16
TAISEI CORP	5440	0.18
TDK CORPORATIO	10050	0.8
TOBU RAILWAY	3230	1.1
TOKIO MARINE H	5001	0.46
TORAY INDUSTRI	1061.5	0.19
TREND MICRO	6070	1
TOPY INDS LTD	3215	-0.16
TORAY INDUSTRI	1061.5	0.19
TOSHIBA CORP	320	0.95
TOYOBO	2192	4.58
TOYOTA MOTOR C	6969	0.16
YAMAHA CORP	4780	0.95

Paris/Παρίσι

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ACCOR	46.00	46.16
AIR LIQUIDE	101.60	102.70
ALSTOM	34.19	34.00
AXA	22.54	22.61
BNP PARIBAS	62.58	62.88
BOUYGUES	40.70	40.76
CAPGEMINI	104.80	105.55
CARREFOUR	17.23	17.43
CASINO GUICHAR	41.79	42.11
CREDIT AGRICOL	13.65	13.72
DANONE	67.14	67.74
DASSAULT SYSTE	111.35	111.00
EDF	10.80	10.94
ESSILOR INTERN	110.95	112.00
L'OREAL	179.85	181.80
L.V.M.H.	243.50	246.80
LAGARDERE S.C.	22.61	22.60
MICHELIN	125.70	125.25
PERNOD RICARD	134.65	135.00
PEUGEOT	18.89	19.27
KERING	382.50	386.90
PUBLICIS GROUP	56.88	57.50
RENAULT	94.23	94.99
SAINT-GOBAIN	45.82	46.35
SANOFI	65.36	65.78
SCHNEIDER ELEC	70.72	70.80
SOCIETE GENERA	45.65	46.06
SODEXO	100.80	101.55
STMICROELECTRO	19.46	20.00
TF1	11.52	11.64
THALES	97.46	97.06
TOTAL	46.88	46.59
VEOLIA ENVIRON	19.36	19.91

Madrid/Μαδρίτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ACS CONS Y SER	30.65	-0.6805
ABERTIS	18.58	0
AENA SME	171.35	0.528
ACERINOX	12.14	0.4967
ACCIONA SA	64.32	0
AMADEUS	62.02	0.2911
BANKIA	3.852	-1.3067
BBVA	6.67	-0.0599
BANKINTER	8.696	-0.046
CAIXABANK	3.886	0.3098
DSTR INT ALIME	3.702	-2.5276
ENDESA	17.45	-0.3142
ENAGAS	21.66	0.185
FERROVIAL	17.255	-0.5476
FOMENTO DE CON	9.72	-1.3198
GAS NATURAL	19.03	0.1579
GRIFOLS	23.32	-1.5203
IBERDROLA	6.014	-0.7263
INT AIRLINES G	7.114	0.2819
INDRA SISTEMAS	11.87	0.2534
INDITEX	24.26	-0.2057
MAPFRE	2.762	-0.4685
MERLIN PROP	11.995	0.2507
ARCELORMITTAL	26.495	1.2032
OBR HUARTE LAI	3.71	-1.5915
RED ELECTR COR	16.2	0.3096
REPSOL	14.125	0.0354
BCO DE SABADEL	1.6715	-0.209
BANCO SANTANDE	5.453	-0.5471
SACYR	2.221	-1.9426
TELEFONICA	8.04	-1.7715
MEDIASET ES CO	9.11	-2.0219
TECNICAS REUN	26.25	0.7291

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ	Μέση τιμή	Αγορά	Πώληση
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,2378	1,2393	1,2394
ΚΟΡΟΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4486	7,4487	7,4505
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ - ΣΚΩΤΙΑΣ - Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑ	0,8865	0,8869	0,8873
ΚΟΡΟΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,1568	10,1722	10,1767
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ (100)	132,31	132,17	132,22
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	1,1690	1,1704	1,1706
ΚΟΡΟΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	9,5808	9,5855	9,5925
ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,5890	1,6038	1,6048
ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,5683	1,5743	1,5746

ΕΙΔΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ	Αγορά	Πώληση
ΔΗΝΑΡΙΟ ΙΟΡΔΑΝΙΑΣ	0,8775	0,8801
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	311,82	311,92
ΔΗΝΑΡΙΟ ΜΠΑΧΡΕΙΝ	0,4670	0,4676
ΔΟΛΑΡΙΟ ΝΕΑΣ ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,6895	1,6903
ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,6245	1,6249
ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ-ΚΟΝΓΚ	9,7176	9,7195
ΚΟΡΟΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	122,750	123,050
ΛΙΡΑ ΑΙΓΥΠΤΟΥ	21,8011	21,9161
ΛΙΡΑ ΓΙΒΡΑΛΤΑΡ	0,8873	0,8869
ΛΙΡΑ ΣΥΡΙΑΣ	638,291	639,086
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	4,7998	4,8033
ΝΤΙΡΧΑΜ ΗΝ. ΑΡΑΒ. ΕΜΙΡΑΤΩΝ	4,5518	4,5538
ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΟΥ ΑΦΡΙΚΗΣ	14,6314	14,6407
ΡΙΑΛ ΚΑΤΑΡ	4,5114	4,5143
ΡΙΑΛ ΟΜΑΝ	0,4771	0,4773
ΡΙΑΛ ΣΑΟΥΔΙΚΗΣ ΑΡΑΒΙΑΣ	4,6481	4,6489
ΣΕΚΕΛ Η ΣΕΚΑΛΙΜ ΙΣΡΑΗΛ	4,2502	4,2525
ΚΟΡΟΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	25,478	25,488

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2018	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,2203
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β.ΙΡΛΑΝΔΙΑ	0,8857
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4469
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	9,8425

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ

ΤΙΜΗ ΑΓΟΡΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)	
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	243,63
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	243,63
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	243,63
ΠΩΛΗΣΗ	293,97

Kaniklides
since 1959
Secure Document & Records Management Services
«Η ορθή διαχείριση αρχείων αποτελεί τη βάση για τη συμμόρφωση με το GDPR»
Τηλ.: 22 507 507

21-OIK_XA-XAK_KATHI 13/03/18 22:13 Page 21

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

	Κλείσιμο	Μεταβολή (%)
Γενικός Δείκτης	829,33	-0,29
FTSE Βιομηχ. προϊόντων	2488,41	1,47
FTSE Κατασκευών-Υλικών	2906,49	0,08
FTSE Πετρελαίου-Αερίου	4631,80	-1,13
FTSE Προσωπ. & Οικιακών Προϊόντων	8402,33	-2,43
FTSE Πρώτων Υλών	4391,52	0,93
FTSE Ταξιδίων και Αναψυχής	1793,18	0,32
FTSE Τεχνολογίας	1039,94	-1,93
FTSE Τηλεπικοινωνιών	3168,21	0,17
FTSE Τραπεζών	881,77	-1,36
FTSE ΧΑ-ΧΑΚ Τραπεζικός Δείκτης	667,38	-1,36
FTSE Τροφίμων και Ποτών	10596,71	0,04
FTSE Υγείας	311,84	-0,15
FTSE Υπηρ. Κοινής Ωφελείας	2267,29	-0,17
FTSE Χημικών	10863,87	2,39
FTSE Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών	1101,96	-0,25
FTSE Χ.Α. LargeCap	2124,60	-0,44
FTSE Χ.Α. MidCap	1296,52	0,04
FTSE Χ.Α. Δείκτης Αγοράς	526,81	-0,41

59 | 48 | 29

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Κλάδος Χ.Α.	Συναλλαγές	Συμμετοχή
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	16.575.530	25,44%
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	374.557	0,57%
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	7.738.589	11,88%
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	7.412.365	11,38%
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	115.377	0,18%
ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ	10.672	0,02%
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	513.663	0,79%
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	106.452	0,16%
ΕΚΔΟΣΕΙΣ	19	0,00%
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	27.001	0,04%
ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ & ΖΗΜΙΩΝ	4.759	0,01%
ΤΡΟΦΙΜΑ	118.526	0,18%
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	4.114.151	6,31%
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	3.945	0,01%
ΡΟΥΧΙΣΜΟΣ & ΑΞΕΣΟΥΑΡ	1.678	0,00%
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ & ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ	891.032	1,37%
ΚΑΘΕΤΟΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	527.725	0,81%
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	6.099	0,01%
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	48.652	0,07%
ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	1.147	0,00%
ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	26.561.366	40,77%
ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	65.153.306	

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ATTICA BANK (ΚΟ)	0,034	5,92%	QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	0,290	-5,23%
ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	2,980	3,83%	JUMBO (ΚΟ)	15,500	-3,25%
ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ)	12,900	3,20%	ΑΛΟΥΜΥΛ (ΚΟ)	0,351	-3,04%
ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ (ΚΟ)	2,550	2,82%	INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	0,842	-2,88%
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	3,625	2,69%	ΚΕΚΡΟΨ (ΚΟ)	1,370	-2,84%
FOLLI - FOLLIE GROUP (ΚΟ)	17,060	2,52%	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,282	-2,29%
ΠΕΡΣΕΥΣ (ΚΟ)	0,920	2,22%	ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	3,540	-2,21%
KPI - KPI (ΚΟ)	3,870	1,84%	ALPHA BANK (ΚΟ)	1,915	-1,74%
PROFILE (ΚΟ)	1,095	0,92%	ΙΑΣΩ (ΚΟ)	1,205	-1,63%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	9,970	0,91%	MARFIN INVEST. GROUP (ΚΟ)	0,141	-1,54%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ.%
AEGEAN AIRLINES	9,25	0,54
ΑΔΜΗΕ	1,92	-1,23
ALPHA BANK	1,92	-1,74
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	3,54	-2,21
COCACOLA HBC	28,39	0,04
ΕΥΔΑΠ	6,10	0,16
EUROBANK ERGASIAS	0,82	0,87
FOLLI FOLLIE GROUP	17,06	2,52
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ	5,44	0,00
GRIVALIA PROPERTIES	9,20	0,00
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ	4,97	0,10
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ	7,97	-0,87
OTE	11,51	0,17
JUMBO	15,50	-3,25
LAMDA DEVELOPMENT	6,84	0,88
MOTOR OIL	19,00	-1,25
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ	9,97	0,91
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	0,28	-2,29
ΟΠΑΠ	10,03	0,30
ΟΛΠ	16,76	0,60
ΔΕΗ	2,81	0,72
TITAN	21,65	0,23
VIOHALCO	3,63	2,69
SARANTIS	14,85	0,34
TERNA ENERGY	5,25	-0,94

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
GRIVALIA PROPERTIES ΑΕΕΑΠ (ΚΟ)	16.302.182,77	GRIVALIA PROPERTIES ΑΕΕΑΠ (ΚΟ)	1,75%
ALPHA BANK (ΚΟ)	7.995.453,46	PROFILE (ΚΟ)	0,73%
OTE (ΚΟ)	7.738.589,22	ΠΕΡΣΕΥΣ (ΚΟ)	0,45%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	7.061.880,93	ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,44%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	4.445.821,35	MERMEREN (ΕΛΠ)	0,36%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	3.971.512,50	ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	0,28%
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	2.808.150,94	ALPHA BANK (ΚΟ)	0,27%
EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	2.567.497,08	QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	0,25%
JUMBO (ΚΟ)	2.283.133,98	ΚΕΚΡΟΨ (ΚΟ)	0,22%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1.355.221,16	ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0,22%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ Χ.Α.		ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ		ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
56.401,66 (εκατ. ευρώ)	-0,24% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	65.153,31 (εκατ. ευρώ)	27,86% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	36.083,47 (εκατ. ευρώ)	-11,18% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΩΡΑ 18.18 ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	507	4.977	12.868
FTSE/Χ.Α. Large Cap	507	4.977	12.868
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	3.544	130.118	434.591
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	99	1.560	8.814
ALPHA BANK (ΚΟ)	151	6.132	23.577
ATTICA BANK A.T.E. (ΚΟ)	35	5.904	11.740
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	4	6	431
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	69	1.542	5.005
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	98	2.693	10.340
ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	255	22.291	41.734
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	39	539	1.447
FOLLI-FOLLIE (ΚΟ)	84	158	813
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0	0	240
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	69	504	6.145
GRIVALIA PROPERTIES (ΚΟ)	2	6	210
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	35	457	2.968
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	129	820	4.013
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	36	1.373	3.994
ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	121	7.798	14.006
JUMBO (ΚΟ)	76	298	612
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	53	469	2.770
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	176	30.726	77.164
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	105	590	929
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	317	3.978	9.660
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	413	26.804	153.134
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	96	862	2.894
OTE (ΚΟ)	138	1.168	6.400
ΟΛΠ (ΚΟ)	19	457	1.146
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	259	4.220	17.716
ΔΕΗ (ΚΟ)	274	3.719	9.500
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	124	1.046	6.535
TITAN (ΚΟ)	42	68	684
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	226	3.930	9.970
Δικαιώματα σε Δείκτες	19	88	5.424
FTSE/Χ.Α. Large Cap	19	88	5.424
Δικαιώματα σε Μετοχές	0	0	1.577
ALPHA BANK (ΚΟ)	0	0	0
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	450
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	10
OTE (ΚΟ)	0	0	37
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	480
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	600
Συνολική Δραστηριότητα	4.070	135.183	454.460

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 13 Μαρτίου 2018

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,5500	0,5780	0,5560	0,2330	31.963	0,5440	0,5660	0,5580	0,72
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc (Σ)	2,3150	2,3600	2,3388	-0,6840	15.073	2,3100	2,3300	2,3300	-0,85
ΔΗΕΠ	ΔΗΜΗΤΡΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ)	0,4420	0,4720	0,4606	1,3760	53.905	0,4540	0,4660	0,4620	3,13
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0060	0,0080		
ΣΑΕΠ	CYTRUSTEES INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,2320	0,2360	0,2338	0,1770	17.902	0,2300	0,2320	0,2320	0,00
Υπηρεσίες καταναλωτών										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC (Σ)	0,0220	0,0250	0,0230	-0,0030	66.555	0,0230	0,0240	0,0230	0,00
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD						0,1400	0,1510		
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1,3500	1,3600	1,3539	-0,5010	3.250	1,3500	1,3600	1,3600	0,00
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (Σ)						0,1200	0,1260		
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0,1990	0,2000	0,1999	-0,0070	29.000	0,1920	0,2000	0,2000	0,00
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΩΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0,0530	0,0620		
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0,2200	0,0000		
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	1,3500	1,3600	1,3505	1,4200	2.000	1,3400	1,3700	1,3500	-0,74
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)	0,0360	0,0360	0,0360	-0,4000	20.000	0,0330	0,0360	0,0360	-10,00
ΛΙΠΕ	LIBERTY LIFE INSURANCE PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	1,3500		
ΜΙΝΕ	MINEPBA ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0,0190	0,0000		
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ, Σ)						0,0020	0,0000		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0230		
ΓΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ)						0,0000	0,0000		
ΔΩΕΠ	ΔΩΔΩΝΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ, Σ)	0,0010	0,0025	0,0014	-0,0130	104.769	0,0010	0,0020	0,0025	66,67
ΕΛΕΠ	ELMA HOLDINGS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,1700		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,2760		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC						0,1410	0,1470		
ΙΣΕΠ	ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0390		
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ						0,0000	0,0885		
ΠΡΟΠ	A.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD (Σ)						0,0010	0,0050		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΖΕΠ	JUPITER PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0100		
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0000	0,0350		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
Υπηρεσίες καταναλωτών										
ΒΙΖΝ	VISION INTERNATIONAL PEOPLE GROUP PUBLIC LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC	0,0625	0,0630	0,0627	-0,0330	15.040	0,0620	0,0630	0,0625	-0,79
ΙΟΑΝ	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0,0150	0,0165		
ΛΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	1,1300	1,1500	1,1437	4,5350	12.000	1,1300	1,1500	1,1500	5,50
ΜΑΠΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD						0,0000	0,2200		
ΣΤΣΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (Σ)						0,2600	0,2900		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ ""Η ΠΡΟΟΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)"						0,8100	0,0000		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD						0,0000	0,1450		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0,0245	0,0255		
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0,1350	0,1350	0,1350	0,5000	240	0,1200	0,1350	0,1350	3,85
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	0,0530	0,0530	0,0530	0,1000	2.500	0,0530	0,0000	0,0530	1,92
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,4700	0,5150		
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,4100	0,4200		
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD						0,0355	0,0000		
ΣΤΑΔ	STADEMOS HOTELS PLC	1,2000	1,2300	1,2010	8,0990	9.100	1,0300	0,0000	1,2000	7,14
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0635		
ΧΑΣΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0,0000	0,0140		
Βιομηχανίες										
ΒΑΣΙ	G.A.P. VASSILOPOULOS PUBLIC LTD						0,0000	0,0000		
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0480		
ΔΒΚΔ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,2100	0,0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,5000	0,5000	0,5000	-3,0000	1.000	0,4800	0,5200	0,5000	-5,66
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,1000	0,0000		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ	2,8000	2,8400	2,8014	-3,8610	6.377	2,8200	2,8400	2,8000	-1,41
Καταναλωτικά αγαθά										
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0360		
ΣΤΟ	C.T.O. PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0140		
ΑΝΠΑ	A&P (ANDREOU & PARASKEVAIDES) ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΟ	KEO PLC						1,2300	1,3500		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ						0,0000	0,2800		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC						0,5300	0,5600		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0,2200	0,2400		
Βασικά υλικά										
ΛΟΡΔ	LORDOS UNITED PLASTICS PUBLIC LTD	0,0710	0,0715	0,0713	-0,0670	59.000	0,0715	0,0740	0,0715	-0,69
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΞΕΠ	ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0,0000	0,0910		
ΕΣΕΦ	SFS GROUP PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0165		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD						0,0000	0,2340		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD	0,0010	0,0010	0,0010	0,0000	61.000	0,0010	0,0020	0,0010	0,00
ΤΔΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ - ΔΙΕΘΝΕΙΣ						0,0000	0,4900		
ΤΕΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ - ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΕΣ						0,0000	0,7200		
ΤΚΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ - ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ						0,0000	0,0000		
Υπηρεσίες καταναλωτών										
ΜΟΔΕ	MODESTOU SOUND & VISION PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
ΠΙΕΡ	PIERIDES HOLDINGS PLC (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΡΟΧΑ	ROYAL HIGHGATE PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0360		
Καταναλωτικά αγαθά										
ΡΕΝΟ	ΦΑΡΜΑ ΡΕΝΟΣ ΧΑΤΖΗΙΩΑΝΝΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΑΛΦΚ	Alpha Bank Ltd - Χρεόγραφα 2013/2018						0,0000	0,0000		
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1						25,0000	30,0000		
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2						25,0000	30,0000		
ΙΝΓΚΑΡΤ	Ingard Property Bond Designated Activity Company (Ομόλογα) (ΑΝ, ΑΕ)						0,0000	0,0000		
ΤΡΙΣΤΟΝΕ	Tristone Healthcare Bond Designated Activity Company (Ομόλογα)						0,0000	0,0000		

* Η διαφορά αυτή αντιπροσωπεύει την αυξομείωση της μέσης σταθμικής τιμής σε σεντ από την προηγούμενη χρηματιστηριακή συνάντηση.

** Στον υπολογισμό της μέσης σταθμικής τιμής συμπεριλαμβάνονται και η αξία και τα τεμάχια συναλλαγών που εκτελέστηκαν με τη μέθοδο 'Απλή Προσυμφωνημένη Συναλλαγή'.

Ειδική κατηγορία διαπραγμάτευσης: Στην Κατηγορία αυτή θα ταξινομούνται εταιρείες όταν ενδεχομένως θα συντρέχουν σοβαροί λόγοι μη πλήρους συμμόρφωσης τους με τη νομοθεσία και μη παροχής επαρκών στοιχείων /εκεγγύων προς τους επενδυτές.

Αγορά ειδικών χαρακτηριστικών: ταξινομούνται εταιρείες οι οποίες έχουν: (α) δεν τηρούν τις υποχρεώσεις της διασποράς ή της εμπορευσιμότητας ή της χρηματιστηριακής αξίας της αγοράς στην οποία είναι εισηγμένες ή (β) παραλείπουν να εισαγάγουν στο Χρηματιστήριο μετοχές τους όπως προβλέπεται από το Άρθρο 129 των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων ή (γ) i. για τις οποίες επίκειται ουσιαστική διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων τους ή ii. για τις οποίες επίκειται αντίστροφη εξαγορά ή iii. οι οποίες είναι επενδυτικοί οργανισμοί και επιζητούν την απαλλαγή τους από περιορισμό αναφορικά προς τις υποχρεώσεις τους.

NBG Securities

22-ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ_ΚΑΤΗΙ 13/03/18 22:02 Page 22

Γιατί η καρδιά των αθλητών σταματάει;

Πολλοί και όχι πάντα ανιχνεύσιμοι λόγοι σκοτώνουν τους ποδοσφαιριστές

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ**

Δεν έχει συνέλθει ακόμη η ποδοσφαιρική Ιταλία από τον χαμό του 31χρονου Ντιαβίντε Αστόρι, του αρχηγού της Φιορεντίνα, που πέθανε από ανακοπή καρδιάς την περασμένη Κυριακή, βάζοντας το όνομά του σε μια μακρά λίστα ποδοσφαιριστών που προδόθηκαν από την καρδιά τους ενώ ιατρικώς παρακολουθούνται στενά από τους συλλόγους τους. Η πρόληψη τέτοιων περιπτώσεων απαιτεί συνδυασμό τύχης και γνώσης. Είναι δεδομένο ότι η σωματική καταπόνηση από τις συνεχείς προπονήσεις, πέρα από την ψυχολογική πίεση του επαγγελματισμού, μπορεί να αποβεί μοιραία για ευπαθείς καρδιές. Γι' αυτό και τα ιατρικά επιτελεία των συλλόγων φροντίζουν να παρακολουθούν πολύ στενά την καρδιακή υγεία του έμψυχου υλικού τους.

Ακούμε συνεχώς για τις πολύ εξελιγμένες ιατρικές εφαρμογές που υιοθετούν οι σύλλογοι, με τελευταίας τε-

Πρόληψη, εξειδίκευση, αλλά και μεγάλη δόση τύχης, μπορούν να σώσουν έναν νέο άνθρωπο.

χνολογίας μετρητές κ.λπ., με συστήματα που όχι μόνον ελέγχουν τακτικά την καρδιακή λειτουργία των ποδοσφαιριστών, αλλά και μπορούν να παρακολουθούν σε ζωντανό χρόνο τους παλμούς και τις κινήσεις τους κατά τη διάρκεια ενός αγώνα μέσω βοηθημάτων που φορούν οι παίκτες. Πώς γίνεται λοιπόν να χάνονται νέα παιδιά που είναι και αθλούμενα ενώ παρακολουθούνται τόσο στενά;

«Ο κόσμος πρέπει να καταλάβει ότι η ανακοπή είναι ένα τελικό γεγονός και όχι διάγνωση. Σαφής απάντηση δεν υπάρχει πάντοτε για τα αίτια», λέει στην «Κ» ο ειδικός καρδιολόγος Β. Αντωνάκης. «Οι επαγγελματίες ποδοσφαιριστές φτάνουν τον οργανισμό τους στα όρια συνεχώς μέσα σε μία σεζόν. Επίσης, υπάρχουν διαταραχές σε κυτταρικό επίπεδο που δεν είναι ανιχνεύσιμες, αλλά και υποκρυπτόμενα νοσήματα ή ιοί που προσβάλλουν το μυοκάρδιο», τονίζει.

Τον Νοέμβριο του 2017 το ποδόσφαιρο συγκλονίστηκε από τον χαμό του Ντιονάταν Τεϊσέιρα της Σερίφ Τιρασπόλ και πρώην της Στόουκ, που πέθανε από καρδιά στα 25 του. Στα 26 του κατέληξε προδομένος από την καρδιά του το 2009 ο Δανιέλ Χάρκε της Εσπανιόλ, δύο χρόνια μετά τον θάνατο από ανακοπή του Αντόνιο Πουέρτα της Σεβίλλης στα 22 του χρόνια. Το 2007 είχε χάσει τη ζωή του και ο Φιλ Ο' Ντόνελ, της σκωτσέζικης Μάδεργουελ. Τέτοια περίπτωση ήταν και ο Μίκλος Φέχερ. Ο Ούγγρος ποδοσφαιριστής της Μπενφίκα κατέρρευσε στον αγωνιστικό χώρο το 2004 ενώ ήταν μόλις 24 ετών. Και ποιος δεν θυμάται τον Καμερουνέζο διεθνή Μαρκ-Βιβιάν Φοέ, που άφησε στα 28 του την τελευταία του πνοή κατά τη διάρκεια αγώνα του Κυπέλλου Συνομοσπονδιών το 2003;

Ο Αντόνιο Πουέρτα.

Ο Μαρκ-Βιβιάν Φοέ.

Ο Μίκλος Φέχερ.

Ο καθηγητής Καρδιολογίας του Πανεπιστημίου του Λονδίνου Σαντζέι Σάρμα δήλωσε στο BBC ότι «δυστυχώς η πρώτη ένδειξη των ξαφνικών καρδιοπαθειών αυτών είναι η ανακοπή, η οποία δεν ανιχνεύεται. Μόνον το 20% εμφανίζει άλλα συμπτώματα, το υπόλοιπο 80% έχει για πρώτη ένδειξη τον θάνατο,» τόνισε. Σε αντίθεση με την περίπτωση του Φοέ όμως, ο Φαμπρίς Μουαμπά της Μπόλτον γλίτωσε το 2012 χάρη στην έγκαιρη παρέμβαση με απινιδωτή από τον γιατρό της ομάδας λίγα δευτερόλεπτα αφότου εκείνος κατέρρευσε, καθώς (χάρις και στην περίπτωση Φοέ) οι γιατροί των γηπέδων είναι διεθνώς περισσότερο προετοιμασμένοι και καλύτερα εξοπλισμένοι.

Ο δρ Σάρμα έχει επίσης δηλώσει (στο CNN) ότι υπάρχει έλλειψη εξειδίκευσης στην Ευρώπη στον τομέα, κι αυτό εξηγεί σε έναν βαθμό γιατί οι κυβερνήσεις διστάζουν να κάνουν υποχρεωτική την εξέταση της καρδιάς για πιθανή αιφνίδια ανακοπή. Τα δε αποτελέσματα χρειάζεται να τα αποτιμήσει εξειδικευμένος καρδιολόγος, διότι η ειδική γνώση σώζει. Χαρακτηριστική ήταν η περίπτωση του Ντάρκο Κοβάσεβιτς, του Σέρβου επιθετικού του Ολυμπιακού, που σώθηκε χάρη στη διάγνωση του γιατρού των Πειραιωτών. Ομοίως ο πρώην επιθετικός της Σέφιλντ Γιουνάιτεντ, Αντι Σκοτ, ένιωσε βαριά τα πόδια του στη διάρκεια αγώνα. Πήγε σε ειδικό καρδιολόγο και «λίγα λεπτά αργότερα η ποδοσφαιρική μου καριέρα είχε τελειώσει.» Οχι όμως κι η ζωή του, αφού ανήκε στο τυχερό 20% που εμφανίζει πρώτα τα ήπια συμπτώματα...

Εντός του επόμενου δεκαπενθημέρου αναμένεται να προκηρυχθεί διαγωνισμός στην Ελλάδα για το σύστημα.

Ο βιντεοδιαιτητής στη θέση του

Ως ιστορικό βήμα που θα φέρει περισσότερη δικαιοσύνη στο ποδόσφαιρο παρουσιάστηκε από το Διεθνές Συμβούλιο Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας (IFAB) η ομόφωνη έγκριση της χρήσης του συστήματος VAR (Video Assistant Referee), το οποίο έπειτα από δύο χρόνια φεύγει από το πειραματικό στάδιο.

Οπως ανακοινώθηκε από το IFAB, η συνεδρίαση-ορόσημο, υπό την προεδρία του προέδρου της FIFA Τζάνι Ινφαντίνο, αντιπροσωπεύει νέα εποχή για το ποδόσφαιρο με τη χρήση του VAR, που συμβάλλει στην αύξηση της ακεραιότητας και της δικαιοσύνης στο παιχνίδι. Πριν από τη λήψη της απόφασης, στα μέλη της IFAB (οι ποδοσφαιρικές ενώσεις της Αγγλίας, της Σκωτίας, της Ουαλλίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, καθώς και η FIFA, η οποία εκπροσωπεί όλες τις άλλες εθνικές ποδοσφαιρικές ενώσεις) έγινε παρουσίαση των αποτελεσμάτων της ανεξάρτητης ανάλυσης της χρήσης του VAR, που διεξήγαγε το βελγικό πανεπιστήμιο KU Leuven από την αρχή του πειράματος με την εφαρμογή του, τον Μάρτιο του 2016. Τα αποτελέσματα της έρευνας που έγινε σε 804 επαγγελματικούς αγώνες, όπου χρησιμοποιήθηκε πειραματικά από τον Μάρτιο 2016, ήταν θετικά για τη χρήση του συστήματος. Η φιλοσοφία των VAR είναι η «ελάχιστη παρέμβαση – το μέγιστο όφελος», που στοχεύει στη μείωση της αδικίας που προκαλείται από «σαφή και προφανή σφάλματα» ή «σοβαρά χαμένα περιστατικά» σε σχέση με α) τα γκολ, β) τα πέναλτι, γ) την απευθείας κόκκινη κάρτα (όχι περιπτώσεις δεύτερης κίτρινης κάρτας και δ) τη λανθασμένη ταυτότητα (όταν ο διαιτητής προειδοποιεί ή αποβάλλει τον λάθος παίκτη της ομάδας η οποία υπέπεσε σε παράβαση). Οσον αφορά τα καθ' ημάς και, παρότι σε αντίθεση με τη FIFA, η UEFA κρατάει αποστάσεις από τη χρήση της τεχνολογίας, έχει αποφασιστεί η εισαγωγή του VAR στους αγώνες του επόμενου πρωταθλήματος της Σούπερ Λίγκας. Η απόφαση ελήφθη στα μέσα του περασμένου Ιανουαρίου σε συνάντηση μεταξύ του υπουργού Ψηφιακής Πολιτικής Νίκου Παππά, του υφυπουργού Αθλητισμού Γιώρ-

Ενεκρίθη ομοφώνως και επισήμως από την IFAB το VAR, το οποίο φεύγει από πειραματικό στάδιο.

γου Βασιλειάδη και του προέδρου της ΕΠΟ Βαγγέλη Γραμμένου. Το έργο θα ενταχθεί στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, ενώ το επόμενο δεκαπενθήμερο αναμένεται να προκηρυχθεί διαγωνισμός. Ο ανάδοχος θα προσφέρει τις ολοκληρωμένες υπηρεσίες του συστήματος VAR επί πέντε έτη στους αγώνες της Σούπερ Λίγκας και σε διαβαθμισμένους αγώνες του Κυπέλλου Ελλάδας. Το κέντρο δεδομένων του συστήματος VAR θα εγκατασταθεί στην ΕΠΟ και θα συνδέεται με όλα τα γήπεδα μέσω οπτικών ινών. Την εκπαίδευση των διαιτητών θα αναλάβει ο πρώην διεθνής διαιτητής Μ. Κουκουλάκης, ο οποίος την περασμένη εβδομάδα μετακινήθηκε στη θέση αυτή από τη θέση του μέλους της ΚΕΔ.

23-OIK_TECH_KATHI 13/03/18 21:59 Page 23

GADGETS

WARNER BROS

Μεταφέρεται το Westworld σε mobile game

Την μεταφορά του Westworld σε mobile game ετοιμάζει η Warner Bros. Η εταιρεία ανακοίνωσε επίσημα στο πλαίσιο του SXSW ότι το τηλεοπτικό παιχνίδι θα μεταφερθεί και στις συσκευές Android και iOS. Η ανάπτυξη του παιχνιδιού γίνεται σε συνεργασία με τους παραγωγούς της σειράς έτσι ώστε να είναι όσο το δυνατόν πιο πιστό στην φιλοσοφία της. Πρόκειται για ένα παιχνίδι park simulation στο οποίο οι παίκτες του ξεκινούν ως εκπαιδευόμενοι της Delos για την διαχείριση του πάρκου και καθώς προχωρά το παιχνίδι αυξάνονται οι αρμοδιότητές τους. Κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού οι παίκτες θα συναντήσουν όλους τους χαρακτήρες της σειράς όπως ο Dr. Robert Ford και η Dolores. Σημειώνεται ωστόσο ότι η ημερομηνία κυκλοφορίας του προϊόντος δεν έχει γίνει ακόμα γνωστή.

HUAWEI

Εμπλουτίζεται με νέο μοντέλο η σειρά Honor

Με το Honor 7C εμπλουτίστηκε η σειρά της Huawei, Honor. Η συσκευή διαθέτει οθόνη 5,99 ιντσών με αναλογία πλευρών 18:9, που υποστηρίζει ανάλυση 1440 x 720 pixels και προστατεύεται από κυρτό γυαλί 2.5D. Διαθέτει οκταπύρηνο επεξεργαστή σε συνδυασμό με 3GB RAM και 32GB επεκτάσιμου αποθηκευτικού χώρου ή 4GB RAM και 64GB επεκτάσιμου μέσω microSD card αποθηκευτικού χώρου. Η συσκευή διαθέτει και δύο υποδοχές SIM. Η εμπρόσθια κάμερα βασίζεται σε αισθητήρα 8,0 Megapixels και η διπλή κύρια κάμερα σε έναν αισθητήρα 13 Megapixels και σε έναν 2,0 Megapixels. Το λογισμικό της συσκευής βασίζεται στο Android 8.0 Oreo και στο EMUI 8.0.

VIVO

Παρουσιάζει το νέο smartphone V9

Στις 27 Μαρτίου η Vivo αναμένεται να ανακοινώσει το νέο smartphone V9. Η συσκευή διαθέτει μακρόστενη οθόνη, διπλή κάμερα οι οποίες βρίσκονται σε κάθετη διάταξη και κάτω από αυτές βρίσκεται το LED flash. Στο κάτω μέρος υπάρχει microUSB και υποδοχή 3.5mm για ακουστικά. Η συσκευή διαθέτει Hybrid Dual-Slot (για τη microUSB στην υποδοχή και για την επέκταση του αποθηκευτικού χώρου μπορεί να τοποθετηθεί δεύτερη κάρτα SIM). Η τιμή της συσκευής στην Ινδία όπου θα λανσαριστεί αρχικά, αναμένεται να κοστίζει λίγο παραπάνω από €300.

NINTENDO

Ερχεται τον Ιούνιο το νέο tennis game

Περισσότερους από 50 χαρακτήρες αναμένεται να περιλαμβάνει η νέα προσθήκη στη σειρά Mario Tennis ενώ θα μπορούν να παίξουν ταυτόχρονα μέχρι τέσσερα άτομα. Εκτός από τις βασικές κινήσεις, η Nintendo προσθέτει και το Zone Shot μια ειδική κίνηση που σου επιτρέπει να σημαδέψεις με μεγαλύτερη ακρίβεια και περισσότερη δύναμη με δυνατότητα να σπάσεις τη ρακέτα του αντιπάλου μετά από τρία χτυπήματα. Ο αμυνόμενος, ωστόσο, έχει επίσης τη δυνατότητα να το μπλοκάρει, αρκεί να τα καταφέρει την κατάλληλη στιγμή. Οι τελευταίες πληροφορίες αναφέρουν ότι το Mario Tennis Aces θα κυκλοφορήσει στις 22 Ιουνίου.

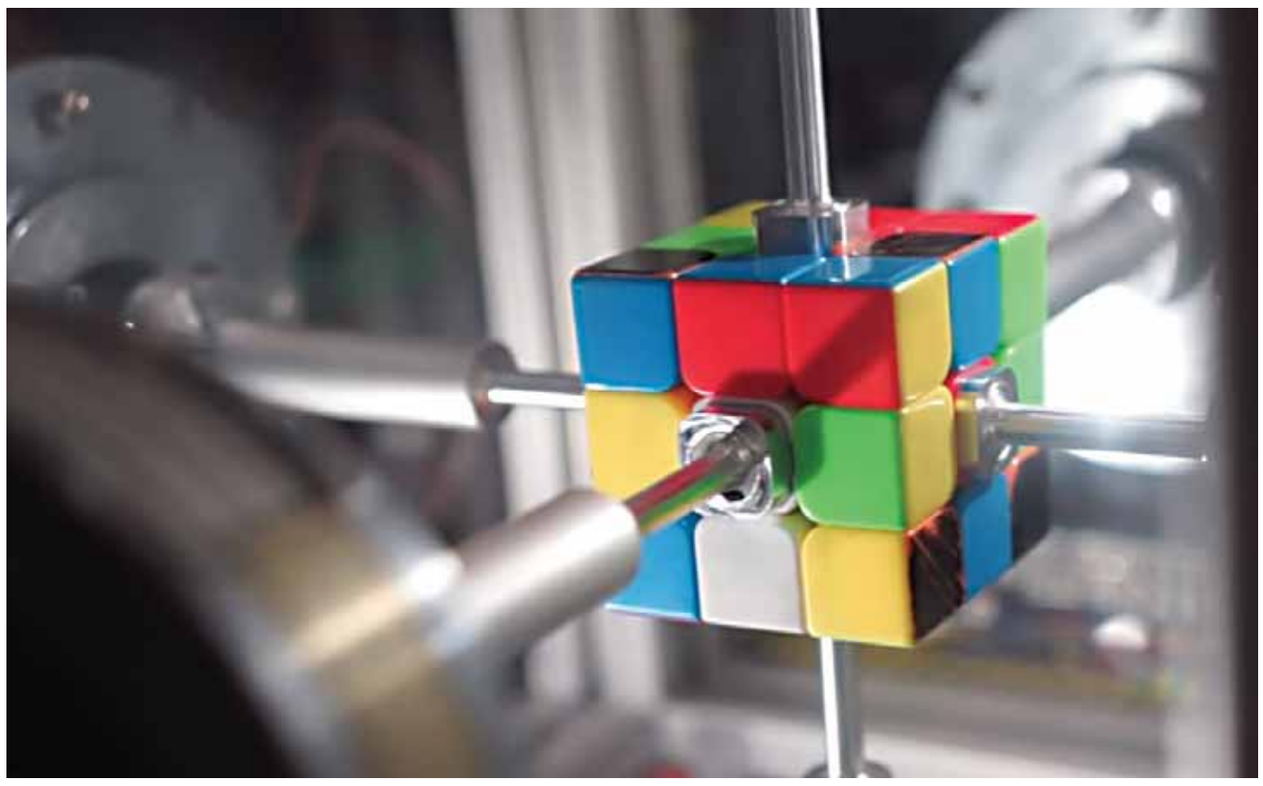

Ο κύβος του Ρούμπικ αποτελεί επινόηση από το 1974 του Ούγγρου γλύπτη και καθηγητή αρχιτεκτονικής Έρνο Ρούμπικ.

Ρομπότ έλυσε τον κύβο του Ρούμπικ σε 0,38 δεύτερα

Για κάθε κίνηση του ρομπότ χρειάστηκαν 15 χιλιοστά του δευτερολέπτου

Μόνο 0,38 δευτερόλεπτα χρειάστηκε ένα αμερικανικό ρομπότ για να λύσει τον κύβο του Ρούμπικ, καταρρίπτοντας το προηγούμενο παγκόσμιο ρεκόρ των 0,637 δευτερολέπτων που κατείχε ένα γερμανικό ρομπότ. Συγκριτικά, το παγκόσμιο ανθρώπινο ρεκόρ επίλυσης του κύβου είναι τα 4,59 δευτερόλεπτα. Μάλιστα, για κάθε κίνηση του ρομπότ χρειάζονται μόλις 15 χιλιοστά του δευτερολέπτου. Ο φοιτητής του MIT Μπεν Κατζ και ο Τζάρεντ Ντι Κάρλο, που δημιούργησαν το ρομπότ, δήλωσαν σίγουροι ότι αυτό μπορεί να βελτιώσει κι άλλο την επίδοσή του. Το προηγούμενο ρεκόρ του ρομπότ Sub1 Reloaded του γερμανικού μηχανικού Άλμπερτ Μπέερ είχε αναγνωρισθεί από τον οργανισμό Γκίνες το 2017, σύμφωνα με το BBC. Πάντως, μέχρι να καταχωρηθεί το νέο ρεκόρ στο Guinness, το ρεκόρ πιο γρήγορης επίλυσης παραμένει στα 0, 637 δευτερόλεπτα. Οι μηχανικοί όμως αναφέρουν ότι το Sub1 είναι ικανό να επιλύσει τον κύβο και σε λιγότερο από 0,38 δευτερόλεπτα.

Ο κύβος του Ρούμπικ, ένα τρισδιάστατο μηχανικό πάζλ, αποτελεί επινόηση από το 1974 του Ούγγρου γλύπτη και καθηγητή αρχιτεκτονικής Έρνο Ρούμπικ και σήμερα θεωρείται ένα από τα εμπορικότερα παιχνίδια στον κόσμο.

Σε εκδήλωση στο Όστιν του Τέξας ο αμερικανός δισεκατομμυριούχος τόνισε ότι «είναι σημαντικό να αποκτήσουμε μια αυτάρκη βάση στον Αρη, επειδή θα είναι αρκετά μακριά από τη Γη στην περίπτωση ενός πολέμου, οπότε είναι πιθανότερο να επιβιώσει από ό,τι μια σελληνιακή βάση».

Ελον Μασκ: Ο Αρης δεν θα είναι μόνο για τους πλούσιους

Η πρώτη εκτόξευση του γιγάντιου πυραύλου BFR από τη Space X αναμένεται το 2019.

Οι άνθρωποι πρέπει να δώσουν προτεραιότητα στην αποίκιση του Αρη, προκειμένου το ανθρώπινο είδος να μην εξαφανισθεί σε περίπτωση ενός τρίτου παγκόσμιου πυρηνικού πολέμου, δήλωσε ο ιδρυτής της Space X και της Tesla, Ελον Μασκ.

Μιλώντας σε εκδήλωση στο Όστιν του Τέξας ο αμερικανός δισεκατομμυριούχος τόνισε ότι «είναι σημαντικό να αποκτήσουμε μια αυτάρκη βάση στον Αρη, επειδή θα είναι αρκετά μακριά από τη Γη στην περίπτωση ενός πολέμου, οπότε είναι πιθανότερο να επιβιώσει από ό,τι μια σελληνιακή βάση». Αν υπάρξει ένας τρίτος παγκόσμιος πόλεμος, θέλουμε να είμαστε σίγουροι ότι θα υπάρχουν αρκετοί σπόροι του ανθρώπινου πολιτισμού κάπου αλλού, ώστε να τον αναβιώσουν και να συντομεύσουν τη διάρκεια των σκοτεινών ετών», πρόσθεσε, απαντώντας σε ερώτηση του φίλου του Τζόνα Νόλαν, δημιουργού της τηλεοπτικής σειράς επιστημονικής φαντασίας "Westworld".

Επισήμανε, επίσης, ότι ο Αρης δεν θα αποτελέσει καταφύγιο μόνο για τους πλούσιους, αλλά μια επικίνδυνη αποστολή που θα θυμίζει την εξερεύνηση της Αρκτικής. «Θα είναι δύσκολη, επικίνδυνη, μια καλή ευκαιρία για να πεθάνει κανείς, αλλά και συναρπαστική για όσους επιβιώσουν. Δεν θα υπάρξουν και πολλοί που θα θελήσουν να πάνε στην αρχή. Ωστόσο, στην πορεία ο Αρης θα γίνει φιλόξενος και θα έχει σπουδαία μπαρ!», είπε ο Μασκ.

Η αποίκιση του Αρη θα μας σώσει αν γίνει γ΄παγκόσμιος πόλεμος εκτιμά το ιδρυτής της Space X.

Ο πύραυλος BFR μήκους περίπου 100 μέτρων, ο οποίος είναι μεγαλύτερος από τον Falcon Heavy που αυτή τη στιγμή μεταφέρει ένα αυτοκίνητο Tesla προς τον Αρη, προορίζεται να μεταφέρει ανθρώπους στον «κόκκινο» πλανήτη. Ο BFR θα κάνει το παρθενικό μη επανδρωμένο ταξίδι του μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 2019, αν και ο Μασκ παραδέχθηκε ότι στο παρελθόν έχει αποδειχθεί υπεραισιόδοξος στα χρονοδιαγράμματά του.

Όπως είπε, η διαστημική εταιρεία του θα είναι έτοιμη να εκτοξεύσει το 2019 τον πρώτο πύραυλό της BFR. Σε πρώτη φάση θα περιορισθεί σε σύντομες δοκιμαστικές πτήσεις, αλλά ο απώτερος προορισμός του στο μέλλον θα είναι ο γειτονικός πλανήτης.

«Μπορώ να σας πω ότι κατασκευάζουμε το πρώτο διαπλανητικό σκάφος για τον Αρη. Νομίζω ότι θα είμαστε σε θέση να κάνουμε σύντομες πτήσεις μέσα στο πρώτο εξάμηνο του επόμενου έτους», ανέφερε. Με βάση τον έως τώρα προγραμματισμό, η Space X σχεδιάζει να στείλει στον Αρη την πρώτη μη επανδρωμένη αποστολή το 2022 και τους πρώτους ανθρώπους το 2024.

Αναφερόμενος στις δύο εταιρείες του Space X και Tesla, αποκάλυψε για πρώτη φορά ότι αρχικά τους έδινε πιθανότητα επιτυχίας μόνο 10%. «Δεν θα άφηνα τους φίλους μου να επενδύσουν σε αυτές, γιατί δεν ήθελα να χάσουν τα χρήματά τους», είπε.

Γι' αυτό, πρόσθεσε, προτίμησε να πουλήσει την PayPal και να διοχετεύσει τα δικά του χρήματα στα φιλόδοξα σχέδια του. «Αν τα πράγματα είχαν πάει λιγάκι ανάποδα, και οι δύο εταιρείες θα ήσαν νεκρές τώρα», ανέφερε. Ακόμη, υπογράμμισε ότι τα βράδια συχνά μένει άγρυπνος αναλογιζόμενος την απειλή που αποτελεί η τεχνητή νοημοσύνη, που δεν υπόκειται σε ρυθμιστικούς κανόνες και η οποία μπορεί να οδηγήσει την ανθρωπότητα σε ένα τρίτο παγκόσμιο πόλεμο.

«Δώστε βάση στα λόγια μου» προειδοποίησε το ακροατήριό του. «Η τεχνητή νοημοσύνη είναι πολύ πιο επικίνδυνη από τα πυρηνικά. Συνεπώς γιατί δεν έχουμε καθόλου ρυθμιστική εποπτεία της;», αναρωτήθηκε. Πρότεινε να υπάρξει ένας δημόσιος ρυθμιστικός φορέας, που θα διασφαλίζει ότι όλοι αναπτύσσουν την τεχνητή νοημοσύνη με ασφάλεια και με τρόπο συμβιωτικό με την ανθρωπότητα, αν και επεσήμανε ότι ακόμη και αυτό δεν θα εξαλείψει τους απρόσμενους κινδύνους. Για παράδειγμα, όπως είπε, κάποια μέρα μια τεχνητή νοημοσύνη με υπεράνθρωπες ικανότητες, που θα θεωρεί καθήκον της να μεγιστοποιήσει την ανθρώπινη ευτυχία μπορεί να αποφασίσει ότι το καλύτερο που έχει να κάνει, είναι να πιάσει όλους τους ανθρώπους και να χορηγήσει στον εγκέφαλό τους ντοπαμίνη και σεροτονίνη.

MARKET PLACE

Στην κορυφή η CNP ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

Διοργανώθηκε στις 2 Μαρτίου, το Παγκύπριο Συνέδριο της CNP ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ, στο ξενοδοχείο Aphrodite Hills, στην Πάφο, με κεντρικό μήνυμα «Μαζί, χτίζουμε επιτυχίες!». Στο συνέδριο συμμετείχαν περισσότερα από 250 στελέχη και ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές της Εταιρείας, μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, η Έφορος Ασφαλίσεων, κρατικοί αξιωματούχοι και παράγοντες της οικονομικής και δημόσιας ζωής. Ο Γενικός Διευθυντής της CNP ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ, κ. Ανδρέας Κ. Στυλιανού, παρουσίασε στους συνέδρους τα αποτελέσματα για τη χρονιά που πέρασε και ευχαρίστησε το Δίκτυο Πωλήσεων και το Διοικητικό Προσωπικό, που συνέβαλαν ώστε η Εταιρεία να βρίσκεται στην κορυφαία θέση του Γενικού Κλάδου Ασφαλίσεων στην Κύπρο. Ανέλυσε τις προκλήσεις της αγοράς και τη στρατηγική πωλήσεων της Εταιρείας για το 2018. Ακολούθησαν παρουσιάσεις σε θέματα πωλήσεων, με ειδικούς από το εξωτερικό, η νέα ηλεκτρονική εφαρμογή έκδοσης αποδείξεων, τα κίνητρα του δικτύου πωλήσεων, καθώς επίσης και μία ανατρεπτική βιωματική εκπαίδευση. Στόχος της η ενίσχυση της δημιουργικότητας και η ανάδειξη της δύναμης της ομάδας. Το Συνέδριο ολοκληρώθηκε με μία εορταστική εκδήλωση το βράδυ της ίδιας μέρας, όπου βραβεύτηκαν οι κορυφαίοι συνεργάτες του δικτύου της CNP ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ.

Τρία βραβεία για τη Louis Hotels

Με τρία βραβεία -ένα χρυσό, ένα ασημένιο κι ένα χάλκινο- ολοκλήρωσε την παρουσία της στα Greek Hospitality Awards 2018 η Louis Hotels, συνεχίζοντας έτσι τη συλλογή διακρίσεων μέσα στο 2018 και αναδεικνύοντας τον ηγετικό ρόλο που διαδραματίζει στην τουριστική βιομηχανία της Κύπρου και της Ελλάδας. Ο θεσμός των Greek Hospitality Awards τελεί υπό την αιγίδα του Υπουργείου Τουρισμού και εδώ και χρόνια επιβραβεύει την αριστεία στο χώρο των ελληνικών ξενοδοχείων. Ο θεσμός διοργανώνεται τα τέσσερα τελευταία χρόνια από την εταιρεία «ETHOS AWARDS» και το περιοδικό «ΧΡΗΜΑ». Από το 1942 μέχρι σήμερα, σε μια μακρά αναπτυξιακή πορεία, η Louis Hotels διαχειρίζεται 24 ξενοδοχεία 4 και 5 αστέρων σε Κύπρο και Ελλάδα με σύνολο 13.000 κλίνες, 2.000 εργαζόμενους και ετήσιο κύκλο εργασιών πάνω από 130 εκατομμύρια ευρώ.

Petrolina energy day

Για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά, ο ΟΠΑΠ Μαραθώνιος Λεμεσού ΓΣΟ και η ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ, συνεργάζονται τον 12ο ΟΠΑΠ Μαραθώνιο Λεμεσού ΓΣΟ. Με την ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ χορηγό, δύο σημαντικές δράσεις του Μαραθωνίου έχουν ονομαστεί Petrolina Energy Day και Petrolina Energy Race 10 χλμ. Η Petrolina Energy Day διοργανώνεται στην πλατεία του παλιού λιμανιού Λεμεσού το Σάββατο 17 Μαρτίου, ενώ το πρωί της 18ης Μαρτίου θα πραγματοποιηθεί η Petrolina Energy Race 10 χλμ, η μέρα των αγωνιστικών δρόμων της διοργάνωσης.

Η Schwarzkopf γιορτάζει 120 χρόνια δημιουργικότητας

Η Schwarzkopf γιορτάζει 120 ολόκληρα χρόνια με την καμπάνια #createyourstyle. Η καμπάνια εξυμνεί την προσωπική δημιουργικότητα και αυτοπεποίθηση ενώ με νέο εμπορικό σήμα και διάφορα διαφημιστικά μοτίβα τονίζεται η ποικιλομορφία και η αυθεντικότητα. Αυτή η αποστολή υποστηρίζεται από το #createyourstyle, μια καμπάνια που μετατρέπει το στυλ σε ένα καθρέφτισμα διαθέσεων, στιγμών και γεγονότων και που ξεφεύγει από αυστηρές γραμμές. «Οι άνθρωποι δεν θέλουν να ακολουθούν τα στερεότυπα της ομορφιάς πλέον. Κάθε άτομο εκφράζει την προσωπικότητά του με ένα πολύ ατομικό, αυθεντικό τρόπο. Η Schwarzkopf τους δίνει τις σωστές λύσεις ώστε να μπορούν να φτιάχνουν την καλύτερη εκδοχή του εαυτού τους και να νιώθουν αυτοπεποίθηση κάθε στιγμή της ζωής τους», αναφέρει η Marie- ve Schröder, Διευθύνουσα Σύμβουλος της Henkel Beauty Care. Η νέα καμπάνια περιλαμβάνει διαφημιστικά μοτίβα και προωθητικές ενέργειες που περιλαμβάνουν μοντέλα όπως οι Toni Garrn και Kris Gottschalk, μια ομάδα από influencers της Schwarzkopf, εκπροσώπους από διάφορες ηλικιακές ομάδες, κοινότητες και άτομα διαφόρων σεξουαλικών προσανατολισμών.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Μικρό βήμα εξόδου από τη χαλαρή νομισματική πολιτική

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), κάνοντας ακόμα ένα μικρό βήμα προς την τελική έξοδο από τη χαλαρή νομισματική πολιτική της, αποφάσισε ομόφωνα στη συνεδρίαση την Πέμπτη (8 Μαρτίου) να εγκαταλείψει τη μακροχρόνια δέσμευσή της για επέκταση του προγράμματος αγοράς περιουσιακών στοιχείων και/ή αύξηση των μηνιαίων αγορών, σε περίπτωση που μια τέτοια εξέλιξη θεωρηθεί αναγκαία.

Εντούτοις, στη συνέντευξη Τύπου που ακολούθησε τη λήξη της συνεδρίασης, καθώς και τη δημοσίευση της επίσημης ανακοίνωσης της ΕΚΤ, ο πρόεδρος Μάριο Ντράγκι τόνισε ότι η εξέλιξη αυτή δεν συνιστά κάποιο μήνυμα για την πορεία της νομισματικής πολιτικής της τράπεζας, τονίζοντας τη δυναμική ανάπτυξη της οικονομίας της Ευρωζώνης και την πεποίθηση των μελών του διοικητικού συμβουλίου για σύγκλιση του πληθωρισμού κοντά στον στόχο μεσοπρόθεσμα (χαμηλότερα, αλλά κοντά στο 2%). Εντούτοις, δεν υπήρξαν αλλαγές όσον αφορά την προοπτική αύξησης των επιτοκίων, με την ΕΚΤ να επαναλαμβάνει στην επίσημη ανακοίνωσή της ότι τα επιτόκια αναμένεται να διατηρηθούν στα τωρινά επίπεδα για μεγάλο χρονικό διάστημα και πολύ πέρα του ορίζοντα εφαρμογής του προγράμματος αγοράς καθαρών περιουσιών στοιχείων. Οι αναθεωρημένες μακροοικονομικές εκτιμήσεις της ΕΚΤ δεν μεταβλήθηκαν σημαντικά από αυτές που είχαν δημοσιευτεί τον Δεκέμβριο του 2017. Η πρόβλεψη του ΑΕΠ για το 2018 αναθεωρήθηκε στο 2,4% από 2,3%, ενώ παρέμεινε αμετάβλητη για το 2019 και 2020 στο 1,9% και 1,7%, αντίστοιχα. Το γενικότερα ήπιο ύφος των δηλώσεων του προέδρου της ΕΚΤ επηρέασε αρνητικά το ευρώ. Εναντι του δολαρίου, υποχώρησε λίγο χαμηλότερα από το 1,2300 ύστερα από προσωρινή άνοδο σε υψηλό τριών εβδομάδων 1,2446 την Πέμπτη λίγο μετά τη δημοσίευση της ανακοίνωσης της ΕΚΤ, επιστρέφοντας ουσιαστικά κοντά στα επίπεδα της προηγούμενης Παρασκευής. Στον αντίποδα, λίγες ώρες πριν από τη δημοσίευση των στοιχείων Φεβρουαρίου για την αγορά εργασίας των ΗΠΑ την Παρασκευή, το δολάριο κατέγραφε σε εβδομαδιαία βάση μικρά κέρδη έναντι των άλλων κύριων νομισμάτων, ευνοημένο από τη μερική ανακούφιση των επενδυτών για τον κίνδυνο εμπορικού πολέμου μετά την απόφαση του προέδρου Ντόναλντ Τραμπ για εφαρμογή δασμών 25% και 10%, αντίστοιχα, στις εισαγωγές χάλυβα και αλουμινίου. Σύμφωνα με την εκπρόσωπο του Λευκού Οίκου, ο Καναδάς και το Μεξικό θα εξαιρεθούν από τους δασμούς για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα το οποίο ενδέχεται να επεκταθεί ανάλογα με την πορεία των διαπραγματεύσεων για τη Συμφωνία Ελεύθερου Εμπορίου στη Β. Αμερική (NAFTA). Εξαίρεση θα υπάρξει και για ορισμένες άλλες χώρες –οι οποίες δεν έχουν ακόμα ανακοινωθεί– «στη βάση της εθνικής ασφάλειας».

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Έρευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Στα 315,18 εκατ. ευρώ τα κέρδη της Motor Oil για τη χρήση 2017

Ο τζίρος ενισχύθηκε 23,3% – Η εταιρεία θα προτείνει μέρισμα 1,30 ευρώ

Του **ΑΝΕΣΤΗ ΝΤΟΚΑ**

Στη δεύτερη πιο κερδοφόρο βιομηχανία της Ελλάδας για το 2017 αναδείχθηκε η Motor Oil, με ετήσια ενοποιημένα καθαρά κέρδη μετά από φόρους και δικαιώματα μειοψηφίας ύψους 315,181 εκατ. ευρώ από 298,167 εκατ. ευρώ τη χρήση του 2016, καταγράφοντας αύξηση 5,71%, σύμφωνα με την ετήσια οικονομική έκθεση.

Η διοίκηση της εταιρείας θα προτείνει στη φετινή ετήσια τακτική γενική συνέλευση τη διανομή συνολικού μερίσματος για τη χρήση 2017 ποσού 144.017.874 ευρώ (ή 1,30 ευρώ ανά μετοχή). Σημειώνεται ότι έχει ήδη καταβληθεί και αναγνωρισθεί ως προμέρισμα χρήσης 2017 ποσό 33.234.894 ευρώ (ή 0,30 ευρώ ανά μετοχή) από τον Δεκέμβριο του 2017, ενώ το υπόλοιπο ποσό 1,00 ευρώ ανά μετοχή θα αναγνωρισθεί στη χρήση 2018. Ο κύκλος εργασιών του ομίλου την παρελθούσα χρήση ενισχύθηκε κατά 23,3%, διαμορφούμενος στα 7,84 δισ. ευρώ από 6,356 δισ. ευρώ το 2016.

Οπως εξηγεί η διοίκηση της εισηγμένης στην ετήσια έκθεση του 2017, «στην αύξηση του κύκλου εργασιών του ομίλου συνέβαλαν η άνοδος του μέσου όρου των τιμών των προϊόντων πετρελαίου (εκφρασμένες σε δολάρια ΗΠΑ) κατά 29,5% περίπου, καθώς και η αύξηση του όγκου των πωλήσεων κατά 5,59% (Μετρικοί τόνοι 14.932.198 το 2017 από 14.141.288 MT το 2016), ενώ μέρος αυτής αντισταθμίστηκε από τη μικρή αποδυνάμωση του δολαρίου ΗΠΑ έναντι του ευρώ (μέση ισοτιμία) κατά 2,06%». Τόσο τη χρήση 2017 όσο και τη χρήση 2016 ο όμιλος είχε έσοδα από παροχή υπηρεσιών (αποθήκευτρα) από την «OFC υπηρεσίες αεροπορικού καυσίμου Α.Ε.». Από την ανάλυση των στοιχείων όγκου των πωλήσεων προκύπτουν ο έντονα εξαγωγικός χαρακτήρας του ομίλου, αφού οι πωλήσεις εξωτερικού και ναυτιλίας ανήλθαν σε ποσοστό 78,65 % επί του συνολικού όγκου των πωλήσεων το 2017 έναντι 74,16% το 2016, καθώς και η σημαντική συμμετοχή της βιομηχανικής δραστηριότητας (διαμορφώθηκε σε 86,86% επί του σχετικού συνολικού όγκου των πωλήσεων το 2017 έναντι 81,30% το 2016). Σε εταιρικό επίπεδο τα καθαρά κέρδη ανήλθαν στα 295,6 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας άνοδο 7,64%. Ο κύκλος εργασιών της εταιρείας αυξήθηκε 27,2%, στα 5,7 δισ. ευρώ.

Το σύνολο των επενδύσεων που πραγματοποίησε η εταιρεία το 2017 διαμορφώθηκε σε 68 εκατ. ευρώ. Στο εν λόγω ποσό συμπεριλαμβάνεται το τίμημα των 15 εκατ. ευρώ για την απόκτηση των εγκαταστάσεων αποθήκευσης της εισηγμένης «Ρεβόιλ» που βρίσκονται στη Βόρειο Ελλάδα.

Η συνολική επενδυτική δαπάνη της εταιρείας για το τρέχον οικονομικό έτος εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί στα 70 εκατ. ευρώ.

Η Motor Oil θα εστιάσει στους εξής τομείς: βελτιστοποίηση ποιότητας παραγωγής διυλιστηρίου κυρίως μέσω αναβάθμισης της μονάδας κενού του συγκροτήματος λιπαντικών, ενίσχυση ασφάλειας και αξιοπιστίας διυλιστηρίου μέσω βελτιώσεων στον αντιδραστήρα, βελτίωση υποδομών διυλιστηρίου μέσω κατασκευής έξι νέων δεξαμενών.

Η συνολική επενδυτική δαπάνη της εταιρείας για το 2018 εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί στα 70 εκατ. ευρώ.

ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

€6,36 δισ. 2016

€7,84 δισ. 2017

ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ	2016	2017
Κέρδη μετά από φόρους και δικαιώματα μειοψηφίας	298,17	315,18
Ταμιακά διαθέσιμα λήξης χρήσης	800,29	714,03
EBITDA	603,5	620,54

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ +8,5%

2.017 2016

2.189 2017

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Σταθεροποιητικές τάσεις επικράτησαν την Τρίτη στο ΧΑΚ

Σταθεροποιητικές τάσεις επικράτησαν την Τρίτη στην χρηματιστηριακή αγορά. Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 68,67 μονάδες, σημειώνοντας αμελητέα πτώση κατά 0,03%.

Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 υποχώρησε ελαφρώς κατά 0,05% και έκλεισε στις 41,09 μονάδες. Ο ημερήσιος όγκος συναλλαγών διαμορφώθηκε στις €145.725. Από τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες, κέρδη σημείωσε ο δείκτης της Εναλλακτικής Αγοράς σε ποσοστό 0,34%, ο δείκτης των επενδυτικών σε ποσοστό 0,45% και ο δείκτης των Ξενοδοχείων κατά 2,32%.

Απώλειες σημείωσε μόνο ο δείκτης της Κύριας Αγοράς της τάξης του 0,25%. Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγμάτευσης, το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι μετοχές της Τράπεζας Κύπρου με όγκο συναλλαγών €33.473 (τιμή κλεισίματος €2,32 - πτώση 1,28%), της Δήμητρα Επενδυτική με €24.828 (τιμή κλεισίματος €0,45 – άνοδος 0,45%), των Τσιμεντοποιείων Βασιλικού με όγκο €17.864 (τιμή €2,80 – πτώση 1,41%), της Ελληνικής Τράπεζας με όγκο €17.770 (τιμή €0,61 – πτώση 0,72%) και της Πετρολίνα με όγκο €13.724 (τιμή €1,15 – άνοδος 5,50%). Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγμάτευσης, 7 κινήθηκαν ανοδικά, 8 καθοδικά και 4 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός συναλλαγών ανήλθε στις 125. Εξάλλου, το Χρηματιστήριο ανακοίνωσε ότι ακολουθώντας τις αργίες που έχει καθορίσει το Δι-Ευρωπαϊκό Αυτοματοποιημένο Σύστημα Ταχείας Μεταφοράς Κεφαλαίων σε Συνεχή Χρόνο (Target/Target 2, Trans-European, Automated, Real-time Gross Settlement Express Transfer System), την Παρασκευή 30/3/2018 και Δευτέρα 2/4/2018, ημέρες που εορτάζεται το Πάσχα των Καθολικών, δεν θα διεξαχθούν χρηματιστηριακές συναντήσεις και εκκαθάριση / χρηματικός διακανονισμός των χρηματιστηριακών συναλλαγών. Επίσης, αναφέρει ότι την Παρασκευή 6 Απριλίου 2018, τη Δευτέρα 9 Απριλίου 2018 και Τρίτη 10 Απριλίου 2018, ημερομηνίες κατά τις οποίες εορτάζεται το Πάσχα των Ορθοδόξων, το Χρηματιστήριο θα είναι κλειστό λόγω των αργιών αυτών και δεν θα διεξαχθούν χρηματιστηριακές συναντήσεις και εκκαθάριση/χρηματικός διακανονισμός των χρηματιστηριακών συναλλαγών στο ΧΑΚ.

Νέες εισαγωγές εταιρειών στο Χρηματιστήριο μετά 4 έτη

Του **ΑΝΕΣΤΗ ΝΤΟΚΑ**

Ολα δείχνουν ότι το 2018 θα επανέλθουν οι δημόσιες εγγραφές για την εισαγωγή νέων εταιρειών στο Χρηματιστήριο Αθηνών, μετά μία άγονη περίοδο τεσσάρων ετών –τελευταία εισαγωγή στις 11/4/2014 της ΕΛΤΕΧ Ανεμος– λόγω της πολυετούς ύφεσης που ήταν αποτρεπτική για τις επιχειρήσεις και του χαμηλού επενδυτικού ενδιαφέροντος. Οι πληροφορίες που υπάρχουν αυτή την περίοδο σε τραπεζικά και χρηματιστηριακά γραφεία είναι ότι ήδη έχουν ξεκινήσει οι εργασίες των αναδόχων για την προετοιμασία των ενημερωτικών των εταιρειών Chipita που ελέγχεται μετοχικά από τον επιχειρηματία Σπύρο Θεοδωρόπουλο και τη Sunlight που ελέγχεται μετοχικά από τον επιχειρηματία Πάνο Γερμανό.

Από πλευράς επιχειρήσεων δεν υπήρξαν επίσημες ανακοινώσεις. Ταυτόχρονα σχεδιάζεται μετά το καλοκαίρι και η είσοδος της εταιρείας R Energy 1 στην Εναλλακτική Αγορά του Χρηματιστηρίου, που δραστηριοποιείται στο κλάδο των φωτοβολταϊκών πάρκων και ελέγχεται μετοχικά από τον Γεώργιο Ρόκα, γιο του Μελετίου Ρόκα, ενός εκ των δύο ιδρυτών της πρώην «Ρόκας ΑΒΕΕ» που μεταβιβάστηκε στην ισπανική Ibedrola τον Απρίλιο του 2007.

Εκτός των δημοσίων εγγραφών αναμένεται να υπάρξει επανεκκίνηση και στην αγορά εταιρικών ομολόγων που είχαν ανασταλεί από τον περασμένο Οκτώβριο μετά την κόντρα που είχε ξεσπάσει μεταξύ τραπεζικών κύκλων και των εποπτικών αρχών, καθώς αποταμιευτικά κεφάλαια κατευθύνθηκαν προς τις εκδόσεις των εταιρικών ομολόγων. Ασφαλείς πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι καταβάλλεται προσπάθεια να εισαχθούν μέχρι το Πάσχα στην εγχώρια πλατφόρμα ομολόγων οι εκδόσεις της εισηγμένης κατασκευαστικής εταιρείας ΓΕΚ Τέρνα και της εταιρείας εμπορίας πετρελαιοειδών Coral.

Εχοντας επενδύσει περισσότερα από 1,5 δισ. ευρώ κατά την περίοδο της κρίσης, κυρίως στους τομείς της καθαρής ενέργειας και των υποδομών, ο εισηγμένος όμιλος ΓΕΚ Τέρνα συγκαταλέγεται μεταξύ των σημαντικότερων ελληνικών επιχειρηματικών ομίλων. Κατέχει ηγετική θέση στους τομείς των υποδομών, της παραγωγής και εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας, διαχείρισης ακινήτων.

Αποτελεί ταυτόχρονα έναν από τους πλέον εξωστρεφείς ελληνικούς ομίλους, καθώς έχει επεκτείνει τις δραστηριότητές του σε 16 χώρες (Ευρώπη, ΗΠΑ, Μέση Ανατολή), όπου απασχολεί συνολικά περισσότερους από 6.000 εργαζομένους.

Η Coral Α.Ε. είναι η πρώην Shell Hellas Α.Ε., εταιρεία που μετονομάστηκε τον Ιούλιο του 2010 μετά την ολοκλήρωση της εξαγοράς της από τη Motor Oil Hellas. Η εταιρεία λειτουργεί στην Ελλάδα από το 1926. Με περίπου 700 πρατήρια που λειτουργούν σήμερα υπό το σήμα Shell, η εταιρεία έχει μερίδιο αγοράς που ξεπερνά το 20% και κατατάσσεται πρώτη στην ελληνική αγορά.

Εχουν προηγηθεί στην αγορά εταιρικών ομολόγων οι εκδόσεις των MLS, Housemarket (ΙΚΕΑ), ΟΠΑΠ, Sunlight, Μυτιληναίος και ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή. Ολες οι εκδόσεις είχαν στεφθεί με επιτυχία καθώς τα επιτόκια των ομολογιακών εκδόσεων κυμαίνονταν μεταξύ 3%-5%, πολύ υψηλότερα από τις αποδόσεις των τραπεζικών καταθέσεων.

Παράλληλα, και οι εκδότριες εταιρείες είχαν την ευκαιρία να δανειστούν και να στηρίξουν την ανάπτυξή τους με επιτόκια αισθητά χαμηλότερα σε σχέση με τα επιτόκια των τραπεζών. Σύμφωνα με το ρεπορτάζ της «Κ», το μεγαλύτερο ποσό (616 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 63%) από το σύνολο των 977,567 εκατ. ευρώ που αντλήθηκαν το 2017 από την πλατφόρμα του Χ.Α., προέρχεται από την έκδοση εταιρικών ομολόγων.

Εχουν ξεκινήσει οι εργασίες των αναδόχων για την προετοιμασία των ενημερωτικών των εταιρειών Chipita, που ελέγχεται μετοχικά από τον επιχειρηματία Σπύρο Θεοδωρόπουλο και τη Sunlight, η οποία ελέγχεται μετοχικά από τον επιχειρηματία Πάνο Γερμανό.

"BDO. What matters to you, matters to us"

Audit | Tax | Compliance | Restructuring and insolvency | Fund Services

BDO